

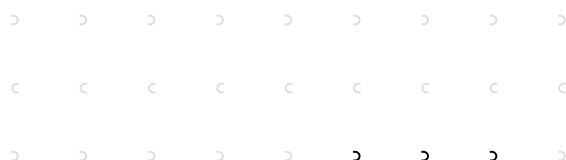
www.dtek.com

Інтегрований звіт 2018:
фінансові та нефінансові
результати

Зміст

Звернення до читачів голови наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., генерального директора АТ «СКМ»	2
Звернення до читачів генерального директора ДТЕК Максима Тімченка	4
Про Групу ДТЕК	8
Про Групу ДТЕК	10
Ключові події 2018 року	18
Місія, бачення, цінності	20
Стратегія розвитку Групи ДТЕК до 2030 року	21
Топ-менеджмент Групи ДТЕК	24
Огляд галузей та макроекономічних показників України	28
Ринок електроенергії	30
Ринок вугілля	42
Ринок природного газу	46
Макроекономічні показники України	50
Результати діяльності	54
Виробнича діяльність	56
Інвестиційні проекти	66
Аналіз фінансових результатів	82
Корпоративне управління	86
Структура корпоративного управління	88
Органи корпоративного управління	89
Система управління ризиками	94
Комплаєнс і корпоративна етика	95
Дивідендна політика	97
Сталий розвиток	98
Сталий розвиток	100
Охорона довкілля	106
Суспільство	116
Працівники	124
Додатки 1-3	136

Звернення до читачів

Олег Попов

Голова наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., генеральний директор АТ «СКМ»

Шановні колеги та партнери!

Пропоную до вашої уваги звіт Групи ДТЕК за 2018 рік.

Рік, головні акценти якого — інвестиції, реформа ринку електроенергії та турбота про міста, де ми працюємо, і людей, які в цих містах живуть. А тепер про все докладніше.

Особисто для мене вкрай важливо, що попри зовнішні виклики, ми не припиняємо розвиток та продовжуємо інвестувати. Так, у 2018 році ми спрямували у виробництво 20 млрд грн, що вдвічі більше, ніж у 2017-му. Крок за кроком ми втілюємо в життя нашу стратегію докорінної модернізації наявних виробничих потужностей та створення нових. Ми знаємо, що енергетичний сектор нашої країни гостро потребує всебічної трансформації, і докладємо зусиль, аби українська енергетика ставала високотехнологічною та екологічною.

Ось лише деякі проекти, що реалізувала Група ДТЕК у 2018 році, — проекти, важливі не тільки для нашого бізнесу, а й для всієї української енергетики.

2018 року ДТЕК інвестував майже 10 млрд грн у зелену енергетику. Ми побудували Нікопольську сонячну

електростанцію й першу чергу Приморського вітропарку. І ми не зупиняємося: будуються друга черга Приморського вітропарку та Покровська сонячна електростанція. Ми плануємо вже 2020 року досягти 1 ГВт встановлених потужностей у зеленій енергетиці. Таким чином ми будемо щорічно виробляти 2 500 млн кВт•год зеленої електроенергії. Саме стільки Україна споживає протягом 7 днів, тобто ми зможемо забезпечити тиждень зеленої електроенергії для всієї країни! Це наш внесок у те, щоб українська енергетика ставала екологічною.

І це — не єдиний привід для гордоців: 2018 року ми вклали 1,7 млрд грн у видобуток газу. Триває буріння надглибоких свердловин, запрацювали виробничі об'єкти, унікальні за рівнем застосованого обладнання та технологічних рішень. У розподілі електроенергії ми серед перших в Україні забезпечили онлайн-доступ до карт мереж. Й особливо радію через низку проектів у «новій енергетиці»: це і мережа швидкісних зарядних станцій для електромобілів, і функція з управління інноваціями, і Energy Accelerator, завдання якого — пошук

нових ідей. Такі проекти змінюють обличчя української енергетики, вона стає орієнтованою на потреби клієнтів і сталий розвиток.

Однак ми всі розуміємо, що наразі технології відновлюваної енергетики не забезпечують безперервне виробництво, особливо коли попит на електроенергію стрімко зростає. Крім того, Україна зберігає за тепловою генерацією роль значущого елемента енергетичної незалежності — найближчим часом маємо замінити імпорتنе вугілля вітчизняним. Задля цього ми інвестували 5,4 млрд грн у нарощування видобутку вугілля марки «Г» і переоснащення енергоблоків для переходу з імпортного антрацитів на вітчизняні марки вугілля. 2018 року такі роботи були виконані на двох енергоблоках ДТЕК Придніпровської ТЕС. Загалом, у підсумку цього року — зниження частки генерації електроенергії з антрацитів до 12% у загальному обсязі виробництва компанією.

Лібералізація сектору через енергореформу покликана прискорити всі ці позитивні трансформації. На початковому етапі реформи компанії мали відокремити оператора системи розподілу від виробництва та постачання електроенергії. 2018 року Група ДТЕК першою серед компаній галузі завершила процедуру анбандлінгу: відокремлено мережевий та клієнтський бізнеси. Це ще раз підкреслює нашу прихильність до створення ринку електроенергії за європейською моделлю. З моменту свого заснування ДТЕК підтримував проведення реформи, тому що ми впевнені — ринком має керувати конкуренція. Перехід до нової моделі відкриває можливості для структурних змін. Галузь вийде з інвестиційної ізоляції, аби стати саме тією високотехнологічною й екологічною, що забезпечує енергонеалежність України. Споживачі стануть повноправними учасниками ринку, і це підвищить рівень конкуренції, а отже, компанії сфокусуються на покращенні якості послуг і впровадженні нових сервісів.

Ще хотів би сказати: крім активного розвитку виробництва та нових напрямів, у фокусі ДТЕК завжди була

й залишається корпоративна соціальна відповідальність. В основу нашого бізнесу покладено принципи сталого розвитку — ми розуміємо, що бути успішними впродовж тривалого періоду можна тільки за умови дотримання інтересів і вимог усіх зацікавлених сторін. Це місцеві громади, частиною яких є підприємства Групи ДТЕК, а також наші працівники та партнери, які роблять свій внесок у спільний успіх щоденною працею.

2018 року ми спрямували 2,2 млрд грн у проекти сталого розвитку. Ми цілеспрямовано інвестуємо в покращення умов праці та навчання працівників. А наші проекти соціального партнерства виводимо на якісно новий рівень. Наприклад, проект «Громада своїми руками» отримує від мешканців дедалі більше ідей щодо облаштування загальноміського простору, і щоб відповідати цим запитам, ми запровадили конкурс великих грантів. Ще один проект, яким пишаємося — «Енергоефективні школи: нова генерація», — з регіонального виріс у національний: тепер він представлений у кожній області України. Сподіваюся, таке ж перспективне майбутнє чекає на проекти ТРЕНД і «Давай, грай!», які ми почали у звітному році.

Однак усе вище перераховане стало можливим завдяки професіоналізму та підтримці кожного працівника Групи ДТЕК. Упевнений, разом ми побудуємо найсучаснішу, найбільш високотехнологічну та водночас зорієнтовану на людей енергетичну компанію України. Тому що саме ви, наші працівники, і є запорукою та гарантією успіху бізнесу ДТЕК.

Максим Тімченко

Генеральний директор ДТЕК

Шановні колеги та партнери!

Пропоную до вашої уваги результати роботи Групи ДТЕК у 2018 році. Це рік якісних перетворень: ми ввели нові потужності, здійснили структурні зміни, створили нові напрями. Я б хотів розповісти про всі досягнення року в контексті кожного з напрямів корпоративної стратегії розвитку до 2030 року.

Енергетика

У 2018 році ми досягли рекордного показника з видобутку газової марки вугілля — 24,1 млн тонн. Другий рік поспіль ми встановлюємо найвищий річний показник в історії компанії. Ці рекорди насамперед забезпечують стійку роботу Об’єднаної енергосистеми України (ОЕС): електростанції не мали дефіциту палива, і виробництво електроенергії залишалося стабільним, повністю забезпечуючи потреби українців.

Ці рекорди створюють енергонезалежність України. Теплова генерація отримала дієву підтримку в проектах переведення енергоблоків з антрациту на вітчизняне вугілля. 2018 року ми продовжили реалізацію таких проектів — на ДТЕК Придніпровській ТЕС уже чотири енергоблоки переведено з антрациту на вугілля марки «Г», ДТЕК Миронівську ТЕЦ повністю переобладнано. Це дало змогу виробити з газового вугілля 28,3 млрд кВт•год, що становить 88% у загальному виробництві електроенергії тепловими електростанціями ДТЕК. У майбутньому частка тільки зростатиме — наша стратегія спрямована на зниження обсягу імпортного ресурсу в паливному балансі електростанцій. Україна в тепловій генерації може повністю відмовитися від імпорту енергоресурсів найближчим часом, і ми готові підтримувати стратегічне завдання країни.

Ще один напрям енергетики, який створює енергонезалежність, — відновлювана. За розрахунками Інституту відновлюваної енергетики НАН України, технічно досяжний потенціал виробництва геліо- та вітроенергетики — до 100 млрд кВт•год на рік. Такий обсяг забезпечить Україну електроенергією майже на рік.

Ми реалізували амбітний проект у сонячній енергетиці — побудували Нікопольську СЕС інверторною потужністю 200 МВт, яка увійшла до топ-3 найбільших геліостанцій Європи. Наш наступний проект встановить новий рекорд: інверторна потужність Покровської СЕС сягає 240 МВт. Станція також буде розташована на землях, які не використовуються в сільському

господарстві, на території відпрацьованого кар’єру з видобутку марганцю. У вітроенергетиці ми будуємо Приморський та Орлівський вітропарки сумарною потужністю 300 МВт. Перші сім турбін Приморського вітропарку вже забезпечують українців зеленою електроенергією. Загалом ми будемо виробляти 2,5 млрд зелених кіловат-годин на рік, що можна порівняти зі споживанням 700 тис. домогосподарств.

Не менш важливо, що партнерами проектів стали світові лідери як у галузі обладнання, так і фінансових ринків: GE Renewable Energy і Vestas, CMEC і консорціум німецьких банків Bayerische Landesbank, Bremer Kreditbank, KfW IPEX-Bank. Це свідчить про те, що українська енергетика відновлює довіру міжнародних партнерів і починає виходити з інвестиційної ізоляції. Реформа енергосектору, яка, безумовно, є найважливішою подією галузі, дасть змогу істотно прискорити цей процес і швидшими темпами провести зміни. Сьогодні наочним є розрив між рівнем розвитку української та європейської енергетики. Нам необхідно мобілізувати ресурси, щоб подолати цю дистанцію якнайшвидше. Україні потрібна сучасна енергетика — конкурентна, екологічна, самодостатня, — яка сприяє підвищенню якості життя.

У видобутку природного газу ми залишаємося лідерами зі впровадження інноваційних технологій і рішень, які дають змогу бурити на великі глибини. Стабільне нарощування видобутку можливе за умови інтенсивного освоєння глибин понад 5–6 км. Це те, що ми успішно робимо. Я переконаний: наш досвід дав галузі якісні приклади технологічного розвитку. Ми готові та плануємо йти далі — вже сьогодні розглядаємо перехід на буріння свердловин завглибшки понад 7 км. Крім того, ми готуємося до розробки нової ліцензійної площі — Світанково-Логівської. Ми виграли право розробляти цю площу в березні 2019 року на першому електронному аукціоні з надрокористування, який провела Державна служба геології та надр на майданчику Єдиної системи електронних державних закупівель в Україні.

Клієнти

2018-й став для нас роком якісних перетворень. Ми завершили процедуру анбандлінгу, розмежувавши функції розподілу та постачання електроенергії. У кожному напрямі бізнесу створено операційні компанії, що забезпечує незалежність діяльності в структурі Групи ДТЕК.

Це перший етап енергореформи, результатом якої стане перехід на європейську модель ринку. Головна цінність реформи, з погляду споживача, — вільний вибір постачальника електроенергії, що створює основу конкуренції. Для компаній це означає велику роботу над підвищенням якості, включно зі впровадженням нових послуг. Це те, над чим енергетичний сектор системно не працював. Але це те, що створює умови для широкого впровадження інновацій і прискорить інтеграцію сучасних технологій.

Ми у 2018 році виклали в онлайн геоінформаційні системи електромереж, що є важливим кроком у створенні простих і зрозумілих умов приєднання нових потужностей до електромереж. Нашим наступним кроком у розвитку карт електромереж стане нанесення даних про вільну потужність і створення окремого онлайн-кабінету для цієї послуги. Наша мета — дати клієнтам сервіс, щоб у два кліки пройти всю процедуру та під'єднати свій об'єкт до мереж.

У напрямі постачання електроенергії ми розвиваємо для клієнтів послуги енергоощадження та енергоефективності. Наш портфель проектів за підсумками 2018 року перевищив 0,7 млрд грн і на початок 2019 року досяг 1 млрд грн. Сьогодні ми бачимо становлення цього сегменту ринку, і я впевнений: через кілька років енергоефективність в Україні стане новим паливом. Так само, як електроенергія стане звичним паливом для автомобілів. Ми почали створювати мережу швидкісних зарядних станцій під брендом STRUM, що підтримуватиме відмову від автомобілів із двигунами внутрішнього згоряння.

Суспільство

Ми сфокусовані на підвищенні якості життя в містах, де працюють наші підприємства. Цю роботу ми проводимо системно, упродовж усієї історії компанії. Ми досягли дуже важливої мети — жителі стали нашими партнерами в усіх проектах сталого розвитку. Для цього ми побудували діалог із місцевими громадами, у якому визначили п'ять ключових напрямів соціального партнерства: енергоефективність у комунальному секторі, охорону здоров'я, розвиток соціально значущої інфраструктури, підвищення активності громад та розвиток бізнес-середовища. Ми вибудовуємо бізнесову стратегію з урахуванням цього запиту.

Загалом наші соціальні інвестиції як частина практики відповідального фінансування спрямовані на комплексний і збалансований підхід у питаннях сталого розвитку. Наш принцип: усі досягнення мають сенс тільки тоді, коли вони приносять користь людям.

Кожен наш виробничий проект має екологічний складник. Наприклад, починаючи з 2012 року під час модернізації та реконструкції енергоблоків ми проводимо реконструкцію електрофільтрів, щоби рівень викидів пилу відповідав європейським вимогам — не більш ніж 50 мг на кубометр. Наші найбільші збагачувальні підприємства — Павлоградська та Добропільська фабрики — перейшли на замкнутий цикл водно-шламової схеми й технологію «зеленого відвалу». Це означає відмову від використання мулонакопичувачів і уникнення контакту відходів вуглезбагачення з довкіллям, що істотно знижує навантаження на екологію регіону. Наші проекти у відновлюваній енергетиці сприятимуть зниженню викидів парникових газів на 2,6 млн тонн на рік, що особливо важливо для тих промислових регіонів, де вони розташовані.

Люди

Реалізувати таке амбітне завдання, як створення сучасної енергетичної галузі, до снаги професіоналам. Динамічний розвиток технологій і швидка зміна середовища стимулюють постійно оновлювати знання та набувати нових навичок.

Ми підтримуємо наших працівників у прагненні вдосконалюватися, надаючи можливість кожному пройти навчання. Ми продовжуємо відкрито ділитися напрацьованим досвідом — проводимо конференції для фахівців галузі та надаємо корпоративні стандарти з робітничих професій для розроблення на їхній основі державних стандартів професійно-технічної освіти.

Нашим наступним кроком у створенні культури відкритих інновацій став перехід корпоративного університету Академія ДТЕК у нову якість — інноваційну освітню бізнес-платформу, відкрити для представників бізнесу, державного сектору, громадськості. У цій ролі наш корпоративний університет відкрив свої двері на території UNIT.City — просторі, який обладнаний новітніми технічними засобами та створює атмосферу для розвитку й генерації нових ідей. Кампус, де розташований офіс, відповідає стандарту «зеленого будівництва» американської системи LEED. Починаючи новий етап у розвитку Academy DTEK, ми ставимо за мету сприяти інноваціям. Якщо говорити про інновації, ми визначили для себе три основні напрями: інновації в технологіях, інновації в клієнтських сервісах та інновації в освіті. Саме люди є рушійною силою змін, і ми створюємо середовище, яке буде цьому сприяти.

Ефективність

Перехід на інноваційні технології та цифрова трансформація бізнесу стануть новим джерелом зростання нашої ефективності. 2018 року ми створили функцію

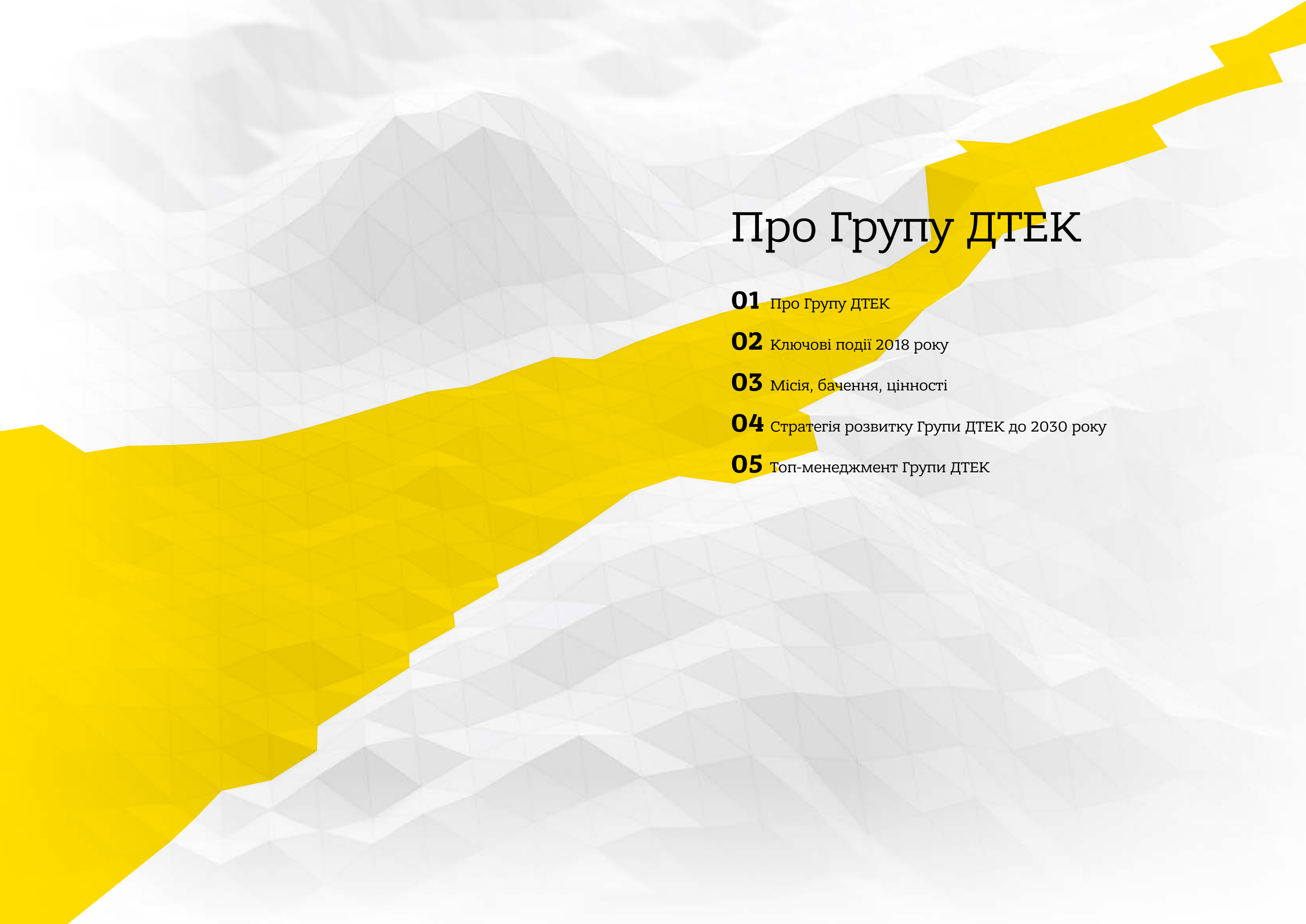
з управління інноваціями. Функція зосередиться на трьох напрямках. Насамперед це створення культури відкритих інновацій — взаємодія внутрішнього потенціалу компанії із зовнішніми інноваційними екосистемами. По-друге, це партнерство та пошук інноваційних рішень шляхом створення ефективних спільнот. Такий формат дає змогу якнайшвидше адаптувати нові рішення для потреб підприємств. І третє — стартапи, вирощування та пошук нових технологій для оперативної інтеграції в бізнес і створення нових продуктів. 2018 року ми реалізували пілотний проект Energy Accelerator, націлений на пошук інноваційних рішень за потребами бізнесу. Відбір пройшли три стартапи, і ми плануємо 2019 року вивести їх на рівень комерційної реалізації.

На цифровій трансформації бізнесу в усіх напрямках діяльності зосередиться Центр цифрової трансформації, працівниками якого стануть 70 IT- та digital-фахівців. У найближчі три роки наша програма цифрової трансформації сконцентрується на дев'яти ключових напрямках: «Цифрова шахта», «Цифрова ТЕС», «Цифрові мережі», «Цифрове родовище», «Цифрова логістика», «Цифрова аналітика», «Цифрові закупівлі», «Цифровий HR» і «Цифровий офіс». Ми плануємо вже 2019 року почати 23 проекти за цими напрямками.

Україна «плюс»

Ключове завдання енергетики, нарівні з проведенням реформи, — синхронізація Об'єднаної енергосистеми України з континентальною синхронною частиною європейської енергосистеми ENTSO-E. Цей проект важливий із погляду енергетичної безпеки, бо на сьогодні ОЕС України технологічно пов'язана та працює в паралельному режимі з енергетичними системами РФ і Білорусі. Інтеграція в європейську енергосистему також означає відкриття українського ринку для європейських енергокомпаній, що сприятиме зростанню конкуренції та якості надання послуг.

Про Групу ДТЕК

- 01** Про Групу ДТЕК
- 02** Ключові події 2018 року
- 03** Місія, бачення, цінності
- 04** Стратегія розвитку Групи ДТЕК до 2030 року
- 05** Топ-менеджмент Групи ДТЕК

Про Групу ДТЕК

Група ДТЕК розвиває бізнес в енергетичній галузі. Підприємства видобувають вугілля і природний газ, виробляють електроенергію на станціях теплової та відновлюваної енергетики, розподіляють і постачають електроенергію кінцевим споживачам, розвивають мережу швидкісних зарядних станцій і послуги енергосервісу. У кожному з напрямів бізнесу виробничі підприємства об'єднані в операційні холдинги, у яких створені компанії, що керують щоденною діяльністю.

Група ДТЕК є найбільшим національним інвестором. Єврооблігації ДТЕК входять до лістингу Ірландської фондової біржі.

На підприємствах Групи ДТЕК 70 тис. працівників. За рейтингами міжнародної аудиторської компанії EY та ділових видань України підприємства ДТЕК визнані найкращими роботодавцями країни.

ДТЕК дотримується принципів сталого соціального розвитку та є учасником Глобального договору

ООН. Побудова довірчих відносин із суспільством — обов'язкова умова діяльності всіх підприємств Групи ДТЕК, яка вибудовується через системне соціальне партнерство з органами місцевого самоврядування та жителями. Внесок у розвиток корпоративної соціальної відповідальності високо оцінюється — починаючи з 2012 року ДТЕК посідає топ-позиції в Індексі прозорості та КСВ.

Входить до складу SCM, акціонером якої є Рінат Ахметов.

Ключові виробничі та фінансові показники за 2018 рік

Виторг

157 619 млн грн

EBITDA

42 897 млн грн

Чистий прибуток

12 373 млн грн

Активи

147 971 млн грн

Капітальні інвестиції

19 878 млн грн

Податки

26 724 млн грн

Виробництво електроенергії ТЕС та ТЕЦ

34,1 млрд кВт·год

Виробництво електроенергії ВЕС та СЕС

677,0 млн кВт·год

Дистрибуція електроенергії

43,7 млрд кВт·год

Розташування виробничих підприємств Групи ДТЕК

Київ і область:

Розподіл електроенергії
Київобленерго
ДТЕК Київські електромережі
Постачання електроенергії
Київські енергетичні послуги
Гірниче машинобудування
КОРУМ Груп

Вінницька область:

Генерація електроенергії
ДТЕК Західенерго: Ладизинська ТЕС, Ладизинська ГЕС, Ладизинська СЕС

Дніпропетровська область:

Видобуток і збагачення вугілля
ДТЕК Павлоградвугілля:
ШУ Першотравенське, ШУ Павлоградське, ШУ Дніпровське, ШУ Тернівське, ШУ ім. Героїв Космосу, ЦЗФ Павлоградська
Генерація електроенергії
ДТЕК Дніпроенерго: Криворізька ТЕС, Придніпровська ТЕС, Нікопольська СЕС, Покровська СЕС (будується)
Розподіл електроенергії
ДТЕК Дніпровські електромережі
Постачання електроенергії
Дніпровські енергетичні послуги

Донецька область:

Видобуток і збагачення вугілля
ДТЕК Добропіллявугілля: ШУ Білозерське, ШУ Добропільське
ДТЕК Добропільська ЦЗФ, ЦЗФ Курахівська
ДТЕК Октябрська ЦЗФ
Генерація електроенергії
ДТЕК Східенерго: Курахівська ТЕС, ДТЕК Миронівська ТЕЦ
Розподіл електроенергії
ДТЕК Донецькі електромережі*, ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля*, ДТЕК Високовольтні мережі*
Постачання електроенергії
Донецькі енергетичні послуги
Гірниче машинобудування
КОРУМ Дружківський машинобудівний завод

Запорізька область:

Генерація електроенергії
ДТЕК Дніпроенерго: Запорізька ТЕС, Ботівська ВЕС, Приморська ВЕС, Приморська ВЕС-2 (будується), Орлівська ВЕС (будується)

Івано-Франківська область:

Генерація електроенергії
ДТЕК Західенерго: Бурштинська ТЕС

Луганська область:

Генерація електроенергії
ДТЕК Східенерго: Луганська ТЕС

Львівська область:

Генерація електроенергії
ДТЕК Західенерго: Добротвірська ТЕС

Одеська область:

Розподіл електроенергії
Одесаобленерго

Полтавська область:

Видобуток газу
Нафтогазвидобування

Харківська область:

Гірниче машинобудування
Світло Шахтаря
Видобуток газу
Нафтогазрозробка

Херсонська область:

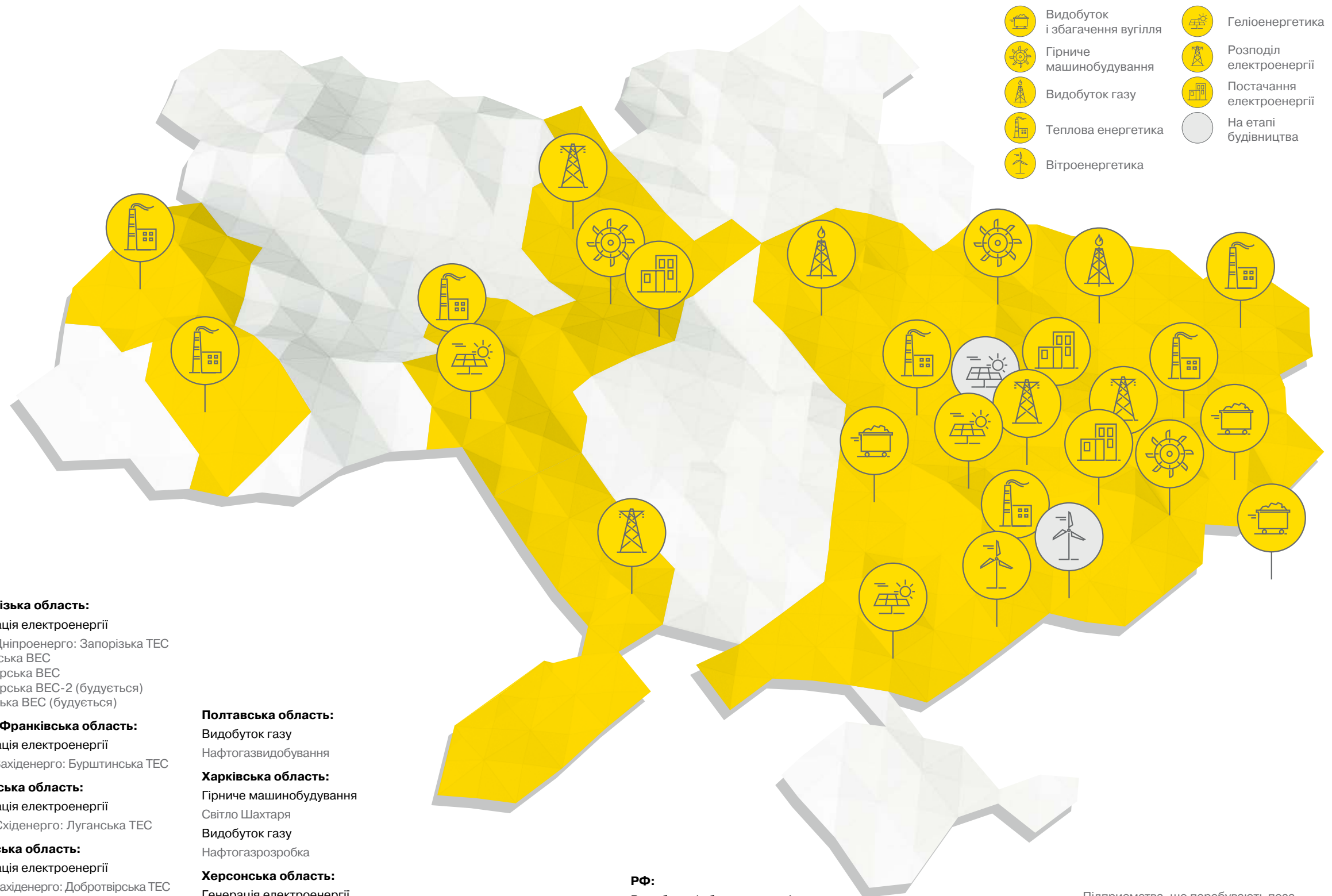
Генерація електроенергії
Трифонівська СЕС

* Щодо мереж, розташованих на контрольованій території Донецької області.

РФ:

Видобуток і збагачення вугілля
АТ «Шахтоуправління "Обуховська"»,
АТ «Донський антрацит»,
ТОВ «Сулінантрацит»

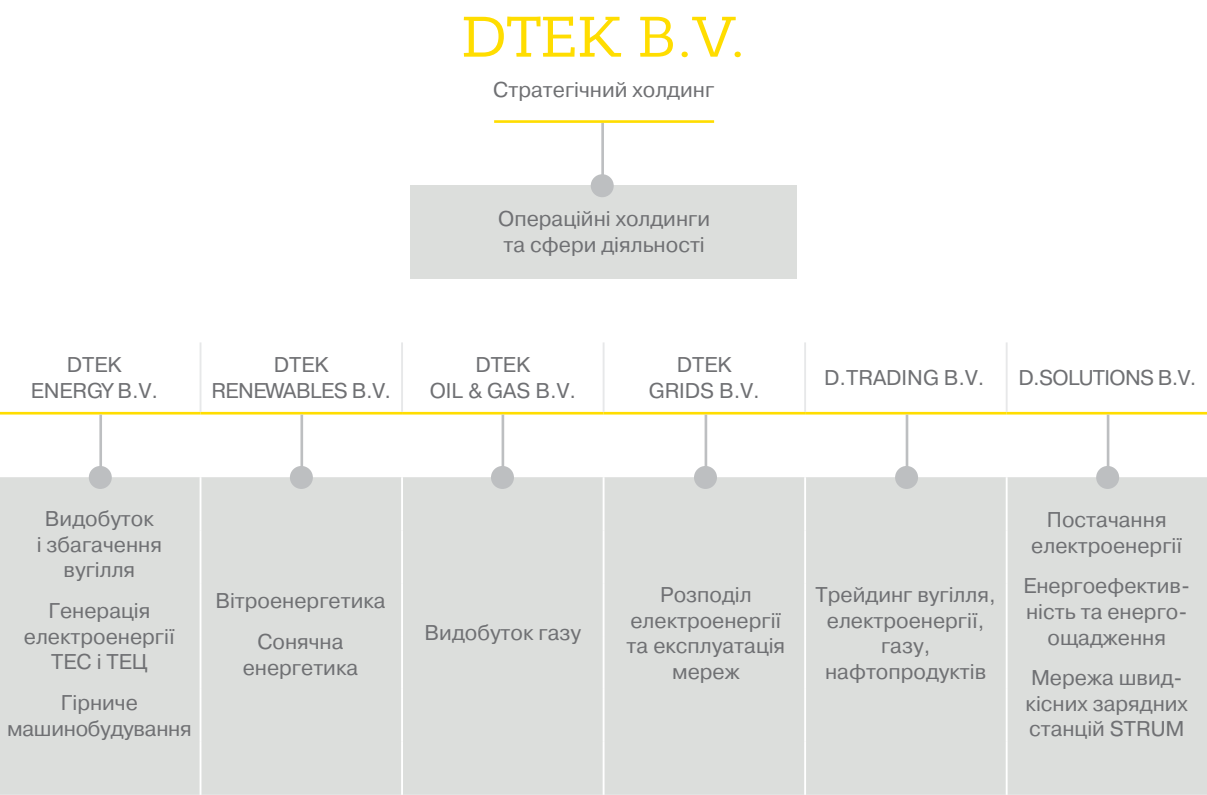
	Видобуток і збагачення вугілля		Геліоенергетика
	Гірниче машинобудування		Розподіл електроенергії
	Видобуток газу		Постачання електроенергії
	Теплова енергетика		На етапі будівництва
	Вітроенергетика		

Підприємства, що перебувають поза операційним управлінням, не представлені на карті.

Станом на 30 травня 2019 року.

Структура та сфери діяльності Групи ДТЕК

Ключові завдання корпоративного центру:

- довгострокове планування;
- розвиток нових бізнесів;
- керування портфелем інвестицій і залучення довгострокового фінансування;
- розвиток управлінських талантів;
- керування репутацією;
- взаємодія з центральними органами влади.

Ключові завдання операційних компаній:

- керування поточною діяльністю;
- підвищення операційної ефективності;
- реалізація інвестиційних проектів;
- професійне зростання працівників;
- формування галузевої експертизи.

ДТЕК Енерго: видобуток вугілля, теплова енергетика, гірниче машинобудування

ДТЕК Енерго у виробництві електроенергії створив повний цикл: підприємства видобувають вугілля та генерують електроенергію. Для забезпечення енергетичної стійкості та незалежності України ДТЕК Енерго збільшує частку вітчизняного вугілля в паливному балансі електростанцій — переобладнує енергоблоки задля переходу з антрациту на вугілля марки «Г».

780 253 тис. тонн промислові запаси вугілля газових марок

13,5 ГВт встановлена потужність ТЕС і ТЕЦ

ДТЕК Енерго керує шахтами, які здебільшого видобувають енергетичне вугілля марки «Г». Вугілля збагачується на власних і сторонніх ЦЗФ. У виробництво інтегровано заводи гірничого машинобудування, що дає змогу ефективно й оперативно реагувати на потреби шахтарів — від створення нової техніки до забезпечення запасними частинами.

Компанія виробляє електроенергію на восьми теплових електростанціях і одній теплоелектроцентралі. ТЕС і ТЕЦ забезпечують теплом міста, у яких вони розташовані.

ДТЕК ВДЕ: відновлювана енергетика

ДТЕК ВДЕ — найбільший інвестор у відновлювану енергетику України. 287,1 млн євро інвестовано в будівництво вітропарків і сонячних електростанцій у 2018 році, що становить третину від загального фінансування сектору. Компанія продовжить розвиток у зеленій енергетиці — у 2019 році очікується введення в експлуатацію нових потужностей у вітро- та геліоенергетиці.

№ 1 з інвестицій у зелену енергетику встановлена потужність*: 510 МВт введено, 440 МВт будується

* Станом на 30 травня 2019 року.

ДТЕК ВДЕ розвиває два напрями — вітроенергетика та сонячна енергетика. За розрахунками Інституту відновлюваної енергетики НАН України, ці напрями мають щорічний технічно досяжний потенціал виробництва до 100 млрд кВт•год. Стільки електроенергії Україна споживає майже за рік.

У вітроенергетиці ДТЕК ВДЕ представлений Ботієвською ВЕС потужністю 200 МВт і будує два вітропарки.

Це Приморський потужністю 200 МВт та Орлівський потужністю 100 МВт, які заплановано ввести в експлуатацію у 2019 році.

У геліоенергетиці пілотний проект був реалізований 2017 року. Будівництво Трифонівської СЕС потужністю 10 МВт показало перспективність цього напрямку. У січні 2019 року введено в експлуатацію Нікопольську СЕС і розпочато будівництво Покровської геліоелектростанції, сумарна інверторна потужність яких досягне 440 МВт.

Екологічний ефект від введення в експлуатацію всіх проектів та їхньої роботи буде виражений у скороченні викидів CO₂ на 2,6 млн тонн на рік.

ДТЕК Нафтогаз: видобуток газу

Стабільне нарощування видобутку газу в Україні можливе лише за умови інтенсивного освоєння глибин понад 5–6 км. ДТЕК Нафтогаз успішно бурить газові свердловини на великі глибини, що стало можливим завдяки інвестиціям у сучасне обладнання та інноваційні технології. Накопичений досвід дає змогу розглядати перехід на буріння свердловин завглибшки понад 7 км.

№ 1 з видобутку природного газу серед приватних підприємств

39 млрд куб. метрів запаси природного газу категорії 2Р міжнародної класифікації SPE-PRMS

Основний виробничий актив — ПрАТ «Нафтогазвидобування». Підприємство видобуває газ і газовий конденсат на ліцензійних ділянках Семиренківського та Мачухського родовищ із глибини понад 5 км. Видобутий газ очищують і приводять до вимог стандартів на установках підготовки газу: УППГ Олефірівка, УКПГ Семиренки та УПГ Мачухи.

Для вивчення та розробки нових ділянок було створено ТОВ «Нафтогазрозробка», що спеціалізується на геологорозвідувальних роботах. Компанія освоює Хорошівську площу в Харківській області.

ДТЕК Нафтогаз вивчає можливості щодо розширення бізнесу. Стратегія розвитку передбачає як участь в аукціонах із надрокористування, так і придбання перспективних активів, які вже діють. ДТЕК Нафтогаз також готовий застосовувати свій досвід і експертизу для керування проектами інших компаній.

Шахтоуправління Обуховська

Шахтоуправління Обуховська видобуває та збагачує високоякісний антрацит. Продукція постачається до РФ, України, Європи, Азії, Північної Америки та Африки.

Корпоративні права на підприємство належать ДТЕК B.V. (Нідерланди).

Україна реформує енергосектор, щоб створити ринок електроенергії за європейською моделлю. Перехід до нових правил дає мотивацію державі, компаніям і споживачам проводити структурні зміни. Тільки так можна відкрити можливості для створення нової галузі — чистої, ефективної, конкурентної, — а споживача зробити повноправним учасником ринку.

На першому етапі реформи компанії мають відділити оператора системи розподілу від виробництва та постачання електроенергії. Група ДТЕК серед перших провела системні зміни й розмежувала функції з розподілу та постачання електроенергії. Створено операційні компанії для керування кожним із напрямів бізнесу та забезпечення незалежності діяльності в структурі Групи ДТЕК.

ДТЕК Мережі: розподіл електроенергії та експлуатація мереж

У новій моделі ринку електроенергії оператори системи розподілу виділені в окремі компанії, щоб усі постачальники електроенергії отримали рівний доступ до електромереж і клієнти могли обрати будь-якого постачальника. Оператори системи розподілу також відповідають за експлуатацію мереж, забезпечення надійного електропостачання та розвиток інфраструктури.

ДТЕК Мережі фокусується на розподілі електроенергії. Оператори системи розподілу обслуговують 5,6* млн абонентів: підприємства, металургійні та машинобудівні заводи, шахти та фабрики, об'єкти соціальної сфери та населення.

5,6 млн абонентів у Києві, Київській, Дніпропетровській, Донецькій і Одеській областях обслуговують ДТЕК Мережі

* Станом на 30 травня 2019 року.
На тимчасово окупованих територіях діяльність не ведеться.

D.Trading: трейдинг вугілля, електроенергії, газу та нафтопродуктів

У новій моделі ринку створюються сегменти організованої та неорганізованої торгівлі електроенергією. Ринок двосторонніх договорів, які укладають безпосередньо учасники, належить до неорганізованого сегмента. З іншого боку, ринки на добу вперед, внутрішньодобовий та балансуєчий — це організований сегмент, де відносини вибудовуються за правилами, затвердженими регулятором.

D.Trading веде оптову торгівлю вугіллям, електроенергією, газом і нафтопродуктами на внутрішніх і зовнішніх ринках енергоресурсів

На ринку двосторонніх договорів D.Trading спеціалізується на постачанні електроенергії великим промисловим споживачам і постачальникам універсальних послуг, а також на експортних операціях. Крім того, D.Trading

буде активним учасником балансуєчого ринку та ринку на добу вперед.

На ринках природного газу та вугілля D.Trading працюватиме з портфелем енергоресурсів SCM, оптимізуючи баланс між видобутком і споживанням.

Отже, основні завдання D.Trading — реалізація електроенергії з фокусом на збільшенні продажів на ринку двосторонніх договорів; реалізація природного газу підприємств ДТЕК Нафтогаз, з акцентом на розвитку в сегменті постачання промисловим споживачам.

D.Solutions: постачання електроенергії, послуги з енергоефективності

У новій моделі ринку компанії-постачальники електроенергії наділені функцією постачальників універсальної послуги на дворічний період. Універсальна послуга — гарантоване постачання електроенергії бюджетним організаціям, побутовим, малим непобутовим споживачам та іншим споживачам із договірною потужністю до 150 кВт. При цьому електроенергія постачатиметься за тарифом, встановленим регулятором.

Головне завдання D.Solutions — надання комплексних рішень на роздрібному ринку електроенергії

Електроенергію споживачам Києва, Дніпропетровської та Донецької областей постачають Київські енергетичні послуги, Дніпровські енергетичні послуги та Донецькі енергетичні послуги.

На наданні комплексних послуг з енергоефективності та енергоощадження спеціалізується ДТЕК ЕСКО. Компанія реалізовує проекти на промислових, житлових, адміністративних і соціальних об'єктах. Крім того, побутовим споживачам компанія запропонувала набір енергоефективних товарів і послуг під брендом Розумний WATT.

У 2018 році в компанії було створено новий напрям — мережу швидкісних електрозарядок STRUM, перші станції якої почали працювати в Києві.

Ключові події 2018 року

Січень

Для будівництва Приморського вітропарку ДТЕК уклав договір з GE на придбання, встановлення та подальше обслуговування вітроустановок.

У 2018 році було укладено два договори, кожен із яких покриває 26 вітроустановок. Передбачено постачання моделі, яка має високу ефективність роботи навіть в умовах низької швидкості вітру.

Приморський вітропарк сумарною потужністю 200 МВт будується в Запорізькій області. Як очікується, щорічне виробництво зеленої електроенергії становитиме 650–700 млн кВт•год. Це знизить викиди CO₂ на 700–750 тис. тонн на рік, що актуально для такого великого промислового регіону країни.

Для реалізації першої черги проекту потужністю 100 МВт — перші турбіни введено в експлуатацію на початку 2019 року — залучено позику. 10-річний кредит надано консорціумом німецьких банків Bayerische Landesbank, Bremer Kreditbank, KfW IPEX-Bank з покриттям ризиків експортно-кредитним агентством Euler Hermes.

Лютий

Завершена реконструкція енергоблока № 10 ДТЕК Бурштинської ТЕС. Зроблено повузлову заміну агрегатів і оновлено системи енергоблока, що суттєво вплинуло на виробничі й екологічні характеристики. Новий електрофільтр для очищення димових газів зменшив викиди твердих речовин в атмосферу до 50 мг/м³, що задовольняє європейським стандартам. Покращені техніко-економічні показники — потужність енергоблока збільшено до 210 МВт, строк служби обладнання подовжено на 15 років, встановлено нову АСК — дадуть змогу ефективно працювати з параметрами, встановленими в європейській енергосистемі ENTSO-E.

Квітень

ДТЕК розпочав будівництво Нікопольської СЕС. Договір на проектування та будівництво підписано з China Machinery Engineering Corporation, яка стала інвестором і підрядником будівництва. Геліоелектро-станція після введення в експлуатацію буде однією з найбільших у Європі — 200 МВт встановлена інверторна потужність. При цьому станція займає територію відпрацьованого кар'єра, яка не використовувалася для господарської діяльності.

Станція виробляє зелену електроенергію з 1 березня 2019 року. Як очікується, це буде сприяти скороченню викидів в атмосферу CO₂ на 300 тис. тонн на рік, оскільки відпуск електроенергії становитиме 280 млн кВт•год.

Червень

У Києві працює мережа швидкісних зарядок STRUM. Це підтримує відмову від автомобілів із двигунами внутрішнього згоряння та перехід на електромобілі. У подальших планах — встановити швидкісні зарядки на трасах, що з'єднують Київ із найбільшими містами України.

ДТЕК і технологічний кластер Radar Tech провели Energy Accelerator. Програма сфокусована на пошуку, розвитку та підтримці інноваційних проектів. Це дасть компанії змогу вибудувати внутрішнє середовище, готове приймати зміни, та перейти до комплексного впровадження інновацій для трансформації виробництва. Відбір проводили за 11 напрямками: вугілля, нафтогаз, логістика, генерація, відновлювані джерела енергії, дистрибуція, клієнти, персонал, корпоративна відповідальність, збереження довкілля, безпека та охорона праці. Фіналісти Energy Accelerator отримали можливість комерційного запуску проектів у партнерстві з ДТЕК.

ДТЕК Київські електромережі виклали в онлайн геоінформаційну систему електромереж. Проект реалізовано спільно з Міністерством економічного розвитку України та Офісом ефективного регулювання (BRDO). Розкриття інформації щодо електричних мереж робить компанію прозорою й дає можливість бізнесу сформувати оптимальний інвестиційний проект.

У 2018 році аналогічні проекти реалізували ДТЕК Дніпровські електромережі, ДТЕК Донецькі електромережі та ДТЕК Високовольтні мережі.

ДТЕК Нафтогаз пробурих свердловину завглибшки 5,6 км. Проектування та буріння свердловини №25 на Семиренківському родовищі виконано з дотриманням вимог і стандартів International Association of Drilling Contractors (IADC). Буріння зроблено безамбарним методом із застосуванням технології зневоднення та утилізації шламів, що відповідає міжнародним екологічним стандартам. Аналогічні роботи на свердловині №61 були завершені на місяць раніше за план, у грудні. Це стало можливим завдяки застосуванню інноваційних технологій. На свердловині виконано комплекс високотехнологічних досліджень і заходів, розрахованих на ефективну розробку продуктивного пласта.

Липень

Світовий банк і ДТЕК верифікували план моніторингу викидів парникових газів. ДТЕК Запорізька ТЕС завершила пілотний проект із розроблення типового плану моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів підприємствами теплової генерації. Це підготовчий етап до впровадження в Україні національної схеми торгівлі викидами парникових газів.

Проект реалізовано за підтримки Світового банку в межах програми «Партнерство заради ринкової готовності» (Partnership For Market Readiness), яка ініційована для боротьби зі зміною клімату та покликана сприяти країнам у розробленні та реалізації політик.

Fitch Ratings присвоїв довгостроковий рейтинг ДТЕК Renewables B.V. Рейтинг встановлено на рівні «В-», що збігається із суверенним рейтингом України, прогноз — стабільний. Агентство вказало на стабільне фінансове становище компанії, а також позитивний чинник регуляторної бази для розвитку відновлюваної генерації.

Серпень

У ДТЕК створена функція з управління інноваціями — це наступний крок на шляху змін та підготовки Групи ДТЕК до роботи в новому ринку електроенергії. Функція зосередиться на трьох напрямках. Насамперед це створення культури відкритих інновацій — взаємодія внутрішнього потенціалу компанії із зовнішніми інноваційними екосистемами. По-друге, пошук інноваційних рішень завдяки створенню ефективних спільнот. Такий формат дає змогу якнайшвидше адаптувати нові рішення до потреб підприємств. Третім напрямком є, стартапи, вирощування та пошук нових технологій для оперативної інтеграції в бізнес і створення нових продуктів. Директором з інновацій став Емануеле Вольпе. Він перейшов з Enel, де керував впровадженням функцій інновацій.

Вересень

На Семиренківському родовищі запрацювала пропаново-холодильна установка. Компанія збудувала повністю автоматизований інфраструктурний об'єкт, щоб підтримати обсяги видобутку природного газу в умовах зниження пластового тиску, а також забезпечити показники якості газу відповідно до вимог «Кодексу газотранспортної системи». На основних технологічних блоках установки застосовано безліч сучасних рішень та обладнання як українських, так і міжнародних виробників.

ДТЕК Мережі став першим представником від України в E.DSO (European Distribution System Operators). Асоціація об'єднує понад 36 учасників із 20 країн для реалізації інноваційних і технологічних проектів для трансформації електромереж Європи в Smart Grids. Участь в асоціації дасть змогу вивчати й застосовувати в Україні найкращий європейський досвід.

Листопад

ДТЕК Енерго перевів енергоблок №9 ДТЕК Придніпровської ТЕС з антрациту на газове вугілля. Це третій енергоблок станції, який почав працювати на цій марці вугілля. З 2017 року реалізується поетапний план переобладнання енергоблоків ТЕС ДТЕК Енерго, які були спроектовані під використання антрациту, щоб мінімізувати цю марку вугілля в паливному балансі.

Аналогічні роботи на енергоблоці №10 були завершені в березні 2019 року. Крім того, на енергоблоці побудований сучасний електрофільтр, що знизить викиди твердих речовин в атмосферу до рівня європейських стандартів.

Грудень

ДТЕК і Vestas починають будівництво Орлівської ВЕС. Вітроелектростанція розташується на Азовському узбережжі в Запорізькій області, її потужність становитиме 100 МВт. На станції встановлять 26 вітротурбін Vestas. Вони будуть зібрані на платформі, яка чудово зарекомендувала себе в Україні за вітродинамічними характеристиками та видаванням електричної потужності в мережу. Очікується, що генерація електроенергії становитиме 380 млн кВт•год на рік. Це буде сприяти щорічному скороченню викидів парникових газів на 400 тис. тонн.

ДТЕК почав трансформацію корпоративного університету в інноваційну освітню бізнес-платформу Academy DTEK. У новій якості Academy DTEK буде впроваджувати в Україні міжнародні HR-практики разом зі своїми партнерами — провідними бізнес-школами й організаціями: INSEAD, IE Business School, Thunderbird, HRCI, Києво-Могилянська бізнес-школа. Освітній заклад у новому форматі відкрито на території UNIT.City.

«Енергоефективні школи» перемогли в номінації «Планета» на конкурсі мережі Глобального договору ООН в Україні. Учасників оцінювали за критеріями: інноваційність, внесок у соціальний розвиток, кількість залучених людей.

Освітній проект «Енергоефективні школи» компанія реалізує з 2012 року. За цей час у ньому взяли участь учні понад 2 тисяч шкіл. Проект має на меті виховувати в школярів екологічні цінності, відповідальне ставлення до споживання ресурсів та формувати навички раціонального використання енергії.

Проект сприяє досягненню цілей №4 «Якісна освіта» та №12 «Відповідальне споживання» Глобального договору ООН.

Проект Академії ДТЕК визнаний найкращим у конкурсі «Премія HR-бренд України». Конкурс проводиться з 2011 року рекрутинговою компанією «HeadHunter Україна» для популяризації сучасних методів керування персоналом. Проекти оцінюють з погляду актуальності, сучасності методів реалізації, ефективності та результативності.

Академія ДТЕК із проектом «Розрахувати неможливо вгадати. Де поставити крапку? Як HR-аналітика зберігає життя та здоров'я людей» посів перше місце в номінації «Регіон». HR-аналітика — один з інструментів досягнення глобальної мети ДТЕК щодо нульового травматизму на робочому місці.

Ключові події після звітнього періоду

ДТЕК Нафтогаз став переможцем аукціону на Світанково-Логівську нафтогазову площу. 6 березня 2019 року Державна служба геології та надр України провела перший аукціон із надрокористування на майданчику Prozorro.Sale, який входить до Єдиної системи електронних державних закупівель в Україні. Дочірня компанія ДТЕК Нафтогаз виграла аукціон на користування надрами Світанково-Логівської площі в Харківській області. Вид корисних копалин: нафта, газ природний, конденсат. Вид користування надрами: геологічне вивчення з подальшим видобуванням. Строк, на який надано дозвіл: 20 років.

Група ДТЕК завершила придбання контрольних пакетів акцій «Одесаобленерго» та «Київобленерго». Ці підприємства є операторами системи розподілу в Одеській та Київській областях, без ведення діяльності з постачання електроенергії. Компанія розробляє програму розвитку їхніх електричних мереж, яка буде сфокусована на системній цифровізації керування інфраструктурою, підвищенні надійності електропостачання та якості обслуговування клієнтів.

Місія, бачення, цінності

Місія

Ми працюємо в ім'я прогресу та процвітання суспільства. Наша енергія несе людям світло та тепло.

Бачення

Ми — українська компанія, динамічна у своєму розвитку, і прагнемо до лідерства на європейських енергетичних ринках. В основі нашого успіху — люди, ефективність, передові технології.

Цінності

Професіоналізм

Наші працівники мають глибокі професійні знання, відповідально та сумлінно ставляться до своїх обов'язків, якісно та вчасно виконують поставлені завдання.

Ми прагнемо до досягнення найкращих результатів за умови оптимального використання людських, природних і фінансових ресурсів.

Відповідальність

Ми будуємо свою діяльність на розумінні того, що всі наші зусилля мають відповідати інтересам суспільства. Ми несемо відповідальність за якість роботи та дотримання корпоративних норм, за виконання своїх зобов'язань, за ощадливе використання ресурсів і чистоту довкілля. Ми відповідальні за тих, хто робить нашу компанію успішною, — наших працівників.

Прагнення вдосконалюватися

Ми створюємо умови для розвитку талантів і здібностей наших працівників, впроваджуємо найперспективніші технології, вдосконалюємо виробничі та управлінські процеси. Розвиваючи бізнес, ми вселяємо впевненість у наших працівників і робимо внесок в успішний розвиток України.

Згуртованість

Ми цінуємо командний дух, єдність і згуртованість. Тільки в команді ми можемо домогтися високих результатів. Разом нам цікаво і працювати, і відпочивати. Багатогранність досвіду та знань кожного створюють загальний потенціал розвитку компанії. Усіх працівників компанії поєднує ідея та мета, до якої ми прагнемо рівною мірою, розуміючи та підтримуючи одне одного.

Відкритість

Ми відкрито інформуємо наших працівників, партнерів, акціонерів та інші зовнішні зацікавлені сторони про важливі питання розвитку нашої компанії, створюючи основу для довірчої співпраці. Ми діємо, спираючись на принципи, зрозумілі нашим працівникам і партнерам.

Стратегія розвитку Групи ДТЕК до 2030 року

Концепція розвитку

ДТЕК буде активно розвиватися в Україні з виходом на ринки сусідніх країн як диверсифікована та забезпечена паливом енергетична компанія.

ДТЕК буде орієнтуватися на продаж електроенергії всім категоріям споживачів, дотримуючись високих стандартів сервісу та вибудовуючи сильний роздрібний бренд.

ДТЕК буде підтримувати та розвивати ключові чинники успіху: талант і потенціал працівників та ефективність виробництва, інвестицій, управління.

ДТЕК братиме участь у реформуванні та модернізації економіки України, соціальному розвитку регіонів діяльності, просуванні найкращих стандартів у промисловій та екологічній безпеці.

Етапи та пріоритети стратегії розвитку

Довгострокова корпоративна стратегія розвитку визначає пріоритетні напрями бізнесу, управлінські проекти та технології.

Шість векторів стратегії розвитку

Енергетика

Основа енергетичного бізнесу ДТЕК — видобуток вугілля та газу, виробництво електроенергії на станціях теплової та відновлюваної генерації, розподіл і постачання електроенергії.

На ринку виробництва електроенергії компанія планує до 2020 року займати частку не менш ніж 25%. Буде продовжено розвиток активів у відновлюваній енергетиці, у вітрогенерації — передусім завдяки реалізації проекту з будівництва Приазовського вітропарку, у сонячній генерації — створення нових потужностей.

Ключовими завданнями в галузі видобутку вугілля є забезпечення потреби в паливі власних теплових електростанцій і створення безпечних умов праці.

Після 2019 року очікується впровадження RAB-регулювання, що підвищить інвестиційну привабливість бізнесу з розподілу електроенергії та створить сприятливі умови для розвитку.

У сфері видобутку газу компанія планує активне буріння свердловин на Семиренківському та Мачухському родовищах у межах довгострокової програми розвитку, виконання геологорозвідувальних робіт на Хорошівській ділянці. Крім того, брати участь в аукціонах на ліцензійні ділянки з нерозподіленого фонду родовищ і конкурсах з укладання УРП.

Суспільство

У ДТЕК нульова толерантність до виробничого травматизму, тому побудувати культуру уважного ставлення до власного життя — критичне завдання. ДТЕК має намір знизити виробничий травматизм завдяки впровадженню контролю параметрів безпеки ведення робіт і створенню сучасного виробництва, де складні ділянки будуть автоматизовані.

ДТЕК сприяє комплексному розвитку України й насамперед регіонів, де працюють підприємства Групи. Партнерські взаємини із суспільством, готовність громадськості до спільних дій для розвитку міст і розуміння проблем бізнесу — це основа створення довірчих відносин.

Компанія реалізовує програми з підвищення якості життя в містах діяльності своїх підприємств. Програми охоплюють п'ять основних напрямів: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, підтримка соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, підвищення активності місцевих громад. Окрема увага приділяється захисту довкілля. Для цього ДТЕК розробив і реалізовує екологічну стратегію.

Клієнти

Лібералізація енергоринку — це право споживачів обирати постачальника. Для ефективної роботи на вільному ринку ключовим завданням ДТЕК став перехід від компанії зі збуту електроенергії до побудови клієнтського бізнесу.

Компанія створює єдині стандарти роботи з клієнтами для всіх підприємств, змінюючи застарілу систему обслуговування на сервіс західного зразка. Уже розширено мережу центрів обслуговування клієнтів і уніфіковано принципи їхньої роботи, на зміну абонентській книжці прийшли онлайн-сервіси. Найближчими роками заплановано впровадити єдину централізовану білінгову систему та створити основу для масштабового

застосування технологій Smart Metering, а також подальшого переходу до широкого впровадження концепції Smart Grid.

Послуги енергоефективності розширюють сервіс компанії: реалізуються проекти в промисловій і бюджетній сферах із застосуванням механізмів енергосервісу, для роздрібного сегмента виведено

набір енергоефективних товарів під брендом Розумний WATT. Компанія 2018 року запропонувала клієнтам новий сервіс — заряджання електромобілів у мережі швидкісних електрозарядок STRUM. Подальша диверсифікація продуктів і послуг високої якості дасть

змогу збільшити ступінь задоволеності клієнтів до 90% до 2030 року.

Компанія активно розвиватиме роздрібний бренд ДТЕК, роблячи надійність та інновації доступними для кожного.

Люди

Люди — основа розвитку компанії та джерело конкурентної переваги. ДТЕК активно інвестує в розвиток персоналу та заохочує розвиток інноваційної культури.

Люди — інтелектуальний капітал компанії, тому створена система безперервного персонального розвитку кожного працівника, а процесів управління персоналом навчаються керівники всіх рівнів. Окрема увага приділяється формуванню корпоративної культури, яка забезпечує ефективне досягнення цілей бізнесу через збільшення залученості та лояльності, дотримання цінностей компанії.

ДТЕК планує використання передових IT-технологій у галузі кадрового обліку, компенсацій та пільг

і організаційного менеджменту, що дасть змогу якомога ефективніше організувати бізнес-процеси щодо управління персоналом, розкриття та залучення талантів до компанії.

ДТЕК і далі активно інвестуватиме в розвиток свого персоналу та просуватиме інноваційну культуру у виробництві та управлінні. Мета компанії — перейти від ідеології Managing People до ідеології Human Capital, де працівники стають партнерами бізнесу.

Ефективність

ДТЕК не тільки скорочує витрати, але і знаходить нові можливості для отримання максимальної віддачі від використовуваного ресурсу. Конкурентоспроможність і лідерство ДТЕК базуються на трьох китах: ефективність в управлінні, ефективність у виробництві та ефективність інвестицій.

Ефективність виробництва неможлива без своєчасної модернізації підприємств, що потребує ефективного інвестування. Компанія визначає інвестиційні пріоритети та застосовує найкращі технічні рішення, щоби мінімізувати залучення людини до видобутку вугілля та газу, модернізувати й побудувати генерувальні потужності, а також створити сучасні електромережі. Для пошуку та впровадження новаторських технологій і цифрових клієнтських рішень створена функція управління інноваціями.

Впровадження програми безперервного вдосконалення «Новатор» і розвиток культури ощадливого виробництва також орієнтовані на зростання ефективності

підприємств. «Новатор» став базовою моделлю поведінки працівників: кожен може вийти з пропозицією щодо підвищення ефективності на своїй ділянці. Найкращі проекти впроваджуються, а їхні автори отримують винагороду. Такий підхід сприяє розвитку бізнесу та надає переваги споживачам і економіці загалом. Для споживачів ефективність ДТЕК означає скорочення витрат електроенергії, для партнерів — зниження енергетичного складника в собівартості продукції, для України — підвищення енергобезпеки, впровадження інновацій, залучення інвестицій, підвищення результативності всієї економіки.

Ефективність бізнесу — це основа стабільного довгострокового розвитку.

Україна «плюс»

Україна — пріоритет розвитку ДТЕК. Компанія інвестує в українську енергетику й економіку, будуючи нові потужності, впроваджуючи передові технології, створюючи нові бізнеси. Неможливо бути успішними на зовнішніх ринках, не маючи вдома сильної виробничої бази та експертизи високого рівня.

ДТЕК розвиває торговельні зв'язки із зовнішніми ринками. Одним з основних завдань стане розширення технічних і бізнес-можливостей для експорту електроенергії, впровадження сучасних комерційних механізмів, вихід на кінцевих споживачів у Європі. ДТЕК готовий брати участь у проєкті синхронізації з ENTSO-E і робитиме потрібні кроки, щоб підготувати

свої енергоблоки та мережі до інтеграції в європейську енергосистему.

Компанія стала обличчям українського бізнесу для закордонних партнерів. ДТЕК представляє Україну як прозора, відповідальна й ефективна компанія, орієнтована на довгостроковий сталий розвиток.

Топ-менеджмент Групи ДТЕК

Максим Тімченко

Генеральний директор ДТЕК

Очолоює компанію з 2005 року.

Під його керівництвом ДТЕК став найбільшим національним інвестором. З 2005 року до ДТЕК увійшли: 31 шахта, 10 ТЕС, 6 дистрибуційних підприємств. У 2013 році завершено придбання контрольного пакета акцій Нафтогазвидобування, найбільшого приватного газовидобувника в Україні. У 2014 році завершено будівництво Ботівської ВЕС потужністю 200 МВт, яка тоді входила до топ-5 найбільших ВЕС Центральної та Східної Європи. У 2015 році впроваджена нова структура корпоративного управління, що забезпечує ефективне розділення функцій стратегічного планування й операційної діяльності. У 2016 році реструктуризовано кредитний портфель операційних холдингів, що збалансувало можливості з обслуговування позик і подальшого розвитку підприємств. У 2017 році реалізовано пілотний проект у сонячній енергетиці, який показав доцільність розвитку в цьому сегменті. У 2018 році почалося будівництво Нікопольської СЕС потужністю 200 МВт, яка виробляє зелену електроенергію з 1 березня 2019 року. Сьогодні реалізуються проекти з будівництва Приморського й Орлівського вітропарків сумарною потужністю 300 МВт, а також Покровської сонячної електростанції потужністю 240 МВт.

Максим Тімченко — співзасновник і підписант Глобальної ініціативи «Енергія для суспільства» Всесвітнього економічного форуму, яку підтримали 20 керівників найбільших енергетичних компаній світу.

У 2002–2005 роках працював старшим менеджером у ЗАТ «СКМ», де курирував роботу енергетичного бізнесу до його виділення в ДТЕК. Кар'єру розпочав на посаді консультанта в міжнародній компанії PricewaterhouseCoopers (1998–2002 роки), де дійшов до позиції старшого аудитора.

Є членом Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA).

Вищу освіту здобув у Донецькій державній академії управління, яку закінчив із відзнакою в 1997 році за спеціальністю «Менеджмент у виробничій сфері». Продовжив навчання в Манчестерському університеті (Великобританія) — отримав диплом із відзнакою і ступінь бакалавра економіки та соціальних наук.

Дмитро Сахарук

Генеральний директор ДТЕК Енерго

Очолоює компанію з 2017 року.

З відзнакою закінчив Харківський національний університет внутрішніх справ, отримавши у 2000 році диплом спеціаліста за спеціальністю «Правознавство», а у 2001 році — диплом магістра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність». Продовжив освіту в Коледжі права в Чикаго (США), де у 2002 році здобув ступінь магістра міжнародного та порівняльного права. Працюючи в ДТЕК, успішно завершив спільну програму Лондонської школи бізнесу (Великобританія) й Академії ДТЕК «Енергія лідера».

Почав кар'єру в одній із найбільших компаній, Philip Morris Ukraine, у 2004 році, потім працював у міжнародній юридичній фірмі Squire, Sanders&Dempsey LLP з 2008 року.

До команди ДТЕК приєднався в березні 2010 року як заступник директора з правового забезпечення, згодом, у 2011 році, очолив дирекцію. Із серпня 2014 року обіймав посаду виконавчого директора ДТЕК Енерго, а з жовтня 2016 року — виконувача обов'язків генерального директора ДТЕК Енерго. Через рік, у вересні 2017 року, призначений генеральним директором.

Філіп Лекебуш

Генеральний директор ДТЕК ВДЕ

Очолоює компанію з 2018 року.

Починав кар'єру 1989 року в аерокосмічній промисловості в компаніях MBB Deutsche Aerospace (Німеччина) та Mitsubishi Heavy Industries (Японія). Потім працював у компаніях ABB, ALSTOM Power і Ferrostaal, де відповідав за девелопмент та інжиніринг електростанцій, що працюють на традиційних енергоресурсах і біомасі, у різних регіонах світу.

Останні десять років керував реалізацією проектів у геотермальній, вітровій, сонячній та біогазовій генерації. Це дало йому змогу як голові енергетичного підрозділу Групи MVV Energie успішно керувати трансформацією портфеля активів у традиційній генерації в дедалі більший портфель проектів у ВДЕ.

Закінчив Мюнхенський університет прикладних наук (Німеччина) зі ступенем інженера з авіаційної техніки.

Ігор Щуров

Генеральний директор ДТЕК Нафтогаз

Працює в компанії з 2011 року.

З квітня 2013 до вересня 2016 року очолював основний виробничий актив ДТЕК Нафтогаз — Нафтогазвидобування. Під його керівництвом підприємство вийшло на якісно новий рівень роботи: річний обсяг видобутку природного газу за короткий строк зріс більш ніж утричі.

Раніше керував компанією «Новатэк-Таркосаленефтегаз», забезпечивши річний обсяг видобутку природного газу понад 14 млрд куб. метрів. З 1998 до 2007 року працював у «Самаранефтегаз» (НК «Юкос», РФ), де пройшов шлях від оператора з видобутку нафти та газу до заступника генерального директора.

Здобув дві вищі освіти за спеціальностями «Розробка нафтових та газових родовищ» і «Фінанси та кредит». У 2002 році захистив дисертацію кандидата технічних наук.

Іван Гелюх

Генеральний директор ДТЕК Мережі

Очолує компанію з 2018 року.

До команди ДТЕК приєднався 2005 року: з 2005 до 2008 року очолював інвестиційний відділ Східенерго. Потім перейшов до Київенерго на позицію керівника інвестиційного департаменту, у 2011 році очолив дирекцію з питань регуляторної політики та інвестицій, а з 2012 року — дирекцію зі стратегії. З вересня 2013 року обіймав посаду заступника комерційного директора ДТЕК Енерго, а з березня 2017 року виконував обов'язки директора з дистрибуції та збуту електроенергії ДТЕК Енерго.

Почав кар'єру 2001 року на посаді економіста в компанії «Інтрон».

Вищу освіту здобув у Донецькому національному університеті за спеціальністю «Фінанси», який закінчив у 2003 році з дипломом магістра.

Віталій Бутенко

Генеральний директор D.Trading

Очолує компанію з 2019 року.

Приєднався до команди ДТЕК у 2007 році як директор зі стратегії, злиття та поглинань. З 2014 року очолює напрям із комерційної діяльності: спочатку в ДТЕК, після переходу на нову структуру корпоративного управління — у ДТЕК Енерго.

До цього, з 2005 року, працював директором з інвестицій «Интер РАО». Свою кар'єру почав у банківській сфері, пропрацювавши в низці банків Лондона й Торонто, потім обіймав посаду віце-президента CSFB (Нью-Йорк, США). У 2003 році переїхав до Києва, де очолив ІБ «Траст».

У 1996 році здобув MBA в Університеті Манітоба (Канада). У 1993 році закінчив факультет іноземних мов Чернівецького державного університету.

Абдулла Кьоксал

Генеральний директор D.Solutions

Працює в компанії з 2018 року.

У червні очолив дирекцію з продажу та маркетингу ДТЕК Мережі. Під його керівництвом розроблено стратегію розвитку бізнесу з продажу електроенергії та послуг з енергоефективності. У квітні 2019 року призначений генеральним директором D.Solutions.

Має багаторічний досвід роботи в консалтингу та банківській діяльності. До приходу в ДТЕК понад дев'ять років пропрацював у компанії Enerjisa (Туреччина, венчурний актив Sabancı Holding і E.ON), де обіймав керівні посади в управлінні операційною діяльністю та маркетингом. Керував процесами закупівлі електроенергії та ціноутворення, комерційним циклом, вибудовував систему обслуговування клієнтів, а в межах анбандлінгу керував реорганізацією.

У 1999 році закінчив Близькосхідний університет (Туреччина) за спеціальністю «Машинобудування». У 2003 році здобув ступінь MBA в Міському університеті Нью-Йорка (США).

Огляд галузей та макроекономічних показників України

01 Ринок електроенергії

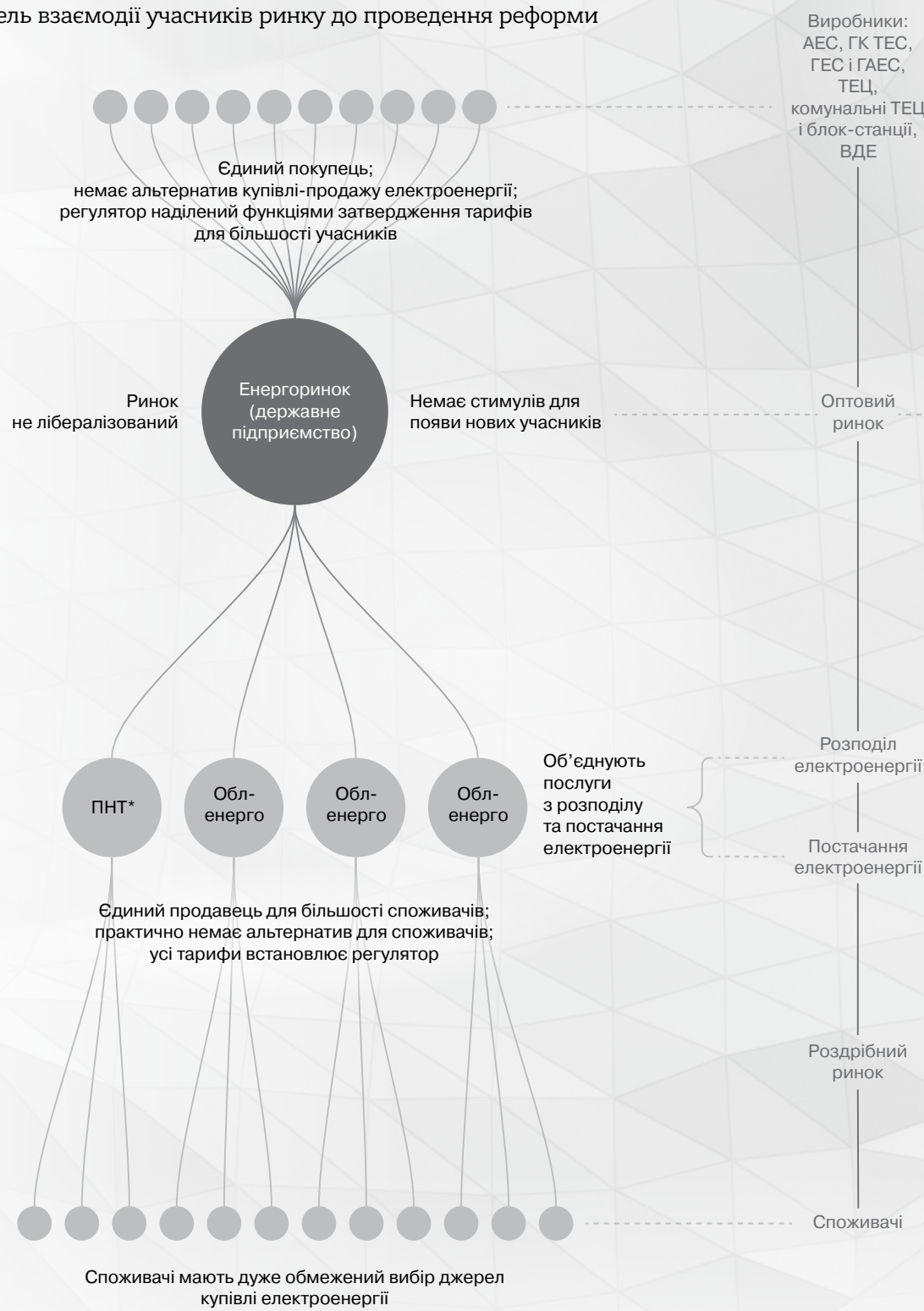
02 Ринок вугілля

03 Ринок природного газу

04 Макроекономічні показники України

Україна реформує ринок електроенергії для переходу на європейську модель

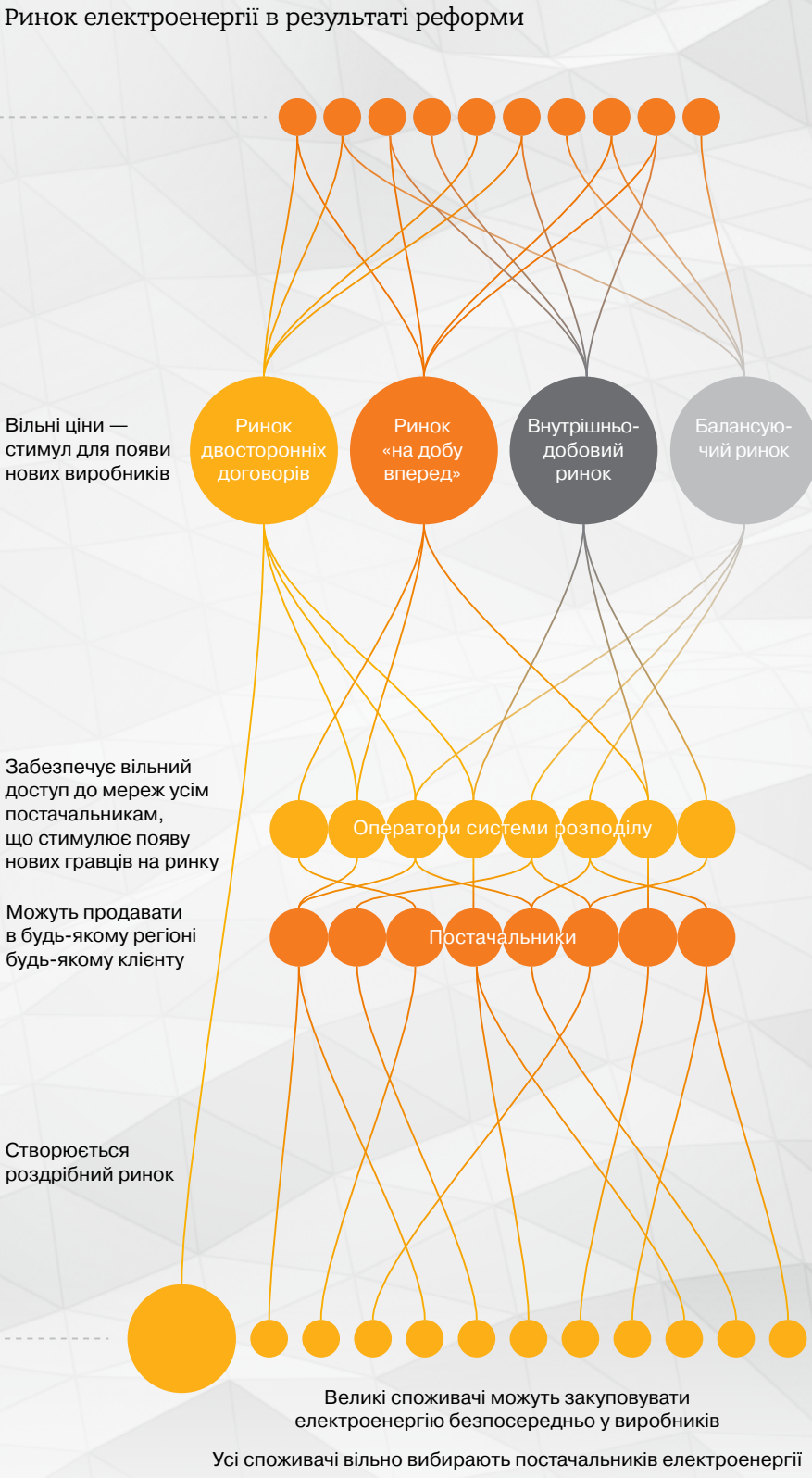
Модель взаємодії учасників ринку до проведення реформи

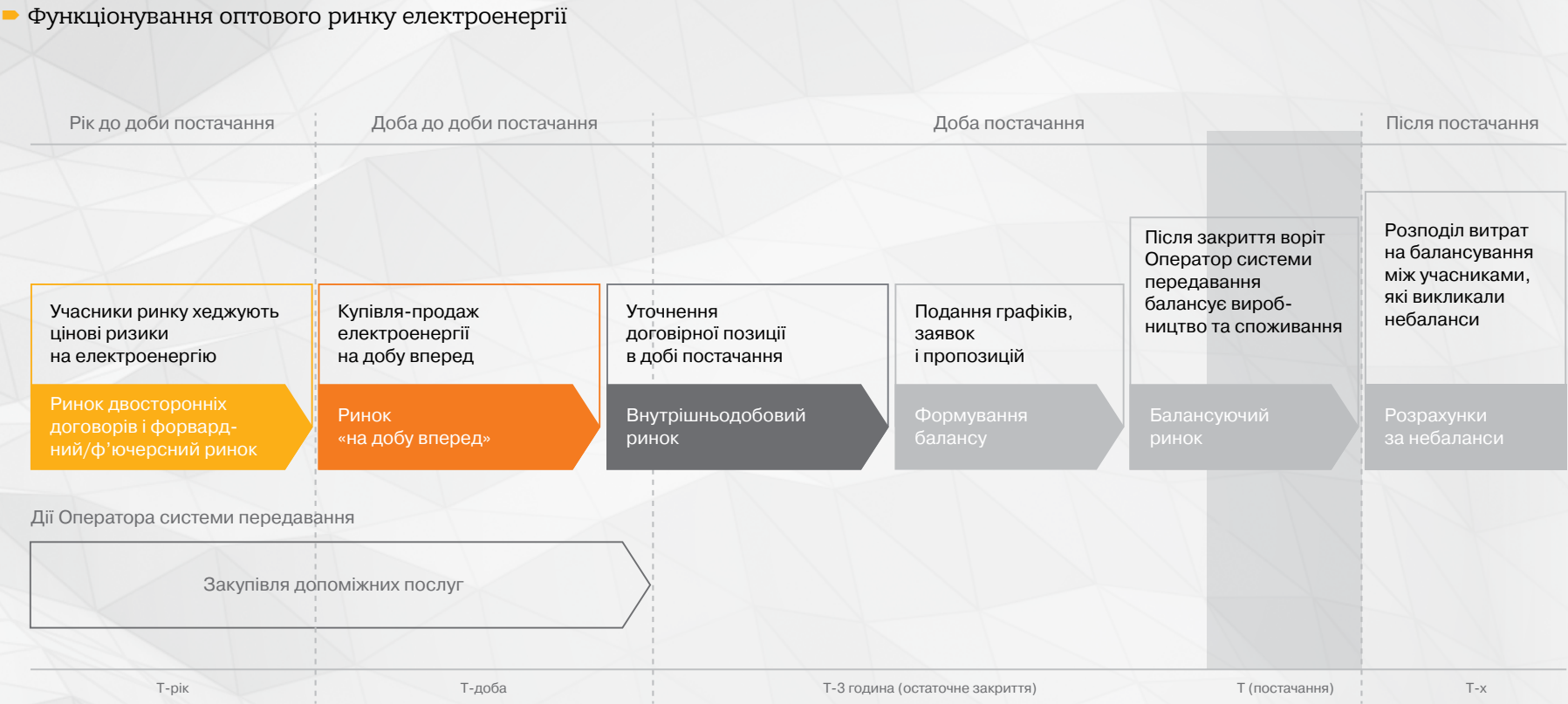
* Postpaid for unregulated tariffs

Найголовніша подія галузі у 2018 році — енергореформа. Реформа повністю змінює модель взаємодії між учасниками. Лібералізація ринку відкриває можливості для галузі перейти до якісних перетворень і вийти з інвестиційної ізоляції, а для споживачів — право вибрати постачальника, що стимулює підвищення якості та появу нових послуг.

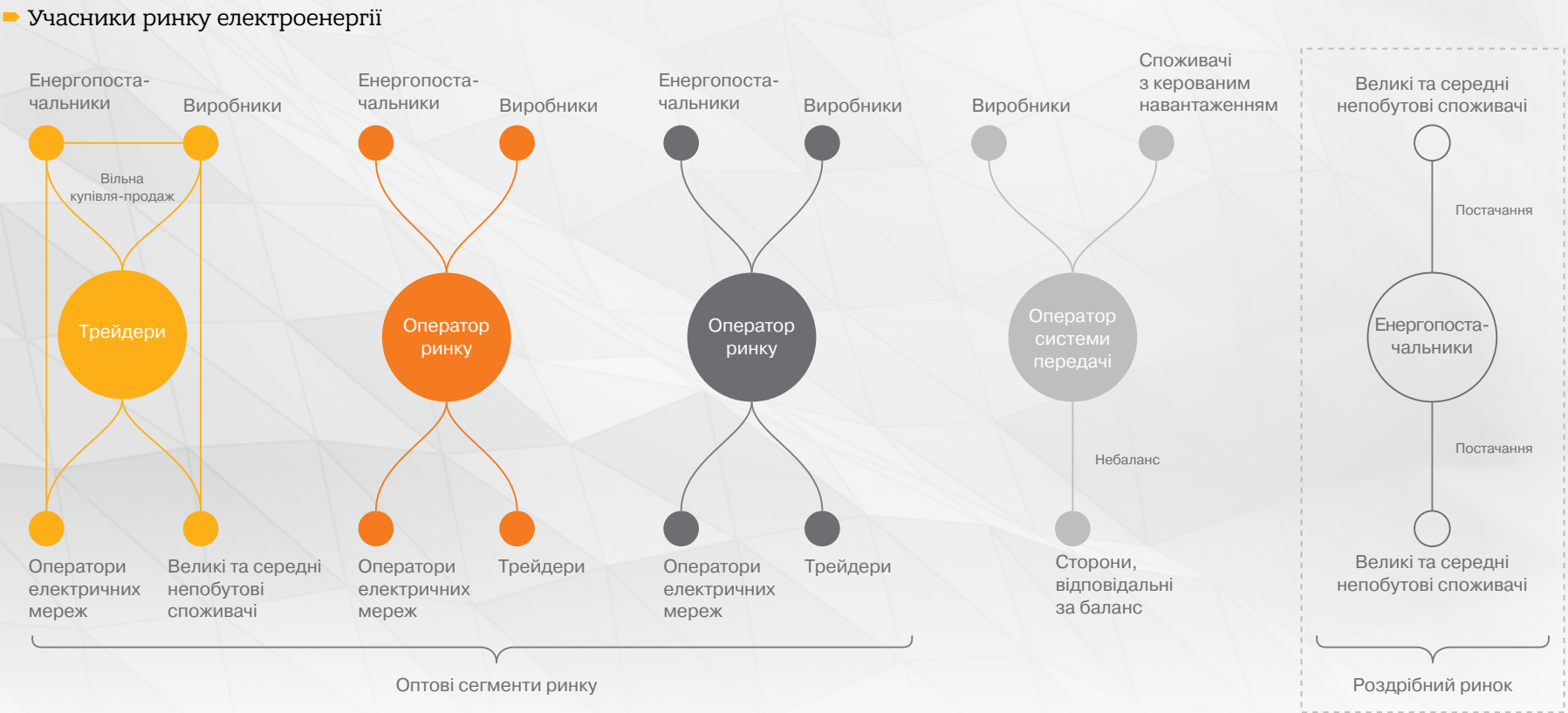
Ринок електроенергії в результаті реформи

Функціонування оптового ринку електроенергії

Учасники ринку електроенергії

Ринок електроенергії

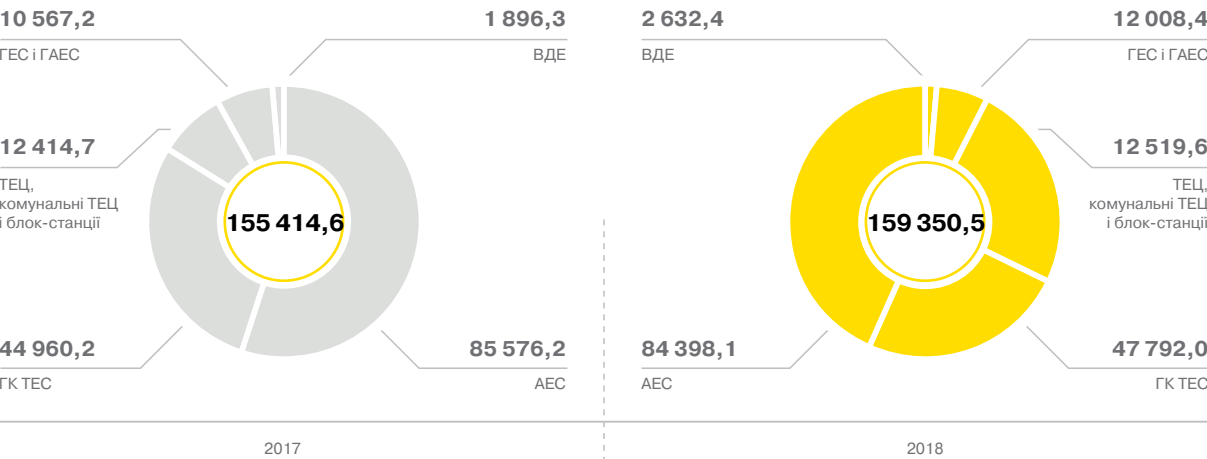
Баланс електроенергії

В Україні — Об’єднана енергетична система, яка є сукупністю електростанцій: атомних, теплових, гідравлічних, гідроакумуляційних і таких, що працюють на відновлюваних джерелах енергії; теплоелектроцентралей, а також магістральних і розподільчих електромереж. Централізоване диспетчерське управління Об’єднаною енергосистемою (ОЕС) України здійснює НЕК «Укренерго».

Усі суб’єкти господарської діяльності, об’єкти яких під’єднані до ОЕС України, зобов’язані виконувати оперативні команди та розпорядження диспетчера. Отже, виробники електроенергії не можуть на власний розсуд змінювати навантаження генерувального обладнання та відхилятися від затверджених графіків.

Структура виробництва електроенергії, млн кВт•год

■ Дані: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

40,27% — за підсумком 2018 року сумарний коефіцієнт використання встановленої потужності АЕС, ГЕС і ГАЕС, ГК ТЕС, які працюють в Оптовому ринку електроенергії за ціновими заявками.

Україна третій рік поспіль збільшує виробництво електроенергії — зростає попит як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Теплова генерація відновлює обсяги виробництва завдяки реалізації стратегії із заміщення вугілля марки «А», яке імпортують, вітчизняним вугіллям марки «Г», запаси якого в Україні є значними.

У 2017–2018 роках задля переходу з антрацити на газове вугілля компанії переобладнали енергоблоки

У наявній моделі «єдиного покупця» всі учасники взаємодіють через Оптовий ринок електроенергії, оператором якого виступає ДП «Енергоринок». Виробники продають в Оптовий ринок усю вироблену електроенергію, а потім постачальники закуповують електроенергію в Оптовому ринку для забезпечення своїх споживачів. Від цієї моделі Україна переходить до конкурентного ринку електроенергії.

Закон «Про ринок електричної енергії» №2019–VIII від 13 квітня 2017 року імплементує вимоги Третього енергетичного пакета ЄС і встановлює строк переходу до конкурентного ринку — 1 липня 2019 року. Будуть відкриті ринки двосторонніх договорів, на добу вперед, внутрішньодобовий, балансуєчий та допоміжних послуг.

Лібералізація ринку дає можливість усім учасникам вільно купувати та продавати електроенергію, а найголовніше — споживачі отримують свободу вибору постачальника й можливість безпосередньо взаємодіяти з виробниками.

сумарною потужністю 1 565 МВт. Це чотири енергоблоки ДТЕК Придніпровської ТЕС, два — Зміївської ТЕС і ще два — Трипільської ТЕС (Центренерго). Заміна марки вугілля знижує ризики припинення виробництва через дефіцит палива, й це істотно підвищує стійкість роботи енергосистеми країни.

Загалом тепла генерація має 10,2 ГВт встановлених потужностей, що працюють на марці «Г», і 7 ГВт — на марці «А».

Вироблення, КВВП* і питома витрата палива компаній теплової генерації

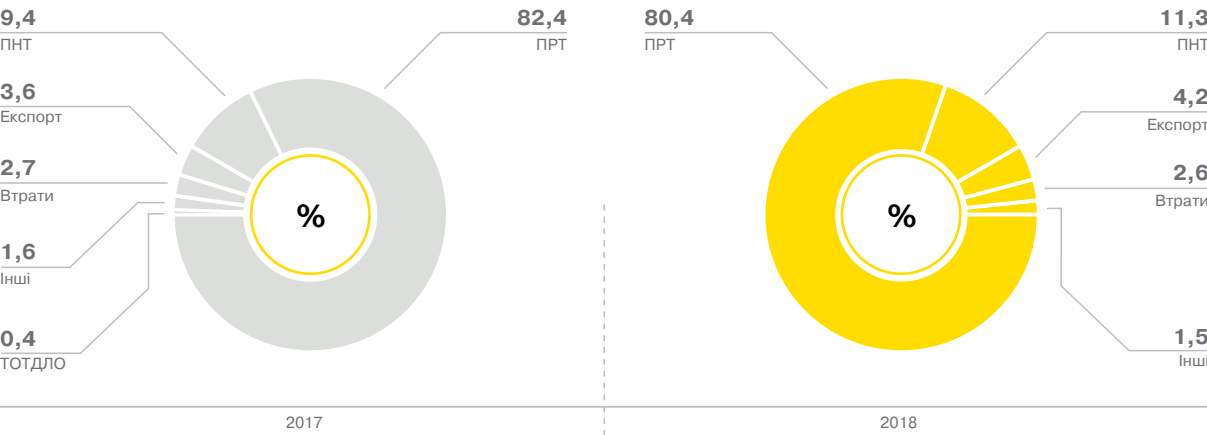
* Коефіцієнт використання встановленої потужності.
КВВП для ДТЕК Енерго вказано без урахування енергоблоків газомазутних і тих, що знаходяться в консервації.

Компанії	Вироблення електроенергії, млрд кВт•год		КВВП, %		Питома витрата палива, г/кВт•год	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
ДТЕК Енерго (ГК ТЕС і ТЕЦ)	37,5	36,0	35,7	35,2	402,3	405,4
Центренерго	6,3	8,7	9,3	12,9	404,7	405,2
Донбасенерго	5,3	3,5	50,6	44,8	402,8	407,4

За звітом ДП «Енергоринок», у 2018 році середньодобовий склад обладнання ГК ТЕС, прийнятий до заданого графіка навантаження, збільшився на один енергоблок і в середньому становив 33 енергоблоки.

Структура закупівлі електроенергії в Оптовому ринку електроенергії, %

■ Дані: ДП «Енергоринок».

ПРТ — постачальники за регульованим тарифом, ПНТ — постачальники за нерегульованим тарифом, ТОТДЛО — тимчасово окупована територія Донецької та Луганської областей.

142,4 млрд кВт•год (+2,9% до 2017 року) було закуплено в Оптовому ринку електроенергії за підсумками 2018 року. З них 6,2 млрд кВт•год — для закордонних споживачів (+19,4%) і 134,0 млрд кВт•год — для споживачів України (+2,3%). При цьому постачальники електроенергії за нерегульованим тарифом збільшили закупівлі до 16,5 млрд кВт•год (+24,3%). Загалом в Оптовому ринку електроенергії працювали 125 ПНТ, тоді як у 2017 році — 94.

Постачальниками за регульованим тарифом були облэнерго, які, згідно з ліцензійними умовами, передавали та постачали електроенергію виключно в межах закріпленої території. Вести господарську діяльність із постачання електроенергії на всій території України могли тільки постачальники за нерегульованим тарифом.

Перехід на європейську модель ринку зумовив розподіл облэнерго за монополієм і конкурентним видом діяльності: утворено операторів системи розподілу та

постачальників електроенергії. У свою чергу регулятор з 1 січня 2019 року анулював ліцензії з передавання електричної енергії місцевими мережами та ліцензії на постачання електроенергії за регульованим тарифом. Одночасно були видані ліцензії утвореним операторам системи розподілу на ведення відповідної господарської діяльності, які набули чинності з 1 січня 2019 року. Постачальники електроенергії, які були відокремлені від облэнерго, протягом двох років виконуватимуть функцію постачальників універсальної послуги на закріпленій території.

Структура споживання електроенергії в Україні

Дані: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Категорії споживачів	Споживання, млн кВт·год				Частка в загальному споживанні, %	
	2017	2018	Зміна, +/-	Зміна, %	2017	2018
Споживання (брутто)	149 725,9	153 214,5	3 488,6	2,3	–	–
Споживання (нетто)	118 927,1	122 143,6	3 216,6	2,7	100,0	100,0
у тому числі:						
1. Промисловість	50 952,0	52 023,1	1 071,1	2,1	42,6	42,8
2. Сільгосппоживачі	3 642,1	3 867,8	225,7	6,2	3,2	3,1
3. Транспорт	7 044,0	6 955,0	–89,0	–1,3	5,7	5,9
4. Будівництво	891,8	964,4	72,6	8,1	0,8	0,7
5. Комунально-побутові споживачі	15 016,2	15 506,4	490,2	3,3	12,7	12,6
6. Інші непромислові споживачі	6 361,1	6 880,1	518,9	8,2	5,6	5,3
7. Населення	35 019,9	35 946,8	926,9	2,6	29,4	29,4

З 2015 року в структурі споживання електроенергії промисловий і побутовий сектори (населення та комунально-побутові споживачі) займають рівні частки. Це підтверджує, що в економіці України відбуваються структурні трансформації, які змінюють характер споживання електроенергії та призводять до збільшення різниці між максимальним і мінімальним обсягом добового споживання.

2018 року максимальний рівень добового споживання електроенергії в ОЕС України збільшився в середньому на 292 МВт, якщо порівнювати з 2017 роком, а мінімальний рівень — на 331 МВт. Основним джерелом, яке забезпечує необхідну гнучкість у виробництві електроенергії в ОЕС України, є ГК ТЕС.

За даними Державної фіскальної служби України, у 2018 році було експортовано електроенергії на загальну суму 331,9 млн дол. США (+40,9%).

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, як зазначено в прогнозному балансі електроенергії в ОЕС, очікує збільшення обсягів експорту у 2019 році до 6 420,0 млн кВт·год.

Надалі сприяти збільшенню експортного постачання буде проект із приєднання ОЕС України до континентальної синхронної частини європейської енергосистеми — ENTSO-E. Цей проект також спрямований на підвищення енергетичної безпеки країни, бо передбачає відділення від енергетичних систем РФ і Білорусі, з якими ОЕС України зараз працює в спільному режимі.

Структура експорту електроенергії,
млн кВт·год

- Дані: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

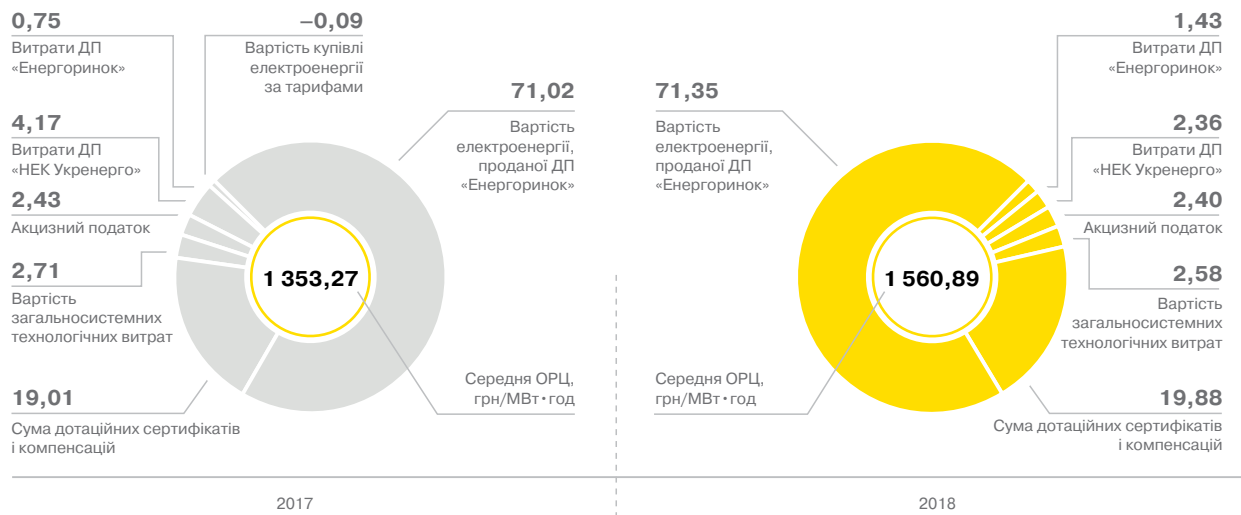
Країни	2017	2018
Угорщина	2 851,6	3 594,4
Молдова	1 133,9	955,8
Польща	894,8	1 410,2
Словаччина	162,0	167,7
Румунія	124,1	37,7
Всього	5 166,3	6 165,7

Регулювання галузі й тарифоутворення

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), – колегіальний орган, який діє самостійно та незалежно від органів державної влади й місцевого самоврядування. Мета діяльності комісії — державне регулювання, моніторинг і контроль суб'єктів господарювання у сфері енергетики та комунальних послуг, що здійснюється шляхом нормативно-правового регулювання, ліцензування,

Структура оптової ринкової ціни, %

► Дані: ДП «Енергоринок».

Середня ціна продажу електроенергії в Оптовий ринок становила 111,36 коп./кВт·год (+15,9%), середня ціна купівлі з урахуванням експорту — 124,24 коп./кВт·год (+13,9%): для ПРТ — 119,58 коп./кВт·год (+13,02%), для ПНТ — 152,66 коп./кВт·год (+15,43%), для експорту — 151,40 коп./кВт·год (+15,24%).

У наявній моделі єдиний конкурентний сегмент ринку електроенергії — ринок теплової генерації. Для кожного енергоблока ТЕС подається погодинна цінова заявка на наступну добу. При цьому діє механізм диференціації визначення граничної ціни системи для денних і нічних годин. Граничні ціни системи визначаються ДП «Енергоринок» з урахуванням обмежень, встановлених регулятором.

На підставі поданих заявок і прогнозу споживання електроенергії на наступний день ДП «Енергоринок» формує графік завантаження енергоблоків на кожну годину за принципом «від найдешевших до найдорожчих». Першими завантажуються енергоблоки з найнижчою ціновою заявкою. Остання задоволена заявка визначає ціну на електроенергію для всіх енергоблоків ТЕС, включених до графіка в цей час.

Середній рівень цінових пропозицій виробників, грн/МВт•год

Дані: ДП «Енергоринок».

Компанії	2017	2018
Центренерго	1 504,9	1 876,9
ДТЕК Дніпроенерго	1 414,2	1 647,6
ДТЕК Західенерго	1 233,6	1 482,8
Донбасенерго	1 284,0	1 429,8
ДТЕК Східенерго	965,4	1 357,7
Середня ціна продажу електроенергії ГК ТЕС	1 595,7	1 777,7

Паливна складова виробників, які працюють за ціновими заявками, у 2018 році становила 1 413,63 грн за МВт•год.

Обленерго передавали та постачали електроенергію всім категоріям споживачів за тарифом, встановленим регулятором. На ринку також працювали незалежні постачальники, які за нерегульованим тарифом постачали електроенергію, але не володіли власними мережами.

При цьому для населення комісія затверджувала однакові на всій території України тарифи на електроенергію. Решта споживачів розділена на два класи. Перший клас — абоненти, під'єднані до мереж напругою 27,5 кВ і більше, другий клас — до 27,5 кВ. Для цих споживачів із квітня 2017 року комісія встановлювала тарифи з урахуванням регіональної належності та класу споживання, щоб ліквідувати перехресне субсидування між регіонами та перейти до ринкового формування роздрібних тарифів.

Рівень дотацій пільговим категоріям споживачів, млрд грн

У 2018 році пільгові тарифи на електроенергію діяли для таких категорій:

- населення;
- споживачі, які розраховуються за тарифами, диференційованими за часом доби;
- дитячий центр «Молода гвардія».

Перехід до конкурентного ринку електроенергії зумовив те, що побутових і малих непобутових споживачів, а також бюджетні організації незалежно від величини договірної потужності обслуговують постачальники універсальної послуги.

Усі великі споживачі, під'єднані до електромереж із договірною потужністю від 150 кВт, мали до 1 січня 2019 року вибрати собі постачальника електроенергії й укласти з ним договір. Якщо до цієї дати споживач не виконав такої умови, то його забезпечує електроенергією постачальник «останньої надії».

Постачальник «останньої надії» — це юридична особа, яка не має права відмовити споживачу в постачанні електроенергії. Постачання здійснюється протягом 90 днів, і після закінчення цього строку припиняється. Згідно з рішенням уряду постачальником «останньої надії» на період з 1 січня 2019 року до 1 січня 2021 року стало ДП «Укрінтеренерго». НКРЕКП встановила тарифи на послуги постачальника «останньої надії», а також постачальників універсальних послуг та з розподілу електроенергії.

Також у межах поточної енергореформи очікується впровадження стимулювального тарифоутворення (RAB-регулювання), яке так і не відбулося, попри прийнятий 2013 року базовий пакет нормативних документів. RAB-регулювання передбачає, що для операторів системи передавання та розподільчих мереж будуть встановлені тарифи і граничний розмір прибутковості на капітал один раз на кілька років вперед. Це дасть можливість залучати інвестиції в технічний розвиток і впровадження сучасних технологій.

Ключові законодавчі події 2018 року

Здійснити енергореформу — головне завдання всієї енергетичної галузі. Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» № 2019–VIII від 13 квітня 2017 року, лібералізований ринок починає діяти з 1 липня 2019 року.

У межах підготовчого періоду реформи:

- завершено процес анбандлінгу обленерго за видами діяльності, у результаті чого оператори систем розподілу відокремлені від постачальників електроенергії (відповідає вимогам Директиви 2009/72/ЄС про загальні правила внутрішнього ринку електроенергії).
- Утворені оператори систем розподілу та постачальники електроенергії отримали відповідні ліцензії на ведення господарської діяльності (набули чинності ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання електроенергії споживачу, постанова НКРЕКП № 1469 від 27 грудня 2017 року, і ліцензійні умови провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, постанова НКРЕКП № 1470 від 27 грудня 2017 року).
- Визначено постачальників універсальної послуги та постачальника «останньої надії».

Це дало змогу впровадити роздрібний ринок електроенергії з 1 січня 2019 року, як і було передбачено Законом «Про ринок електричної енергії».

Головні завдання та виклики у 2019 році

Продовжити реформу галузі, для реалізації якої необхідно:

- створити оператора системи передавання, провести сертифікацію й отримати ліцензію;
- створити оператора ринку та гарантованого покупця, отримати відповідні ліцензії;
- усунути механізми перехресного субсидування та привести ціни (тарифи) для кінцевих споживачів до економічно обґрунтованого рівня;
- закупити та ввести в експлуатацію програмне й технічне забезпечення оператора ринку, оператора системи передавання, гарантованого покупця, а також навчити учасників ринку роботи з новими програмами;
- підготувати споживачів та інших учасників ринку до роботи в нових умовах;
- врегулювати питання заборгованості, що виникло в Оптовому ринку електроенергії;
- доопрацювати вторинне законодавство.

1 січня 2019 року почав працювати роздрібний ринок електроенергії

Галузь відновлюваних джерел енергії

Встановлена потужність об’єктів, які працюють за зеленим тарифом, МВт

	2016	2017	2018	2019 (прогноз)
СЕС	530,9	756,0	1 427,3	3 000,0
→ СЕС домогосподарств	16,7	51,0	157,0	250,0
ВЕС	437,7	465,1	532,8	1 300,0
Інші	149,5	167,7	202,1	220,0
Всього	1 134,8	1 439,8	2 319,2	4 770,0

Дані: Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, Українська вітроенергетична асоціація (УВЕА). Інформація надана щодо об’єктів, які розташовані на материковій Україні, з урахуванням приватних домогосподарств.

Сонячна енергетика залишається лідером за темпами приросту потужностей, що пов’язано з доступністю та легкістю будівництва об’єктів, а також високою гнучкістю керування розміром станції. У цьому сегменті працює більшість компаній, що розвивають зелену енергетику в Україні.

Для вітроенергетики 2018 рік — найдинамічніший за останні чотири роки. Значно покращила інвестиційний клімат активна позиція українських державних банків і міжнародних фінансових інституцій щодо фінансування проектів, вважає УВЕА. На кінець 2018 року в процесі будівництва було 893,3 МВт, а на етапі проектування — 3 330 МВт потужностей.

Загалом 2018 рік для зеленої енергетики став рекордним за приростом потужностей — майже 900 МВт було введено в експлуатацію, що практично втричі перевищує результат 2017 року. Це показує, що сектор є привабливим для інвесторів. Ключовими драйверами розвитку стали сприятливе регуляторне середовище, ефективний механізм державної підтримки, а також подальший розвиток технологій із підвищенням продуктивності.

Сумарні встановлені потужності зеленої генерації на кінець року досягли 2 319,2 МВт, з яких 157 МВт припадає на СЕС домогосподарств. В Україні нараховується 7 450 домогосподарств, які встановили сонячні панелі, водночас більш ніж половина з них зробила це 2018 року.

Але запуск нових потужностей не мав значного впливу на частку ВДЕ в загальному обсязі виробництва електроенергії в Україні, оскільки більшість об’єктів було введено в експлуатацію в другому півріччі. 1,8% — частка відновлюваної енергетики в загальному виробництві за результатами року.

У 2019 році, згідно з прогнозним балансом електроенергії ОЕС України, очікується виробництво 3 500 млн зелених кіловат-годин, що становитиме 2,2% в загальному обсязі виробництва. Водночас Енергетична стратегія України передбачає амбітніший цільовий показник — 25% має займати зелена енергетика в первинному споживанні енергоресурсів до 2035 року. Це створює добрі передумови для нарощування обсягу інвестицій у сектор, зокрема за рахунок іноземних інвесторів.

»»»»»»»»

««««««««

»»»»»»»»

Виробництво електроенергії ВДЕ, млн кВт•год

	2016	2017	2018	2019 (прогноз)
ВЕС	924,5	970,5	1 181,1	1 700,0
СЕС	492,6	710,7	1 101,2	2 950,0
Інші	357,9	405,1	509,7	550,0
Всього	1 775,0	2 086,3	2 792,0	5 200,0

Дані: УВЕА.
Інформація наведена без урахування приватних домогосподарств.

У відновлюваній енергетиці на частку сонячної генерації припадає 65,6% встановлених потужностей, тоді як займана частка у виробництві електроенергії — 39,4%. У вітроенергетиці зворотна ситуація: за 18,6% у встановленій потужності — 42,3% у виробництві електроенергії.

Найбільші виробники зеленої електроенергії

Компанії	МВт	Компанії	МВт
Діючі проекти		Перспективні проекти: на етапі підготовки та реалізації	
ВЕС		ВЕС	
→ ДТЕК ВДЕ	300,0	→ NBT	1 000,0
→ Вітропарки України	184,7	→ ДТЕК ВДЕ	765,0
→ Віндкрафт	74,6	→ Віндкрафт	600,0
СЕС		СЕС	
→ CNBM	267,1	→ ДТЕК ВДЕ	460,0
→ ДТЕК ВДЕ	210,0	→ UDP	300,0
→ Rengy Development	131,6	→ Scatec Solar	250,0

Дані: ДТЕК ВДЕ, УВЕА, відкриті джерела.
Враховано всі об’єкти ВДЕ, які розташовані на материковій Україні, станом на 30 травня 2019 року.

До портфеля активів ДТЕК ВДЕ належать найбільші зелені електростанції, що діють сьогодні, — Ботієвська ВЕС і Нікопольська СЕС. Надалі компанія буде посилювати свої позиції завдяки реалізації низки масштабних проектів. Це дасть змогу досягти сукупних потужностей у зеленій енергетиці в 1 ГВт до 2020 року.

Регуляторне середовище

Розвиток відновлюваної енергетики залишається одним із ключових пріоритетів України в енергетичній галузі. У липні 2018 року уряд прийняв Стратегію низьковуглецевого розвитку, згідно з якою зростання виробництва електроенергії відновлюваними джерелами — один із ключових інструментів скорочення викидів парникових газів.

2018 року прийнято такі важливі нормативні зміни, які сприятимуть розвитку сектору:

- На початку року Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, ухвалила постанову про внесення змін до договорів РРА (типовий договір купівлі-продажу електроенергії). Згідно з постановою, для захисту прав інвесторів вводиться поняття прямого договору для кредиторів, що є міжнародними фінансовими організаціями, фондами, експортно-кредитними агенціями, багатосторонніми банками розвитку, які надають фінансування для реалізації проекту ВДЕ, з ДП «Енергоринок».
- Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо інвестиційної привабливості будівництва об’єктів відновлюваної енергетики» № 2517–VIII від 4 вересня 2018 року спрощено регуляторні вимоги до будівництва станцій ВДЕ, зокрема вітроелектростанцій. Відповідно до Закону, об’єкти можуть бути віднесені до класу наслідків СС1 — «незначні наслідки», що спрощує експертизу та будівництво.
- Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» № 2628–VIII від 23 листопада 2018 року спрощено регуляторні вимоги до земельних ділянок, на яких можуть розміщуватися об’єкти ВДЕ, і звільнено від сплати ПДВ певне обладнання, що імпортується в Україну, для будівництва зелених електростанцій.

На початку року ключовою дискусією в експертному

середовищі стала зміна системи стимулювання: замість фіксованих зелених тарифів впровадити аукціони. Експерти та профільні асоціації, інвестори й банки виступили за якнайшвидше внесення відповідних змін до законодавства. Зміни покликані покращити інвестиційний клімат, створивши прозорі умови для розвитку та приросту потужностей ВДЕ, за зниження фінансового навантаження на споживачів. У першій половині року було розроблено вісім законопроектів, які пропонували ввести механізм зелених аукціонів. Після обговорень на експертному рівні, а також на слуханнях у Комітеті з питань ПЕК Верховної Ради було ухвалено рішення винести на розгляд парламенту один законопроект — № 8449-д, як такий, що найповніше відбиває позиції всіх зацікавлених сторін. Цей законопроект пройшов слухання в парламенті й після внесення низки поправок був ухвалений як Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії» 2712–VIII від 25 квітня 2019 року.

Основні положення закону передбачають:

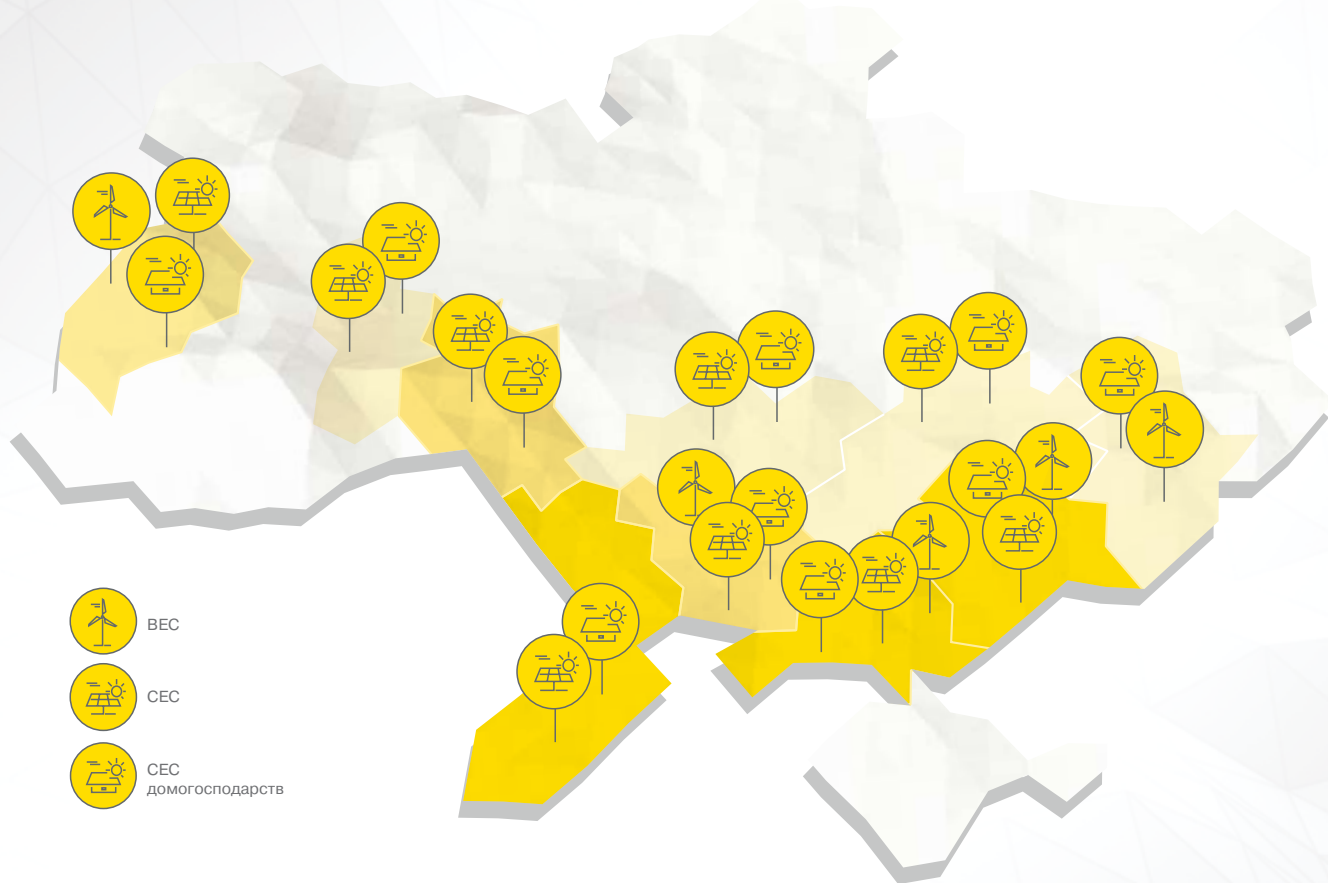
- запуск аукціонів з 1 січня 2020 року для проектів ВЕС потужністю понад 5 МВт і для проектів СЕС потужністю понад 1 МВт;
- проведення пілотних аукціонів протягом шести місяців після ухвалення закону, але не пізніше 31 грудня 2019 року;
- спрощення процедури встановлення зеленого тарифу для домогосподарств (до 50 кВт);
- зниження зеленого тарифу з 2020 року.

Завдання та виклики ВДЕ у 2019 році

- Прийняття змін у системі стимулювання для динамічного розвитку галузі після 2020 року
- Реалізація енергореформи та ухвалення вторинного законодавства щодо ВДЕ
- Розробка проектів балансування потужностей ВДЕ для збереження стабільності Об’єднаної енергосистеми України

Топ-10 областей із розміщення ВДЕ на кінець 2018 року, МВт

Дані: НКРЕКП, УВЕА.

Абсолютними лідерами 2018 року за приростом потужностей ВДЕ стали Херсонська, Львівська, Запорізька, Хмельницька та Дніпропетровська області. В основному приріст був забезпечений завдяки будівництву сонячних електростанцій.

Важливим складником ефективного використання відновлюваних джерел електроенергії є забезпечення збалансованої генерації в енергосистемі, зокрема за рахунок теплової генерації та систем зберігання електроенергії.

Області	ВЕС	СЕС	СЕС домогосподарств	Інші	Всього
Херсонська	77,5	256,6	8,6	3,3	345,9
Запорізька	199,9	94,4	1,2	0,5	295,9
Одеська	0,0	275,0	5,7	1,2	281,9
Миколаївська	77,2	105,1	5,0	13,2	200,4
Львівська	33,9	150,7	5,9	3,0	193,4
Вінницька	0,0	143,5	4,4	24,1	172,0
Хмельницька	0,0	82,9	8,2	13,5	104,5
Дніпропетровська	0,0	69,6	19,6	13,1	102,3
Кіровоградська	0,0	68,9	12,4	15,8	97,1
Донецька	88,0	0,0	2,1	4,6	94,8

Ринок вугілля

Баланс енергетичного вугілля

В Україні видобувають вугілля 47 шахт, з них видобуток газових марок вугілля ведуть 42, решта — коксівного (марка «К») і жирного (марка «Ж»), згідно зі звітом про видобуток вугілля у 2018 році Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

З березня 2017 року Україна повністю припинила видобуток вугілля на тимчасово окупованих територіях

Видобуток вугілля в Україні, млн тонн

- Дані: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

	2015	2016	2017	2018
Енергетичне вугілля				
Державні підприємства	4,8	4,2	3,9	3,6
Приватні підприємства	26,6	28,3	24,2	23,9
Коксівне вугілля				
Державні підприємства	2,0	1,6	0,9	0,6
Приватні підприємства	6,3	6,8	5,9	5,2
Всього	39,7	40,9	34,9	33,3

Сьогодні вугілля забезпечує третину потреб України у виробництві електроенергії. Енергетична стратегія в середньостроковій перспективі зберігає за вугіллям значущу роль у загальних первинних постачаннях енергії: 22% — до 2020 року, 16,1% — до 2025 року та 14,3% — до 2030 року.

Теплова генерація у 2018 році знизила сумарне споживання вугілля на 5,6% проти 2017 року. Водночас витрата газових марок вугілля показує позитивну динаміку, бо енергоблоки, спроектовані під використання антрациту, проходять переобладнання для використання вугілля марки «Г». За підсумками року тепла генерація збільшила споживання газових марок на 11,2%, тоді як споживання антрациту знизила на 11,5%.

Донецької та Луганської областей, де розташовані всі антрацитові шахти.

Загалом Україна посідає сьоме місце у світі за обсягом доведених запасів вугілля, які оцінюються у 34,4 млрд тонн, що становить 3% від загальносвітових запасів. Більша частина покладів — енергетичне вугілля, на коксівне вугілля припадає приблизно 30%. Основні поклади розташовані в Донецькому, Дніпровському та Львівсько-Волинському вугільних басейнах, а також у Дніпровсько-Донецькій і Закарпатській вугленосних западинах. Родовища характеризуються великою глибиною залягання, від 500 до 1 000 метрів, і тонкими пластами в 0,8–1,0 метр.

Як очікується, ця тенденція буде продовжена 2019 року — Україна планує в майбутньому повністю замінити антрацит газовою маркою вугілля, видобуток якого не наражається на ризик припинення через воєнні дії. Згідно з даними довідника «Енергетика України», нарощування видобутку газових марок вугілля на 5 млн тонн дало б змогу у 2018 році повністю відмовитися від антрациту в тепловій генерації.

Витрата вугільної продукції ТЕС і ТЕЦ, млн тонн

- Дані: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

	2015	2016	2017	2018	2019 (прогноз)
Газові марки вугілля	19,2	18,5	18,7	20,8	20,1
Антрацитне вугілля	9,4	12,8	6,1	5,4	3,5
Всього	28,6	31,3	24,8	26,2	23,6

Україна імпортує вугілля для виробництва електроенергії з початку воєнного конфлікту. 2018 року було імпортовано 5,2 млн тонн: 0,3 млн тонн із ПАР, 0,8 млн тонн зі США та 4,1 млн тонн із РФ. У 2019 році заплановано істотно знизити імпортне постачання — на 35,2%. Зокрема, згідно з прогнозним балансом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, заплановано закупити на зовнішніх ринках 1,5 млн тонн.

Регулювання галузі та ціноутворення

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України — основний орган державної влади, який формує політику у вуглевидобувній галузі.

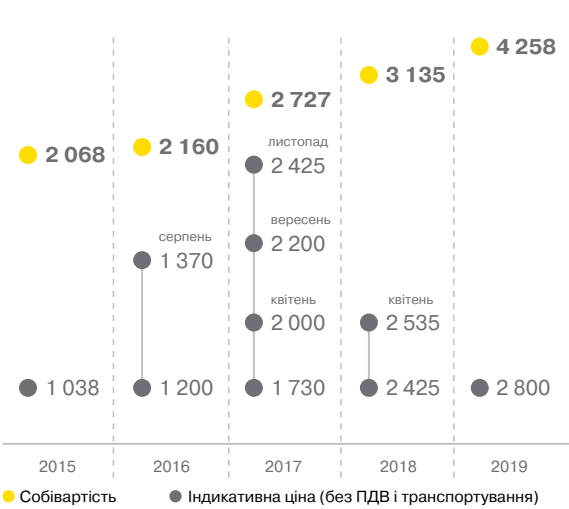
Вугілля продають як за прямими договорами між видобувними підприємствами та споживачами, так і через ДП «Держвуглепостач», яке створене наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та виконує для державних шахт функцію трейдера готової товарної вугільної продукції. Основний обсяг товарної вугільної продукції державних шахт розподіляють за фіксованими розрахунковими цінами, і в такий спосіб здійснюється перехресне субсидування збиткових шахт за рахунок прибуткових. Але перехресне субсидування не в повному обсязі покриває фінансові потреби, бо на беззбитковому рівні працює незначна кількість шахт.

У 2018 році середня собівартість товарної вугільної продукції на державних шахтах становила 3 135 грн/тонна. За даними міністерства, собівартість видобутку 4 млн тонн рядового вугілля становила 9,4 млрд грн, при цьому вихід товарної вугільної продукції — 3 млн тонн на суму 6,0 млрд грн.

Міністерство прогнозує, що у 2019 році середня собівартість видобутку вугілля зросте до 4 258 грн/тонна. Найвищий показник — у ДП «Мирноградвугілля» — 9 730 грн/тонна, найнижчий — у ДП «Шахтоуправління "Південнодонбаське №1"» — 2 546 грн/тонна. Очікується, що різниця між собівартістю видобутку вугілля та виторгом від його реалізації досягне 6,7 млрд грн.

Державні шахти: собівартість видобутку вугілля й індикативні ціни на товарну вугільну продукцію для потреб енергетики, грн/тонна

- Дані: Антимонопольний комітет України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Державним шахтам щорічно виділяють субвенції з бюджету, які насамперед спрямовували на покриття різниці між собівартістю видобутку вугілля та ціною реалізації, а потім на реформування галузі. Але бюджет 2019 року передбачає кошти на реструктуризацію вугільної галузі — 1,6 млрд грн, на ліквідацію збиткових вугільних підприємств — 660 млн грн, на підтримання будівництва шахти № 10 Нововолинська — 25 млн грн.

Методологію розрахунку індикативної ціни вугілля містить постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Порядку формування прогнозовної оптової ринкової ціни на електроенергію» № 289 від 3 березня 2016 року. Індикативна ціна враховується під час формування тарифу теплової генерації на виробництво електроенергії. При цьому оптова ринкова ціна затверджується на рік із розбиттям на кожен квартал і впродовж року може переглядатися.

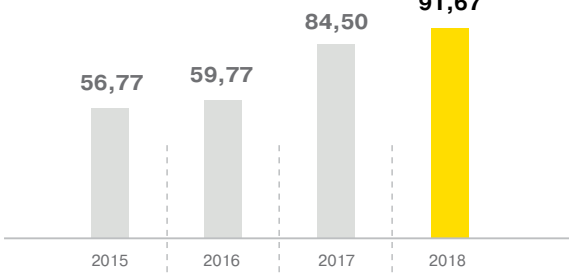
Приватні компанії ціну на вільний обсяг своєї вугільної продукції визначають на підставі балансу попиту та пропозиції з урахуванням загальних тенденцій на внутрішньому та міжнародному ринку.

У 2018 році світові ціни на вугілля зміцнилися під впливом стабільного попиту з боку споживачів з Азії та Близького Сходу на тлі дефіциту пропозиції ПАР і Австралії. ПАР обмежила пропозицію вугілля на експорт через зростання споживання на внутрішньому ринку та труднощі з видобутком. Перебої з постачанням з Австралії були викликані логістикою: ремонтними роботами в портах і на залізничних гілках. Загалом країни, які є головними постачальниками вугілля на світовому ринку, — Колумбія, США, ПАР, Австралія — орієнтувалися на азійський напрямок, що знизило пропозицію для європейських споживачів.

Світові ціни на вугілля були на максимальних значеннях весь 3 квартал 2018 року — країни Азії підвищили попит на електроенергію в спекотний період. Ціни різко пішли на спад у листопаді – грудні, бо Китай обмежив імпорт вугілля через порти, і це призвело до профіциту пропозиції на світовому ринку.

Ціна на енергетичне вугілля з теплотворною здатністю 6000 ккал/кг за індексом API2 на умовах CIF порти Амстердам, Роттердам, Антверпен

- Дані: IHS Markit (McCloskey).

Ключові законодавчі події 2018 року

Головним документом вугільної галузі залишається розпорядження уряду «Про затвердження Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року» № 733-р від 24 травня 2017 року.

Концепція спрямована на реалізацію системних заходів для збільшення обсягів видобутку, підвищення ефективності та переходу вугільної галузі на режим самоокупності. Одночасно заплановано провести заходи для розв'язання екологічних та соціальних проблем шахтарських регіонів і створення сприятливих інвестиційних умов для приватизації шахт.

Як зазначено в документі, є загроза згорання вуглевидобутку на більшості державних шахт упродовж одного-двох років. Понад 20 років 96% державних шахт працюють без реконструкції. Значних масштабів досягло зношення активної частини промислово-виробничих фондів: з 17 тис. одиниць основного стаціонарного обладнання дві третини повністю відпрацювали свій нормативний строк експлуатації й потребують термінової заміни. Значна кількість збиткових неперспективних шахт продовжують працювати через повільну реструктуризацію галузі.

У межах реалізації цього документа уряд прийняв розпорядження «Про створення державного підприємства "Національна вугільна компанія"» № 1019-р від 6 грудня 2017 року. «Національна вугільна компанія» буде належати до сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Міністерство має вжити заходів щодо реорганізації державних підприємств шляхом приєднання до створеної компанії, що покликано оптимізувати структуру та сконцентрувати ресурси.

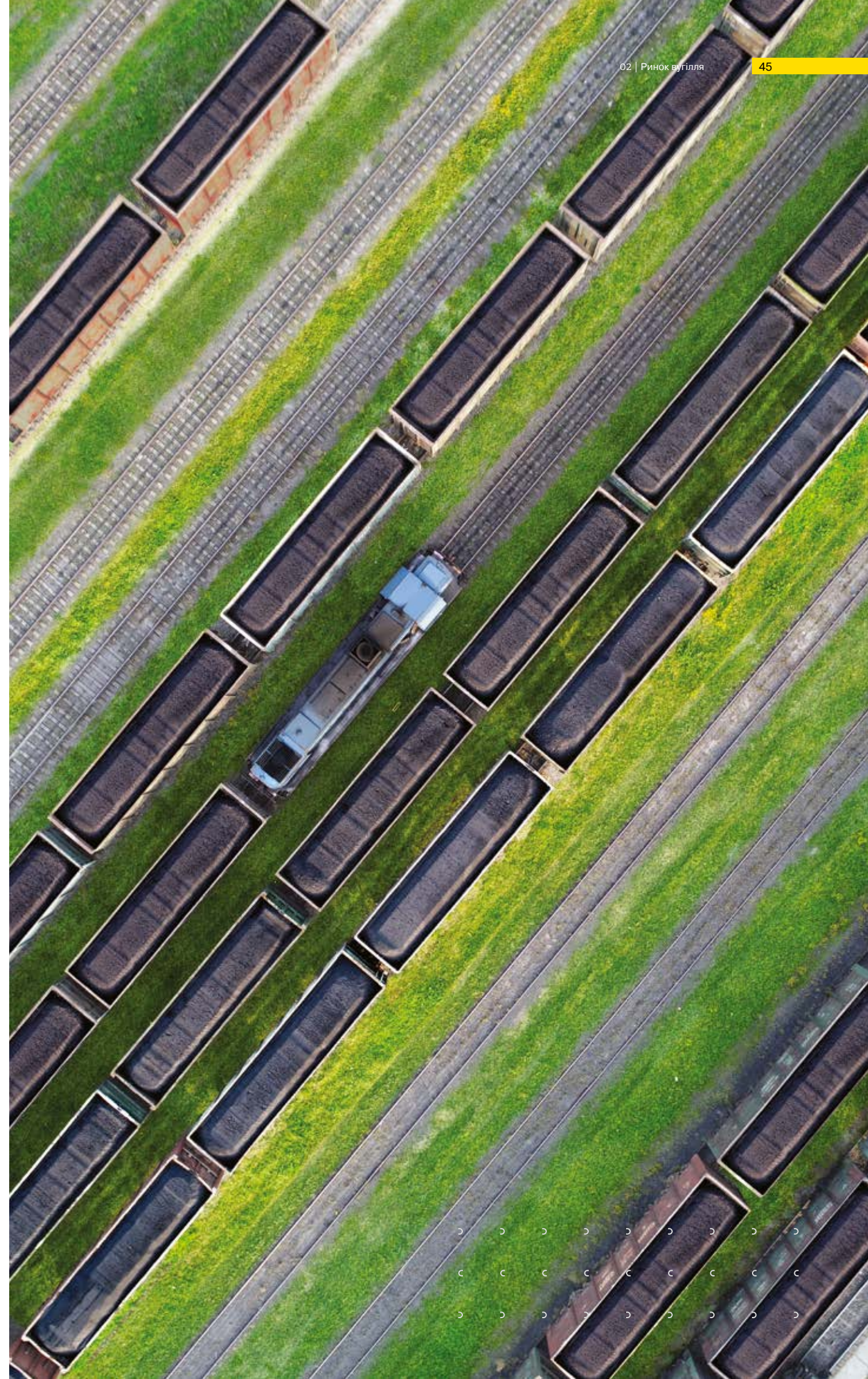
До нової компанії увійшли 19 підприємств: шахтоуправління «Південнодонбаське № 1», «Шахта ім. М. С. Сургая», «Селидіввугілля», «Торецьквугілля», «Мирноградвугілля», «Первомайськвугілля», «Волиньвугілля», «Львіввугілля», «Передпурська дирекція шахти № 10 "Нововолинська"», Об'єднана компанія «Укрвуглеструктуризація», Нововолинський ремонтно-механічний завод, «Дондіпровуглемаш», «Південдіпрошахт», «Дніпродіпрошахт», Державний науково-дослідний,

проектно-конструкторський і проектний інститут вугільної промисловості «УкрНДІпроект», Державний науково-дослідний інститут організації та механізації шахтного будівництва, Науково-технічний центр «Вуглеінновація», Дирекція з будівництва об'єктів, Укршахтгідрозахист.

Задля стимулювання реформи галузі уряд прийняв постанову «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для ліквідації вуглевидобувних та торфовидобувних підприємств» № 93 від 21 лютого 2018 року.

Бюджетні кошти будуть спрямовані:

- на підготовку до ліквідації державних вуглевидобувних і торфовидобувних підприємств (скорочення чисельності працівників; виплату працівникам поточної заробітної плати та погашення заборгованості із заробітної плати, соціальні виплати; оплату електроенергії, забезпечення охорони довкілля та запобігання небезпечному впливу; розробку проекту ліквідації та проведення державної експертизи);
- на підготовку до ліквідації відокремлених підрозділів державних вуглевидобувних і торфовидобувних підприємств (скорочення чисельності працівників; виплату працівникам поточної заробітної плати та погашення заборгованості із заробітної плати, соціальні виплати; розробку проекту ліквідації та проведення державної експертизи);
- на ліквідацію вуглевидобувних та торфовидобувних підприємств (ліквідацію певних підприємств, охорону довкілля, забезпечення гідроекологічної безпеки активних підприємств та прилеглих територій, подолання негативних соціально-економічних наслідків ліквідації);
- утримання водовідливних комплексів.

Ринок природного газу

Споживання природного газу

Використання природного газу в Україні, млрд куб. метрів

Дані: НАК «Нафтогаз України».

Групи споживачів	2017	2018
Населення (пряме використання та ТКЕ)	15,8	15,4
Промисловість	9,1	9,3
Технологічні втрати, виробництво зрідженого газу	4,4	4,7
Несанкціонований відбір, неоформлені обсяги	1,1	1,3
ТКЕ для бюджетних організацій та промисловості	1,0	1,1
Бюджетні організації	0,5	0,5
Всього	31,9	32,3

32,3 млрд куб. метрів природного газу використала Україна у 2018 році. Проти 2017 року споживання зросло на 1,3%, або 0,4 млрд куб. метрів.

Населення й далі займає перше місце за обсягами використання газу серед усіх груп споживачів. 2018 року споживання газу побутовими користувачами скоротилося з 15,8 до 15,4 млрд куб. метрів. При цьому населення безпосередньо використало 10,6 млрд (-5,4% до 2017 року), а комунальні підприємства на надання послуг з опалення будинків і гарячого водопостачання використали 4,8 млрд (+4,3%).

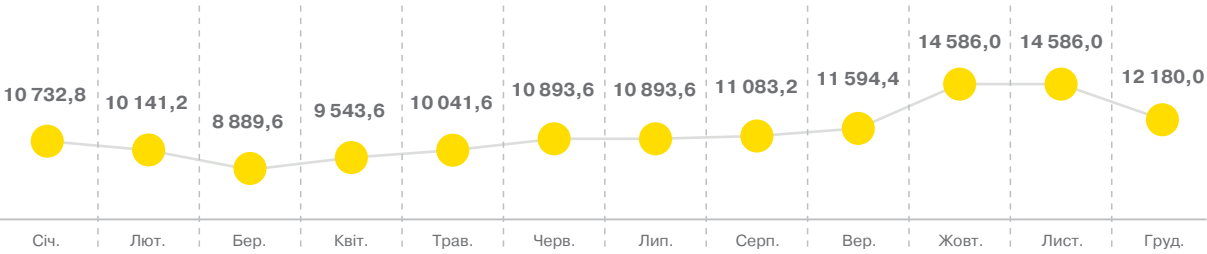
Використання газу промисловими споживачами збільшилося з 9,1 до 9,3 млрд куб. метрів (+2,2%). Виробничо-технологічні витрати на виробництво, транспортування та розподіл природного газу, а також виробництво зрідженого газу збільшилися з 4,4 до 4,7 млрд куб. метрів (+6,8%). Збільшення

за цим напрямом пояснюється значним обсягом робіт з інтенсифікації видобутку газу, які проводила державна компанія «Укргазвидобування» у 2018 році.

З 2016 року для населення та теплопостачальних підприємств тариф на природний газ встановлюється на однаковому рівні. Упродовж 2018 року тариф для цих категорій споживачів переглядали один раз: з 01.04.2017 до 31.10.2018 включно було встановлено на рівні 6 958 грн/тис. куб. метрів, з 01.11.2018 до 30.04.2019 включно — 8 549 грн/тис. куб. метрів. Для не побутових споживачів встановлюється ціна. Прейскуранти НАК «Нафтогаз України» слугують ціновим орієнтиром для ринку.

Ціна природного газу для побутових споживачів у 2018 році, грн/тис. куб. метрів

Дані: НАК «Нафтогаз України», ціни вказано з урахуванням ПДВ.

Видобуток й імпорт природного газу

Видобуток природного газу в Україні, млрд куб. метрів

Дані: Асоціація газовидобувних компаній України.

Компанії	2017	2018
Укргазвидобування	15,3	15,5
Приватні компанії	4,1	4,4
Укрнафта	1,1	1,1
Всього	20,5	21,0

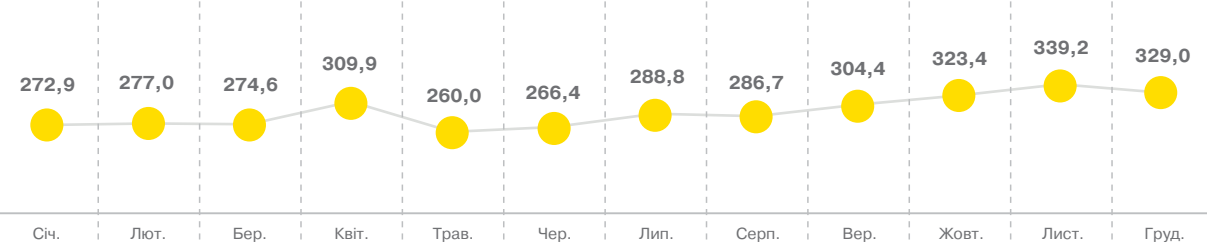
Україна збільшила видобуток природного газу на 2,5% у 2018 році, якщо порівнювати з попереднім роком. Отже, власний видобуток покриває 65% від загального обсягу споживання природного газу в країні.

Обсяги газовидобутку зростають в Україні третій рік поспіль. 2018 року приватні компанії показали вищі темпи приросту, ніж державні — 7,3%. Тоді як зростання державного «Укргазвидобування» становило 1,6%, а «Укрнафта» продовжила негативну тенденцію і скоротила обсяг видобутку на 2,3% проти 2017 року.

За дослідженням BP Statistical Review of WorldEnergy 2018, Україна за обсягом доведених запасів природного газу посідає в Європі друге місце після Норвегії. Запаси оцінюють у 1,1 трлн куб. метрів. На 100% забезпечити потреби країни в природному газі за рахунок власного видобутку можна за умови подальшої лібералізації сектору задля припливу інвестицій.

Середня ціна імпортного природного газу у 2018 році, \$/тис. куб. метрів

Дані: Міністерство економічного розвитку та торгівлі України.

У 2018 році Україна імпортувала природний газ виключно з європейського напрямку. Пряме постачання з РФ не здійснювалося, як і у 2016, і у 2017 роках.

У 2018 році Україна скоротила імпорт природного газу з 14,1 до 10,6 млрд куб. метрів (-24,8%), весь ресурс постачався з європейського ринку. З цього обсягу

7,0 млрд куб. метрів закупила НАК «Нафтогаз України», 3,6 млрд — інші компанії. У 2018 році газ в Україну постачали 65 компаній (67 — у 2017 році).

Регуляторне середовище

У 2018 році відбулося суттєве покращення регуляторного поля та модернізація профільного законодавства української газовидобувної галузі.

Старт нафтогазових аукціонів — у 2018 році стартувала підготовка до проведення нафтогазових аукціонів онлайн на платформі ProZorro та міжнародних конкурсів щодо укладення угод про розподіл продукції (УРП).

Перехід на електронні аукціони було запроваджено урядом як експериментальний проект, що буде проводитися з 24 жовтня 2018 року до 1 грудня 2019 року включно. Потім буде прийнято рішення про подальший розвиток проекту.

Як очікується, 2019 року буде проведено аукціони більш ніж на 40 ділянок загальною площею понад 20 тис. кв. км. За даними Державної служби геології та надр України, ресурсна база ділянок, заявлених на перший аукціон, оцінювалася у 90 млрд куб. метрів газу та 16 млн тонн нафти. Аукціон відбувся 6 березня 2019 року. У ньому взяв участь ДТЕК Нафтогаз, вигравши лот на ліцензію із користування надрами Світанково-Логівської площі в Харківській області.

Старт конкурсів на укладення УРП було оголошено в лютому 2019 року. На конкурс заявлено 9 перспективних ділянок, на дві з яких ДТЕК Нафтогаз подав заявку на участь.

Дерегуляція галузі — на законодавчому рівні було скасовано понад 15 дозвільних процедур і спрощено доступ до землі для проведення розвідки та видобутку вуглеводнів. Отже, українська система регулювання газовидобувної галузі була максимально наближена до найкращих міжнародних практик. Крім цього, обов'язковими для газовидобувних компаній стали міжнародні стандарти звітності EITI, що підвищить прозорість галузі.

Введення стимулювального оподаткування для буріння нових газових свердловин дало змогу закласти більш ніж 160 нових свердловин у 2018 році, що на 30% перевищує показник 2017 року.

Відкриття геологічної інформації — у 2018 році було відкрито доступ до геологічної інформації та лібералізовано обіг таких даних. Ці зміни сприятимуть оцифруванню державних баз даних і створенню електронного data-room, як це практикується в провідних нафтогазових країнах.

Децентралізація ренти — за 2018 рік газовидобувні компанії сплатили 2 млрд грн податків до бюджетів громад, на території яких ведеться видобуток газу. Це добрий стимул для налагодження конструктивного діалогу й активної співпраці між галуззю та місцевими громадами.

Тарифи ГТС для видобувних компаній — регулятор встановив конкурентну плату за вхід у газотранспортну систему з урахуванням загальноєвропейських практик.

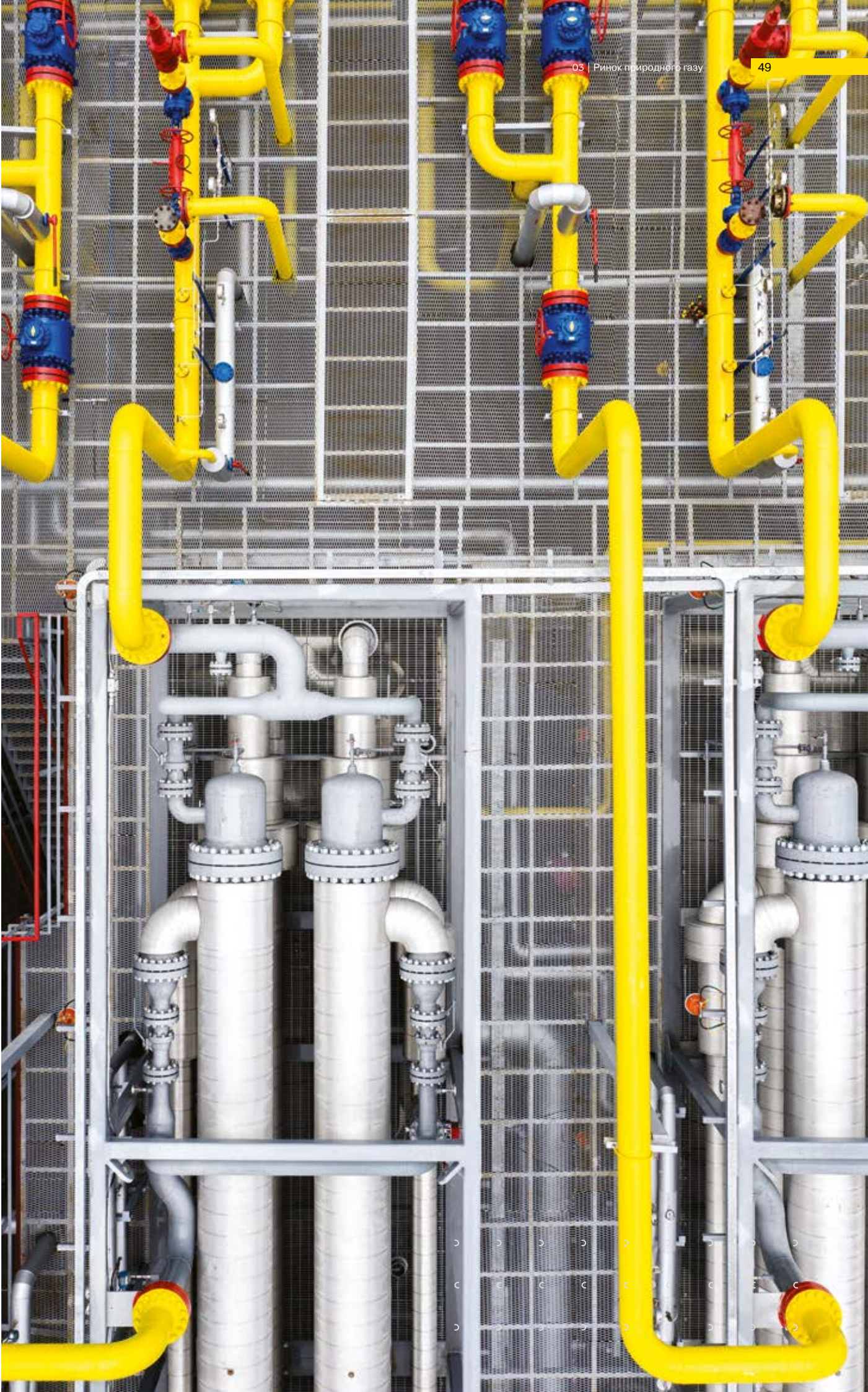
Єдина плата за ліцензію — скасовано плату за продовження спецдозволу на користування надрами, платіж за приріст запасів і вимогу проводити переоцінювання запасів без вагомих причин. Такий підхід застосовується в європейському законодавстві.

Активність газовидобутку в країнах, % співвідношення обсягу видобутку до запасів

■ Дані: Довідник «Енергетика України» за 2018 рік.

Країни	%
Румунія	10,1
США	8,4
Норвегія	7,2
Казахстан	2,4
Україна	1,9

Основна проблема газовидобутку — відсутність ефективного ринку геоінформації і спеціальних дозволів на користування надрами. Розпочата модернізація профільного законодавства покликана розв'язати ці питання, що сприятиме зростанню власного видобутку газу.

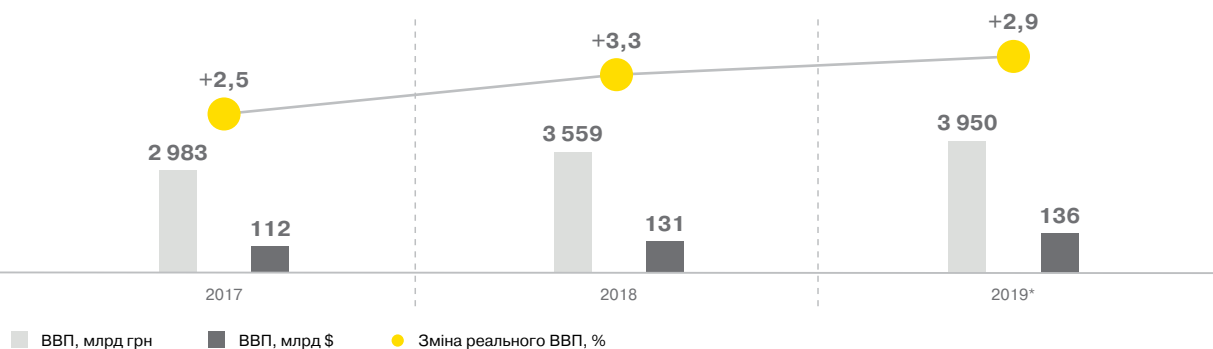

Макроекономічні показники України у 2018 році

Динаміка ВВП

■ Дані для 2018 року наведено за курсом 27,2 грн за 1 дол. США, для 2019 року — 28,2 грн за 1 дол. США.

* Прогноз Міністерства економічного розвитку та торгівлі України.

Високий рівень інвестиційного попиту, підвищення платоспроможності домогосподарств і високий урожай зернових — основні чинники зростання ВВП у 2018 році, за даними Міністерства економічного розвитку та торгівлі України.

За прогнозом МЕРТ, у 2019 році зростання реального ВВП становитиме 2,9%. Основним драйвером економічного зростання стане підвищення попиту на внутрішньому ринку, на тлі падіння темпу зростання інвестицій. Водночас очікування НБУ щодо темпу зростання реального ВВП трохи нижчі — 2,5%. При цьому зберігається оцінка, що споживання буде основним драйвером зростання у зв'язку зі збільшенням реальних доходів населення. Основними стримувальними чинниками на внутрішньому ринку стануть: жорстка монетарна політика для утримання інфляції на цільовому рівні та помірні фінансові політика у зв'язку з погашенням значних обсягів державного боргу. Серед зовнішніх чинників називають уповільнення зростання світової економіки й обсягів зовнішньої торгівлі, зокрема у зв'язку зі зниженням врожаю зернових.

У 2018 році підприємства та організації спрямували 526,3 млрд грн на капітальні інвестиції, що на 16,4% перевищує показник 2017 року. При цьому структура

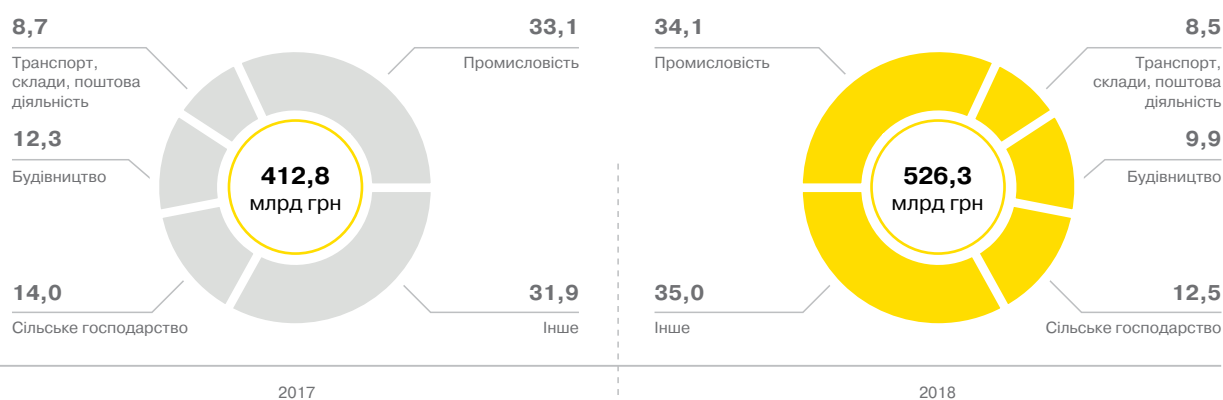
джерел фінансування істотно не змінилася: власні кошти підприємств і організацій залишаються головним джерелом фінансування з часткою 71,3%, на бюджети всіх рівнів припадає 12,7%, на кредити банків — 6,7%, на вклади населення в будівництво житла — 6,4%, іноземні інвестиції — 0,3%. Отже, у 2018 році частка власних коштів підприємств та банківського кредитування сумарно збільшилася на 2,8 в. п., за скорочення частки іноземних інвестицій і вкладів населення в будівництво житла сумарно на 2,5 в. п.

У промисловому секторі капітальні інвестиції розподілилися ось як: 49,4% припадає на переробну галузь, 29,4% — на видобувну промисловість і 19,5% — на постачання енергоносіїв. Інвестиції було спрямовано на матеріальні активи, переважно на закупівлю обладнання.

Чистий приплив прямих іноземних інвестицій становить \$2,9 млрд, тоді як минулого року — \$2,2 млрд. У реальний сектор: промисловість, торгівля, транспорт, ІТ було направлено \$1,1 млрд.

Структура капітальних інвестицій, %

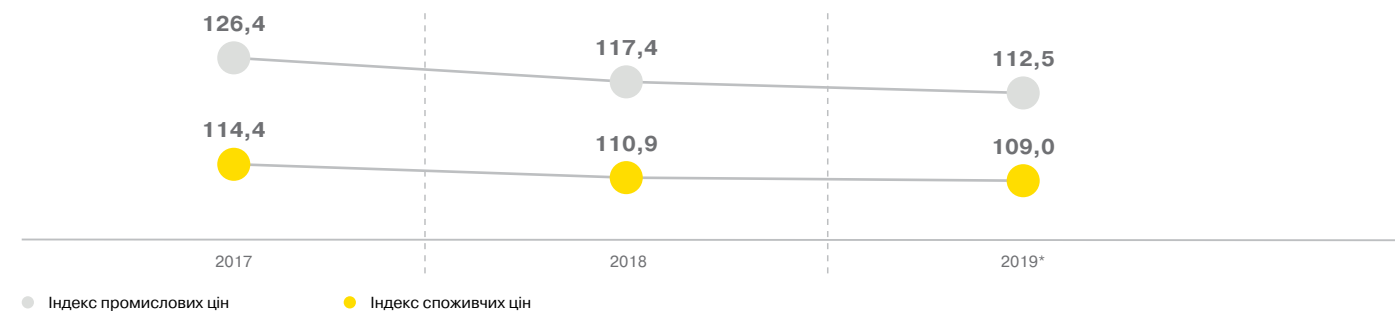
■ Дані: Державна служба статистики України.

Індекс промислових і споживчих цін, %

■ Дані: Державна служба статистики України.

* Прогноз Міністерства економічного розвитку та торгівлі України.

Споживча інфляція за результатами 2018 року знизилася до 10,9% через жорстку монетарну політику НБУ, покращення очікувань домогосподарств на тлі стабільного валютного ринку.

Національний банк на 2019 рік визначив цільовий рівень інфляції в 7,3–7,8%. Подальше підвищення зарплат і адміністративно регульованих тарифів може стимулювати вищі показники споживчої інфляції.

Середня номінальна заробітна плата штатних працівників у грудні 2018 року становила 10 573 грн і на 20,5% перевищила показник аналогічного періоду 2017 року. За оцінкою Державної служби статистики України, доходи населення у 2018 році досягли 3 219,5 млрд грн. Зростання доходів домогосподарств через перегляд заробітної плати на тлі помірної зміни тарифів на послуги ЖКГ знизило кількість домогосподарств, які звернулися за субсидіями на відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг. Як зазначає Державна служба статистики України, у грудні 2018 року субсидії отримували 3,9 млн домогосподарств. Також

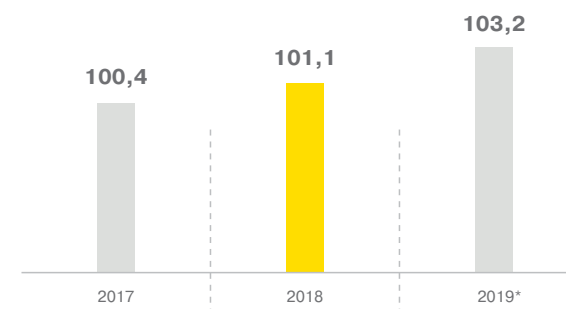
у 2018 році спостерігалось зниження середньої суми субсидії на одне домогосподарство — 713 грн на місяць.

У 2018 році обсяг промислової продукції зріс на 1,1%. Низьке зростання зумовлене погіршенням кон'юнктури на зовнішніх ринках, продовженням ремонтних робіт на металургійних підприємствах і транспортно-логістичними проблемами, включно з напруженою ситуацією з перевезеннями на Азовському морі. Зниження обсягів виробництва переробною промисловістю було компенсоване зростанням показників видобувної промисловості та збільшенням обсягів у сфері електро- і газопостачання.

Індекс промислової продукції, %

■ Дані: Державна служба статистики України.

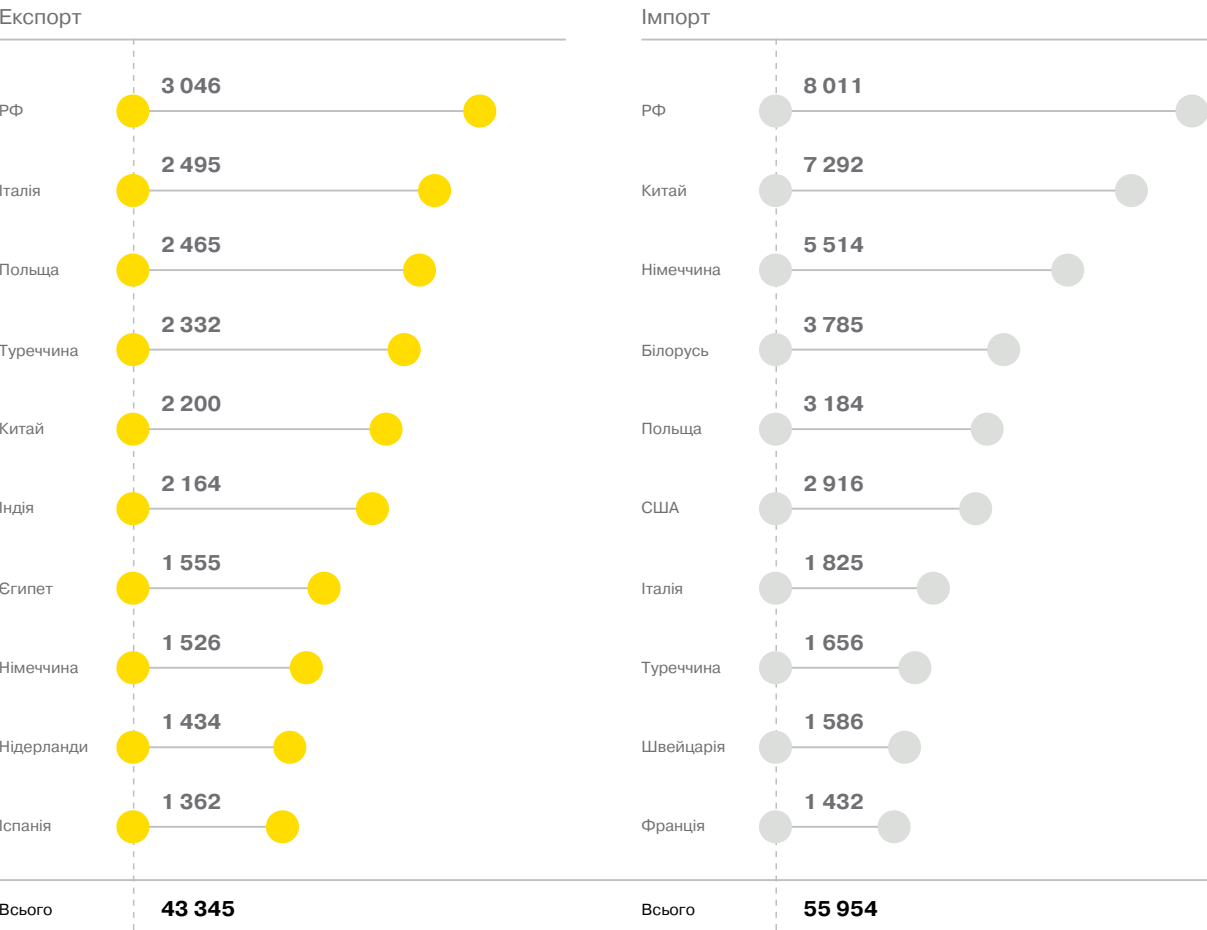
* Прогноз Міністерства економічного розвитку та торгівлі України.

Промисловість, будівництво, роздрібна торгівля та сільське господарство — базові галузі, від яких найбільше залежить рівень ВВП України. За підсумками 2018 року обсяг виконаних будівельних робіт зріс на 8,5%, роздрібно торгівлі — на 3,3%, індекс сільськогосподарської продукції — на 5,7%.

Географія зовнішньої торгівлі товарами у 2018 році, млн \$

■ Дані: Національний банк України.

Обсяг експорту товарів та послуг у 2018 році становив \$43 345 млн, імпорту — \$55 954 млн. Експорт збільшився на 9,2% проти 2017 року, тоді як імпорт зріс на 13,4%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі становило \$12 609 млн.

Географічна структура імпорту товарів у 2018 році суттєво не змінилася. Найбільше зростання показав імпорт товарів із країн Азії — 27,6%, який досяг \$12 636 млн. Імпорт із країн ЄС у 2018 році становив \$20 569 млн, що на 12,1% вище проти 2017 року. Імпорт товарів із РФ зріс на 11,1% і становив \$8 011 млн.

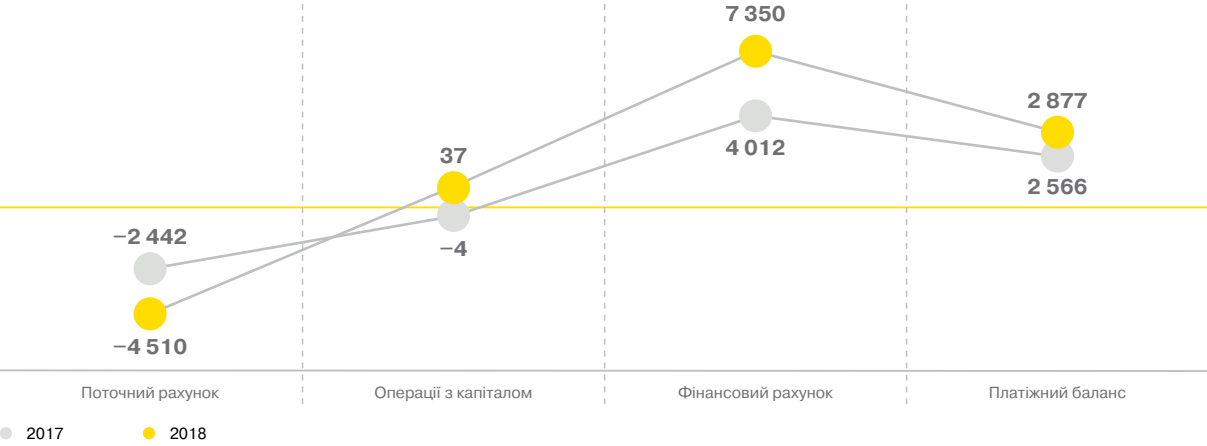
В імпорті товарів переважають продукція машинобудівної галузі — 28,6%, мінеральні продукти — 24,2%, хімічної та пов’язаних із нею галузей промисловості — 18,6%. Під впливом стійкого внутрішнього попиту значно зріс імпорт продукції машинобудування, продовольчих і промислових товарів — на 17,8%, 17,6% і 21,0%, відповідно.

У 2018 році основу українського експорту становили: продовольчі товари — 42,9%, металургійна продукція — 26,3%, мінеральні продукти — 9,0%, продукція машинобудування — 6,9%. Істотно на зростання експорту вплинули продаж зернових, завдяки високому врожаю 2018 року, й експорт чорних та кольорових металів в умовах сприятливої ринкової кон’юнктури.

Згідно з прогнозом НБУ, у 2019 році зростання експорту товарів сповільниться до 2% на тлі зниження цін на сировинних ринках і введення додаткових обмежень на ввезення продукції машинобудування до РФ. Зростання імпорту товарів очікується на рівні 3–4% у зв’язку зі зниженням світових цін на енергоресурси.

Платіжний баланс, млн \$

■ Дані: Національний банк України.

У 2018 році дефіцит поточного рахунку платіжного балансу зріс до \$4,5 млрд (\$2,4 млрд у 2017 році). Темпи зростання імпорту товарів і послуг переважали над експортом на 3 в. п. За прогнозом НБУ, у 2019 році дефіцит поточного рахунку знизиться до 3,1% ВВП (проти 3,6% ВВП у 2018 році).

Приплив капіталу за фінансовим рахунком у 2018 році спостерігався як у приватному секторі, так і в державному. Роль залучення зовнішнього фінансування в державний сектор збільшилася до кінця року через розміщення єврооблігацій на суму \$2 млрд і отримання фінансування від МВФ і ЄС під гарантії Світового банку сумарно на \$2,4 млрд. У результаті цих кредитів міжнародні резерви Національного банку України збільшилися на 10,7% і станом на 1 січня 2019 року сягнули \$20,8 млрд. Такий обсяг покриває 3,4 місяця майбутнього імпорту і є достатнім для виконання зобов’язань України та поточних операцій.

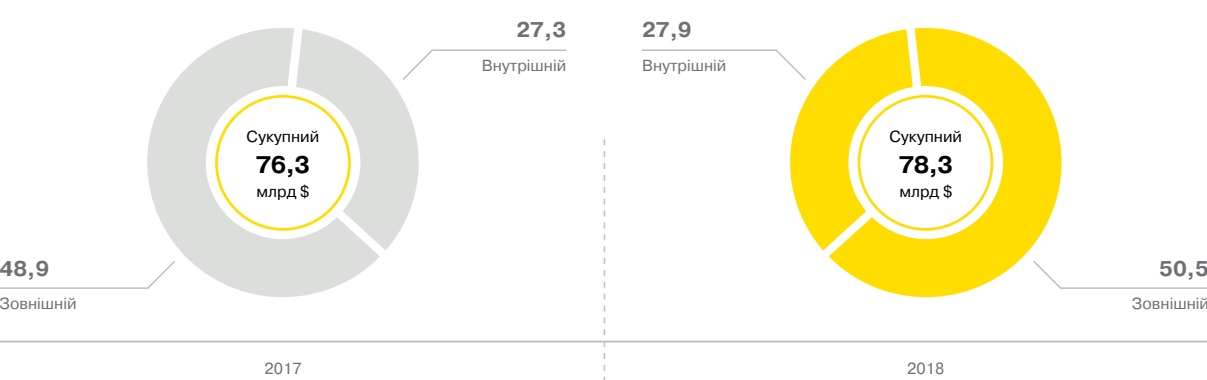
У НБУ прогнозують збереження на кінець 2019 року обсягу

золотовалютних резервів на поточному рівні. Очікується, що дефіцит зведеного платіжного балансу буде профінансований шляхом надходження коштів від МВФ.

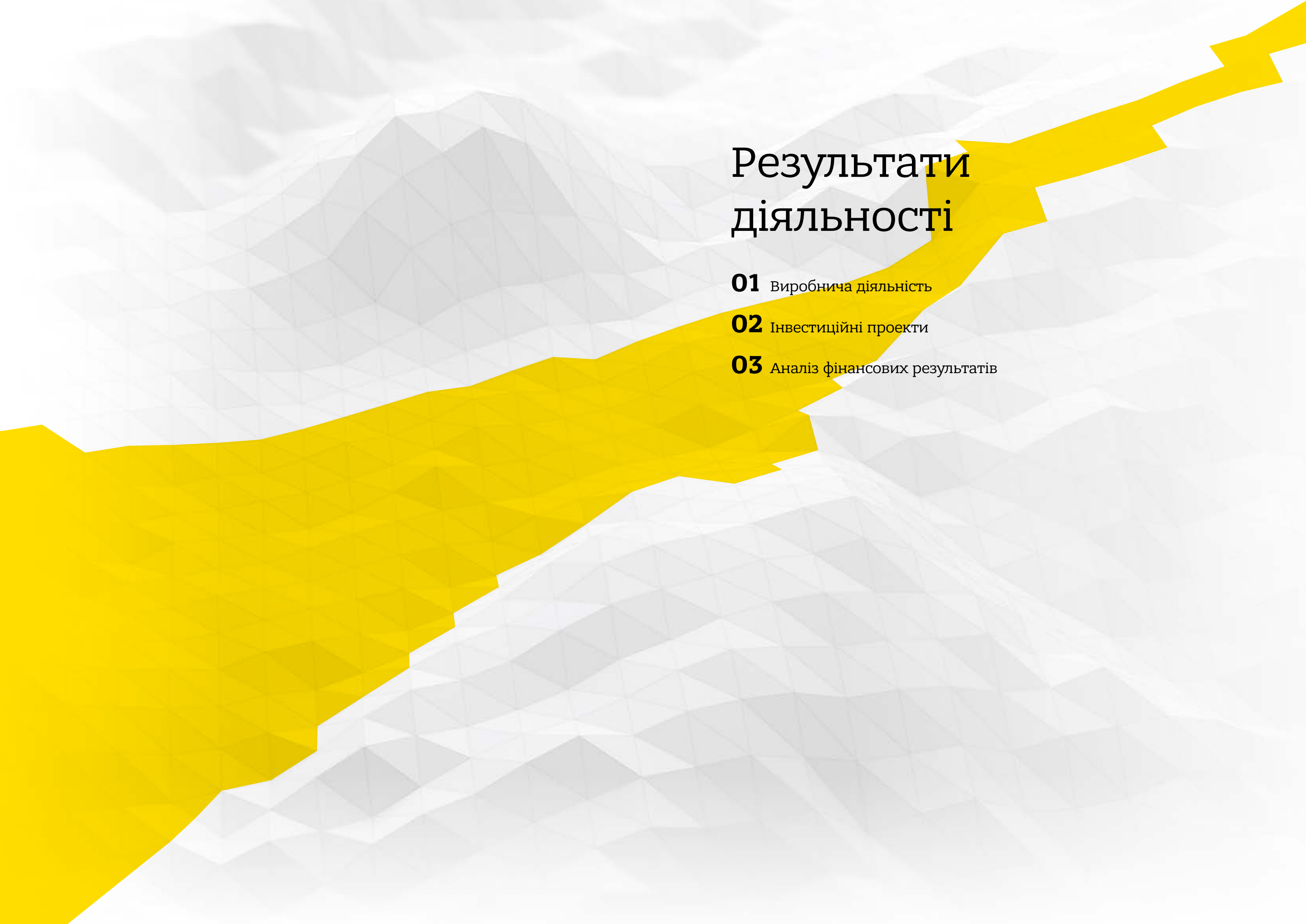
Облікова ставка НБУ у 2018 році була переглянута — з 16,0% у січні до 18,0% у вересні — і зберігається на такому рівні на цей момент. Завдяки зниженню інфляції у 2018 році, реальна ставка зросла до 9–10% до четвертого кварталу 2018 року. Більш жорстка монетарна політика спрямована на запобігання подальшому погіршенню інфляційних очікувань населення та бізнесу. Це є реакцією на невизначеність щодо відновлення співпраці з МВФ і високі зовнішні ризики.

Державний і гарантований державою борг, млрд \$

■ Дані: Міністерство фінансів України.

Борг державний і гарантований державою Україна у 2018 році в доларовому еквіваленті збільшився на 2,6%, або \$2,0 млрд. Співвідношення сукупного боргу до ВВП за підсумками 2018 року знизилося до 60,9%, що наближається до оптимального значення в 60%.

Результати діяльності

01 Виробнича діяльність

02 Інвестиційні проекти

03 Аналіз фінансових результатів

Виробнича діяльність

У 2018 році видобуток вугілля Групою ДТЕК становив 27,2 млн тонн (–1,9% до 2017 року), відпуск електроенергії – 34,8 млрд кВт•год (-6,3%), передавання електроенергії мережами – 43,7 млрд кВт•год (+1,2%), видобуток природного газу – 1 648,5 млн куб. метрів (–0,4%).

Основні виробничі показники Групи ДТЕК

Показники	Од. вим.	2017	2018	Зміна, +/-	Зміна, %
Видобуток вугілля	тис. тонн	27 706,0	27 185,9	–520,1	–1,9
у тому числі:					
➔ марка «Г», «ДГ» (Україна)	тис. тонн	22 914,8	24 131,6	+1 216,8	+5,3
➔ марка «А», «П» (Україна)*	тис. тонн	1 879,2	0,0	–1 879,2	–100
➔ марка «А» (ШУ Обуховська)**	тис. тонн	2 912,0	3 054,3	+142,3	+4,9
Випуск концентрату	тис. тонн	13 609,3	12 355,5	–1 253,8	–9,2
у тому числі:					
➔ сторонні ЦЗФ (Україна)	тис. тонн	1 424,9	1 361,8	–63,1	–4,4
➔ ШУ Обуховська**	тис. тонн	1 774,9	1 936,8	+161,9	+9,1
Генерація (відпуск) електроенергії*	млн кВт•год	37 103,7	34 753,6	–2 350,1	–6,3
у тому числі:					
➔ відновлювані джерела	млн кВт•год	637,8	677,0	+39,2	+6,1
Передавання електроенергії мережами*	млн кВт•год	43 155,1	43 684,8	+529,7	+1,2
Експорт електроенергії	млн кВт•год	4 999,5	5 825,6	+826,1	+16,5
Експорт вугілля***	тис. тонн	748,2	486,3	–261,9	–35,0
Імпорт вугілля	тис. тонн	2 571,7	2 662,6	+90,9	+3,5
Трейдинг природного газу	млн куб. м	1 952,0	1 931,5	–20,5	–1,1
Видобуток природного газу	млн куб. м	1 655,3	1 648,5	–6,8	–0,4
Видобуток газового конденсату	тис. тонн	54,8	51,5	–3,3	–6,0

* З березня 2017 року показники активів, розташованих на тимчасово окупованій території в Донецькій і Луганській областях, не консолідуються у звітність ДТЕК Енерго та Групи ДТЕК у зв'язку з припиненням управління.
** З 1 вересня 2016 року у звітність ДТЕК Енерго не консолідується виробничі показники ШУ Обуховська у зв'язку з переданням підприємства в пряме управління стратегічного холдингу ДТЕК В.В. Транзакція здійснена в межах реструктуризації кредитного портфеля ДТЕК Енерго і спрямована на збалансування можливостей із розвитку підприємств і обслуговування позик.
*** У тому числі трейдингові операції за межами України.

ДТЕК Енерго

Видобуток і збагачення вугілля

Сумарний видобуток вугілля на українських шахтах компанії досягнув 24,1 млн тонн, що на 2,7%, або 662,4 тис. тонн, нижче за показник 2017 року.

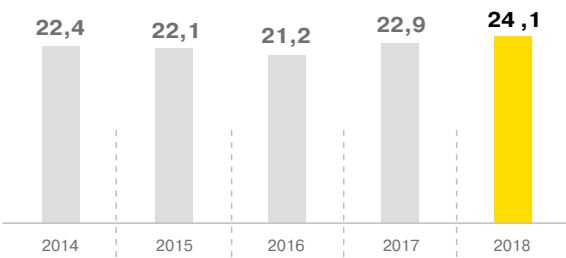
Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- припинення видобутку антрациту. З березня 2017 року Україна повністю припинила видобуток вугілля та виробництво електроенергії на тимчасово окупованих територіях;
- підприємства компанії нарощують видобуток вугілля газових марок, щоб мінімізувати використання антрациту тепловою генерацією. Продуктивність ДТЕК Павлоградвугілля зросла до 114,9 тонни на людину на місяць. Це забезпечило видобуток вугілля марки «Г» на рівні 24 131,5 тис. тонн, що на 5,3%, або 1 216,8 тис. тонн, перевищує результат 2017 року і є найвищим річним показником в історії компанії. При цьому гірничо-геологічні умови видобутку ускладнюються, аварійність прохідницького обладнання та шахтного транспорту зростає у зв'язку з підвищенням навантаження.

Обсяг переробки рядового вугілля досяг 17 201,5 тис. тонн (–9,7%, або 1 853,5 тис. тонн), з яких сторонні ЦЗФ забезпечили 2 423,9 тис. тонн (–5,8%, або 149,6 тис. тонн). Випуск концентрату на збагачувальних фабриках ДТЕК Енерго становив 9 056,8 тис. тонн, на сторонніх — 1 361,8 тис. тонн.

ДТЕК Енерго нарощує видобуток газових марок вугілля, щоб забезпечити перехід теплової генерації на вітчизняне вугілля

- Видобуток вугілля марки «Г», «ДГ», млн тонн

Генерація електроенергії

34,1 млрд кВт•год — відпуск в Об'єднану енерго-систему України за результатами року, що на 6,6%, або 2 389,3 млрд кВт•год, нижче проти 2017 року.

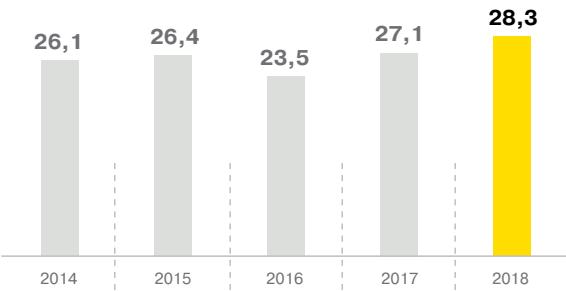
Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- зниження виробництва електроенергії ДТЕК Східенерго та Київенерго на 20,5%, або 2 422,1 млн кВт•год, у зв'язку з припиненням управління ВП «Зуївська ТЕС» у березні 2017 року й закінченням дії договору на управління київськими ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 з 31 липня 2018 року;
- зниження виробництва електроенергії ДТЕК Західенерго на 2,3%, або 339,5 млн кВт•год. Станції ДТЕК Західенерго спроектовані на спалювання вугілля газових марок. У 2017 році вони несли підвищене навантаження, щоб компенсувати зниження виробництва енергоблоками, що працюють на антрациті, видобуток якого було припинено в Україні. У 2018 році навантаження нормалізувалося завдяки реалізації іншими станціями компанії програми з переоснащення енергоблоків з антрациту на вугілля марки «Г»;
- збільшення виробництва електроенергії ДТЕК Дніпроенерго та ДТЕК Миронівська ТЕЦ на 3,8%, або 373,4 млн кВт•год. Здійснено переведення трьох енергоблоків ДТЕК Придніпровської ТЕС і одного котла ДТЕК Миронівської ТЕЦ з антрациту на газову марку вугілля, що дало змогу збільшити навантаження.

ДТЕК Енерго реалізує програму зі збільшення використання вугілля марки «Г» в енергетиці для мінімізації споживання імпортного антрациту. У 2018 році виробництво електроенергії з газового вугілля зросло до 28,3 млрд кВт•год, що перевищує результат минулого року на 4,4%, або 1 185 млн кВт•год. Це дало змогу знизити частку генерації електроенергії з антрациту до 12% у загальному обсязі виробництва компанії.

Збільшенню виробництва електроенергії сприяє програма з переведення енергоблоків із вугілля марки «А» на марку «Г»

- Відпуск електроенергії в ОЕС із газового вугілля, млрд кВт•год

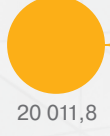

Виробничий баланс
ДТЕК Енерго за 2018 рік

Пріоритет компанії — збільшення видобутку газових марок вугілля, щоб забезпечити зростання виробництва електроенергії на енергоблоках, які працюють на цих марках вугілля. У 2018 році було видобуто 24,1 млн тонн вугілля марки «Г», що є найвищим річним показником в історії компанії.

Видобуток рядового вугілля на підприємствах

ДТЕК Павлоградвугілля (Г, ДГ)

ДТЕК Добропіллявугілля, включно з ТДВ «Білозерське» (Г, ДГ)

Г — газове
ДГ — довгополум'яне газове

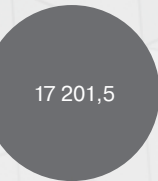
Відвантаження рядового вугілля кінцевим споживачам, тис. тонн

Відвантаження рядового вугілля збагачувальним фабрикам, тис. тонн

Переробка рядового вугілля, тис. тонн

Випуск концентрату, тис. тонн

У 2018 році на ТЕС і ТЕЦ компанії було постачено 18,1 млн тонн вугілля (–0,8 млн тонн до 2017 року) й 162,5 млн куб. метрів природного газу.

Використання вугільної продукції ТЕС і ТЕЦ ДТЕК Енерго, тис. тонн

ДТЕК Миронівська ТЕС (Г, ДГ)

ДТЕК Курахівська ТЕС (Г, ДГ)

ДТЕК Луганська ТЕС (А, П)

ДТЕК Придніпровська ТЕС (Г, ДГ, А, П)

ДТЕК Запорізька ТЕС (Г, ДГ)

ДТЕК Криворізька ТЕС (П)

ДТЕК Добротвірська ТЕС (Г, ДГ)

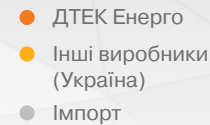
ДТЕК Ладизинська ТЕС (Г, ДГ)

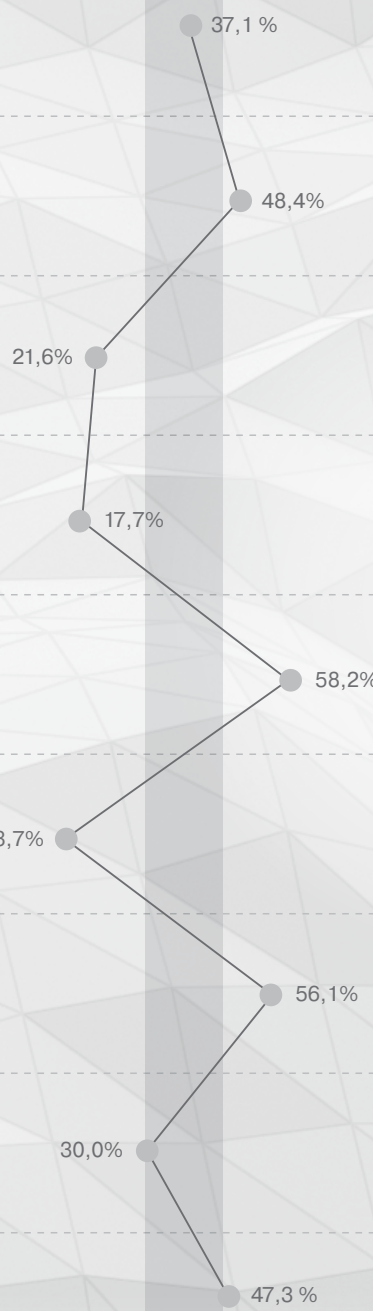
ДТЕК Бурштинська ТЕС (Г, ДГ)

(Споживана марка вугілля)

КВВП*, %

Середній КВВП у 2018 році — 35,16%.

* КВВП вказано без урахування газомазутних енергоблоків і блоків у консервації.

Виробництво та відпуск електроенергії ТЕС і ТЕЦ ДТЕК Енерго, млн кВт·год

Виробництво електроенергії
Відпуск електроенергії із шин

На 4,4% збільшено виробництво електроенергії з вугілля газових марок — до 28,3 млрд кВт·год. Це дало змогу знизити частку генерації електроенергії з антрациту до 12% у загальному обсязі виробництва ДТЕК Енерго.

Відпуск електроенергії підприємствами, млн кВт·год

ДТЕК Миронівська ТЕЦ (Г, ДГ)

Київенерго (газ)

ДТЕК Східенерго (Г, ДГ, А, П)

ДТЕК Дніпроенерго (Г, ДГ, А, П)

ДТЕК Західенерго (Г, ДГ)

Г — газове
ДГ — довгополум'яне газове
П — пісче
А — антрацит
● — газ

Виробничі потужності ДТЕК Енерго на 1 січня 2019 року

№ енерго блока	Встановлена потужність, МВт	Дата введення/ останнього капіталь- ного ремонту або реконструкції	Напрацювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
ДТЕК Кураховська ТЕС				
3	200	1972/2018	299 259	плани перебувають на розгляді
4	210	1973/2018	272 538	плани перебувають на розгляді
5	222	1973/2015	252 951	реконструкція завершена 2009 року; збільшення встановленої потужності — на 12 МВт; у 2020 році заплановано капітальний ремонт
6	225	1973/2013	253 007	реконструкція завершена 2013 року; збільшення встановленої потужності — на 15 МВт; у 2019 році заплановано капітальний ремонт
7	225	1974/2016	263 830	реконструкція завершена 2010 року; збільшення встановленої потужності — на 15 МВт
8	225	1974/2017	262 128	реконструкція завершена 2012 року; збільшення встановленої потужності — на 15 МВт
9	225	1975/2015	258 997	реконструкція завершена 2015 року; збільшення встановленої потужності — на 15 МВт; у 2021 році заплановано капітальний ремонт
Всього	1 532			
ДТЕК Луганська ТЕС				
9	200	1962/2017	332 977	плани перебувають на розгляді
10	210	1962/2018	323 536	реконструкція завершена 2012 року; збільшення встановленої потужності — на 35 МВт
11	200	1963/2004	318 289	плани перебувають на розгляді
13	210	1967/2014	305 065	реконструкція завершена 2014 року; збільшення встановленої потужності — на 35 МВт; у 2020 році заплановано капітальний ремонт
14	200	1968/2018	291 814	плани перебувають на розгляді
15	200	1969/2018	305 313	плани перебувають на розгляді
Всього	1 220			
ДТЕК Запорізька ТЕС				
1	325	1972/2012	295 788	реконструкція завершена 2012 року; збільшення встановленої потужності — на 25 МВт; у 2019 році заплановано капітальний ремонт
2	300	1972/2018	286 676	реконструкція запланована на 2024–2025 роки
3	325	1972/2014	291 489	реконструкція завершена 2014 року; збільшення встановленої потужності — на 25 МВт; у 2021 році заплановано капітальний ремонт
4	300	1973/2016	271 541	у 2019 році заплановано капітальний ремонт; реконструкція запланована на 2022–2023 роки
5	800	1975/1995	148 998	газوماзутний блок. Плани перебувають на розгляді
7	800	1977/1992	133 190	газوماзутний блок. Плани перебувають на розгляді
Всього	2 850			

№ енерго блока	Встановлена потужність, МВт	Дата введення/ останнього капіталь- ного ремонту або реконструкції	Напрацювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
ДТЕК Криворізька ТЕС				
1	315	1963/2017	300 839	реконструкція завершена 2017 року; збільшення встановленої потужності — на 33 МВт. У 2019 році заплановано змінити проектне паливо — перевести з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
2	300	1964/1998	313 593	плани перебувають на розгляді
3	300	1965/2013	275 160	реконструкція завершена 2013 року; збільшення встановленої потужності — на 18 МВт. У 2020 році заплановано змінити проектне паливо — перевести з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
4	300	1966/2005	253 224	У 2021 році заплановано змінити проектне паливо — перевести з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
5	282	1967/1994	303 698	плани перебувають на розгляді
8	282	1969/1996	266 333	плани перебувають на розгляді
10	300	1972/2017	209 304	плани перебувають на розгляді
Всього	2 079			
ДТЕК Придніпровська ТЕС				
7	150	1958/2013	343 098	у 2017 році змінено проектне паливо — переведено з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
8	150	1958/2014	368 189	у 2017 році змінено проектне паливо — переведено з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
9	150	1959/2012	333 930	реконструкція завершена 2012 року без збільшення встановленої потужності. У 2018 році змінено проектне паливо — переведено з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
10	150	1960/2006	331 458	у 2019 році буде змінено проектне паливо — переведено з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
11	310	1962/2016	266 443	У 2020 році заплановано змінити проектне паливо — перевести з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»
Всього	910			
ДТЕК Добровірська ТЕС				
5	100	1960/2018	351 299	плани перебувають на розгляді
6	100	1961/2015	346 143	плани перебувають на розгляді
7	150	1963/2011	359 998	у 2019 році заплановано капітальний ремонт
8	160	1964/2014	333 235	реконструкція завершена 2014 року; збільшення встановленої потужності — на 10 МВт; у 2020 році заплановано капітальний ремонт
Всього	510			

Виробничі потужності ДТЕК Енерго на 1 січня 2019 року

№ енерго блока	Встановлена потужність, МВт	Дата введення/ останнього капіталь- ного ремонту або реконструкції	Напрацювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
ДТЕК Бурштинська ТЕС				
1	195	1968/2017	307 061	плани перебувають на розгляді
2	185	1965/2014	293 698	плани перебувають на розгляді
3	185	1966/2013	306 203	у 2019 році заплановано капітальний ремонт
4	195	1966/2018	327 996	плани перебувають на розгляді
5	215	1967/2013	318 732	реконструкція I черги завершена 2013 року, II черги — 2016 року; збільшення встановленої потужності — на 20 МВт
6	195	1967/2015	322 125	виконано капітальний ремонт у 2015 році; збільшення встановленої потужності — на 10 МВт
7	206	1968/2012	304 557	реконструкція завершена 2012 року; збільшення встановленої потужності — на 21 МВт; у 2021 році заплановано капітальний ремонт
8	195	1968/2009	317 354	плани перебувають на розгляді
9	195	1968/2016	300 751	плани перебувають на розгляді
10	210	1969/2018	311 064	реконструкція завершена 2018 року; збільшення встановленої потужності — на 15 МВт
11	195	1969/2011	283 009	плани перебувають на розгляді
12	195	1969/2018	272 465	плани перебувають на розгляді
Всього	2 366			
ДТЕК Ладизинська ТЕС				
1	300	1970/2018	259 957	плани перебувають на розгляді
2	300	1971/2009	258 425	у 2020 році заплановано капітальний ремонт
3	300	1971/2011	248 183	у 2021 році заплановано капітальний ремонт
4	300	1971/2001	245 332	плани перебувають на розгляді
5	300	1971/2003	223 785	перебуває в консервації
6	300	1971/2004	230 276	плани перебувають на розгляді
Всього	1 800			
ДТЕК Миронівська ТЕЦ				
ТГ №2	100	1953/2004	285 814	виведений у ремонт
ТГ №3	60	1954/1998	335 195	перебуває в консервації
ТГ №5	115	2004/2013	80 574	у 2017 році змінено проектне паливо котла № 10 — переведений з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»; у 2018 році змінено проектне паливо котла № 9 — переведений з антрациту на спалювання вугілля марки «Г»; у 2019 році заплановано капітальний ремонт
Всього	275			

Комерційна діяльність

Постачання вугілля на зовнішньому та внутрішньому ринках

Компанія здійснює експортне постачання тільки з ресурсу ШУ Обухівська. У 2018 році на зовнішні ринки було спрямовано 486,3 тис. тонн вугільної продукції — на 35,0%, або 261,9 тис. тонн, нижче за показник попереднього року. Згідно з контрактами, продукція надходила на ринки Європи, Південної Африки, Канади та Індії. Зниження зумовлене істотним нарощуванням постачання на український ринок у зв'язку з припиненням видобутку антрациту. Загалом відвантаження досягли 1 514,7 тис. тонн, що на 26,2%, або 314,0 тис. тонн, перевищує показник 2017 року.

Крім того, компанія імпортувала вугільну продукцію зі США та ПАР — сумарний імпорт становив 2 662,6 тис. тонн. Водночас обсяг закупівель для потреб ТЕС ДТЕК Енерго знизився проти попереднього року на 2,7%, до 2 221,4 тис. тонн вугілля.

Промисловим споживачам України з урахуванням трейдингових операцій було постачено 2 085,0 тис. тонн вугілля, що практично відповідає рівню 2017 року.

Імпорт і постачання природного газу на внутрішній ринок

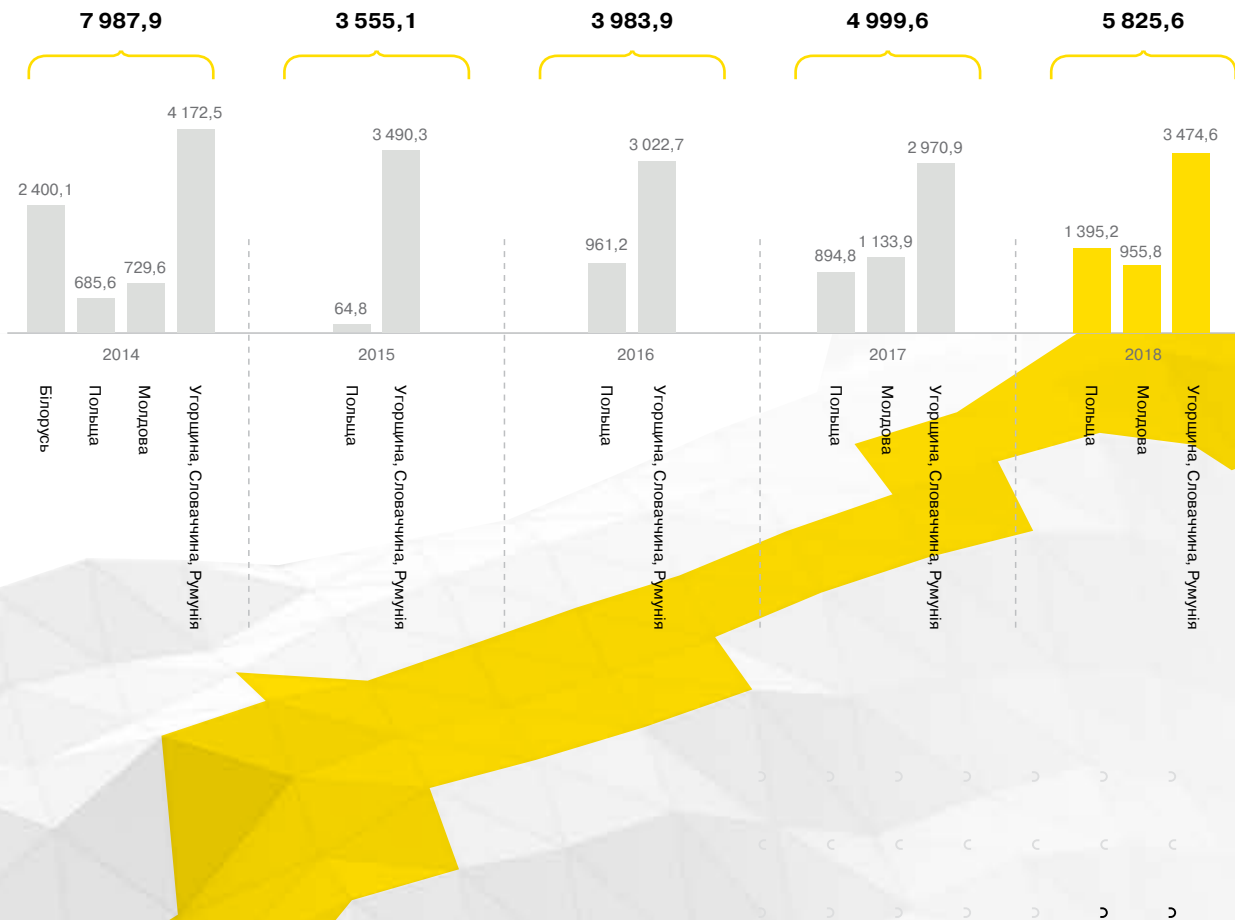
Обсяг реалізації природного газу на внутрішньому ринку України становив 1 931,5 млн куб. метрів. Збереження обсягу трейдингових операцій на рівні попереднього року зумовлене нарощуванням продажів природного газу підприємствам металургійного сектору, що компенсувало зниження попиту з боку підприємств енергетичної галузі.

Постачання електроенергії на зовнішні ринки

За зовнішньоекономічними контрактами компанія постачила 5 825,6 млрд кВт·год, що на 16,5% перевищує показник за 2017 рік. Експорт електроенергії здійснювався в напрямку Угорщини, Польщі та Молдови.

ДТЕК Енерго орієнтований на європейські ринки електроенергії

■ Постачання електроенергії на експорт, млн кВт·год

ДТЕК Мережі

Розподіл електроенергії та експлуатація мереж

43,7 млрд кВт•год — обсяг розподілу електроенергії у 2018 році, що на 1,2%, або 529,7 млн кВт•год, перевищує показник попереднього року.

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- нарощування обсягів розподілу електроенергії ДТЕК Київські електромережі та ДТЕК Дніпровські електромережі на 3,4%, або 1 081,1 млн кВт•год, завдяки збільшенню споживання населенням і малим бізнесом;

- зниження обсягів розподілу електроенергії ДТЕК Донецькі електромережі, ДТЕК Високовольтні мережі та ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля на 4,7%, або 551,4 млн кВт•год, через зниження попиту з боку промислових підприємств і постачальників за нерегульованим тарифом. З березня 2017 року не здійснюється управління мережами, розташованими на тимчасово не підконтрольній українській владі території в Донецькій області.

2018 року підприємства компанії знизили обсяг фактичних втрат електроенергії до 5,46% (показник 2017 року — 5,44%). Зокрема, показник ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля становить 0,61% (у 2017 році — 0,58%), ДТЕК Високовольтні мережі — 0,84% (у 2017 році — 0,74%), ДТЕК Дніпровські електромережі — 4,67% (у 2017 році — 4,63%), ДТЕК Київські електромережі — 6,75% (у 2017 році — 7,01%), ДТЕК Донецькі електромережі — 17,23% (у 2017 році — 16,49%). Середній показник в Україні — 11,82%.

Розподіл електроенергії у 2018 році, млн кВт•год

Підприємства	Промисловість	Населення	Комунально-побутові споживачі	Інші непромислові споживачі	Транспорт і будівництво	Сільське господарство	Всього
ДТЕК Дніпровські електромережі	16 774,7	3 377,5	1 425,1	1 101,0	184,8	245,7	23 108,7
ДТЕК Київські електромережі	1 272,8	3 491,9	2 364,6	1 608,5	677,5	9,2	9 424,6
ДТЕК Донецькі електромережі	544,6	1 471,6	255,8	681,1	—	114,5	3 067,5
ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля	136,2	14,4	427,9	6,1	—	—	584,6
ДТЕК Високовольтні мережі	7 477,0	1,5	—	8,9	11,2	0,8	7 499,4

За Законом «Про ринок електричної енергії», компанії повинні провести анбандлінг — відділення оператора системи розподілу від виробництва та постачання електроенергії. Ці зміни є частиною першого етапу реформи енергоринку й основою лібералізації роздрібного ринку електроенергії.

Група ДТЕК провела системні перетворення у своїй діяльності. ДТЕК Високовольтні мережі та ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля зосередяться лише на розподілі електроенергії та експлуатації мереж. Київенерго, ДТЕК Дніпрообленерго та ДТЕК Донецькобленерго, згідно з вимогами Закону, розмежували свою діяльність. З 1 січня 2019 року

розподіл електроенергії здійснюють ДТЕК Київські електромережі, ДТЕК Дніпровські електромережі та ДТЕК Донецькі електромережі. Послуги з постачання електроенергії споживачам надають Київські енергетичні послуги, Дніпровські енергетичні послуги та Донецькі енергетичні послуги.

Розмежування діяльності забезпечує рівний доступ до мереж операторів системи розподілу для всіх постачальників електроенергії. У новій моделі ринку оператори системи розподілу також відповідальні за забезпечення надійного електропостачання, розвиток інфраструктури та експлуатацію електромереж.

ДТЕК ВДЕ

Відновлювана енергетика

677,0 млн кВт•год зеленої електроенергії виробила компанія у 2018 році. Це на 6,1%, або 39,2 млн кВт•год, перевищує показник 2017 року.

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- на 4,8%, або 30,2 млн кВт•год, збільшив відпуск електроенергії Ботієвський вітропарк, завдяки сприятливим погодним умовам та правильно організованій експлуатації обладнання. У 2018 році коефіцієнти готовності вітроелектроустановок та інфраструктури станції зросли до 98,64% і 99,34% (у 2017 році — 98,33% і 99,23%). Це на рівні найкращих світових показників роботи вітропарків;
- 12,7 млн кВт•год виробила Трифонівська СЕС. Коефіцієнт готовності обладнання геліостанції становив 99,89%.

ДТЕК Нафтогаз

Видобуток газу

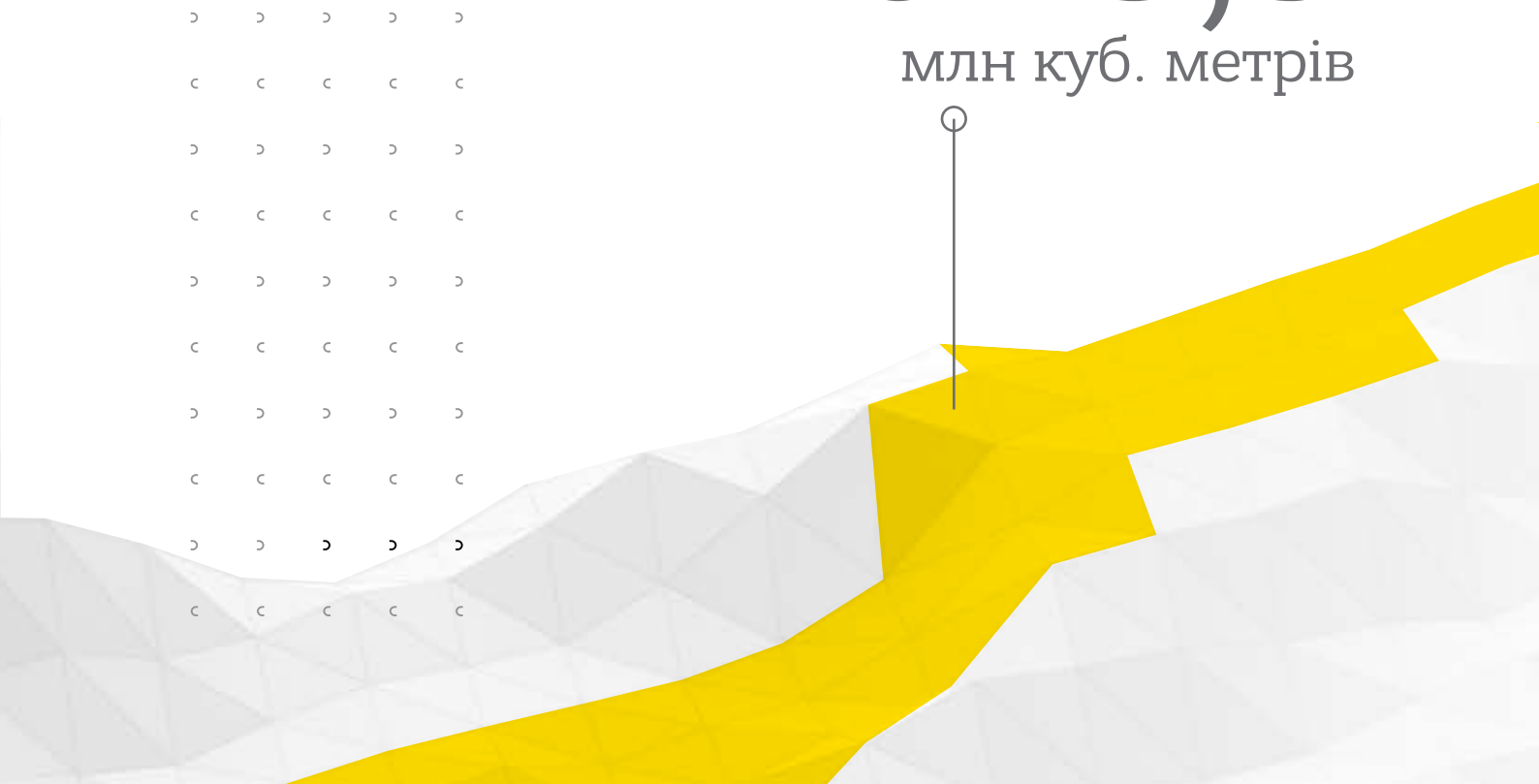
У 2018 році видобуток природного газу становив 1 648,5 млн куб. метрів, що перевищує запланований рівень на 50 млн куб. метрів. Газового конденсату видобуто 51,5 тис. тонн. Якщо порівняти з минулим роком, видобуток газу знизився на 0,4%, конденсату — на 6%.

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- завершення буріння на Семиренківському родовищі свердловини №25 завглибшки 5 652 метри з відходом від вертикалі на 700 метрів і свердловини №61 завглибшки 5 605 метрів із відходом від вертикалі на 380 метрів;
- капітальний ремонт свердловин із високим вмістом конденсату №8, 23, 68 і 70 на Семиренківському родовищі;
- проведення заходів з інтенсифікації дебітів на наявному фонді свердловин.

2018 року видобуток природного газу становив

1 648,5
млн куб. метрів

Інвестиційні проекти

19,9 млрд грн інвестувала в розвиток виробництва Група ДТЕК. Зростання капітальних інвестицій майже удвічі проти показника 2017 року забезпечує в майбутньому нарощування виробничих показників за всіма напрямками діяльності. Це сприятиме досягненню стратегічної мети України — стати енергонезалежною.

Обсяг інвестицій, млн грн (МСФЗ, без ПДВ)*

Бізнес-сегменти	2017	2018	Зміна, +/–	Зміна, %
ДТЕК Енерго	8 416	7 587	–829	–10
Видобуток і збагачення вугілля	4 552	4 061	–491	–11
Генерація електроенергії	1 526	1 408	–118	–8
Київенерго	1 199	103	–1 096	–91
Інші	147	465	+318	+216
ДТЕК Мережі	992	1 932**	+940	+95
ДТЕК ВДЕ	370	9 556	+9 186	+2 483
ДТЕК Нафтогаз	1 143	1 685	+542	+47
Група ДТЕК	10 388	19 878	+9 490	+91

* Без урахування витрат на нематеріальні активи.
** До загальної суми інвестицій включено 1 550 млн грн до моменту виділення в окремий напрям із ДТЕК Енерго.

ДТЕК Енерго

Видобуток і збагачення вугілля

Україна має у своєму розпорядженні достатні запаси вугілля марки «Г», щоб стати енергонезалежною. Компанія інвестує в промисловий розвиток підприємств і розробку нового покоління обладнання для максимального переходу теплової генерації на вітчизняне вугілля.

Ключові проекти 2018 року

Забезпечення стабільного провітрювання гірничих виробок

- Шахта «Ювілейна» веде будівництво вентиляційної свердловини. Цей довгостроковий проект забезпечує провітрювання гірничих виробок і транспортне сполучення з місцем проведення робіт, щоб забезпечити доступ до нових запасів і видобуток 19 млн тонн вугілля. 2018 року тривала підготовка до експлуатації свердловини в режимі «вантаж» — завершено будівельно-монтажні роботи на гараж-зарядній і споруджено будівлю бокового перекидання. Свердловина в режимі провітрювання працює з 2013 року, а підймальний комплекс для транспортування людей — з 2016 року.
- Шахта «Дніпровська» замінює вентилятор головного провітрювання для забезпечення необхідного притоку повітря, що важливо для збереження обсягів видобутку вугілля. Реалізація проекту проводиться в три черги. У межах першої черги введено в експлуатацію механічну частину головної вентиляційної установки, зведено тамбур-шлюз, замінено каналну ляду. У другій і третій черзі, які заплановано почати 2020 року, буде проводитися заміна електричної частини вентилятора та завантажувальних пристроїв.

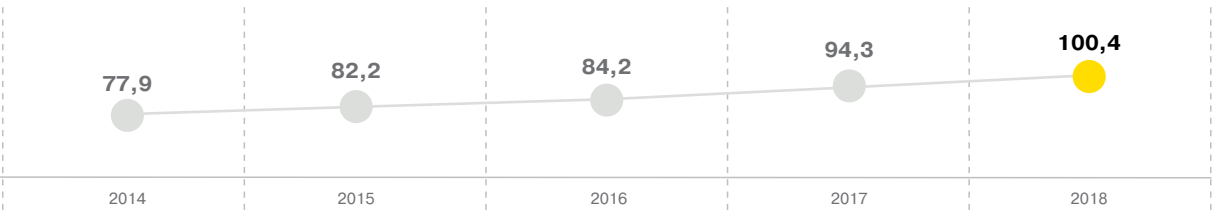
Модернізація збагачувальних потужностей

- ДТЕК Октябрська ЦЗФ за проектом модернізації застарілих потужностей, який передбачає

збагачення рядового вугілля класу 1–13 мм у важко-середовищних гідроциклонах, отримала перше обладнання.

- На ДТЕК Павлоградській ЦЗФ, одній із найпотужніших збагачувальних фабрик компанії, встановлено дві нові центрифуги. Цей проект позитивно позначиться на екології регіону, тому що встановлення центрифуг дасть змогу зменшити витрату хімічних реагентів під час збагачення вугілля та знизити навантаження на водно-шламову систему підприємства. За результатами 2018 року використання реагентів знижено з 11,4% до 10,4%, а навантаження на фабрику збільшено з 925 до 1 013 тонн на годину. Заплановано продовжити реалізацію проекту та встановити ще дві центрифуги.
- ДТЕК Добропільська ЦЗФ і ДТЕК Октябрська ЦЗФ будують породні відвали за інноваційною технологією «зеленого відвалу». Кожен ярус відвалу обкладають глиною та обладнують внутрішньою дренажною системою з улаштуванням протипожежного захисного шару. Ці проекти знижують екологічне навантаження завдяки виключенню горіння та контакту відходів вуглезбагачення з довкіллям, тоді як вода буде відводитися в ставок і повторно використовуватися у виробництві. 2018 року завершено будівельно-монтажні роботи на ДТЕК Октябрська ЦЗФ, що забезпечує на 10 років розміщення відходів вуглезбагачення. Завершення проекту ДТЕК Добропільської ЦЗФ очікується у 2019 році.

На третину зростає продуктивність ДТЕК Енерго у видобутку вугілля за рахунок розвитку виробництва, тонн/осіб на місяць*

* Дані наведені щодо видобутку вугілля марки «Г», «ДГ».

Оновлення та розроблення нового обладнання

- Машинобудівні заводи з ініціативи компанії розробляють техніку нового покоління, щоб у стислі строки наростити видобуток газових марок вугілля для мінімізації використання антрациту тепловою генерацією. Водночас родовища вугілля в Україні характеризуються великою глибиною залягання, від 500 до 1 000 метрів, і тонкими продуктивними пластами в 0,8–1 метр.

2013—2016

Розробка принципово нового обладнання для проведення виробок прямокутного перерізу в тонких вугільних пластах. У такі виробки монтується обладнання для виймання вугілля. Задля адаптації комплексу нарізного фронтального (КНФ) до роботи в різних гірничо-геологічних умовах декілька шахт компанії брали участь у його випробуванні. Продуктивність КНФ дає змогу підвищити темпи проведення гірничої виробки, зокрема в міцних породах. Перші зразки постачено на шахту ім. М. І. Сташкова.

2017—2018

Був розроблений і пройшов промислові випробування очисний комбайн CLS 450, який призначений для відпрацювання тонких і середніх вугільних пластів у складних гірничо-геологічних умовах. CLS 450 дасть змогу підвищити навантаження на очисний вибій — понад 2 тис. тонн вугілля на добу. Комбайн повністю відповідає міжнародному стандарту охорони праці OHSAS 18001:2007. Перші зразки постачено на шахти «Добропільська» та «Білозерська».

2018—2019

Розробка середньотяжкого прохідницького комбайна нового типу з установкою для анкерного кріплення. Проект спрямований на збільшення темпів проведення виробок із 5 до 10 метрів на добу. Випробування нової техніки, RH-160, заплановано почати в березні 2019 року на шахті «Степова».

- Для підвищення безпеки та ефективності робіт компанія оновлює парк гірничошахтного обладнання. Крім того, нове обладнання має покращені робочі характеристики, що знижує витрати на експлуатацію. У 2018 році на шахти ДТЕК Павлоградвугілля постачено 12 прохідницьких і 8 очисних комбайнів, а також модернізовано 35 електровозів. На ДТЕК Добропіллявугілля постачено 3 прохідницькі та 2 очисні комбайни.

Взаємодія з науковими інститутами

Розробка вугільних родовищ — наукомісткий процес, бо в Україні гірничо-геологічні умови залягання пластів є одними з найскладніших у світі. Компанія спільно з науковими інститутами опрацьовує рішення для ефективної розробки покладів. Співпраця ведеться в таких напрямках:

Інститут геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України

- розроблення рекомендацій щодо провітрювання мережі гірничих виробок і дегазації
- експертиза проектів аерогазового контролю та проектів протипожежного захисту шахт
- розроблення заходів для розкриття та розгазування пластів
- дослідження здатності вугільних пластів до окислення та самозаймання
- визначення фізико-механічних показників гірських порід і вугілля

НТУ «Дніпровська політехніка»

- розроблення рекомендацій щодо керування гірським тиском
- щодо кріплення очисного вибою з важкокерованою покрівлею
- щодо раціональних параметрів ведення гірничих робіт

Інститут проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України

- дослідження та моделювання стану підроблюваних об'єктів поверхні

Український державний геологорозвідувальний інститут

- геологічна експертиза та визначення первісної вартості запасів вугілля

ДП «УкрНДІвуглезабагачення»

- сертифікації вугілля на марочну належність
- аналіз якості вугілля

ДП «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна»

- дослідження складу та властивостей гірської породи
- розроблення рекомендацій щодо проектування та будівництва насипів автомобільних доріг із використанням гірської породи підприємств

Генерація електроенергії

Ключовим завданням енергетики залишається скорочення частки імпортованих енергоресурсів у паливному балансі країни й інтеграція з європейською енергосистемою ENTSO-E. Компанія активно підтримує ці процеси задля зміцнення енергобезпеки України. У 2018 році було продовжено стратегію з переведення ТЕС ДТЕК Енерго на вітчизняне вугілля та підготовку до роботи за стандартами ENTSO-E.

Ключові проекти 2018 року

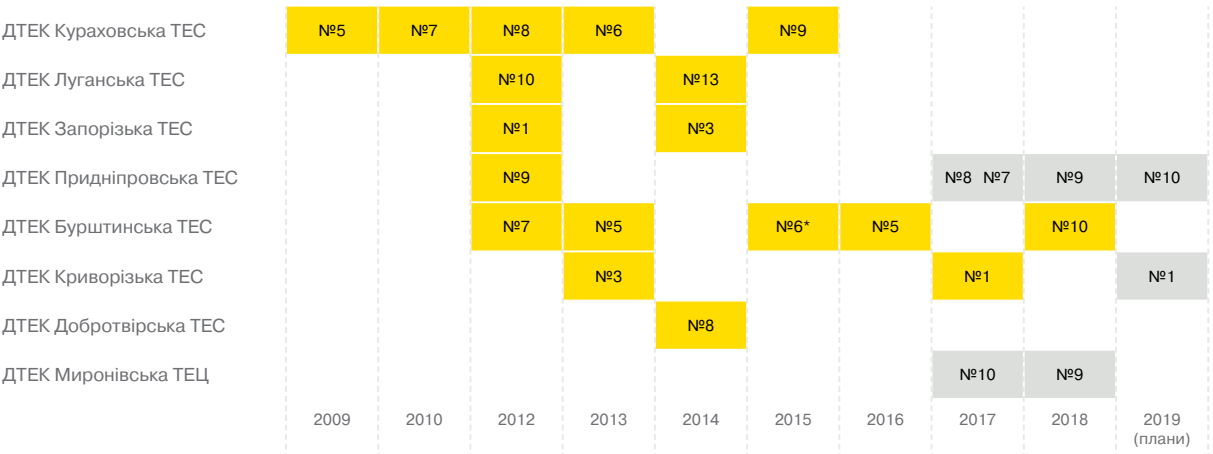
- ДТЕК Придніпровська ТЕС: енергоблок №9 переведено з антрациту на спалювання вугілля марки «Г». Для переоснащення енергоблока змонтували понад 200 тонн тепломеханічного обладнання (газо-, повітро-, пилопроводи), встановили три нові вентилятори в схемі газоповітряного сушіння палива, замінили 16 старих пальників на нові з низькою емісією оксиду азоту.

Аналогічні роботи з переоснащення енергоблока №10 завершилися у 2019 році. Крім того, збудовано новий електрофільтр. Починаючи з 2012 року компанія під час модернізації та реконструкції енергоблоків проводить реконструкцію електрофільтрів для досягнення рівня викидів пилу відповідно до Директиви 2001/80/ЄС.
- ДТЕК Миронівську ТЕЦ повністю переведено з антрациту на використання газових марок вугілля. У звітному періоді завершено переоснащення котла №9, аналогічні роботи на котлі №10 проведено 2017 року.
- ДТЕК Бурштинська ТЕС реконструювала енергоблок №10. У межах проекту побудовано новий котел і замінено барабан котла, турбіну, трансформатор власних потреб, систему збудження турбогенератора, систему пилоприготування та інше

обладнання. Також встановлено нову автоматичну систему керування, яка має розширені функції щодо прогнозування режимів роботи обладнання. Проект значно покращив виробничі характеристики — встановлену потужність енергоблока збільшено на 15 МВт — до 210 МВт, строк служби обладнання продовжено на 15 років.

- ДТЕК Ладизинська ТЕС на дамбі побудувала сонячну електростанцію встановленою потужністю 0,5 МВт. Ладизинська СЕС відпускає електроенергію в Об'єднану енергосистему України з 1 липня та за минулий рік виробила 265,5 тис. кВт•год.
- ДТЕК Запорізька ТЕС у липні завершила пілотний проект із розроблення типового плану моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів підприємствами теплової генерації. Це підготовчий етап до впровадження національної схеми торгівлі викидами парникових газів. Проект реалізовано спільно зі Світовим банком у межах програми «Партнерство заради ринкової готовності» (Partnership For Market Readiness), яку було ініційовано для боротьби зі зміною клімату.
- на 11 енергоблоках ТЕС ДТЕК Енерго проведено реконструкцію систем автоматичного регулювання частоти та потужності, що забезпечить підтримку частоти струму відповідно до стандартів ENTSO-E.

4 ГВт встановлених потужностей відновив ДТЕК Енерго завдяки модернізації своїх ТЕС і ТЕЦ

■ модернізовані енергоблоки ■ переведення енергоблоків з антрацитових марок вугілля на газові

* Капітальний ремонт зі збільшенням встановленої потужності.

ДТЕК ВДЕ

Відновлювана енергетика

Згідно з Енергостратегією України, до 2035 року генерація електроенергії вітро- та сонячними електростанціями має становити 25 млрд кВт·год на рік. Для досягнення глобальних цілей компанія планує збільшити портфель реалізованих проектів до 1 000 МВт до 2020 року.

Ключові проекти 2018 року

- Приморський вітропарк (встановлена потужність — 200 МВт): з GE Renewable Energy підписано договір про придбання, встановлення та подальше обслуговування 52 вітротурбін. Як і на інших станціях компанії, будуть встановлені вітротурбіни нового покоління, які адаптуються до напрямку та сили вітру, потужністю 3,8 МВт кожна. Крім того, GE постачить високовольтне обладнання для центрального розподільчого пункту 150 кВ, двох підстанцій 150/35/10 кВ і однієї розподільчої підстанції 150/35/10 кВ. Вперше в Україні будуть впроваджені цифрові технології керування високовольтним обладнанням і підстанціями.

Будівництво вітропарку розділене на дві черги. У 2018 році на першій черзі підготовлено інфраструктуру станції, доставлено всі комплекти веж і лопатей, виконувалися пусконаладжувальні роботи на центральній розподільчій і трансформаторній підстанціях. Перші 7 вітроустановок було введено в експлуатацію в березні 2019 року.

На другій черзі проекту готувалися проїзди та пальові поля для будівництва фундаментів під вітроустановки. Закінчення будівництва заплановане на друге півріччя 2019 року.

- Орлівська ВЕС (встановлена потужність — 100 МВт): договір на будівництво вітропарку укладено з данською компанією Vestas, яка постачить 26 вітротурбін потужністю 3,8 МВт кожна. Обладнання Vestas високо зарекомендувало себе в Україні як за вітродинамічними характеристиками, так і за видаванням електричної потужності в мережу. У 2018 році на будівельному майданчику йшли підготовчі роботи. Постачання основних компонентів вітротурбін заплановане на другий квартал 2019 року.

- Нікопольська СЕС (встановлена інверторна потужність — 200 МВт): партнером проекту виступає China Machinery Engineering Corporation (CMEC), з якою укладено договір на проектування та будівництво станції. Під будівництво відведено непридатні для сільського господарства землі на території відпрацьованого кар'єра. Постачальниками сонячних панелей обрані Seraphim Solar і Trina Solar, інверторних підстанцій — KSTAR, трансформаторів — Xian Electric Engineering (усі — Китай). У 2018 році в межах проекту змонтовано сонячні панелі й інвертори, завершено будівництво інфраструктури.

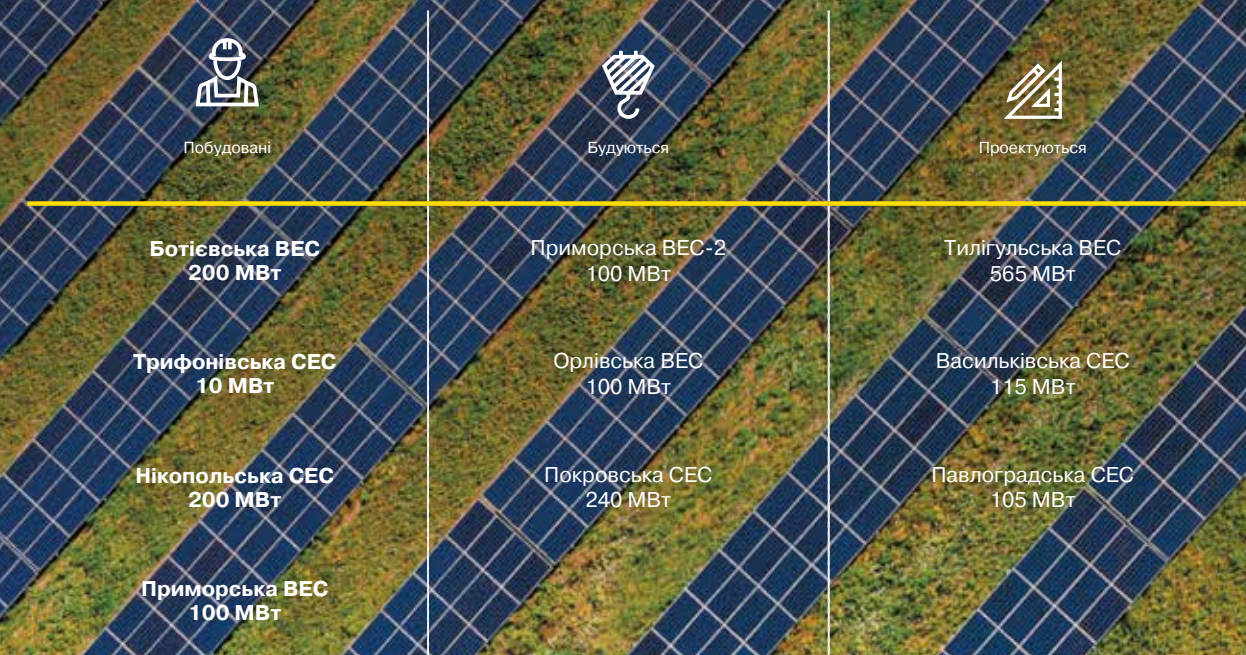
Станція відпускає «зелену» електроенергію з 1 березня 2019 року. На момент будівництва Нікопольська СЕС входила до топ-3 найбільших геліоелектростанцій Європи.

- Девелопмент нових проектів: 1 000 МВт встановленої потужності в зеленій енергетиці має досягти компанія до 2020 року відповідно до стратегії розвитку. Новим проектом стало будівництво Покровської СЕС (встановлена інверторна потужність — 240 МВт), яке буде завершено до кінця 2019 року.

Крім того, компанія розробляє проекти, реалізувати які заплановано після 2020 року. У вітроенергетиці це будівництво Тилігульської ВЕС та Тилігульської ВЕС-2 сумарною потужністю 565 МВт. Очікуваний відпуск зеленої електроенергії становитиме більш ніж 2 млрд кВт·год на рік, що дасть змогу зменшити викиди CO₂ фактично на 3 млн тонн. У сонячній енергетиці проектується Васильківська СЕС і Павлоградська СЕС (встановлена інверторна потужність — 115 і 105 МВт відповідно).

1 ГВт встановлених потужностей ДТЕК ВДЕ знизить викиди CO₂ на 2 600 тис. тонн на рік

* Станом на 30 травня 2019 року.

Виробництво електроенергії з викопних видів палива супроводжується викидом в атмосферу парникових газів. Для оцінювання цих викидів використовується еквівалент CO₂, який дає змогу звести всі парникові викиди до спільного знаменника. Для розрахунку внеску відновлюваних джерел енергії в скорочення викидів використовуються коефіцієнти перерахунку питомих викидів CO₂ на 1 кВт·год з усередненого розрахунку для теплових електростанцій. 2010 року Національне агентство екологічних інвестицій України затвердило величину цього показника в розмірі 1,063 кг CO₂ на 1 кВт·год.

ДТЕК Нафтогаз

Видобуток природного газу

ДТЕК Нафтогаз — найбільша приватна газовидобувна компанія в Україні. Обов'язок лідера — привносити нові рішення та технології, ділитися напрацьованим досвідом, щоб сприяти розвитку галузі. Технологічний прогрес наближає до досягнення цілей Енергостратегії України — повністю забезпечити потребу країни в природному газі завдяки власному видобутку.

Ключові проекти 2018 року

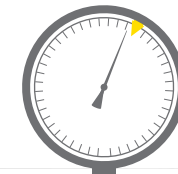
- пробурено свердловини №25 і 61 на Семиренківському родовищі. Проектування та буріння експлуатаційної свердловини №25 здійснено з дотриманням вимог і стандартів American Petroleum Institute (API) і International Association of Drilling Contractors (IADC). Розвідувальна свердловина №61 пробурена задля вивчення окраїнної частини родовища.

Компанія з 2017 року використовує безамбарний метод буріння із застосуванням технології зневоднення та утилізації шламів, що відповідає міжнародним екологічним стандартам;

- завершено капітальні ремонти свердловин №8, 23, 68 і 70 з високим вмістом газового конденсату на Семиренківському родовищі. Під час ремонту деяких свердловин компанія застосувала технологію снабінгу, яка дає змогу проводити роботи без глушіння свердловини, продовжуючи видобуток корисних копалин;
- розпочато буріння експлуатаційної свердловини №43 на Семиренківському родовищі;

- введено в експлуатацію повністю автоматизовану пропаново-холодильну установку на Семиренківському родовищі для стабілізації обсягів видобутку природного газу. Проект став унікальним для галузі за рівнем застосованого обладнання та технологічних рішень;
- введено в експлуатацію компресори установок утилізації газу, які підвищують екологічність роботи підприємства за рахунок повернення в систему підготовки газів стабілізації конденсату;
- запатентовано автоматизовану систему оперативно-диспетчерського керування (АСОДК), розроблену фахівцями компанії. АСОДК збирає дані зі свердловин, з вузлів обліку вуглеводнів, установок підготовки газу, систем загазованості, раннього виявлення та оповіщення про надзвичайні ситуації. Система автоматично формує звіти для аналізу технологічних параметрів і надсилає інформацію користувачам на комп'ютери, ноутбуки або мобільні пристрої.

ДТЕК Нафтогаз —
одна з найкращих експертиз у галузі

За п'ять років побудовано

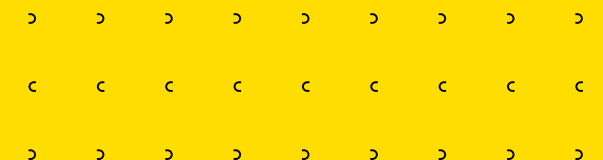
16 свердловин*

* Усього в експлуатації
24 свердловини.

завглибшки понад

5 500

метрів кожна

ДТЕК Мережі

Розподіл електроенергії та експлуатація мереж

Компанія має намір розвивати концепцію Smart Grid, що потребуватиме системної модернізації електромереж для інтеграції сучасних технологій. Це дасть змогу реалізувати запит міст на автоматизоване керування електричними мережами та попитом, щоб підвищити рівень комфорту для жителів.

ДТЕК Мережі почав впровадження автоматизованої системи керування електропостачанням ADMS (SCADA), яка акумулює й обробляє дані з усіх ділянок мереж. Впровадження програмного забезпечення такого рівня — це важливий етап у побудові Smart Grid. Наприклад, щойно до системи надійде сигнал про те, що десь зникло світло, ADMS локалізує місце аварії, проаналізує, що стало причиною збою, прорахує варіанти оптимального перемикання ліній і мінімізує незручності для клієнтів. У такий спосіб фахівці компанії отримають інструмент для швидкого усунення позаштатних ситуацій, а працівники call-центрів будуть відразу повідомляти клієнтам про причини збою та строки усунення. Як очікується, така система повністю запрацює в Києві через три роки, а в Дніпропетровській області — через п'ять років.

Ще один із критеріїв, за яким можна оцінити ефективність роботи компанії, — приєднання до електромереж. Прості та зрозумілі умови цього процесу є важливим показником під час оцінювання інвестиційної привабливості країни в рейтингу Doing Business. Норми про відкриття даних, які містяться в Законі «Про ринок електричної енергії», і їх імплементація Кодексом системи розподілу створюють основу для вибудовування таких умов. Згідно з вимогами, оператори системи розподілу з 1 січня 2019 року зобов'язані викласти у відкритому доступі геоінформаційні дані.

ДТЕК Мережі одним із перших в Україні виконав цю вимогу. У 2018 році ДТЕК Київські електромережі, ДТЕК Дніпровські електромережі,

ДТЕК Донецькі електромережі та ДТЕК Високовольтні мережі відкрили свої карти електромереж в онлайн. За допомогою геоінформаційної системи кожен користувач може отримати інформацію про розміщення, рівень напруги, дізнатися адресу та назву трансформаторних підстанцій, розподільчих пунктів. Розвиток карт буде продовжено, і наступними кроками стануть введення даних про вільну потужність, а також створення для клієнтів онлайн-кабінету з приєднання до мереж.

Також підвищенню доступності електромереж сприятимуть департаменти з технологічних приєднань, створені 2018 року в ДТЕК Дніпровські електромережі та ДТЕК Донецькі електромережі (аналогічний департамент із 2017 року працює в Києві). Завдання фахівців департаменту — підготувати технічну документацію, провести всю договірну та супровідну роботу з клієнтом, а також проконтролювати перебіг робіт на кожному етапі. Отже, тепер клієнту достатньо через ЦОК або сайт підприємства подати заявку, яка відразу надсилається в цей департамент до профільного фахівця. Такий підхід допомагає максимально скоротити час на приєднання та збільшити кількість виконаних заявок. У 2018 році ДТЕК Дніпровські електромережі майже вдвічі збільшив кількість реалізованих приєднань — понад 6 000. Можливо, у цьому секрет лідерства Дніпропетровської області за кількістю домашніх сонячних електростанцій. Практично 6 млн кВт•год продали за травень–вересень 2018 року обласні просьюмери — домогосподарства, які самостійно виробляють електроенергію для своїх потреб і продають у мережу надлишок.

Понад 11 тис. приєднань виконав ДТЕК Мережі у 2018 році

Підприємства	Стандартне приєднання						Нестан- дартне приєднання
	I ступінь (до 16 кВт включно), шт.		II ступінь (від 16 до 50 кВт включно), шт.		III ступінь (від 50 до 160 кВт включно), шт.		
	місто	село	місто	село	місто	село	
ДТЕК Донецькі електромережі	830	563	355	120	23	2	26
ДТЕК Київські електромережі	166	—	555	—	32	—	312
ДТЕК Дніпровські електромережі	3 540	1 314	2 201	955	52	8	76
ДТЕК Високовольтні мережі	—	—	—	—	—	—	1
Всього	4 536	1 877	3 111	1 075	107	10	415

Побутовим споживачам ДТЕК Мережі надав широкий вибір каналів комунікацій

	 Підприємства	 Охоплення клієнтів	 Кількість центрів обслуговування клієнтів	 Кількість контакт-центрів	 Особистий кабінет	 PayHub	 Facebook
ДТЕК Дніпровські електромережі		1 469 999	57	1	✓	✓	✓
ДТЕК Донецькі електромережі		873 711	22	1	✓	✓	✓
ДТЕК Київські електромережі		1 155 000	7	1	✓	✓	✓

Контакт-центри

- цілодобова підтримка
- безкоштовний дзвінок
- базові питання електропостачання (передання показань лічильника, консультація щодо рахунку та чинних тарифів)
- консультація з індивідуальних питань як телефоном, так і у Facebook
- заявка в разі виникнення аварії
- графік проведення планових робіт

Центри обслуговування клієнтів

- принцип роботи «єдине вікно»
- усі послуги з електропостачання, включно з приєднанням до мереж

Особистий кабінет і PayHub

- міжнародні стандарти безпеки платіжних систем
- відсутність комісії
- онлайн-сервіси для персональних і мобільних пристроїв на базі Android та iOS
- уся інформація й операції з особовим рахунком (передання показань лічильника, розрахунок вартості спожитої електроенергії, проведення оплати, отримання квитанції на електронну пошту)

Сайти для клієнтів

- інформація про роботу компанії
- онлайн-сервіси для укладення договору з компанією та приєднання до електромереж
- детальна інформація про чинні тарифи для побутових і юридичних осіб
- інформування про графік планових робіт

Ключові проекти 2018 року

Підприємства ДТЕК Мережі на виконання інвестиційних програм у звітному періоді побудували 147,1 км кабельних та високовольтних ліній, реконструювали 38,1 км ліній електропередачі, а також відремонтували 2 985,4 км ліній, з яких 821,4 км — з заміною проводу. Крім того, побудували 10 пунктів, модернізували 27 підстанцій і розподільних пунктів, відремонтували 4 932 об'єкти. Усі ці проекти покликані покращувати якість життя населених пунктів завдяки безперебійному електропостачанню споживачів. Також модернізація електромереж дає змогу усунути дефіцит потужності, що виник у процесі розвитку міст, і знизити обсяг втрат під час передавання електроенергії.

ДТЕК Дніпровські електромережі:

- у Дніпрі завершено будівництво підстанції 150/10/6 кВ «Наддніпрянська» — важливого об'єкта для інфраструктури. З 2019 року ця підстанція забезпечить електроенергією нові станції метрополітену та надійне електропостачання двох районів міста;
- вперше в Дніпропетровській області використали літальні платформи (вертольоти та дрони) для обстеження ліній електропередачі. Завдяки отриманим даним фахівці зможуть ремонтувати аварійні ділянки превентивно;
- у Дніпрі та Павлограді відкрито два оновлені центри обслуговування клієнтів, які надають весь пакет базових послуг.

ДТЕК Київські електромережі:

- завершено технічне оновлення підстанції «Гарнізонна» 35/10 кВ, яка забезпечує аеропорт м. Києва (Жуляни). На підстанції встановлено сучасну автоматизовану систему керування. Це дає змогу в онлайн-режимі збирати, зберігати та передавати інформацію як про стан обладнання, так і параметри електричних приєднань. Крім того, системи релейного захисту, електроавтоматики та керування переведені на сучасні мікропроцесорні пристрої з можливістю вільного програмування;
- завершено реконструкцію підстанції «Центр» 110/10 кВ, яка відповідає за якість і стабільність електропостачання центральних районів столиці. У межах проекту створено резерв потужності в 40 МВА;
- уперше в Києві для перевірки стану ліній електропередачі використовувалися безпілотні літальні апарати (дрони), оснащені сканером, відеокамерою та тепловізором;
- триває реконструкція підстанції «Позняки», яка спрямована на підвищення надійності електропостачання лівобережної частини міста. Уже здано

в експлуатацію комплексну розподільчу елегазову установку 110 кВ, побудовано та під'єднано до живлення дві кабельні лінії;

- розпочато будівництво високовольтної кабельної лінії електропередачі 110 кВ у межах реалізації довгострокової програми модернізації електромереж столиці.

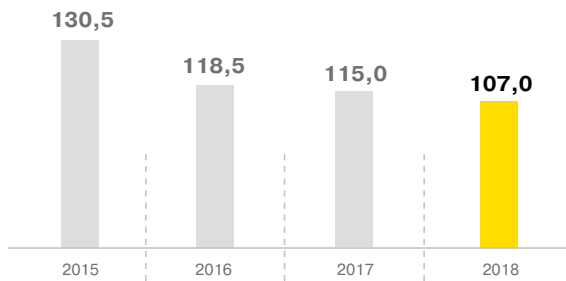
ДТЕК Донецькі електромережі:

- енергетики забезпечують надійне електропостачання населених пунктів прифронтової зони. З початку військових дій відновлено енергопостачання у 1 037 населених пунктах;
- завершено перший етап реконструкції підстанції «Селидове» 35 кВ, що істотно підвищить надійність енергопостачання міста Селидове та прилеглих населених пунктів;
- у Покровську відкрито оновлений Центр обслуговування клієнтів, що працює за принципом «єдиного вікна». Для жителів Покровська, Мирнограда та Родинського центр надає всі послуги: від звірення показань лічильника до оформлення договорів;
- триває проект з організації нового Центрального диспетчерського пункту, який дасть змогу покращити управління енергетичною інфраструктурою регіону.

ДТЕК Високовольтні мережі:

- розпочато комплексну реконструкцію підстанції «Вугледар» 110 кВ для забезпечення стабільного та надійного енергопостачання міста Вугледара.

Індекс середньої тривалості відключень споживачів ДТЕК Мережі, хв

CAIDI — відношення сумарної тривалості відключень усіх точок продажу електроенергії споживачам до сумарної кількості відключених точок. Показник вимірюється у хвиликах. Дані не включають форс-мажор і знеструмлення за графіками аварійних відключень. Дані наведені щодо всіх операторів системи розподілу ДТЕК Мережі.

Характеристики операторів системи розподілу ДТЕК Мережі на 1 січня 2019 року

Підприємства	Загальна протяжність ЛЕП, км	Загальна кількість ПС, шт.	Сумарна потужність ПС, МВА	Кількість клієнтів
ДТЕК Дніпровські електромережі	50 258,6	12 663	11 521,2	1 534 388
ДТЕК Донецькі електромережі	32 691,8	6 921	5 105,9	886 808
ДТЕК Київські електромережі	11 772,0	3 832	7 278,3	1 194 400
ДТЕК Високовольтні мережі	1 888,2	38	887,8	552
ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля	105,1	24	47,2	7 069
Всього	96 715,7	23 478	24 840,4	3 623 217

Нові напрями

Інновації та ефективне використання ресурсів

Подальший розвиток енергетики України неможливий без комплексного впровадження інновацій. Тільки так можна стати частиною сучасної економіки та глобальних трендів. Група ДТЕК інтегрує в екосистему бізнесу нові напрями задля пошуку рішень і технологій для оновлення виробничих підприємств і розвитку клієнтського сервісу.

Innovation DTEK: інтеграція інноваційних рішень

Для пошуку та впровадження передових технологій і рішень ДТЕК у 2018 році створив нову функцію —

підрозділ з інновацій. Підрозділ покликаний орієнтувати на глобальні тренди та прискорити трансформацію бізнесу, щоб підприємства Групи ДТЕК стали частиною сучасної енергетики й успішно працювали на новому ринку електроенергії.

Три ключові завдання Innovation DTEK

- 1 Створення культури відкритих інновацій через співпрацю як із зовнішнім, так і внутрішнім середовищем. Побудова єдиного центру управління ідеями Групи ДТЕК.
- 2 Створення ефективних технологічних спільнот, щоб залучати зовнішню експертизу щодо передових напрямів, а також забезпечувати швидке зростання рішень від ідеї до готового продукту, який адаптований під потреби підприємств.
- 3 Скаутинг стартап-команд на локальних і міжнародних майданчиках відповідно до запитів бізнесів на інновації та створення бази пріоритетних ідей для тестування.

2018 року стартував проект Energy Accelerator за підтримки технологічного кластера Radar Tech, який спрямований на пошук інноваційних рішень на запити бізнесу. Для участі в проекті подали заявки 182 стартапи, з яких дев'ять вийшли до фіналу та пройшли програму акселерації з менторами ДТЕК.

Для комерційної реалізації було відібрано три проекти:

- **eVRscan.** Системи лазерного 3D-сканування, які за допомогою сканувального лідара і дрона дають змогу визначати обсяг запасів вугілля на складах і отримувати оцифровані дані. Технологія дає можливість набагато підвищити точність вимірювання проти традиційних методів, що покращить якість планування постачання палива. Стартап першим із переможців акселератора перейшов у комерційний запуск — дирекція з генерації електроенергії ДТЕК Енерго провела заміри на шести станціях і планує використовувати eVRscan надалі.

- **QRSmarty.** Рішення стартапу дає змогу підвищити контроль за обліком і переміщенням товарно-матеріальних цінностей. Якщо на витратні матеріали та ТМЦ нанести лазерне маркування, то програмне забезпечення дасть змогу побачити дані щодо їх зберігання та переміщення в загальній системі обліку підприємства. У 2019 році заплановано тестування технології на підприємствах.

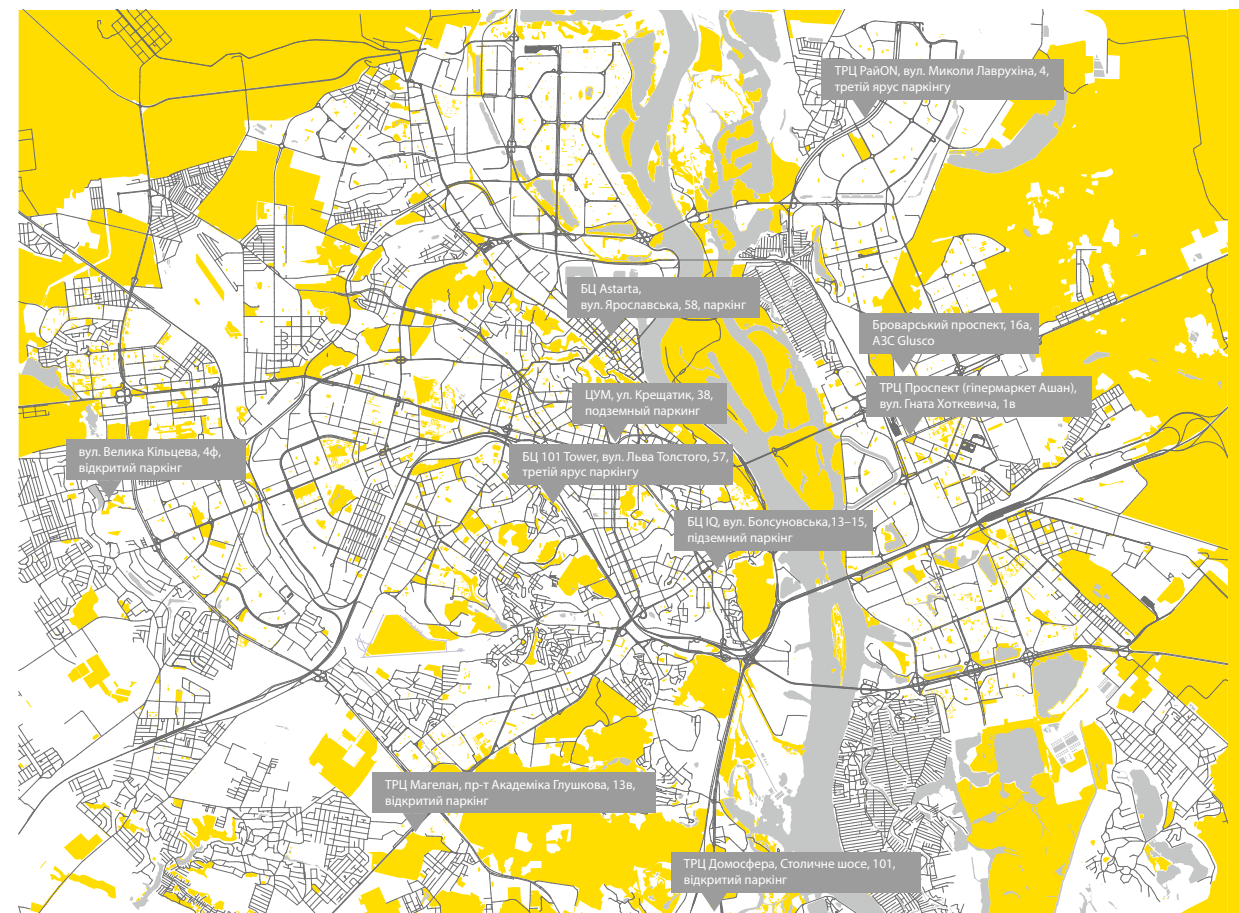
- **Railtex.** Платформа, яка допомагає знайти найвигіднішу пропозицію як для власників вагонів, так і для вантажовідправників. Розробник платформи — команда Railtex — планує створити українську біржу вагонів. У такий спосіб продукт дасть змогу лібералізувати цей ринок, що може поміняти умови роботи цілого сектору економіки — промислових вантажоперевезень. Дирекція з логістики ДТЕК Енерго сприяє доопрацюванню продукту та виведенню його на ринок, залученню великих промислових перевізників і власників вагонних парків.

STRUM: мережа швидкісних зарядних станцій

Україна два роки поспіль входить до рейтингу Top 10 Countries In The Global EV Revolution за даними видання InsideEV's. Високий приріст кількості електромобілів — 200% у 2017 році та 93% у 2018 році — підтримується на державному рівні шляхом скасування акцизу та ПДВ на ввезення електромобілів. Водночас зарядна інфраструктура для електромобілів тільки розвивається: з понад 1 500 зарядних станцій усього приблизно 30 є фаст-чарджерами, які можуть забезпечувати швидкісне заряджання з потужністю до 50 кВт.

У багатьох країнах драйверами розвитку зарядної інфраструктури виступають енергокомпанії, наприклад ENGIE, Enel, E.ON, EDF, Fortum, Vattenfall та інші. Дотримуючись глобального тренду та запиту українського ринку, компанія в червні запустила мережу швидкісних електрозарядок STRUM. На першому етапі було створено зручний сервіс швидкісного заряджання в Києві. 10 пілотних станцій розташовані на відстані 6-7 км одна від одної, що забезпечує зручну логістику для водіїв електрокарів. На другому етапі розвитку STRUM заплановано покрити основні міжміські траси України: Київ — Одеса, Київ — Львів і Київ — Дніпро. Це зробить подорожі на електромобілях за швидкістю та комфортом порівнянними з поїздом на традиційному авто.

STRUM зарядив клієнтів на 211 МВт·год у 2018 році. Це еквівалентно використанню 94 тис. літрів нафтопродуктів, що могло б призвести до 217 тонн викидів в еквіваленті CO₂. Надалі екологічний ефект буде посилюватися завдяки органічному зростанню використання електроенергії як палива та розвитку мережі.

У мережі швидких електрозарядок STRUM встановлено обладнання ABB. Залежно від технічних характеристик батареї електромобіля заряджання займає 15—50 хвилин. Для користувачів є мобільний застосунок STRUM Charging, який викладено для завантаження

в PlayMarket і App Store. Через застосунок можна знайти станцію й побудувати маршрут, запустити та зупинити процес заряджання електромобіля, поповнити рахунок. Аналогічний застосунок використовується в 15 європейських країнах на 10 000 електрозарядок.

ДТЕК ЕСКО: енергозбереження та енергоефективність

ДТЕК ЕСКО спеціалізується на комплексних послугах з енергоефективності та енергозбереження. Важливо розповісти споживачам, якого ефекту можна досягти завдяки енергоефективності та енергоощадженню і навчити їх підбирати інструменти. Це допоможе створити в Україні культуру енергоспоживання.

За підсумками 2018 року загальна сума енергосервісних контрактів ДТЕК ЕСКО перевищила 712 млн грн. У портфоліо компанії — 37 реалізованих проектів, за якими щорічна економія оцінюється в 40,2 млн кВт•год і 1,6 млн кубометрів природного газу. Це еквівалентно скороченню викидів CO₂ на 38,4 тис. тонн.

Для промислових підприємств фахівці ДТЕК ЕСКО реалізували 14 проектів, ще п'ять перебувають на завершальному етапі. Виконані проекти дали змогу підвищити надійність роботи обладнання та рівень промислової безпеки, а також покращити умови роботи працівників.

Наприклад, на Центральному ГЗК досягнуто економії споживання електроенергії насосами до 50%, що становитиме приблизно 1,8 млн кВт•год на рік. Це стало можливим завдяки встановленню та переоснащенню насосних агрегатів, водночас надійність процесу збагачення руди підвищилась. На ММК ім. Ілліча компанія встановила три комплекти автоматики та модернізувала 24 газові пальники випалювальних машин аглофабрики, що зменшило витрати природного газу на 35%. А в листопрокатному цеху ММК ім. Ілліча модернізовано систему освітлення — 2 200 LED-світильників знизять витрату електроенергії на освітлення на 60%, оцінно — це 7 млн кВт•год на рік, і підвищать промислову безпеку.

На підприємствах ДТЕК Енерго продовжено реалізацію проектів зі зниження енергоспоживання тепловими електростанціями. У 2018 році модернізовано системи освітлення в турбінному відділенні ДТЕК Ладизинської ТЕС і ДТЕК Запорізької ТЕС, у машинному залі ДТЕК Придніпровської ТЕС, відкритого розподільчого пристрою ДТЕК Криворізької ТЕС (2,7 млн кВт•год на рік — очікувана сумарна економія). Перехід на LED-світильники забезпечує оптимально комфортний для енергетиків рівень освітленості у 200 люксів, що відповідає санітарним вимогам для промислового об'єкта. У вуглезбагаченні модернізовано системи освітлення на конвеєрних галереях ДТЕК

Добропільської ЦЗФ і головному корпусі ДТЕК Павлоградської ЦЗФ. Проекти, крім економії електроенергії, спрямовані на покращення умов праці та промислової безпеки.

У бюджетній сфері компанія у 2018 році виконала дев'ять енергоефективних проектів для дитячих садків і шкіл у Києві, Сквирі (Київська область), Покровську та Бахмуті (Донецька область). ДТЕК ЕСКО було визнано переможцем за результатами тендерів на сайті ProZorro, який входить до Єдиної системи електронних державних закупівель в Україні.

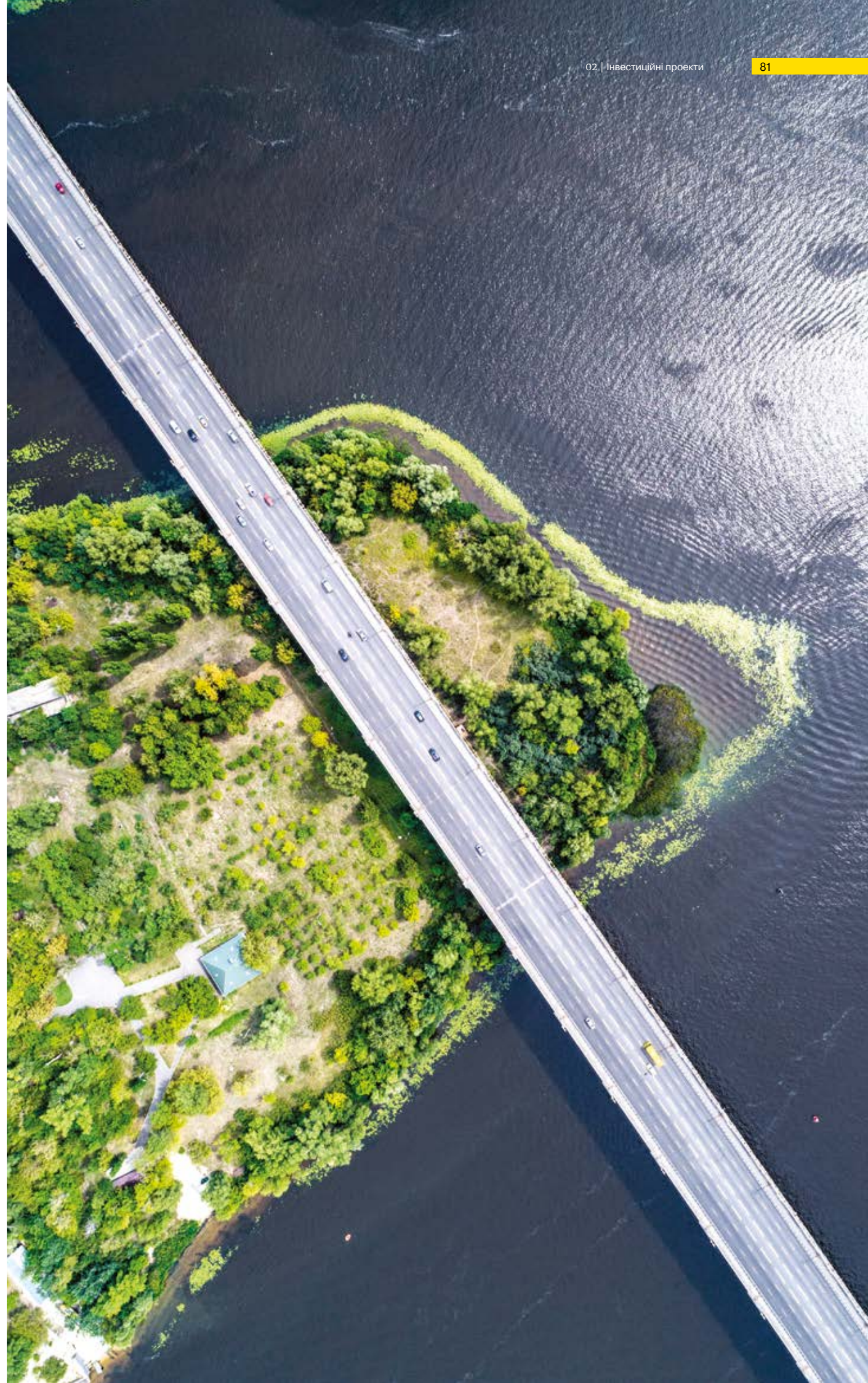
За цими проектами модернізовано системи опалення: проведено теплоізоляцію інженерних комунікацій, виконано балансування системи опалення, встановлено системи автоматичного погодного регулювання подавання теплоносія, датчики температури. На деяких об'єктах також були встановлені енергоощадні вікна. У всіх проектах для дітей досягнуто комфортної температури перебування в приміщеннях, а для установ забезпечено зниження витрат теплової енергії від 20 до 45%.

З 2016 року в Україні запроваджено механізм енергосервісу в бюджетній сфері. Замовник здійснює оплату виключно за рахунок економії енергоресурсів, гарантованої та досягнутої в результаті впровадження енергоефективних заходів. ЕСКО-інвестор після завершення дії контракту передає замовнику все обладнання й усю подальшу економію.

ДТЕК першим серед українських компаній випустив для роздрібних споживачів набір енергоефективних товарів під брендом Розумний WATT. В основі наборів — двозонні прилади обліку електроенергії, LED-лампи, розетки з таймерами, інструкція з порадами щодо економії електро- та теплоенергії.

2018 року компанія відкрила для клієнтів нові можливості, запропонувавши самостійно формувати склад набору, і розширила вибір товарів у кожній позиції. Крім того, на сторінці <https://dtek-esco.com/calc> доступний калькулятор енергоефективності, який покликаний допомогти клієнтам розрахувати поточне електроспоживання та показати можливості для раціонального споживання. Такий підрахунок дає змогу визначити економічну доцільність придбання набору, бо розраховується, наскільки зміниться електроспоживання за місяць, один рік, п'ять років і 10 років.

За підсумками року було реалізовано 18 тис. наборів енергоефективних товарів для дому Розумний WATT (2 379 продано у 2017 році).

Аналіз фінансових результатів

Консолідований виторг Групи ДТЕК за 2018 рік становить 157 619 млн грн. Витрати на реалізацію продукції збільшилися до 121 273 млн грн. Чистий прибуток за результатами року — 12 373 млн грн. Чистий операційний грошовий потік за 2018 рік становить 29 326 млн грн (у 2017 році — 23 754 млн грн). Капітальні витрати збільшилися на 91,4% і становлять 19 878 млн грн.

Консолідовані фінансові показники Групи ДТЕК, млн грн*

Показники	2017	2018	Зміна, +/-	Зміна, %
Виторг	134 637	157 619	+22 982	+17,1
Собівартість реалізованої продукції	(100 783)	(121 273)	+(20 490)	+20,3
Операційні доходи	1 225	571	−654	−53,4
Операційні витрати	(14 329)	(13 211)	+1 118	−8
EBITDA	37 195	42 897	+5 702	+15,3
EBITDA margin	28%	27%	−1 п. п.	−1,5
EBIT	26 484	28 303	+1 819	+6,9
EBIT margin	20%	18%	−2 п. п.	−8,7
Чистий прибуток	4 628	12 373	+7 745	+167,4
Активи	152 492	147 971	−4 521	−3,0
Капітальні інвестиції	10 388	19 878	+9 490	+91,4
Сплачено податків в Україні	22 517	26 724	+4 207	+18,7

* Усі дані розділу «Аналіз фінансових результатів» надано на підставі консолідованої звітності ДТЕК В.В.

Доходи

Доходи Групи ДТЕК формуються за рахунок оптового продажу електроенергії ДП «Енергоринок», реалізації вугілля, газу та газового конденсату, а також дистрибуції електро- та теплоенергії кінцевим споживачам.

У 2018 році в консолідованому виторзі доходи від продажу електроенергії кінцевим споживачам в Україні та експорту становлять 46%, від оптового продажу електроенергії ДП «Енергоринок» — 38%, від продажу газу та газового конденсату — 10%, від реалізації вугілля — 4%.

Основний обсяг доходів — 92% консолідованого виторгу (включно з компенсацією різниці в тарифах за тепло) — Група ДТЕК згенерувала на внутрішньому ринку України. Частка доходів від експорту в консолідованому виторзі становить 7%: за підсумками 2018 року доходи від експортних продажів збільшилися на 3 175 млн грн проти 2017 року — до 11 610 млн грн.

У ключових сегментах бізнесу відбулися такі зміни:

- доходи від розподілу та постачання електроенергії на внутрішньому ринку збільшилися на 16,6% і становлять 63 310 млн грн проти 54 303 млн грн у 2017 році;
- доходи від генерації електроенергії збільшилися на 14,6% і становлять 59 389 млн грн проти 51 801 млн грн у 2017 році;
- доходи від продажу вугілля збільшилися на 2,9% і становлять 6 901 млн грн проти 6 704 млн грн роком раніше. Доходи від експорту вугілля становлять 1 641 млн грн проти 1 832 млн грн у 2017 році;
- доходи від реалізації природного газу та газового конденсату збільшилися на 24,5% і становлять 15 971 млн грн проти 12 826 млн грн у 2017 році.

Собівартість реалізованої продукції

Собівартість реалізованої продукції у 2018 році збільшилася на 20 490 млн грн і становить 121 273 млн грн. Зростання собівартості пов'язане зі збільшенням витрат на постачання електроенергії, а також витрат на заробітну плату, закупівлю енергоресурсів на зовнішніх ринках, логістику та транспортування.

Валовий прибуток за підсумками 2018 року становить 36 346 млн грн, що перевищує показник 2017 року на 2 492 млн грн. Валова маржа скоротилася з 25,1% у 2017 році до 23,1% у 2018 році.

Операційні витрати та доходи

Загальні адміністративні витрати за підсумками 2018 року збільшилися на 23,8% і становлять 3 630 млн грн. Основною статтею загальних і адміністративних витрат є витрати на персонал, включно з податками на заробітну плату, які становлять 64,4% від усіх загальних і адміністративних витрат у 2018 році.

Витрати на збут збільшилися на 22,8% і становлять 1 934 млн грн, що зумовлено зростанням витрат на транспортування.

Інші операційні витрати зросли на 34,2% і становлять 6 811 млн грн. Зростання інших операційних витрат переважно пов'язане з нарахуванням резерву знецінення за основними засобами, нематеріальними активами та гудвілом.

Інші операційні доходи скоротилися на 53,4% і становлять 571 млн грн.

Зобов'язання та власний капітал

Обсяг кредитів і позик скоротився з 81 213 млн грн на кінець 2017 року до 77 983 млн грн на кінець 2018 року. У 2018 році Група ДТЕК реструктуризувала значну частину банківських позик у сумі 7 725 млн грн через підписання додаткових угод про перенесення терміну погашення основного боргу.

Також у 2018 році Група ДТЕК залучила низку кредитів для фінансування проектів у відновлюваній енергетиці. Від консорціуму німецьких банків, очолюваних Bayerische Landesbank, залучено на будівництво Приморської ВЕС 2 221 млн грн із терміном погашення у 2028 році під процентну ставку EURIBOR +2,5% до квітня 2019 року, потім процентна ставка знижується до +1,9%. Крім того, на будівництво Нікопольської СЕС залучено фінансування від СМЕС (Китай) у розмірі 4 306 млн грн під процентну ставку 2,9% з терміном погашення у 2029 році.

Довгострокові фінансові зобов'язання у 2018 році скоротилися на 28,3%, або на 2 074 млн грн, і становлять 5 266 млн грн.

Кредиторська заборгованість Групи ДТЕК за підсумками 2018 року зменшилася на 5,0% — з 17 015 млн грн до 16 168 млн грн. Отримані передоплати станом на 31 грудня 2018 року скоротилися на 8,1% і становлять 7 649 млн грн.

Активи

Активи Групи ДТЕК у 2018 році скоротилися на 3% проти 2017 року і становлять 147 971 млн грн. Балансова вартість необоротних активів скоротилася на 3,4% — до 105 194 млн грн. Оборотні активи скоротилися на 838 млн грн — з 43 615 млн грн у 2017 році до 42 777 млн грн у 2018 році.

Грошові потоки

У 2018 році чистий грошовий потік від операційної діяльності зріс на 5 572 млн грн і становив 29 326 млн грн. При цьому платежі з інвестиційної діяльності у 2018 році збільшилися на 127 млн грн проти 2017 року і становлять 16 019 млн грн.

Виплати з фінансової діяльності у 2018 році становили 9 924 млн грн.

Частка власності Групи ДТЕК у підприємствах і компаніях на 31 грудня 2018 року, %

	Підприємства	%
Холдингові компанії		
	DTEK B.V.	
	DTEK ENERGY B.V.	100
	DTEK RENEWABLES B.V.	100
	DTEK OIL & GAS B.V.	100
	DTEK GRIDS B.V.	100
	D.TRADING B.V.	100
	D.SOLUTIONS B.V.	100
Корпоративний центр		
	ТОВ «ДТЕК»	100
Обслуговування офісів Групи ДТЕК		
	ТОВ «ДТЕК Сервіс»	99,9
	ТОВ «ДТЕК Енерго»	100
Видобуток і збагачення вугілля		
	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	100
	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	100
	ТДВ «Шахта «Білозерська»	95,4
	ТОВ «ЦЗФ «Курахівська»	99,9
	ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська»	99,9
	ПАТ «ДТЕК Октябрська ЦЗФ»	60,9
	ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ»	60,1
	ТОВ «Науково-проектний центр ДТЕК»	100
Генерація електроенергії		
	ТОВ «ДТЕК Східенерго»	100
	ТОВ «Техремпоставка»	100
	АТ «ДТЕК Дніпроенерго»	99,9
	АТ «ДТЕК Західенерго»	99,9
	ТОВ «ДТЕК Миронівська ТЕЦ»	100
	ТОВ «Інтеренергосервіс»	99,9
	ТОВ «Електроналадка»	99,9

	Підприємства	%
Гірниче машинобудування		
	ТОВ «КОРУМ Груп»	100
	ТОВ «КОРУМ Дружківський машинобудівний завод»	100
	ТОВ «КОРУМ Трейдинг»	99
	ТОВ «Першотравенський РМЗ»	99
	АТ «Світло Шахтаря»	61,2
Інше		
	АТ «Київенерго»	72,9
Видобуток і збагачення вугілля		
	АТ «Донський антрацит»	100
	ТОВ «Сулінантрацит»	100
	АТ «Шахтоуправління «Обуховська»	100
	ТОВ «ДТЕК ВДЕ»	100
Вітроенергетика		
	ТОВ «Вінд Пауер»	100
	ТОВ «Вінд Тех»	100
	ТОВ «Орлівська вітроелектростанція»	100
	ТОВ «Приморська вітроелектростанція»	100
	ТОВ «Приморська вітроелектростанція-2»	100
Сонячна енергетика		
	ТОВ «Трифонівка Енержі»	100
	ТОВ «Солар Фарм-1»	100
	ТОВ «Солар Фарм-2»	100
	ТОВ «Солар Фарм-3»	100
	ТОВ «Солар Фарм-4»	100
	ТОВ «Солар Фарм-5»	100
	ТОВ «Солар Фарм-6»	100
	ТОВ «Солар Фарм-7»	100
	ТОВ «Солар Фарм-8»	100

	Підприємства	%
	ТОВ «Солар Фарм-9»	100
	ТОВ «Солар Фарм-10»*	100
	ТОВ «Солар Фарм-11»	100
	ТОВ «Солар Фарм-12»	100
	ТОВ «Солар Фарм-13»	100
	ТОВ «Солар Фарм-14»	100
	ТОВ «Солар Фарм-15»	100
* Після звітного періоду ТОВ «Солар Фарм-10» перейменовано на ТОВ «ДТЕК Тилігульська ВЕС».		
	ТОВ «ДТЕК Нафтогаз»	100
Видобуток газу		
	ТОВ «Інвестекогаз»	100
	ТОВ «Нафтогазрозробка»	100
	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	73,0
	ТОВ «Нафтогазсистеми»*	100
* Створено після звітного періоду.		
	ТОВ «ДТЕК Мережі»	100
Розподіл електроенергії та експлуатація мереж		
	ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	100
	ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	95,7
	ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	72,9
	АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	71,5
	АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	51,7
Після звітного періоду завершено придбання 93,9978% акцій ПрАТ «Київобленерго» і 68,2949% акцій АТ «Одесаобленерго».		

	Підприємства	%
	ТОВ «Д.Трейдинг»*	100
Трейдинг вугілля, електроенергії та природного газу		
	DTEK Trading SA	100
	DTEK Trading Limited	100
	DTEK Hungary LLC	100
	ТОВ «ДТЕК Трейдинг»	100
	ТОВ «ДТЕК Пауер Трейд»	100
* Створено після звітного періоду.		
	ТОВ «Д.Солюшнс»*	100
Постачання електроенергії, послуги з енергоефективності		
	ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	100
	ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	100
	ТОВ «Київські енергетичні послуги»	100
	ТОВ «ДТЕК ЕСКО»	100
* Створено після звітного періоду.		
Юридичні особи поза операційним управлінням		
	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	100
	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	100
	ПрАТ «ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу»	95,3
	ТОВ «Моспинське ВПП»	99,0
	АТ «ДТЕК Крименерго»	57,7

21 січня 2015 року самопроголошена влада Криму почала враховувати рухоме та нерухоме майно ДТЕК Крим-енерго як власність Республіки Крим.

15 березня 2017 року компанія заявила про втрату управління підприємствами й активами підприємств, розташованих на тимчасово не контролюваній українською владою території в Донецькій і Луганській областях.

Корпоративне управління

- 01** Структура корпоративного управління
- 02** Органи корпоративного управління
- 03** Система управління ризиками
- 04** Комплаєнс і корпоративна етика
- 05** Дивідендна політика

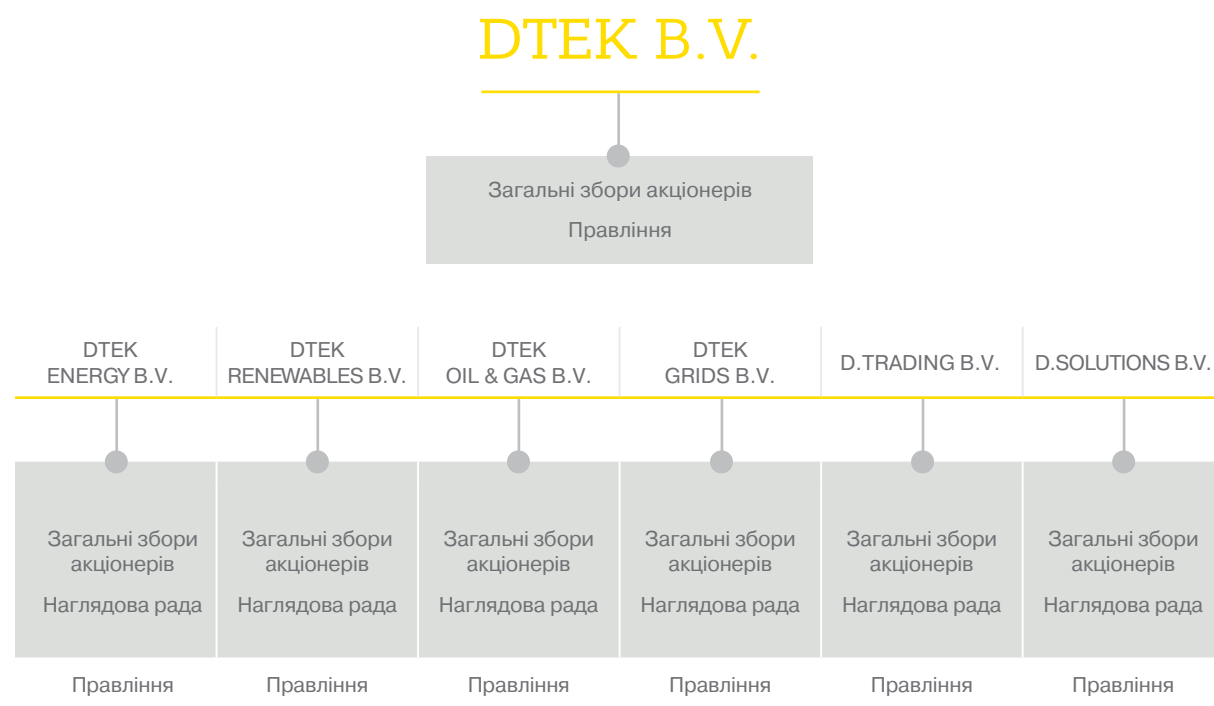
Структура корпоративного управління

Система корпоративного управління Групи ДТЕК побудована з урахуванням найкращих світових стандартів публічних міжнародних корпорацій на принципах інформаційної відкритості та прозорості. Група ДТЕК підтримує корпоративне управління в постійному розвитку, зважаючи на зміни в бізнесі та суспільстві. Такий підхід забезпечує ефективність на всіх рівнях управління, прозоре середовище прийняття рішень і конкурентну перевагу на ринках капіталу.

Це дає змогу перебувати в конструктивній взаємодії з інвесторами, партнерами та працівниками, що сприяє реалізації довгострокової корпоративної стратегії розвитку та підвищенню інвестиційної привабливості Групи ДТЕК.

У Групі ДТЕК прийнято поділ функцій стратегічного планування й операційного управління. Корпоративний

центр визначає стратегічні напрями розвитку, здійснює загальне керівництво бізнесом і надає методологічну підтримку операційним холдингам. Усі операційні холдинги самостійні в управлінні виробництвом і операційній діяльності. Такий підхід дає змогу рівною мірою розвивати нові та наявні напрями бізнесу згідно з довгостроковою стратегією розвитку Групи ДТЕК.

Загальні збори акціонерів — вищий орган управління. Наглядова рада, яка обирається загальними зборами акціонерів, забезпечує стратегічне управління та контроль за діями менеджменту. З 2008 року в Групі ДТЕК реалізується практика залучення незалежних директорів до наглядових рад.

Правління корпоративного центру — колегіальний дорадчий орган, завданням якого є забезпечити єдині підходи щодо стратегічних пріоритетів і питань з урахуванням інтересів усіх напрямів діяльності Групи ДТЕК. Правління в операційних холдингах — колегіальний виконавчий орган, відповідальний за реалізацію стратегії й управління поточною діяльністю.

Органи корпоративного управління

Наглядові ради операційних холдингів

Головне завдання наглядових рад — забезпечити стратегічне управління в кожному з напрямів бізнесу й контролювати діяльність менеджменту. Регулярно відбуваються очні зустрічі з менеджментом, під час яких заслуховуються звіти про виконання раніше прийнятих рішень. При наглядових радах діють консультативно-дорадчі органи — комітети. Завдання комітетів — розглядати профільні питання та рекомендувати рішення, які також враховують політику Групи ДТЕК щодо ризик-менеджменту, комплаєнсу та корпоративної етики.

Персональний склад наглядових рад

DTEK ENERGY B.V.

Олег Попов
Дамір Ахметов
Сергій Коровін
Ірина Мих
Йохан Бастін
Роберт Шеппард
Кетрін Сталкер

DTEK RENEWABLES B.V.

Олег Попов
Дамір Ахметов
Сергій Коровін
Ірина Мих
Йохан Бастін

DTEK OIL & GAS B.V.

Олег Попов
Дамір Ахметов
Сергій Коровін
Ірина Мих
Роберт Шеппард

DTEK GRIDS B.V.

Сергій Коровін
Ірина Мих
Йохан Бастін
Кетрін Сталкер
Франк Маттіас Зіберт

D. TRADING B.V.

Сергій Коровін
Ірина Мих
Йохан Бастін
Франк Маттіас Зіберт

D. SOLUTIONS B.V.

Сергій Коровін
Ірина Мих
Йохан Бастін
Франк Маттіас Зіберт

Корпоративний секретар наглядових рад
DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V.,
DTEK OIL & GAS B.V., DTEK GRIDS B.V.,
D. TRADING B.V., D. SOLUTIONS B.V. (без права голосу) —
Олексій Поволоцький.

Олег Попов

Голова наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., генеральний директор АТ «СКМ»

Закінчив Донецький політехнічний інститут 1991 року та Донецький державний університет 1996 року.

Із 1991 до 2000 року працював у різних державних установах.

2000 року був запрошений до АТ «СКМ» як заступник генерального директора. У 2001-2006 роках обіймав посаду виконавчого директора. Працює на посаді генерального директора АТ «СКМ» із січня 2006 року. Також є головою наглядових рад ФК «Шахтар» і АТ «ПУМБ», входить до наглядової ради Metinvest B.V.

У його обов'язках затвердження ключових фінансових, інвестиційних і кадрових рішень як безпосередньо в керівній компанії, так і в активах SCM, а також оцінювання роботи керівників цих активів.

Дамір Ахметов

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., голова SCM Advisors (UK) Limited

2010 року закінчив школу бізнесу Sir John Cass Business School (City, University of London), здобувши ступінь магістра в галузі фінансів (MSc in Finance).

З 1 лютого 2013 року працює в SCM Advisors (UK) Limited, на цей момент — на посаді голови.

Також є членом наглядової ради Metinvest B.V.

Сергій Коровін

Голова наглядових рад DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V.

1993 року закінчив із відзнакою факультет обчислювальної математики та кібернетики Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова.

З 2002 до 2008 року працював у данському та російському офісах міжнародної консалтингової компанії McKinsey&Company. З 2008 року керував роботою з телекомунікаційними організаціями та входив до ради директорів російського відділення компанії Microsoft.

У 2010–2017 роках обіймав посаду директора з розвитку енергетичного напрямку бізнесу в АТ «СКМ».

Ірина Мих

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., старший юрист АТ «СКМ»

1994 року закінчила юридичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. Пізніше пройшла навчання в Юридичній школі Осгуд-Холла Йоркського університету в Торонто (Канада).

З 1996 до 2006 року працювала старшим юристом у юридичній фірмі «Сілецький і партнери», афілійованій із Squire Sanders&Dempsey LLP, де 2006 року стала партнером. З червня до жовтня 2008 року була юридичним радником групи «Українські Аграрні Інвестиції», що належить «Ренесанс Капітал». До червня 2009 року очолювала юридичний департамент ТОВ «Клуб сиру». Потім до 2017 року обіймала посаду старшого юриста в юридичній фірмі «Воропаєв і партнери».

Зараз — старший юрист АТ «СКМ».

Франк Маттіас Зіберт

Член наглядових рад DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., директор зі стратегії та фінансів ТОВ «ДТЕК»

Здобув ступінь магістра економіки в Геттінгенському університеті (Німеччина). Під час навчання взяв участь у програмі міжнародних обмінів у галузі освіти ім. Фулбрайта, за якою навчався в Університеті Стоуні Брук (США, штат Нью-Йорк).

Почав професійну кар’єру 1992 року в компанії Ruhrgas AG, потім працював у Latvijas Gaze і E.ON (E.ON Ruhrgas UK North Sea, OGK-4). 2012 року перейшов до Nabucco Gas Pipeline International, де обіймав посади фінансового директора та керівного директора, потім — представника акціонерів у межах ліквідації проектної компанії та зупинки проекту з будівництва міжнародного газопроводу Nabucco. У 2017–2018 роках входив до наглядової ради Copexhus Baltic Grid, національного оператора системи передачі та підземних сховищ газу Латвії, утвореного в результаті анбандлінгу Latvijas Gaze.

На початку 2018 року приєднався до команди ДТЕК як директор зі стратегії та фінансів.

Роберт Шеппард

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., незалежний директор, голова IPM Advisors

1972 року закінчив Університет Вайомінгу (США), має ступінь бакалавра фізико-математичних наук. 1991 року закінчив Школу бізнесу Колумбійського університету (США) за спеціальністю Executive MBA.

Почав кар’єру в нафтовій галузі 1972 року в компанії Амосо. У середині 1980-х років обіймав посаду віце-президента Амосо Exploration. Із 1992 до 1995 року був виконавчим директором GUPCO (Gulf of Suez Petroleum Company). У 1995–1998 роках очолював як президент і генеральний директор представництва Амосо в Аргентині та Єгипті. З 1998 року був головним операційним директором і президентом компанії «Сиданко» до її злиття з BP. Із 2002 до 2004 року обіймав посаду старшого віце-президента BP, займаючись питаннями, пов’язаними з активами компанії у РФ. Пізніше працював генеральним директором, потім невиконавчим директором Soma Oil&Gas.

Зараз обіймає посаду голови консалтингової компанії IPM Advisors.

Йохан Бастін

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., директор DTEK FINANCE PLC і DTEK INVESTMENTS Limited, керівний партнер Iveaghouse Capital Investment Advisors

Здобув ступінь магістра з міського планування в Технічному університеті Ейндховена (Нідерланди), а також ступінь доктора наук із регіонального планування в Монреальському університеті (Канада) зі спеціалізацією в державному управлінні та фінансах.

З 1985 до 1992 року працював на посаді постійного директора Інституту міжнародного розвитку при Гарвардському університеті (Індонезія), який консультував міністра фінансів Індонезії з питань інвестицій в інфраструктуру, а також фінансування та приватизації державних підприємств. З 1993 до 2002 року обіймав низку керівних посад у Європейському банку реконструкції та розвитку в Лондоні (Великобританія), остання з яких — директор бізнес-групи, яка в межах географії діяльності банку відповідала за кредитні інструменти та пайове інвестування в інфраструктурні, транспортні та комунальні підприємства, а також сервіси у сфері екології та енергоефективності. Потім працював керівним директором Darby Private Equity, 100-відсоткової дочірньої компанії Franklin Templeton Investments. З 2009 до 2015 року очолював CapAsia (Сінгапур), міжнародну компанію з управління фондами й активами, що веде інвестиційну діяльність у сфері інфраструктури та енергетики в країнах Південної та Центральної Азії.

Із середини 2015 року — керівний партнер спеціалізованої інвестиційної компанії Iveaghouse Capital Investment Advisors (Нідерланди), яка консультує найбільші міжнародні енергетичні компанії з корпоративної стратегії, інвестиційного фінансування, відновлюваної енергетики та операцій M&A.

Кетрін Сталкер

Член наглядової ради DTEK ENERGY B.V., DTEK GRIDS B.V., незалежний директор

Закінчила Університет Heriot-Watt в Единбурзі (Великобританія) зі ступенем бакалавра й Лондонську школу економіки зі ступенем магістра.

Почала кар’єру 1991 року в Банку Англії (Bank of England) як аналітик та інспектор із контролю над банківською діяльністю. З 1995 до 2007 року працювала в підрозділах компанії PricewaterhouseCoopers у Москві й Берліні, де була призначена партнером, відповідальним за клієнтську практику з питань управління персоналом у Центральній і Східній Європі та країнах СНД. Вела клієнтські проекти з питань винагороди вищого керівництва, організаційної реструктуризації та управління персоналом.

Зараз Кетрін працює у Великобританії, де консультує низку компаній із питань корпоративного управління з акцентом на ефективності роботи їхніх правлінь.

Олексій Поволоцький

Корпоративний секретар наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V., директор із корпоративного управління, ризик-менеджменту та комплаєнсу ТОВ «ДТЕК», адвокат

Закінчив юридичний факультет Університету внутрішніх справ у Харкові. Пізніше здобув ступінь магістра в Центрі ім. Лорда Скармана при Лестерському університеті (Великобританія).

Працював викладачем і начальником відділу міжнародних зв’язків у Харківському університеті внутрішніх справ, потім — юристом у міжнародній юридичній фірмі Squire Sanders&Dempsey LLP.

У ДТЕК працює з 2010 року. Зараз відповідає за розвиток і підтримку системи корпоративного управління в межах усієї Групи ДТЕК, побудову централізованої системи ризик-менеджменту, а також за реалізацію комплаєнс-функції та антикорупційної політики.

Член правління Професійної асоціації корпоративного управління, а також член Асоціації правників України.

Комітети при наглядових радах

Аудиторські комітети при наглядових радах DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS

Голова: С. Коровін (для всіх наглядових рад)
Член комітету: І. Мих (DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V.),
Ф. Зіберт (DTEK GRIDS B.V., D.TRADING B.V., D.SOLUTIONS B.V.)

Основні завдання:

- нагляд за системою внутрішнього контролю та управління ризиками, діяльністю внутрішнього й зовнішнього аудиту;
- аналіз і розгляд обґрунтованості та достовірності фінансової й іншої звітності;
- розгляд питань щодо функціонування систем управління ризиками, внутрішнього контролю та відповідності чинному законодавству;
- підготовка рекомендацій наглядовим радам щодо кандидатури аудитора для затвердження фінансової звітності;
- оцінювання обсягу та якості аудиторських процедур, а також ступеня незалежності й об’єктивності аудитора.

Комітети з безпеки праці та охорони довкілля при наглядових радах DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK GRIDS B.V.

Голова: Р. Шеппард (DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V.),
Й. Бастін (DTEK GRIDS B.V.)
Член комітету: І. Мих (DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK GRIDS B.V.)

Основні завдання:

- визначення ризиків у сфері техніки безпеки праці та охорони довкілля, розроблення заходів для їх мінімізації;
- розроблення системи мотивації персоналу до дотримання правил безпеки праці;
- проведення навчань із ліквідації надзвичайних ситуацій на підприємствах Групи ДТЕК.

Комітет із призначень, винагород та корпоративного управління при наглядовій раді DTEK ENERGY B.V., DTEK GRIDS B.V.

Голова: К. Сталкер (DTEK ENERGY B.V., DTEK GRIDS B.V.)
Член комітету: О. Попов (DTEK ENERGY B.V.),
С. Коровін (DTEK GRIDS B.V.)

Основні завдання:

- сприяння менеджменту в підвищенні ефективності систем управління персоналом та корпоративного управління;
- відстеження та підготування рекомендацій менеджменту з питань неринкової стратегії (соціальні ініціативи та партнерство, управління репутацією, GR);
- відстеження та підготування рекомендацій менеджменту щодо впровадження найкращих світових практик у корпоративне управління, а також мотивацію, оцінювання, винагороду та розвиток топ-менеджерів;
- підготування рекомендацій наглядовій раді щодо кадрових призначень топ-менеджменту;
- підготування рекомендацій щодо персонального складу наглядової ради та її комітетів;
- контроль за дотриманням основних принципів і законодавчих вимог у галузі корпоративного управління, що діють у юрисдикціях присутності, а також стандартів корпоративного управління в Групі ДТЕК.

Правління ТОВ «ДТЕК»

Завдання правління — забезпечити єдиний підхід у системі корпоративного управління зі стратегічних бізнес-рішень за допомогою посилення діалогу між корпоративним центром та операційними холдингами. Задля цього правління виступає єдиним центром, який регулює широке коло питань, щоб Група ДТЕК працювала як єдина команда. При правлінні працюють комітети як постійний колегіальний дорадчий орган. Комітети детально опрацьовують питання перед винесенням на розгляд правлінню й оперативно реагують на отримані запити.

Персональний склад правління ТОВ «ДТЕК»

М. Тімченко, генеральний директор ТОВ «ДТЕК» (голова правління)
О. Поволоцький, директор із корпоративного управління, ризик-менеджменту та комплаєнсу ТОВ «ДТЕК» (секретар правління)
Ф. Зіберт, директор зі стратегії та фінансів ТОВ «ДТЕК»
О. Селіщев, директор із розвитку бізнесу ТОВ «ДТЕК»
О. Кучеренко, директор зі сталого розвитку ТОВ «ДТЕК»
Ю. Шиліна, директор із корпоративних комунікацій ТОВ «ДТЕК»
О. Захарчук, директор із регуляторних та правових питань ТОВ «ДТЕК»
Д. Сахарук, генеральний директор ТОВ «ДТЕК Енерго»
Ф. Лекебуш, генеральний директор ТОВ «ДТЕК ВДЕ»
І. Щуров, генеральний директор ТОВ «ДТЕК Нафтогаз»
І. Гелюх, генеральний директор ТОВ «ДТЕК Мережі»
В. Бутенко, генеральний директор ТОВ «Д.Трейдинг»
А. Кьоксал, генеральний директор ТОВ «Д.Солюшнс»

Комітети при правлінні

Комітет із фінансів і ризиків

Голова: Ф. Зіберт

Основні завдання:

- затвердження та моніторинг реалізації річних бюджетів, управління кредитним портфелем, вжиття заходів за підсумками внутрішніх і зовнішніх фінансових аудитів;
- затвердження та моніторинг виконання інвестиційних проектів;
- затвердження стратегій комплаєнс-менеджменту й управління ризиками, включно з цільовою моделлю ризик-менеджменту та системою внутрішніх контролів;
- стандартизація бізнес-процесів.

Комітет із питань сталого розвитку

Голова: О. Кучеренко

Основні завдання:

- затвердження та актуалізація стратегії, а також політик у галузі управління персоналом, включно

з концепцією корпоративної культури, розглядом внутрішніх кандидатів для участі в програмах із підготовки наступників на ключові посади — Топ-50, «Енергія лідера», «Енергія знань», «Кадровий резерв»;

- оцінювання системи управління охороною праці;
- погодження екологічної стратегії, моніторинг виконання значущих екологічних проектів;
- управління брендом і репутацією ДТЕК.

Комітет зі стратегії та розвитку

Голова: О. Селіщев

Основні завдання:

- затвердження та моніторинг виконання довгострокової стратегії розвитку наявних бізнесів;
- визначення пріоритетних напрямів для інвестування;
- погодження стратегії розвитку нових бізнесів, включно з перспективними проектами й угодами M&A, а також моніторинг виконання рішень;
- погодження та моніторинг виконання інноваційних проектів.

Система управління ризиками

Група ДТЕК безперервно розвиває та вдосконалює систему управління ризиками, що дає змогу своєчасно виявляти та реагувати на зміни, зберігаючи ефективність і результативність діяльності.

З 2007 року в Групі ДТЕК діє система управління ризиками із застосуванням моделі «трьох ліній захисту», яка інтегрована в бізнес-процеси корпоративного центру й операційних холдингів. 2018 року прийнято рішення перейти на централізовану систему ризик-менеджменту й консолідувати координацію процесів управління ризиками, внутрішніми контролями та страхуванням у дирекції з корпоративного управління, ризик-менеджменту та комплаєнсу. Це дасть змогу створити єдиний центр, який сприятиме інтеграції системи управління ризиками в корпоративну культуру, що посилить ефективність у всіх ключових процесах.

Основні принципи ризик-менеджменту:

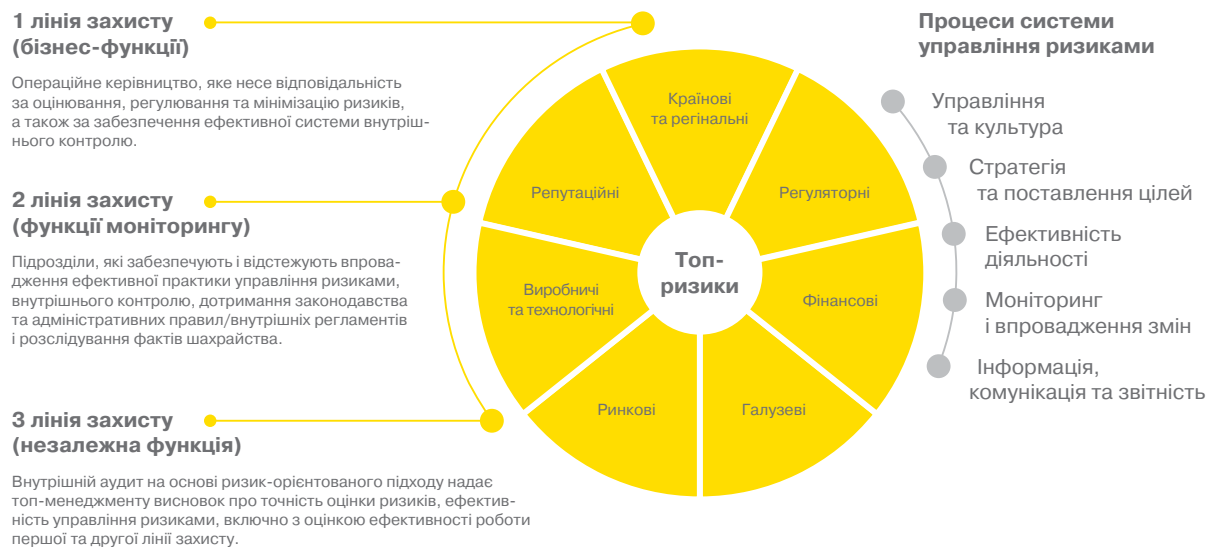
- своєчасне виявлення;
- запобігання реалізації ризиків і зниження наслідків до прийнятного рівня;
- управління ключовими ризиками на основі регулярного аналізу й оцінки впливу;
- моніторинг ефективності заходів з управління ризиками;
- постійне вдосконалення системи внутрішнього контролю та управління ризиками відповідно до умов діяльності.

Задля переходу на централізовану систему ризик-менеджменту затверджено нову модель функціональної взаємодії всіх учасників цієї системи, розроблена й успішно реалізується програма ключових ініціатив і проектів, а також триває впровадження нормативно-методичних документів з аналізу окремих істотних ризиків. Крім того, актуалізуються процеси бізнес-планування та підходи до управління моделями бізнес-процесів, фінансового контролінгу та звітності, впроваджуються нові інструменти для аналізу та управління ризиками. Також розширюється методологічна база інтегрованого ризик-менеджменту, яка містить рекомендації щодо бізнес-планування та ризиків бізнес-процесів, щодо оцінювання фінансових ризиків, а також методики для моніторингу та тестування внутрішніх контролів.

Дирекція з корпоративного внутрішнього аудиту регулярно оцінює ефективність системи управління ризиками та внутрішнього контролю, а також контролює реалізацію рішень із забезпечення та підвищення її ефективності. Така багаторівнева система управління посилює операційну безпеку, сприяє підвищенню прозорості та покращенню комунікації.

Централізована модель ризик-менеджменту Групи ДТЕК

Застосовується уніфікований класифікатор і єдиний реєстр ризиків, що дають змогу проводити аналіз і гнучко керувати виявленими або реалізованими ризиками. Для кожної категорії ризику призначається власник, визначаються строки та завдання з аналізу ризиків з урахуванням особливостей і вимог кожного бізнес-процесу. Цей підхід дає змогу на всіх рівнях управління формувати зони відповідальності та вести моніторинг ризиків, а також розробляти цільові плани реагування.

Комплаєнс і корпоративна етика

Група ДТЕК веде бізнес суворо дотримуючись регуляторних вимог юрисдикцій, де працюють підприємства та компанії. Етичне ведення бізнесу з нульовою толерантністю до корупції в будь-яких формах і проявах — принципова позиція Групи ДТЕК, якої зобов'язаний дотримуватися кожен працівник.

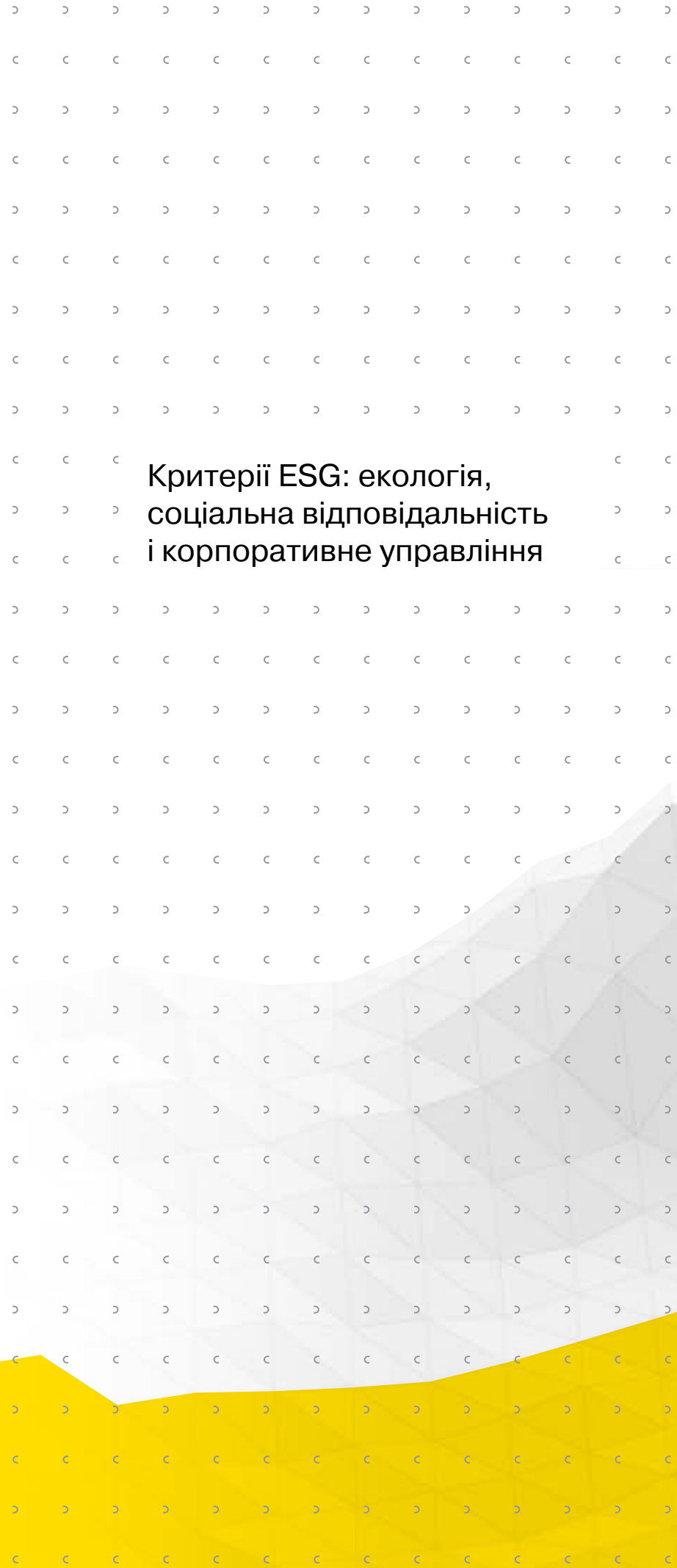
У Групі ДТЕК із 2010 року працює спеціальний підрозділ — служба комплаєнсу під керівництвом комплаєнс-офіцера, сфери діяльності якої на постійній основі актуалізуються для відповідності змінам у зовнішньому середовищі. На сьогодні до зони відповідальності входить реалізація системи внутрішніх контролів в управлінні корупційним ризиком, ризиком економічних санкцій і інсайдерською інформацією. Рішення та рекомендації служби комплаєнсу обов'язкові для виконання всіма працівниками Групи ДТЕК.

Керує службою директор із корпоративного управління, ризик-менеджменту й комплаєнсу, який прямо підпорядковується генеральному директору ДТЕК, входить до правління ДТЕК і підзвітний наглядовим радам операційних холдингів.

Ключові механізми системи комплаєнсу Групи ДТЕК

Активна підтримка наглядовими радами та керівництвом операційних холдингів ініціатив служби комплаєнсу сприяє зміцненню комплаєнс-культури.

- Погодження політик і процедур. На рівні правил і процедур закріплено участь комплаєнс-офіцера в процесах погодження регламентувальних документів компанії: регламентів, політик, процедур.
- Оцінювання та управління комплаєнс-ризиками. Діє методологія ідентифікації та оцінювання комплаєнс-ризиків, для управління якими визначено типові заходи та регулярно переглядається ризик-апетит.
- Моніторинг і тестування комплаєнс-контролів. Для оцінювання ефективності та достатності комплаєнс-контролів регулярно проводяться аудити корпоративного внутрішнього аудиту та служби комплаєнсу. Результати аудитів використовуються для перегляду комплаєнс-програми, а також актуалізації регламентів, політик і процедур.
- Взаємовідносини з контрагентами та посередниками. Ідентифікація та оцінювання ризиків здійснюється на підставі ризик-апетиту та матриць оцінювання ділових партнерів щодо благонадійності, схильності до санкційних і корупційних ризиків. У всі договори з контрагентами включається антикорупційне й антисанкційне положення, що є поширеною практикою в міжнародних компаніях, але поки мало
- використовується вітчизняним бізнесом. Положення відбиває зміни в оцінюванні ризиків і розроблене з урахуванням рекомендацій національного законодавства, міжнародних принципів і законодавства, найкращих закордонних практик і досвіду правозастосування санкцій.
- Погодження договорів, які можуть потенційно мати підвищений корупційний ризик. Закріплено обов'язкове погодження комплаєнс-офіцером безоплатних угод у галузі сталого розвитку, благодійності, дарування, представлення інтересів Групи ДТЕК перед третіми особами, угод злиття та поглинання.
- Оцінювання ризиків конфлікту інтересів у працівників. Ідентифікація конфлікту інтересів проводиться під час приймання на роботу та переходу на іншу посаду або підприємство Групи ДТЕК. Крім того, з 2011 року діє автоматизована система самодекларування ситуацій потенційного конфлікту інтересів працівників і проводиться щорічне декларування конфлікту інтересів, спрямоване на мінімізацію ризиків виникнення таких ситуацій.
- Погодження ділових подарунків і ділової гостинності. Діє система обліку та погодження ділових подарунків і ділової гостинності, яка автоматизована з 2016 року. Кодекс етики та ділової поведінки, Антикорупційна програма, а також внутрішні правила встановлюють обмеження на вручення та приймання ділових подарунків і гостинності.
- Повідомлення про порушення та корпоративні розслідування. Працівники Групи ДТЕК і будь-які треті особи мають можливість, зокрема анонімно, повідомити про порушення Кодексу етики й ділової поведінки на лінію довіри SCM, до складу якої входить Група ДТЕК. Служба комплаєнсу бере участь у корпоративних розслідуваннях щодо різних категорій заяв (у складі групи розслідування або як експерт).
- Навчання працівників етичних і антикорупційних стандартів, основ санкційного комплаєнсу. Починаючи з 2017 року до програми навчання всіх працівників входять ці напрями. Для дистанційного навчання розроблено відповідний електронний курс. Крім того, для керівників і працівників, що наражаються на високий комплаєнс-ризик, щомісяця проводяться тренінги.

Критерії ESG: екологія,
соціальна відповідальність
і корпоративне управління

Сталий розвиток

01 Сталий розвиток

02 Охорона довкілля

03 Суспільство

04 Працівники

ESG

Сталий розвиток

Група ДТЕК зорієнтована на довгостроковий сталий розвиток й у своїй діяльності дотримується критеріїв ESG: екологія, соціальна відповідальність, корпоративне управління. Цілі сталого розвитку інтегровані в бізнес-стратегію Групи ДТЕК: усі дії та рішення співвідносяться з інтересами суспільства, практика відповідального фінансування спрямована на комплексний і збалансований підхід.

ДТЕК як учасник Глобального договору ООН поділяє й робить внесок у досягнення Цілей сталого розвитку ООН. 17 цілей були ухвалені світовими лідерами на саміті організації й офіційно набули чинності з 1 січня 2016 року. Ці цілі визначили, що протягом 15 років країни будуть спрямовувати зусилля на подолання бідності, боротьбу з нерівністю й усунення негативних проявів у зміні клімату.

Політика Групи ДТЕК у сфері сталого розвитку спрямована на зменшення впливу на довкілля та раціональне

використання ресурсів, підвищення промислової безпеки та збереження здоров'я персоналу, етичне ведення бізнесу й дотримання антикорупційних стандартів, відкритий діалог із суспільством і працівниками. Такий підхід застосовується в усьому ланцюжку створення цінностей і на всіх рівнях управління бізнесом: компанії та підприємства Групи ДТЕК у своїй діяльності керуються Політикою ДТЕК у галузі корпоративної соціальної відповідальності та Політикою Групи СКМ у сфері сталого розвитку.

17 цілей Глобального договору ООН

Управління в галузі сталого розвитку

Комітет із питань сталого розвитку при правлінні ДТЕК, дирекція з регіональної політики ДТЕК Енерго, апарат управління ДТЕК ВДЕ, ДТЕК Нафтогаз, ДТЕК Мережі здійснюють планування та реалізацію проектів у сфері сталого розвитку.

Взаємодія із зацікавленими сторонами — важлива частина сталого розвитку. Група ДТЕК дотримується принципу інформаційної відкритості та надає зацікавленим сторонам відомості про свою діяльність. Партнерські відносини та конструктивний діалог відбуваються на системній основі, що дає змогу своєчасно отримувати інформацію про інтереси та очікування зацікавлених сторін.

Зацікавлені сторони:

- працівники та їхні сім'ї;
- жителі територій діяльності;
- громадські організації;
- органи місцевого самоврядування, обласні та центральні органи виконавчої влади;
- міжнародні організації та інвестиційні співтовариства;
- експерти й аналітичні центри;
- академічні кола та наукова спільнота;
- медіа;
- населення України загалом.

Завдання комітету:

- затвердження й актуалізація стратегії, а також політик з управління персоналом, включно з концепцією корпоративної культури, рекомендаціями до розгляду внутрішніх кандидатів для участі в програмах із підготовки наступників на ключові посади — Топ-50, «Енергія лідера», «Енергія знань», «Кадровий резерв»;
- оцінювання системи управління охороною праці;
- ідентифікація проблем і затвердження стратегій соціального розвитку територій діяльності підприємств;
- погодження екологічної стратегії;
- розгляд невикористаних питань, здатних суттєво вплинути на виконання бізнес-завдань компанії.

Завдання дирекцій:

- планування, реалізація, моніторинг та оцінювання ефективності соціальних проектів;
- взаємодія із зацікавленими сторонами;
- сприяння розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні;
- участь в українських і міжнародних ініціативах із сталого розвитку.

Інвестиції Групи ДТЕК у сталий розвиток 2018 року, млн грн

5 головних нагород у галузі ESG за 2018 рік

- ДТЕК Бурштинська ТЕС відзначена премією «ЕКО трансформація-2018» за реалізацію проекту зі збільшення відбору сухої золи.
Нагородження за досягнення в галузі екологічної безпеки пройшли в межах бізнес-форуму «ЕКОтрансформація України». Форум об'єднав понад 50 компаній, громадські екологічні організації та державні структури, відповідальні за реалізацію екологічної політики.
- На конкурсі мережі Глобального договору ООН в Україні проект «Енергоефективні школи» став найкращим у номінації «Планета». Проекти оцінювали за критеріями: інноваційність, внесок у соціальний розвиток, кількість залучених людей.
Освітній проект «Енергоефективні школи» проводиться з 2012 року та спрямований на виховання в школярів екологічних цінностей, відповідального ставлення до споживання ресурсів і формування навичок раціонального використання енергії.
- ДТЕК Дніпровські електромережі визнані найкращими в конкурсі «Зелені технології та інновації», який проводила Федерація організацій роботодавців Дніпропетровської області в межах українсько-німецького проекту «Зелені»

рішення бізнесу — єднання для сталого розвитку». Підприємство здобуло нагороду за організацію ефективної системи роздільного збору та утилізації відходів.

- Нафтогазвидобування — найкраща компанія сектору за результатами Всеукраїнського конкурсу «Найкраще підприємство з охорони праці». Конкурс проводить щорічно Державна служба України з питань праці. Обов'язкова умова для участі в конкурсі — відсутність нещасних випадків або професійних захворювань за минулий рік.
- Проект Академії ДТЕК — найкращий у конкурсі «Премія HR-бренд Україна». Конкурс проводить із 2011 року рекрутингова компанія «HeadHunter Україна» задля популяризації сучасних методів управління персоналом.

Проект «Розрахувати неможливо вгадати. Де поставити крапку? Як HR-аналітика зберігає життя та здоров'я людей» посів перше місце в номінації «Region».

HR-аналітика — один з інструментів досягнення глобальної мети ДТЕК із нульового травматизму на робочому місці. Дослідницька група Академії ДТЕК розробила модель, яка на основі аналітики дає змогу прогнозувати ризики порушення техніки безпеки, пов'язані з людським чинником. На основі отриманих результатів розробляють заходи для їх мінімізації та усунення.

Членство в асоціаціях, міжнародних і національних організаціях

ДТЕК — учасник Глобального договору ООН, входить до Мережі Глобального договору ООН в Україні.

ДТЕК — один із засновників всесвітньої соціальної ініціативи енергетичних компаній «Енергія для суспільства».

ДТЕК є членом Центру «Розвиток КСВ», експертної організації, що працює задля просування корпоративної соціальної відповідальності для системних і якісних змін в Україні.

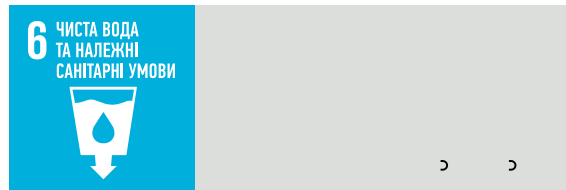
ДТЕК — член Європейської бізнес-асоціації та Американської торговельної палати, Асоціації «Європейсько-українське енергетичне агентство» й Бізнес-ради США — Україна.

ДТЕК є членом професійних асоціацій: Європейської асоціації вугілля та лігніту (EURACOAL), Європейського електроенергетичного союзу (Eurelectric), Європейського енергетичного форуму (EEF), Європейської федерації енергетичних трейдерів (EFET), Європейської асоціації операторів систем розподілу (E.DSO).

Група ДТЕК дотримується принципів соціальної відповідальності та сталого розвитку, реалізуючи проекти для досягнення цілей Глобального договору ООН

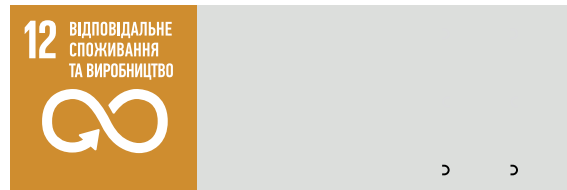
Критерій ESG: фактор Environmental

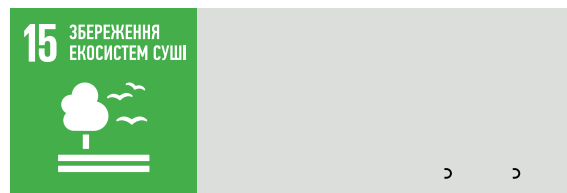
Загальний принцип управління водними ресурсами на всіх виробничих підприємствах Групи ДТЕК — економне та раціональне використання. Для забезпечення оптимального водоспоживання виробничі підприємства використовують як оборотні системи водопостачання, так і повторне використання вод (докладніше див. Охорона довкілля).

Для збереження екологічного балансу Група ДТЕК системно здійснює модернізацію потужностей, яка спрямована на забезпечення надійності виробництва та відповідність європейським екологічним нормам, а також розвиває нові напрями бізнесу для зниження навантаження на довкілля (докладніше див. Інвестиційні проекти, Охорона довкілля).

Стратегія Групи ДТЕК спрямована не тільки на скорочення витрат, але й на пошук нових можливостей для отримання максимальної віддачі від використовуваного ресурсу. Підприємства впроваджують інноваційні технології та проекти для того, щоб знизити питомі постійні витрати та підвищити конкурентоспроможність продукції. Другий напрям діяльності — підвищення енергетичної грамотності серед організацій і населення, щоб виховати відповідальне споживання та створити культуру енергоспоживання (докладніше див. Інвестиційні проекти, Охорона довкілля, Суспільство).

Запобігання та мінімізація негативного впливу на довкілля — один із пріоритетних напрямів в організації природоохоронної діяльності підприємств Групи ДТЕК.

Критерій ESG: фактор Social

Група ДТЕК приділяє велику увагу питанням охорони здоров'я, щоб працівники підприємств і жителі отримували своєчасну якісну медичну допомогу (докладніше див. Суспільство).

Група ДТЕК підтримує проекти, спрямовані на покращення доступності освіти та дозвілля. Освітні програми реалізуються для зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів. Програми для зовнішніх зацікавлених сторін створюються на відкритій платформі, щоб забезпечити доступ широкому колу людей. Для працівників у межах розвитку професійних компетенцій доступно є безкоштовна самоосвіта в корпоративному університеті — Academy DTEK (докладніше див. Суспільство, Працівники).

У Групі ДТЕК для всіх працівників створені рівні умови для розкриття талантів і кар'єрного зростання незалежно від гендерного аспекту. Планування потреби в працівниках, пошук і підбір персоналу, а також кадрове адміністрування проводиться відповідно до законодавства України та внутрішніх регламентів, у яких немає обмеження за гендерним аспектом.

Підприємства Групи ДТЕК працюють переважно в містах із моноекономією. Для розвитку економічно самодостатніх громад підтримується малий і середній бізнес, щоб стимулювати створення нових робочих місць і залучити інвесторів у регіони. Це сприяє зростанню податкових надходжень до місцевих бюджетів (докладніше див. Суспільство).

Основний принцип Групи ДТЕК — системне соціальне партнерство з громадами та органами місцевого самоврядування, щоб населені пункти, у яких працюють підприємства, стали комфортними для життя. Задля цього підприємства на територіях діяльності щорічно реалізують програми соціального партнерства, спрямовані на забезпечення сталого розвитку. Програми реалізуються за п'ятьма ключовими напрямками: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, розвиток соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, підвищення активності громад (докладніше див. Суспільство).

Група ДТЕК розвиває партнерські відносини з міжнародними донорськими організаціями, державними фондами для реалізації спільних проектів у галузі сталого розвитку на територіях діяльності своїх підприємств (докладніше див. Суспільство).

Охорона довкілля

Стратегічні завдання Групи ДТЕК — впровадження сучасних технологій і найкращих практик для мінімізації впливу виробництва на довкілля й оптимізації використання небезпечних речовин і матеріалів. Принципи Глобального договору ООН, яких дотримується Група ДТЕК у галузі охорони довкілля. У критерії ESG відповідно до «Е», Environmental.

6

ЧИСТА ВОДА
ТА НАЛЕЖНІ
САНІТАРНІ УМОВИ

7

ВІДНОВЛЮВАНА
ЕНЕРГІЯ

12

ВІДПОВІДАЛЬНЕ
СПОЖИВАННЯ
ТА ВИРОБНИЦТВО

Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх.

Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх.

Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання та виробництва.

13

БОРЬБА
ЗІ ЗМІНОЮ
КЛІМАТУ

15

ЗБЕРЕЖЕННЯ
ЕКОСИСТЕМ
СУШІ

Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками.

Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення та обернення назад процесу деградації земель і зупинка процесу втрати біорізноманіття.

Усі виробничі підприємства зобов'язані керуватися й дотримуватися в природоохоронній діяльності Екологічної політики ДТЕК.

У документі визначені такі довгострокові цілі:

- захищати довкілля, включно з запобіганням забрудненню, раціональним використанням ресурсів, зниженням впливу на зміну клімату, захистом біологічного різноманіття та екосистем;
- розвивати відновлювальну енергетику та модернізувати теплову генерацію;
- забезпечити екологічну безпеку підприємств;
- постійно вдосконалювати систему екологічного менеджменту для досягнення кращих показників.

Для реалізації поставлених цілей:

- забезпечується функціонування, аналіз і постійне покращення системи екологічного менеджменту;
- дотримуються обов'язкові законодавчі та інші вимоги, прийняті Групою ДТЕК;

- забезпечується впровадження превентивних заходів через модернізацію технологічних процесів всіх етапів виробництва;
- реалізуються стратегічні та річні екологічні програми обсягом, достатнім для результативного та ефективного управління суттєвими екологічними аспектами та ризиками;
- проводиться моніторинг, вимірювання, аналіз й оцінювання екологічних показників;
- забезпечується екологічна безпека через вдосконалення процесів виробництва та управління;
- береться участь у зовнішніх ініціативах з охорони довкілля, включно з розвитком і вдосконаленням природоохоронного законодавства України;
- компанія взаємодіє з громадськістю та зацікавленими сторонами у сфері природоохоронної діяльності;
- навчає персонал захисту довкілля та ініціює програми для мотивації його зацікавленості в підвищенні екологічної результативності.

Екологічні витрати Групи ДТЕК, млн грн

Бізнес-сегменти	Капітальні інвестиції			Поточні витрати			Додаткові витрати			Всього		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
ДТЕК Енерго: видобуток і збагачення вугілля	38,8	26,3	30,9	127,9	97,1	150,2	63,8	34,4	47,6	230,6	157,8	228,7
ДТЕК Енерго: генерація електроенергії	72,9	292,7	213,6	542,3	633,8	859,5	8,1	10,4	12,6	623,3	936,9	1 085,7
ДТЕК ВДЕ	–	–	–	0,1	0,2	0,7	–	–	–	0,1	0,2	0,7
ДТЕК Нафтогаз	–	29,3	55,2	1,3	0,8	2,2	–	0,5	0,03	1,3	30,6	57,4
ДТЕК Мережі	0,2	0,05	0,3	1,0	0,5	2,1	1,9	0,8	2,4	3,1	1,3	4,8

12

ВІДПОВІДАЛЬНЕ
СПОЖИВАННЯ
ТА ВИРОБНИЦТВО

Впровадження стандартів з охорони довкілля

Законодавство у сфері охорони довкілля

Україна на виконання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом імплементувала нормативні акти ЄС, для впровадження яких прийнято такі істотні документи:

- Енергетична стратегія України на період до 2035 року. Від держави й енергокомпаній потрібен високий рівень екологічної відповідальності, дотримання високих екологічних норм виробництва, транспортування, трансформації та споживання енергії.
- Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок. Документ передбачає, що до 2028 року викиди в атмосферу пилу й оксидів сірки мають скоротитися в 40 і 20 разів відповідно, а до 2033 року викиди оксидів азоту знизяться в чотири рази відповідно до вимог директиви 2010/75/ЄС.
- Національна стратегія поводження з відходами на період до 2030 року. На виконання стратегії будуть розроблені національний і регіональні плани управління відходами.
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля». Встановлено новий механізм оцінювання впливу

планової діяльності, яка становить підвищену екологічну небезпеку. Також передбачена відповідальність за невиконання положень включно з призупиненням діяльності підприємства.

- Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України». Внесено зміни щодо розподілу коштів від екологічного податку між центральним і регіональними бюджетами. До доходів державного бюджету буде спрямовано 45% екологічного податку. Виняток — екоподаток, стягнутий зі стаціонарних джерел забруднення за викиди двоокису вуглецю в атмосферне повітря, який із 2019 року в повному обсязі зараховується до загального фонду державного бюджету.
- Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів». Зміни внесено щодо визначення платників, які сплачують екологічний податок за викиди CO₂, і збільшена ставка за такі викиди з 0,41 до 10 грн/тонна.
- Наказ Державної служби статистики України «Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 2–ТП (повітря)». Затверджено вдосконалену форму «Звіту про викиди забруднюючих речовин та парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів».
- Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Технологічні нормативи допустимих викидів забруднюючих речовин із теплосилових установок, номінальна теплова потужність яких перевищує 50 МВт» (оновлення). Для наявних установок, які включені до Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок, змінено строки досягнення показників щодо допустимих викидів забруднюючих речовин.

Підхід Групи ДТЕК до оцінювання впливу на довкілля

Запобігання та мінімізація негативного впливу на довкілля — один із пріоритетних напрямів в організації природоохоронної діяльності підприємств Групи ДТЕК. Визначено структуру відповідальності в усіх процесах системи екологічного менеджменту, основними елементами якої є:

- впровадження, функціонування та вдосконалення системи екологічного менеджменту відповідно до міжнародного стандарту ISO 14001;
- проведення аудитів системи екологічного менеджменту;
- ідентифікація та оцінка екологічних ризиків і можливостей, розробка заходів управління ними;
- розробка та реалізація екологічних програм (річних, перспективних) у галузі охорони атмосферного повітря, раціонального використання водних ресурсів, регулювання якості стічних і ґрунтових вод у районі розміщення виробничих об’єктів, управління відходами та рекультивації земель;
- проведення щорічного екологічного навчання всіх працівників підприємств;
- робота з підрядниками та постачальниками.

У зв’язку з оновленням вимог міжнародного стандарту в галузі екологічного менеджменту ISO 14001:2015 промислові підприємства Групи ДТЕК для впровадження змін розробили внутрішні нормативні документи й почали аудіюватись на відповідність. На сьогодні аудиторські компанії підтвердили відповідність систем екологічного менеджменту на ДТЕК Східенерго, ДТЕК Дніпроенерго, ДТЕК Західенерго, Вінд Пауер, Нафтогазвидобування, ДТЕК Дніпровські електромережі, ДТЕК Донецькі електромережі, ДТЕК Високовольтні мережі. 100% працівників цих підприємств увійшли до сертифікації. 2019 року заплановано провести сертифікаційний аудит на відповідність ISO 14001:2015 ДТЕК Київські електромережі.

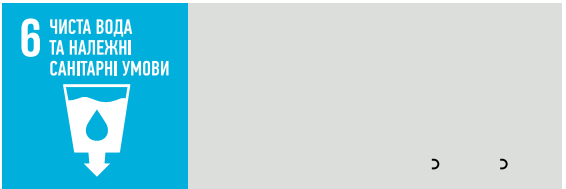
Крім того, Група ДТЕК сприяє дотриманню міжнародного екологічного стандарту серед своїх контрагентів. Наприклад, за Технічною політикою підприємств

із генерації електроенергії, контрагенти–постачальники обладнання повинні відповідати вимогам ISO 14001, а технічні завдання на закупівлю матеріалів формуються з огляду на вимоги з охорони довкілля.

Відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства підприємства Групи ДТЕК моніторять вплив на довкілля. Побудована система контролів, яка охоплює весь виробничий цикл: викиди та скиди проходять лабораторні дослідження, місця накопичення відходів оцінюють за впливом на ґрунт і повітря, атмосферне повітря та підземні води на межі санітарно-захисної зони підприємств забирають для контролю якості, природоохоронні об’єкти та очисне обладнання перевіряють на відповідність технічного стану. Дані моніторингу дають змогу визначати ступінь впливу виробництва на стан довкілля та своєчасно приймати управлінські рішення, визначаючи дії щодо покращення ситуації й не допускаючи можливих несприятливих змін.

Наприклад, підприємства теплової генерації ДТЕК Енерго реалізували проект «Автоматизована система екологічних показників». У цьому проекті п’ять функціональних блоків: контроль стану систем моніторингу відхідних газів, контроль стану золотшлакопроводів і золовідвалів, інформування про аварійні ситуації екологічного характеру, управління перевітками виконання вимог природоохоронного законодавства, розрахунок екологічного податку.

У Нафтогазвидобуванні основою організації моніторингу якості ґрунтів і підземних вод на Семиренківському й Мачухському родовищах є локальна режимна спостережна мережа. Постійно збирається необхідна інформація, що дає змогу виявляти та запобігати негативним впливам. Щокварталу на пунктах постійного контролю локальної режимної спостережної мережі компанія відбирає проби води та ґрунту, вимірює статичний рівень води, прокачує спостережні свердловини та відбирає проби газу приповерхневих відкладів. Окремо, із залученням громадськості села Ковалівка, де зосереджена основна виробнича діяльність підприємства, проводяться додаткові дослідження вод і ґрунтів у тих місцях, які визначили жителі. Результати досліджень показують — діяльність Нафтогазвидобування не впливає на довкілля.

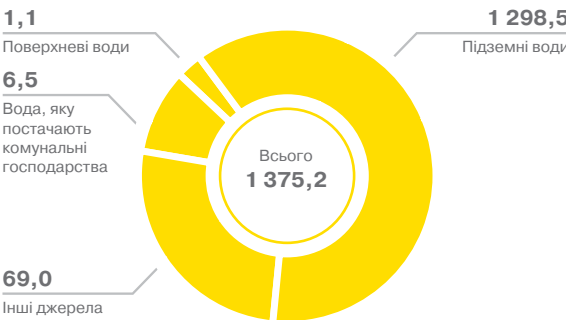

Водні ресурси

Водоспоживання

Загальний принцип управління водними ресурсами на виробничих підприємствах Групи ДТЕК — економне та раціональне використання. Для забезпечення оптимального водоспоживання підприємства використовують як оборотні системи водопостачання, так і повторне використання вод.

Забір води підприємствами Групи ДТЕК у 2018 році, млн куб. метрів

Найбільші обсяги води у своїй діяльності використовують підприємства теплової генерації ДТЕК Енерго. Електростанції компанії здебільшого багаторазово використовують технічну воду у виробничому циклі, працюючи з оборотною системою охолодження основного та допоміжного обладнання. Винятком є ДТЕК Запорізька ТЕС та ДТЕК Придніпровська ТЕС, які працюють на прямоточній системі водопостачання.

Оборотна система циркуляційного водопостачання застосовується, якщо з технічних або економічних причин немає можливості використовувати прямоточну систему водопостачання. Така система складається з водосховища-охолоджувача, яке створюють на базі невеликої річки. Прямоточна система водопостачання проектується, коли потреби теплових електростанцій не перевищують мінімальну витрату води в річці. Вода один раз проходить через обладнання станції під час охолодження турбін і після повертається в річку. Отже, практично весь обсяг виробничих стічних вод — це теплообмінні води, і належить до нормативно-чистих.

2018 року електростанції компанії реалізували такі заходи в галузі раціонального використання водних ресурсів та водопідготування:

- ДТЕК Придніпровська ТЕС дооснастила автоматизовану систему контролю та обліку водопостачання та водовідведення, встановивши 32 приладові комплекси для вимірювання витрат води на вузлах подавання, розподілу та відведення;

- ДТЕК Бурштинська ТЕС реконструювала водогін від мазутонасосної до головного корпусу станції, що забезпечило економію питної води в 10 тис. кубометрів на місяць;
- ДТЕК Добротвірська ТЕС завершила перший пусковий комплекс проекту з реконструкції станції знезалізнення води. Тепер очищені стічні води проходять знезалізнення питною водою зі свердловин і потім повторно використовуються для промивання фільтрів. Проект допоміг знизити скиди у водні об’єкти на 95%.

Раціональне використання води видобувними та збагачувальними підприємствами ДТЕК Енерго забезпечується повторним використанням шахтних вод на виробничі потреби та функціонуванням систем оборотного водопостачання. Наприклад, на ДТЕК Павлоградській ЦЗФ та ДТЕК Добропільській ЦЗФ встановлено фільтрпреси, застосування яких дає змогу отримати два продукти: чисту воду та дрібнофракційні відходи з вологістю 40%. Це дало змогу створити на фабриках повний замкнутий цикл водно-шламової схеми, отже виключити потребу в мулонакопичувачі. Вода повертається в процес збагачення, а відходи вивозять на породний відвал або використовують на роботах із рекультивзації земель.

Нафтогазвидобування для господарсько-питних і допоміжних потреб забирає воду з підземних горизонтів на чотирьох свердловинах. Усі свердловини отримали дозволи, де вказано ліміти добового та річного водоспоживання. Свердловини облаштовано повіреними лічильниками, а також ведуться журнали обліку водоспоживання. Перевищення лімітів немає.

Скиди стічних вод

На підприємствах ДТЕК Енерго постійно контролюється якість стічних вод, реалізуються проекти з модернізації очисних споруд та повторного використання стічних вод у технологічних циклах.

Маса забруднюючих речовин у стічних водах підприємств Групи ДТЕК у 2018 році, тонн

Забруднюючі речовини	Маса, тонн	
Маса заліза (загальне)	3,4	
Маса нафтопродуктів	6,1	
Маса азоту амонію	8,8	
Маса нітратів	64,9	
Маса БСК (повне)	202,3	
Маса завислих речовин	761,9	
Маса сульфатів	22 989,9	
Маса хлоридів	38 261,9	
Маса сухого залишку	109 975,9	

ТЕС ДТЕК Енерго здійснюють моніторинг якості скидних стічних вод і стану підземних вод, аби контролювати вплив на поверхневі та підземні води. Також усі станції здійснюють моніторинг якості стічних і ґрунтових вод у районі розміщення золівдвалів згідно із затвердженими графіками та роботи з очищення водоймищ-охолоджувачів від донних відкладень.

Основні заходи, спрямовані на запобігання та мінімізацію скидів стічних вод, реалізовані ТЕС ДТЕК Енерго 2018 року:

- на ДТЕК Придніпровська ТЕС реалізовано проект «Технічне переоснащення шляхом встановлення автоматизованої системи контролю та обліку витрати води на скидних каналах № 1 і 2 ДТЕК Придніпровська ТЕС», у процесі якого було встановлено вимірювальні прилади для оцінювання показників теплообмінних вод (об’єм і швидкість

потoku, температура води), а також було проведено реконструкцію промзливневої каналізації;

- на ДТЕК Луганська ТЕС будується промзливнева каналізація;
- на ДТЕК Бурштинська ТЕС розроблено проектну документацію на будівництво очисних споруд для господарсько-побутових стічних вод.

Задля підтримання у водосховищах необхідного рівня води, підвищення надійності та безпеки їх експлуатації у 2017–2018 роках ДТЕК Добротвірська ТЕС та ДТЕК Бурштинська ТЕС встановили нові сегментні затвори на водозливних греблях, на ДТЕК Кураховська ТЕС організовано будівництво додаткового шлюзу-регулятора відкритого скидного каналу, на ДТЕК Луганська ТЕС розроблено проект і розпочато реконструкцію шандорів на скидах теплообмінних вод.

Об’єкти забирання води для виробничого й господарсько-питного водопостачання та скидання виробничих стічних вод

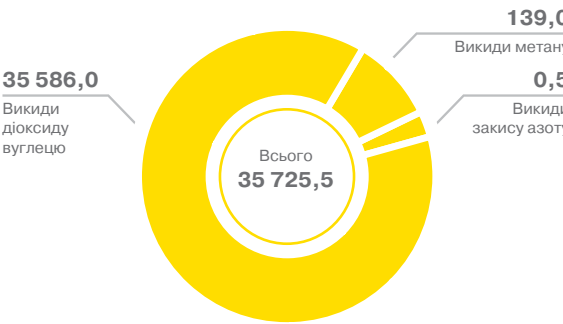
Підприємства	Об’єкти забирання води для виробничого та господарсько-питного водопостачання	Об’єкти скидання виробничих стічних вод
ДТЕК Енерго: ТЕС і ТЕЦ		
ДТЕК Кураховська ТЕС	Канал «Сіверський Донець — Донбас» і Кураховське водосховище на р. Вовча	Водосховище-охолоджувач на р. Вовча
ДТЕК Луганська ТЕС	р. Сіверський Донець	р. Сіверський Донець
ДТЕК Придніпровська ТЕС	р. Дніпро	р. Дніпро
ДТЕК Криворізька ТЕС	Канал «Дніпро — Кривий Ріг» і водосховище-охолоджувач	р. Інгулець
ДТЕК Запорізька ТЕС	Каховське водосховище на р. Дніпро	Каховське водосховище на р. Дніпро
ДТЕК Бурштинська ТЕС	Водосховище-охолоджувач на р. Гнила Липа	Водосховище-охолоджувач на р. Гнила Липа
ДТЕК Добротвірська ТЕС	Водосховище-охолоджувач на р. Західний Буг	Водосховище-охолоджувач на р. Західний Буг
ДТЕК Ладизинська ТЕС	Водосховище-охолоджувач на р. Південний Буг	Водосховище-охолоджувач на р. Південний Буг
ДТЕК Миронівська ТЕЦ	Водосховище-охолоджувач на р. Лугань	Водосховище-охолоджувач на р. Лугань
ДТЕК Енерго: шахти (включно з пилопригніченням) і ЦЗФ		
ДТЕК Павлоградвугілля	Підземні води ПРУВОКС, ДМП ВКГ «Дніпро — Західний Донбас», шахтні води	р. Самара
ДТЕК Добропіллявугілля	Підземні та шахтні води, поверхневі води Покровського РПУ й Добропільського ВУВКГ КП «Компанія "Вода Донбасу"», артезіанські свердловини шахти «Піонер»	р. Бик, р. Гнилуша, р. Водяна
ДТЕК Добропільська ЦЗФ	Поверхневі води ВУВКГ м. Добропілля	Немає, використовується оборотна система
ЦЗФ Курахівська	Поверхневі води ВУВКГ м. Селидове	Немає, використовується оборотна система
ЦЗФ Павлоградська	Поверхневі води ВУВКГ м. Павлоград	Немає, використовується оборотна система
ДТЕК Нафтогаз		
Нафтогазвидобування	Підземні води	Спеціальні ємності та вигрібні ями з подальшим вивезенням

Викиди в атмосферу, зміна клімату та парникові гази

Група ДТЕК для мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище докладає значних зусиль на всіх стадіях виробничого процесу. Системна модернізація потужностей забезпечує надійність виробництва та узгодженість із європейськими екологічними нормами, що покликано зберегти екологічний баланс.

Викиди парникових газів підприємствами Групи ДТЕК у 2018 році, тис. тонн

З 2012 року ДТЕК Енерго під час модернізації та реконструкції енергоблоків проводить реконструкцію електрофільтрів для досягнення показника із залишкової запиленості відхідних газів не більш ніж 50 мг/м³, як вимагає директива 2001/80/ЄС. Газоочисні установки модернізованих енергоблоків обладнані системами моніторингу відхідних димових газів для безперервного контролю за викидами в атмосферу. Також на всіх електростанціях встановлені системи відеоспостереження, що дає операторам котлоагрегатів додаткову оперативну інформацію про режими горіння в котлах.

На всі електростанції компанії отримано дозволи на викиди відповідно до ухвалених змін у природоохоронному законодавстві.

2018 року ДТЕК Придніпровська ТЕС встановила автоматичний пост безперервного моніторингу атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони підприємства. Датчики в онлайн-режимі відстежують концентрацію пилу, оксиду вуглецю, діоксиду сірки та азоту. Встановлення поста дає жителям можливість контролювати якість атмосферного повітря — всі дані передаються на сайт <https://ecoinfo.org>, який агрегує показники також з інших постів моніторингу в Дніпропетровській області.

Зниження концентрації викидів пилу до європейських норм завдяки будівництву та модернізації електрофільтрів

Енергоблоки ТЕС (обладнання)	Зниження концентрації викидів пилу, кількість разів
№ 6 ДТЕК Кураховська ТЕС (електрофільтри)	50,6
№ 8 ДТЕК Кураховська ТЕС (електрофільтри)	48,9
№ 9 ДТЕК Кураховська ТЕС (електрофільтри)	40,0
№ 10 ДТЕК Луганська ТЕС (мокрі золоуловлювачі)	3,3
№ 13 ДТЕК Луганська ТЕС (електрофільтри)	46,2
№ 1 ДТЕК Запорізька ТЕС (електрофільтри)	6,4
№ 3 ДТЕК Запорізька ТЕС (електрофільтри)	6,8
№ 9 ДТЕК Придніпровська ТЕС (електрофільтри)	17,0
№ 10 ДТЕК Придніпровська ТЕС (електрофільтри)	18,8*
№ 11 ДТЕК Придніпровська ТЕС (електрофільтри)	24,6
№ 1 ДТЕК Криворізька ТЕС (електрофільтри)	26,0
№ 5 ДТЕК Бурштинська ТЕС (електрофільтри)	24,3
№ 7 ДТЕК Бурштинська ТЕС (електрофільтри)	21,7
№ 10 ДТЕК Бурштинська ТЕС (електрофільтри)	8,0
№ 12 ДТЕК Бурштинська ТЕС (електрофільтри)	2,7
№ 8 ДТЕК Добротвірська ТЕС (мокрі золоуловлювачі)	5,8
№ 12 ДТЕК Добротвірська ТЕС (мокрі золоуловлювачі)	22,0
№ 1 ДТЕК Ладизинська ТЕС (електрофільтри)**	3,0

* Роботи завершено в першому кварталі 2019 року. Енергоблок перебуває в пусконаладжувальному режимі до 31 серпня 2019 року, тому вказано проектні показники.

** 2018 року реалізовано перший етап проекту з технічного переоснащення пилоочисного обладнання. У 2019 році заплановано реалізувати другий етап проекту.

У 2009–2011 роках проведено реконструкцію електрофільтрів на енергоблоках № 3, 5, 7 ДТЕК Кураховської ТЕС, що значно знизило викиди пилу.

Співпраця зі Світовим банком у проєкті «Партнерство заради ринкової готовності» стала значущим проєктом 2018 року. Цей проєкт реалізовано на виконання вимог директиви 2003/87/ЄС про встановлення схеми торгівлі квотами на викиди парникових газів, щоб підготувати ТЕС ДТЕК Енерго до участі в національній системі такої торгівлі. За технічної підтримки банку на ДТЕК Запорізька ТЕС було успішно реалізовано пілотний проєкт із моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів. Представники Світового банку на всіх електростанціях компанії навчили працівників відділів екології розробляти плани моніторингу викидів парникових газів.

Розвиток напряму відновлюваної енергетики, який здійснює ДТЕК ВДЕ, сприятиме зниженню викидів парникових газів. Компанія активно будує зелені електростанції, та 2020 року портфель реалізованих проєктів має досягти 1 000 МВт. Це означає, що щорічний обсяг виробництва становитиме 2 500 млн кВт·год зеленої електроенергії — стільки електроенергії Україна споживає протягом семи днів. Також це свідчить, що викиди CO₂ знизяться на 2 650 тис. тонн на рік.

Крім того, для популяризації зеленої енергетики та екологічного виховання ДТЕК ВДЕ з 2016 року реалізує програму «Промисловий туризм». Щоп'ятниці для всіх охочих Ботієвська ВЕС проводить безкоштовні екскурсії, під час яких можна побачити центр керування станцією, вийти до вітрових установок і відвідати майданчик біля вежі вітрогенератора. Такі екскурсії з кожним роком стають дедалі популярнішими — 2018 року найбільша в Україні вітроелектростанція прийняла 1 500 відвідувачів, і майже третина з них — школярі.

У сфері видобутку природного газу двічі на рік проводиться контроль за дотриманням нормативів гранично допустимих викидів на межі санітарно-захисної зони й один раз на рік — контроль викидів забруднювальних речовин за джерелами й речовинами згідно з дозволами «Заходи щодо контролю за дотриманням затверджених нормативів гранично допустимих викидів». Нафтогазвидобування отримало дозволи на викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, які покривають усі установи підготовки газу й усі свердловини, що перебувають в експлуатації. Викиди не перевищують допустимих норм і відповідають вимогам.

15 ЗБЕРЕЖЕННЯ
ЕКОСИСТЕМ СУШІ

Збереження та відновлення біорізноманіття

Орнітологічна безпека електрообладнання залишається новим питанням для енергетики України. Якщо раніше енергетики опікувалися тільки захистом ліній електропередачі від пошкодження й аварійних ситуацій, то зараз особливу увагу приділяють співпраці з екологами та орнітологами.

За дослідженнями, птахи дедалі більше освоюють опори ліній електропередачі, які у відкритій місцевості заміняють їм дерева. На опорах гніздиться білий лелека, голуб-синяк і сокіл-балобан. За оцінками орнітологів, більш ніж 50% популяції білих лелек гніздяться на ЛЕП — птахам зручно відпочивати та виглядати здобич.

Підприємства з розподілу електроенергії Групи ДТЕК одними з перших запровадили програми з орнітологічної безпеки ліній електропередачі. 2013 року вперше були встановлені птахозахисні пристрої. Це дає змогу реалізувати комплексний підхід: не тільки захистити птахів, але й підвищити надійність електропостачання споживачів.

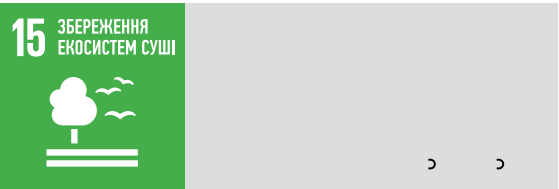
Крім того, на природоохоронних територіях оператори системи розподілу реалізують спеціальні проєкти зі збереження рідкісних видів птахів. Наприклад, з 2015 року спільно з Дніпровсько-Орільським заповідником проводиться моніторинг впливу ліній електропередачі на орнітофауну в Дніпропетровській області, що насамперед спрямовано на охорону білого лелеки. Моніторинг дає змогу виділити ділянки, де потрібно встановити птахозахисні пристрої. Уже обстежено 179,8 км ліній електропередачі. А на території орнітологічного заказника «Булаховський лиман» 2 км ЛЕП оснащені маркерами зі світловідбивним елементом, який видно на відстані до 15 метрів. Завдяки цьому птахи можуть безпечно перелетіти дроти в сутінках або за поганої погоди. Також на території, зарезервованій для Національного природного парку «Орільський», встановлюються кожуки (ковпак з ізолювального матеріалу, що закриває ізолятор і ділянки дроту з боків).

Щорічно фахівці ДТЕК Мережі під час оглядів ліній електропередачі відстежують появу нових гнізд лелек на опорах ЛЕП, щоб у майбутньому їх облаштувати. 2018 року ДТЕК Дніпровські електромережі та ДТЕК Донецькі електромережі перенесли на спеціальні штучні платформи 16 гнізд білого лелеки, а за останні п'ять років перенесено 111 гнізд. Крім того, на опорах ЛЕП встановлено два штучні місця для гніздування та три захисні дашки для голуба-синяка (*Columba oenas*) — виду, занесеного до Червоної книги України.

ДТЕК Дніпровські електромережі залучає дітей і молодь до охорони білого лелеки, проводячи з 2015 року щорічний обласний конкурс «Лелека». 11 дітей стали переможцями конкурсу 2018 року та були нагороджені цінними подарунками. Підприємство також спрямовує зусилля на мотивацію працівників до природоохоронної діяльності. Працівники трьох структурних підрозділів нагороджені перехідним кубком «Найкращим у турботі про природу» і грошовими преміями.

ДТЕК ВДЕ також веде безперервний моніторинг популяцій птахів і кажанів, щорічно досліджуючи вплив вітротурбін на довкілля. Моніторинг охоплює майданчики всіх вітроелектростанцій компанії: Ботієвської, Орлівської, Приморської та Приморської-2. З 2018 року орнітологічний моніторинг проводиться відповідно до рекомендацій Шотландського фонду природної спадщини, принципів екватора та стандартів міжнародних фінансових компаній.

Підприємства теплової генерації ДТЕК Енерго, які у виробничому циклі використовують значні обсяги води, оцінили проведення біомеліоративних робіт і можливості риборозведення, а також зробили експертний аналіз стану водосховищ-охолоджувачів. На ДТЕК Ладихинська ТЕС і ДТЕК Криворізька ТЕС впроваджуються пілотні проєкти з біомеліорації та риборозведення, на ДТЕК Кураховська ТЕС проведено модернізацію рибозахисного пристрою, що не дає риби та мальку потрапити у водозабірні споруди ТЕС.

Управління відходами та рекультивація земель

99,9% відходів, що утворюються в процесі виробничої діяльності підприємств ДТЕК Енерго, є безпечними, але вимагають наявності вільних земель для розміщення. Тому одним із ключових завдань у сфері охорони довкілля є збільшення використання золошлакових матеріалів (ЗШМ), які утворюються під час спалювання вугілля для виробництва електроенергії.

ЗШМ можна застосовувати в будівельній промисловості для виробництва цементу та бетону, що сприятиме зменшенню обсягів використання природної сировини та зниженню викидів парникових газів. В Україні поки будівельними організаціям передають незначні обсяги ЗШМ — у середньому 5–10%, тоді як у європейських країнах цей показник становить 95%.

Для збільшення обсягів використання ЗШМ на всіх ТЕС ДТЕК Енерго розроблені та реалізуються програми зі збільшення використання золи-винесення, шлаку та золошлаків. Зокрема, 2018 року реалізовано перший етап проекту «Технічне переоснащення електрофільтра енергоблока № 1 ДТЕК Ладизинська ТЕС», спрямованого на збільшення відбору сухої золи до 50 тис. тонн на рік. Також на енергоблоках № 7 і 12 ДТЕК Бурштинська ТЕС переоснащено системи пневмозоловидалення, що дасть змогу збільшити обсяги утилізації золи до 70 тис. тонн на рік. Крім того, ДТЕК Запорізька ТЕС розробила технічну документацію на будівництво системи пневмозоловидалення на електрофільтрах енергоблоків № 2 і 3.

Для запобігання відведенню нових земель під розміщення золошлакових відходів підприємства теплової генерації нарощують дамби золовідвалів із використанням цього матеріалу. Зокрема, ДТЕК Кураховська ТЕС, ДТЕК Добротвірська ТЕС, ДТЕК Ладизинська ТЕС, ДТЕК Запорізька ТЕС і ДТЕК Придніпровська ТЕС виконували такі роботи у 2018 році. При цьому, щоб виключити потрапляння золошлакових відходів у довкілля, на станціях реконструюють ділянки золошлакопроводів, і 2018 року було замінено 5,7 км.

У 2018 році обсяг утилізації золошлаків становив 949,5 тис. тонн. Загалом ТЕС ДТЕК Енерго використали на власні потреби 516,3 тис. тонн і 433,2 тис. тонн реалізували зовнішнім споживачам. Це становить 21,8% від загального утворення золошлаків.

Ще один перспективний напрям використання золошлаків — дорожнє будівництво. Задля цього були розроблені експертні висновки на застосування золошлаків ДТЕК Ладизинська ТЕС, ДТЕК Бурштинська ТЕС, ДТЕК Добротвірська ТЕС, ДТЕК Кураховська ТЕС, ДТЕК Криворізька ТЕС і ДТЕК Придніпровська ТЕС, які 2017 року затвердив ДерждорНДІ

ім. Шульгіна. Це дало змогу ввести використання ЗШМ до проектно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію та капітальні ремонти доріг державного й місцевого значення.

2018 року співпрацю з науковим інститутом було продовжено — для шахт ДТЕК Павлоградвугілля виконано дослідження гірської породи та видано рекомендації з проектування та будівництва насипів автомобільних доріг із її використанням. Це дасть змогу підприємству вести подальшу роботу зі збільшення обсягів використання відходів.

ДТЕК Павлоградвугілля щорічно рекультивує землі, порушені унаслідок ведення гірничих робіт. Спочатку ділянки із просілою поверхнею засипають гірською породою. Потім на ділянку наносять родючий шар і проводять біологічну рекультивацію: вносять органічні та мінеральні добрива, проводять меліорацію і висівають різні сільськогосподарські культури, щоб відновити родючість земель. 2018 року на площі 10,9 га завершено технічний етап рекультивації з нанесенням умовно-родючого шару.

Крім того, підприємство щороку проводить компенсаційне висаджування лісу, замінюючи насадження, пошкоджені в процесі ведення гірничих робіт. 2018 року шахти Павлоградська, Тернівська, Богодатна та Самарська на площі 13 га висадили ліс.

Підприємства зі збагачення вугілля під час будівництва породних відвалів перейшли на інноваційну технологію «зеленого відвалу». Обволочується глиною кожен ярус відвалу з прокладанням внутрішньої дренажної системи й улаштуванням протипожежного захисного шару. Такий підхід знижує екологічне навантаження завдяки виключенню горіння та контакту відходів вуглезбагачення з довкіллям, тоді як вода буде відводитися в ставок і повторно використовуватися у виробництві. 2018 року ДТЕК Октябрська ЦЗФ виконала будівельно-монтажні роботи на третій черзі будівництва «зеленого відвалу». Це забезпечує санкціоноване й екологічно безпечне розміщення відходів збагачення вугілля.

У сфері видобутку природного газу застосовуються сучасні технології утилізації відходів від буріння свердловин, що дало змогу мінімізувати вплив на довкілля. Раніше відходи буріння — буровий шлам і бурові стічні води — збиралися в спеціальні гідроізольовані шламові комори, а після закінчення робіт їх нейтралізували, очищали та хоронили в місцях, визначених проектами оцінювання впливу на довкілля.

З 2017 року Нафтогазвидобування під час розробки Семиренківського родовища застосовує підвищені екологічні стандарти та використовує безамбарний метод буріння свердловин, що виключає вплив на довкілля. Безамбарний метод дає змогу очистити шлам за допомогою спеціального обладнання. ДТЕК Нафтогаз очищає весь обсяг шламу: тверді елементи вивозять на спеціально обладнані полігони, а звільнену рідину повторно використовують у бурінні. Потім земельну ділянку рекультивують і повертають до вихідного стану, придатного для проведення біологічної рекультивації. 2018 року підприємство рекультивувало 4,5 га землі.

Поводження й оптимізація використання небезпечних речовин і матеріалів

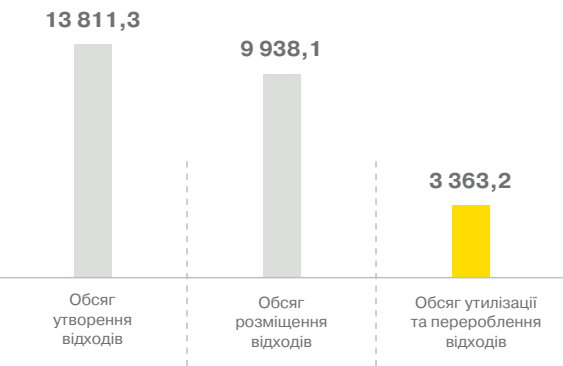
Одна з ключових ініціатив промислових підприємств Групи ДТЕК — оптимізація використання небезпечних речовин і матеріалів. 2018 року продовжено роботи зі зменшення використання азбестовмісних матеріалів. Так, на підприємствах із генерації електроенергії виконано часткову заміну азбестовмісних матеріалів на альтернативні речовини та матеріали під час проведення ремонтів, обмурування та теплоізоляції обладнання. Крім того, на підприємствах із розподілу електроенергії проводиться заміна оливонаповненого обладнання на герметичні оливні трансформатори, які не потребують обслуговування, або вакуумні, елегазові, із сухим діелектриком. Це дає змогу підвищити екологічну безпеку обладнання та виключити можливі розливи нафтопродуктів.

Також підприємства проводять заміну ртутовмісних енергоощадних ламп на світлодіодні, які є максимально економними та не шкодять довкіллю. Наприклад, підприємства теплової генерації 2018 року замінили світлодіодними 15 711 ламп, оператори системи розподілу — 2 775 ламп.

ДТЕК Дніпровські електромережі визнані найкращими в конкурсі «Зелені технології та інновації» за організацію ефективної системи роздільного збору та утилізації відходів. У процесі виробничої діяльності підприємства утворюється до 40 видів відходів: ртутні лампи, шини, акумулятори, нафтопродукти, макулатура, електроізоляція, відходи полімерів тощо. Підприємство понад п'ять років окремо збирає відходи та передає їх на утилізацію, запобігаючи потраплянню небезпечних відходів на звалища.

Конкурс проводила Федерація організацій роботодавців Дніпропетровської області в межах українсько-німецького проекту «"Зелені" рішення бізнесу — єднання для сталого розвитку».

Поводження з відходами у 2018 році, тис. тонн

У 2018 році шахти Павлоградська, Тернівська, Богодатна і Самарська висадили

13 га лісу

Суспільство

Соціальне партнерство з громадами – обов’язкова умова діяльності підприємств Групи ДТЕК, завдяки якій вибудовуються відносини довіри. Підприємства реалізують Програми соціального партнерства, щоб підвищити якість життя через сталий соціально-економічний і культурний розвиток громад.

Принципи Глобального договору ООН, яких дотримується Група ДТЕК у галузі соціального партнерства. У критерії ESG відповідно до «S», Social.

3 МІЦНЕ ЗДОРОВ’Я	Забезпечення здорового способу життя та сприяння добробуту для всіх у будь-якому віці.	11 СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ ТА СПІЛЬНОТ	Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.
4 ЯКІСНА ОСВІТА	Забезпечення всеохоплюючої та справедливої якійсної освіти й заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.	12 ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ	Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання та виробництва.
8 ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ	Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній та продуктивній зайнятості й гідній праці для всіх.	17 ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	Зміцнення засобів здійснення та активізації роботи в межах Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.
9 ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА	Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.		

Програми соціального партнерства

Інструментами для досягнення цілей у сталому розвитку є стратегії соціально-економічного розвитку територій. Стратегії розробляються за принципом «дорожньої карти» спільно з органами місцевої влади, експертами, громадськістю, представники яких формують комітети з управління та впровадження стратегій. Потім стратегії затверджуються місцевими органами влади, а комітети контролюють їх виконання. Це дає змогу залучати й об’єднувати населення у вирішенні гострих й актуальних питань сталого розвитку. Крім того, такий підхід дає змогу громадам залучати кошти на реалізацію

проектів як від бізнесу та державних фондів, так і від міжнародних донорських організацій.

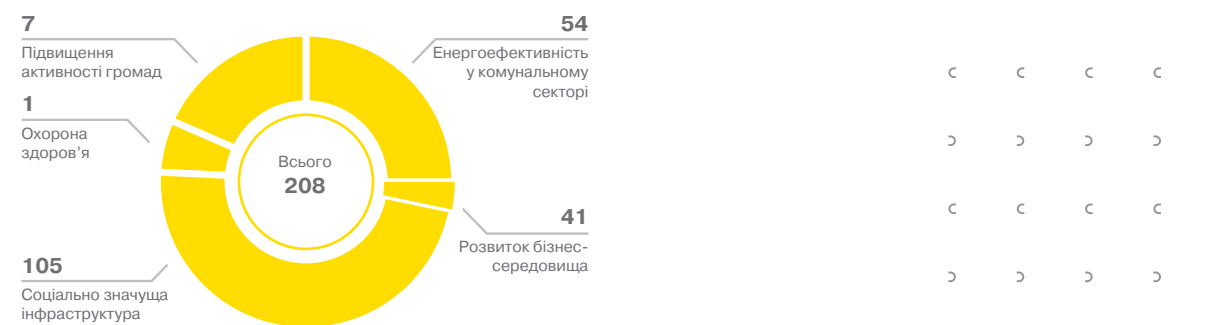
За стратегіями реалізуються Програми соціального партнерства, які складаються з мікререгіональних і локальних проектів. Мікререгіональні проекти — великі інвестиційні проекти, які втілюються на рівні території, що об’єднує кілька міст діяльності підприємств Групи ДТЕК. Такі проекти розв’язують загальні для всієї території завдання. Завдання локальних проектів — співвідносити діяльність і враховувати потреби місцевих громад. Такий підхід дає змогу якнайточніше враховувати потреби кожної громади і, у такий спосіб, знижувати соціальні ризики.

Інвестиції за напрямками Програм соціального партнерства, млн грн

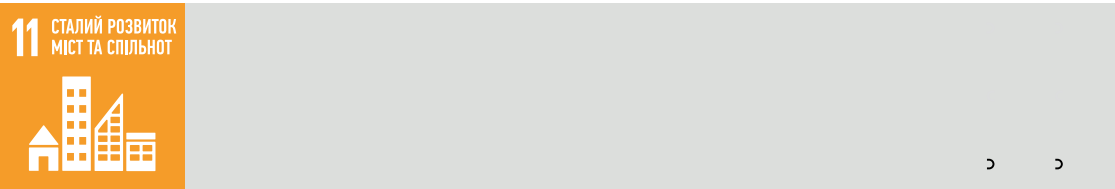
Напрями	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Соціально значуща інфраструктура	34,2	34,4	13,9	10,9	40,9	63,6
Підвищення активності громад	5,5	3,8	3,3	9,2	39,8	58,8
Енергоефективність у комунальному секторі	45,9	25,7	12,7	23,1	86,6	38,5
Охорона здоров’я	32,2	11,1	10,1	1,5	3,3	6,4
Розвиток бізнес-середовища	12,8	2,6	0,9	0,8	2,0	2,1
Всього	130,8	77,6	40,9	45,5	172,6	169,3

З 2013 року Група ДТЕК перейшла від точкових проектів до стратегій соціального партнерства, прагнучи підвищити ефективність соціальних інвестицій

Кількість проектів за Програмами соціального партнерства 2018 року

За Програмами соціального партнерства у 2007–2018 роках було реалізовано 2 208 проектів, у які Група ДТЕК інвестувала 1 208,3 млн грн.

Міжрегіональний проект «Громада своїми руками»

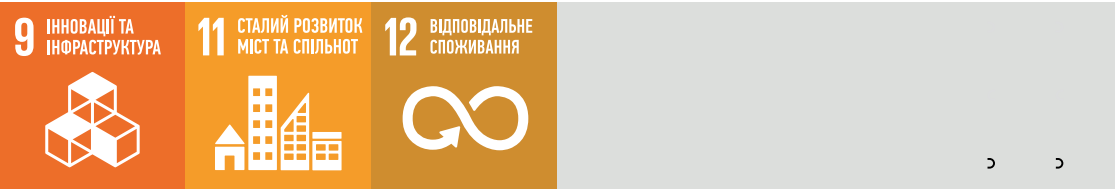
Головна мета проекту — розвиток громадської активності та ініціативності серед жителів, залучення їх до розв’язання проблем територій. Кожен мешканець завдяки проекту отримує можливість зробити внесок у покращення якості життя своїх районів, міст та сіл. Підтримуючи ініціативи, Група ДТЕК допомагає кожному усвідомити свою значущість у забезпеченні сталого розвитку.

«Громада своїми руками» — конкурс міні-грантів, на який жителі можуть подати свій проект із благоустрою локальних об’єктів. До вибору найкращих проектів залучаються місцеві громади: на сайті програми соціального партнерства <https://spp-dtek.com.ua/> проводиться онлайн-голосування щодо кожного проекту. 2018 року в голосуванні взяла участь 61 тис. жителів. Крім того, оцінювання найкращих проектів проводить конкурсна комісія. 2018 року до складу комісії увійшли голова правління Глобального договору ООН в Україні, представники ДТЕК Енерго та засобів масової інформації, діячі спорту. Комісія визначила п’ять найкращих проектів, які отримали на реалізацію додаткові гранти в розмірі від 20 до 60 тис. грн.

Цей конкурс досяг важливих змін: відносини між учасниками проектів стають по-справжньому партнерськими, вибудовується системний підхід до планування й організації спільної роботи для реалізації поданого проекту. Якщо на перших етапах конкурсу жителі подавали пропозиції з благоустрою прибудинкових територій, то останнім часом пропонують більше проектів з облаштування міського простору. Тому окремо проводиться конкурс великих грантів. 2018 року конкурс охопив 15 територій, громади яких подали 45 ідей щодо зміни громадського міського простору. За результатами онлайн-голосування було відібрано 15 найкращих проектів, так щоб кожен представляв свою територію.

Група ДТЕК реалізує проект «Громада своїми руками» упродовж семи років

Показники	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Кількість населених пунктів, які взяли участь у проекті	18	19	15	38	42	55
Кількість жителів, які взяли участь у проекті	5 600	6 535	5 918	7 222	16 000	16 400
Кількість заявок на міні-гранти, поданих на розгляд комісій	262	401	396	500	539	647
Кількість проектів-переможців за міні-грантами	105	167	140	210	268	305
Максимальний розмір міні-гранту від компанії, грн	20 000	20 000	30 000	30 000	50 000	55 000
Кількість заявок на максі-гранти, поданих на розгляд комісій					154	45
Кількість проектів-переможців за максі-грантами					15	15
Максимальний розмір максі-гранту від компанії, грн					200 000—500 000	200 000—700 000
Залучення співфінансування громадами, млн грн	1,4	1,2	2,0	2,3	6,0	7,3

Проект ТРЕНД: Технології Розумного Енергозбереження в Наших Будинках

Перед житлово-комунальним сектором країни стоїть завдання відповідати сучасним потребам і створювати культуру енергоспоживання. Група ДТЕК 2018 року розпочала реалізацію нового проекту, щоб створити дієві інструменти у сфері енергозбереження для жителів територій діяльності. Головне завдання проекту ТРЕНД — стимулювати мешканців багатоквартирних будинків впроваджувати енергозбереження.

- Проект «Технології Розумного Енергозбереження в Наших Будинках» спрямований:
- на підвищення знань співвласників багатоквартирних будинків у сфері енергозбереження та енергоефективності;
 - впровадження заходів і навчання, зокрема за допомогою інформаційних технологій;
 - залучення інвестицій у підвищення енергоефективності житлових будівель;
 - покращення ефективності управління багатоквартирним будинком.

Проект має єдиний алгоритм для всіх міст, завдяки реалізації на онлайн-платформі ТРЕНД 1.0,

<http://energytrend.org.ua/>, яка є авторською розробкою Інституту місцевого розвитку. Для ОСББ на платформі зібрані сервіси з моніторингу та управління споживанням енергоресурсів, техніко-економічного та фінансового моделювання керування багатоквартирним будинком, впровадження енергоефективних заходів та ведення управлінського обліку, а також програми дистанційного навчання.

Пілотними містами-учасниками стали Добропілля, Білицьке, Білозерське, Новоодонецьке, Павлоград, де взяли участь 149 ОСББ. Протягом року для представників ОСББ проводили тренінги та семінари-практикуми. Як результат — у 50 ОСББ провели енергоаудит, що дало змогу розробити та впровадити 20 проектів з енергоефективності.

ТРЕНД — новий проект для підвищення якості життя в багатоквартирних будинках

1-ша та 2-га хвили		
Учасники проекту	 149 ОСББ	 37,5 тис. жителів
Охоплення реалізованих заходів	 20 проектів	 3,5 тис. жителів
Економія за реалізованими проектами	 655,5 Гкал	 734,2 тис. грн

Міжрегіональний проект «Енергоефективні школи: нова генерація»

«Енергоефективні школи: нова генерація» — це освітня програма з енергоефективності для школярів 6–11 класів, спрямована на виховання екологічних цінностей, відповідального ставлення до споживання енергоресурсів і формування навичок раціонального використання енергії. Програма реалізована на відкритій онлайн-платформі energyschool.org.ua, що зменшило нерівність у доступі до сучасних методів навчання між міськими та сільськими школами. Якщо 2015 року тільки шість сільських шкіл узяли участь у проекті, то 2018 року їх кількість зросла до 327.

За цим проектом школярі вивчають два курси — «Основи енергопостачання та енергозбереження» та «Азбука житлово-комунального управління», які ратифіковані Міністерством освіти та науки України. Крім того, учні беруть участь в онлайн-грі «Розумний будинок».

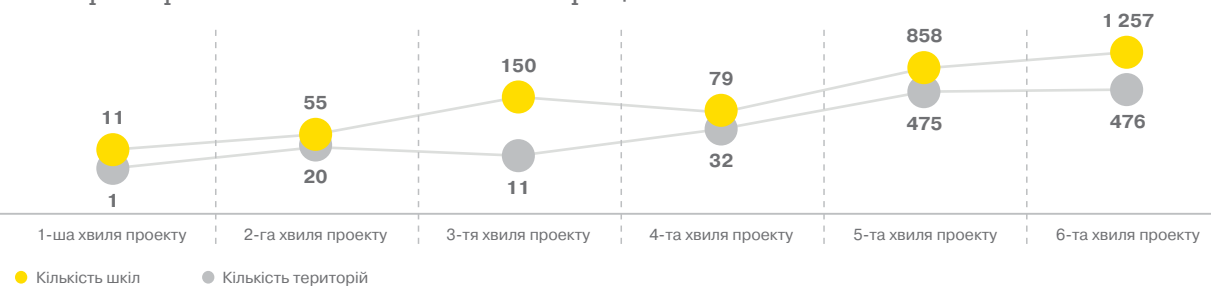
Реалізація проекту на відкритій онлайн-платформі дає змогу створювати віртуальні класи, у яких навчаються школярі з різних міст і регіонів. У 2018/2019 навчальному році в межах міжрегіональних класів учні 43 шкіл із 26 міст України вивчали «Азбуку житлово-комунального управління», брали участь в онлайн-грі «Розумний будинок», подорожували до міст-партнерів для обміну досвідом, змагалися в брейн-рингу з енергоефективності.

2018 року новаціями проекту стали навчальні програми для учнів 4 та 9–11 класів. Ідея навчати основ енергоефективності найменших школярів належить вчителям бурштинських шкіл. Компанія підтримала цю ініціативу й через півроку представила навчальну програму «Таємниці багатоквартирного будинку», яка була

розроблена спільно з експертами та представниками освіти. Новацію прийняли вчителі також з інших регіонів України — 20 шкіл включили її до програми навчання й успішно пройшли. А учням 9–11 класів було запропоновано програму «Кар'єра 4.0». Програма спрямована на розвиток професійних компетенцій, що їх вимагає сучасний ринок праці, і дає базові знання в галузі технологій, інженерії, IT й енергетики. Проект реалізується в партнерстві з провідними вишами України.

Затребуваність освітнього проекту зростає з кожним роком. ДТЕК Енерго в партнерстві з Міністерством освіти та науки України провів круглі столи у Львові та Дніпрі, які зібрали представників управління освіти та директорів шкіл. Мета заходів — відбір шкіл для участі в національному експерименті впровадження курсів зі енергоефективності в обов'язкову програму навчання.

З кожним роком зростає кількість учасників проекту «Енергоефективні школи: нова генерація»

Методичну та організаційну підтримку проекту здійснює Всеукраїнська благодійна організація «Інститут місцевого розвитку». За розрахунками Інституту, кожна тисяча шкіл, яка бере участь у проекті, може зекономити до 5 200 МВт•год, що знижує викиди CO₂ на 4 742 тонни.

Міжрегіональний проект «Давай, грай!»

«Давай, грай!» — спільний проект із футбольним клубом «Шахтар», який має на меті розвиток масового дитячого футболу в Україні та популяризацію здорового способу життя. Це проект, у якому є місце хлопчикам, дівчаткам, діткам з особливими потребами.

Такі унікальні для України ініціативи сьогодні можливі лише за підтримки великого бізнесу, бо вимагають розвитку спортивної інфраструктури. У подібних проектах бізнес стає партнером для суспільства та місцевих громад, разом створюючи нові можливості для дітей навіть із невеликих міст.

Група ДТЕК підтримала цей проект, тому що переконана: масовий футбол корисний не тільки для спортивного, а й для суспільного розвитку. Діти змалечку виховують у собі командні цінності, формують звичку вести здоровий спосіб життя та надихаються на подальшу самореалізацію.

«Давай, грай!» відкритий для всіх дітей віком від 7 до 12 років. Дітей навчають футболу безкоштовно, забезпечуючи всім необхідним інвентарем та амуницєю. Вони займаються три рази на тиждень із кваліфікованими тренерами-волонтерами. Силами ДТЕК і ФК «Шахтар» для юних футболістів організовуються регулярні змагання, для їхніх тренерів — професійна підготовка, стажування та майстер-класи з європейськими фахівцями.

Понад 3 000 дітей на 43 футбольних майданчиках, з яких сім були відкриті в містах діяльності підприємств Групи ДТЕК, займалися футболом 2018 року.

5 ключових напрямів програм соціального партнерства

Група ДТЕК реалізує програми соціального партнерства на 55 територіях, де працюють підприємства. Соціальні інвестиції здійснюються за п'ятьма ключовими напрямами: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, розвиток соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, підвищення активності громад.

1. Енергоефективність у комунальному секторі

Енергоефективність — це драйвер сталого економічного розвитку України. Група ДТЕК інвестує в проекти, спрямовані на підвищення енергоефективності комунального сектору та соціальної інфраструктури, модернізацію вуличного освітлення міст і селищ.

Важливими умовами підвищення якості життя громад є модернізація систем теплозабезпечення та реалізація енергоефективних заходів на соціально значущих об'єктах — садки, школи, лікарні, громадські місця.

У 2018 році зусилля у сфері теплозабезпечення були спрямовані на закупівлю обладнання та матеріалів для проведення ремонтних робіт. Так, у м. Щастя придбано 500 п. м труб, виконані ремонтні роботи із заміни проблемних ділянок теплотраси. Це забезпечило повноцінним теплом 12 багатопверхових будинків, де проживають 1,5 тис. людей. У смт Першотравенськ для котельні «Південна», яка опалює 70% житлового фонду та соціальні об'єкти, встановлені енергоефективні насосні станції.

Гострою проблемою для багатьох територій залишається вуличне освітлення: його або немає, або воно вимагає істотної модернізації. Для розв'язання цієї проблеми на територіях діяльності підприємств профінансовані проекти з модернізації вуличного освітлення. У м. Бурштині замінено освітлення на вулицях Енергетиків, Будівельників, Сікових Стрільців. Облаштовано 6 пішохідних переходів, встановлено 160 нових енергоефективних світильників і 14 нових опор.

2. Охорона здоров'я

Група ДТЕК приділяє велику увагу питанням охорони здоров'я, щоби працівники підприємств і жителі отримували своєчасну якісну медичну допомогу.

Найбільш значущими проектами 2018 року стали:

- **м. Вінниця:** для обласного клінічного онкодиспансеру придбано мобільну ультразвукову систему, яка призначена для діагностики нетранспортабельних пацієнтів. У лікарні щорічно проходять лікування понад 16 тис. дітей і 120 тис. дорослих пацієнтів і проводиться більш ніж 5 тис. операцій.
- **Шишацький район** (Полтавська область): продовжено модернізацію Шишацької районної лікарні.

У 2018 році наступним кроком цього проекту став ремонт першого поверху педіатричного відділення та закупівля спеціального обладнання для ізоляції інфекційних хворих.

3. Розвиток соціально значущої інфраструктури

Група ДТЕК підтримує проекти, спрямовані на підвищення якості та доступності соціальних послуг, розв'язання гострих проблем значущих елементів інфраструктури, покращення доступності освіти та дозвілля.

Найбільш значущими проектами 2018 року стали:

- **м. Добропілля** (Донецька область): завершено роботи з облаштування футбольного поля;
- **смт Новодонецьке** (Донецька область): завершено капітальний ремонт басейну в Палаці спорту;
- **с. Трифонівка** (Херсонська область): завершено роботи з реконструкції системи водопостачання для 700 жителів села;
- **с. Старозаводське** (Дніпропетровська область): реконструйовано старий водогін із прокладанням 1,3 км труб великого діаметру, що дає змогу подавати більше води. Будується водонапірна станція із сучасними частотними насосами.

4. Підвищення активності громад

Для Групи ДТЕК важливо сприяти розвитку ініціатив громад у суспільному, мистецькому та спортивному житті, оскільки від активності та ініціативності кожного залежить зміна якості життя.

2018 року ключовими стали загальноміські соціально-культурні фестивалі, проведені в межах проекту «CITYFest: відкритий простір».

- **м. Бурштин** (Івано-Франківська область): фестиваль «Сяйво. Коло серця», присвячений святкуванню Дня матері. Для організації міського фестивалю вперше була створена команда місцевих волонтерів, організовано загальноміський фотоконкурс «Найбільше право жінки — бути матір'ю». Під час фестивалю працювали сім інтерактивних локацій, сфокусованих на творчій і соціальній активності жінок.

- **м. Зеленодольськ** (Дніпропетровська область): фестиваль «EnergyFEST: нове покоління», який щорічно відвідують 10–12 тис. жителів. Головним завданням фестивалю 2018 року стала інтеграція нових інтерактивних компонентів соціальної активності. Учасникам Crazy Show — дітям віком 9–13 років — у розважальній формі розповідали про властивості різних речовин із галузі фізики та хімії, а також про альтернативні джерела енергії. Делегація з Бурштина представила на фестивалі сет активностей, спрямованих на міжкультурний діалог із Зеленодольськом. Крім того, відбувся майстер клас із хіп-хопу та барабанне коло.
- **м. Тернівка** (Дніпропетровська область): фестиваль «Терноцвіт», фокус якого — танці та мистецтво. Головними подіями фестивалю стали майстер-класи із соціальних танців (сальса та бачата), барабанне коло, плейбек-театр «Емоційне Перезавантаження», акро-йога.
- **смт Першотравенськ** (Дніпропетровська область): фестиваль «Енергія міста», спрямований на популяризацію здорового способу життя. На фестивалі працювали п'ять спортивних і п'ять культурно-творчих локацій. Особливістю заходу стали спортивний флешмоб і гра-квест «Енергія міста», у якій взяли участь 50 школярів 10–11 класів.
- **м. Павлоград** (Дніпропетровська область): фестиваль «Павлоградський оберіг» був інтегрований у святкування Дня міста. У фокусі заходу — сімейні традиції та цінності (загальноміський конкурс на найкращу відповідь «Сім'я — це...», тематичні вуличні виставки, сімейно-обрядові майстер-класи). Нововведенням став музичний джем класичних та нетрадиційних етнічних інструментів.

5. Розвиток бізнес-середовища

Підприємства Групи ДТЕК працюють переважно в містах із моноекономікою. Для розвитку економічно самодостатніх громад підтримується малий і середній бізнес, щоб стимулювати створення нових робочих місць і залучення інвесторів у регіони. Це сприяє зростанню податкових надходжень до місцевих бюджетів.

Задля економічного розвитку територій, де працюють підприємства Групи ДТЕК, 2018 року було затверджено перелік преференцій для місцевих підрядників під час закупівлі продукції та послуг. Такий підхід спрямований на створення конкурентних можливостей для малого та середнього бізнесу, бо підприємства здійснюють закупівлі централізовано й за тендерними процедурами, у яких беруть участь великі компанії зі всієї країни. Наразі преференції впроваджено на 10 пілотних територіях Донецької, Івано-Франківської та Львівської областей.

Зокрема, під час оцінювання пропозицій постачальників місцеві підрядники можуть розраховувати на 5 додаткових балів зі 100. Також їм надається можливість перегляду цін після проведення торгів (індивідуальні переторги), підписання трирічного контракту з можливістю перегляду ціни, виплати авансового платежу для проведення закупівлі матеріалів, необхідних для виконання замовлення. Преференції надаються за умови, що підрядник забезпечує робочі місця місцевим жителям і є платником податків до місцевого бюджету.

У межах проектів із розвитку та підтримання бізнесу дев'ять агенцій місцевого економічного розвитку продовжили працювати з представниками малого та середнього бізнесу, організовуючи інформаційні зустрічі з донорами, консультуючи щодо підготування бізнес-планів та надаючи підприємцям технічний супровід бізнес-процесів. У 2018 році створено 25 нових робочих місць.

2018 року було створено, відремонтовано, упорядковано й обладнано

Працівники

Люди — головна цінність і джерело конкурентної переваги Групи ДТЕК. Виконати амбітні завдання до снаги тільки команді професіоналів, тому для кожного працівника створена система безперервного персонального розвитку, а процесів управління персоналом навчаються керівники всіх рівнів. Це підтримує конструктивне робоче середовище, яке дає можливість ефективно працювати та самореалізуватися в професії. Принципи Глобального договору ООН, яких дотримується Група ДТЕК у галузі управління персоналом. У критерії ESG відповідно до «S», Social.

4

ЯКІСНА ОСВІТА

Забезпечення всеохоплюючої та справедливої якійсної освіти та заохочення можливості навчання упродовж усього життя для всіх.

5

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчаток.

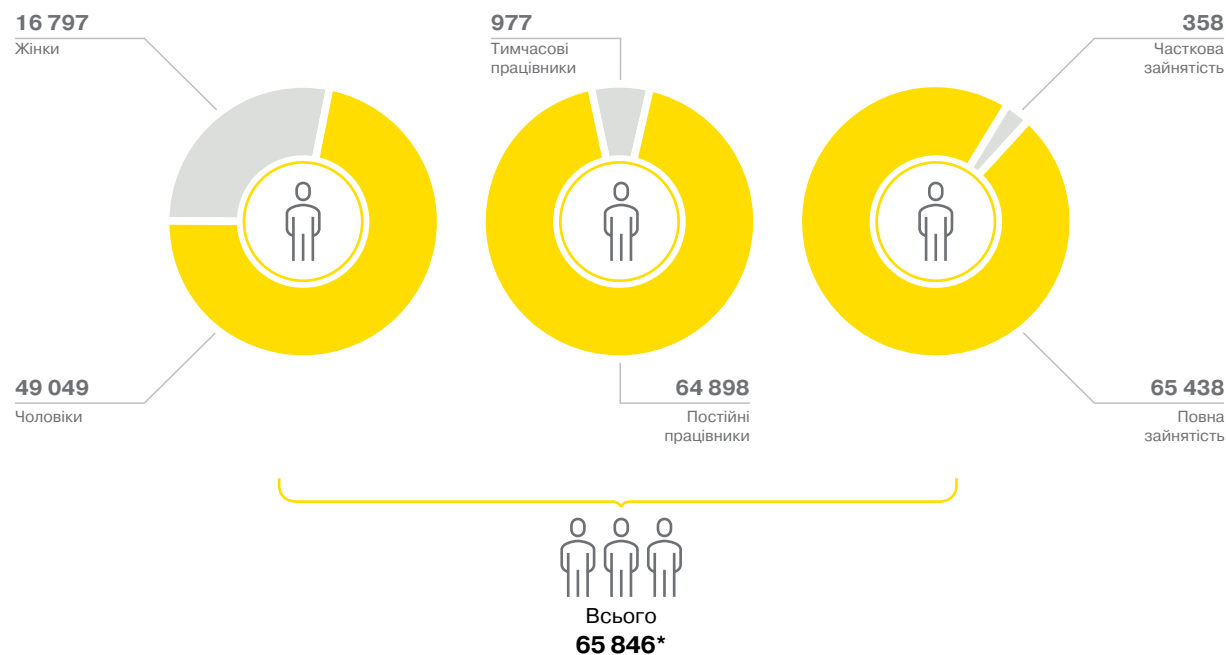
8

ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

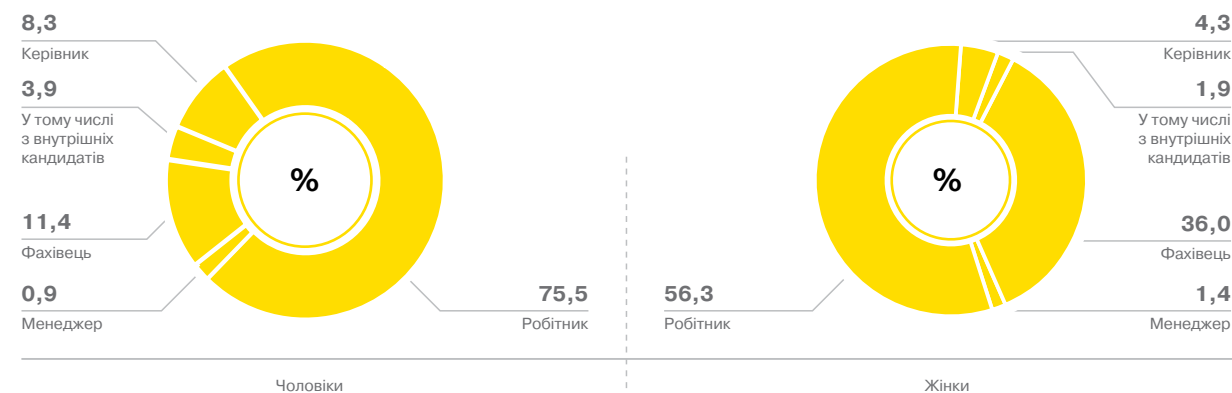
Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній та продуктивній зайнятості й гідній праці для всіх.

Загальна чисельність персоналу Групи ДТЕК у 2018 році, осіб

* Без працівників ДТЕК Сервіс.

Гендерний аспект: організаційна позиція в Групі ДТЕК, % щодо свого гендеру

Більш ніж третина працівників Групи ДТЕК здобула вищу освіту, серед жінок 45% працівниць із вищою освітою, серед чоловіків — 28%.

8

ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Підходи до управління персоналом

Система управління персоналом Групи ДТЕК гармонізована з законодавством України, галузевими нормативними актами та внутрішніми правилами.

Стратегія з управління персоналом спрямована:

- на забезпечення рівних можливостей для всіх працівників;
- залучення найкращих фахівців на ринку праці;
- забезпечення гідного рівня винагороди та заохочення працівників;
- розвиток потенціалу працівників;
- формування єдиної корпоративної культури.

Вибудована в такий спосіб система є ефективним інструментом, що надає можливості для ініціативи працівників.

У Групі ДТЕК поважають право працівників на створення профспілкових організацій та інших об'єднань, що представляють їхні інтереси. Операційні компанії

співпрацюють із цими організаціями й ведуть із ними відкритий діалог. Це гарантує виявлення та своєчасне розв'язання потенційних проблем. Ще одна гарантія захисту інтересів і прав працівників — колективні договори. Договори містять положення про оплату праці, соціальні пільги, виплати пенсіонерам, які не працюють, і зобов'язання у сфері охорони праці та навчання персоналу. Щороку вище керівництво звітує про виконання умов договорів.

Для підтримання постійного двостороннього діалогу використовується низка механізмів донесення думки працівників до вищого керівництва:

- взаємодія з профспілками та регулярні зустрічі з лідерами профспілок;
- зустрічі керівників підприємств і профільних дирекцій із колективами;
- зустрічі керівників підприємства з лідерами громадської думки;
- особистий прийом працівників директором підприємства та HR-керівником;
- HR-дні, на яких керівники з персоналу зустрічаються з працівниками безпосередньо на робочих місцях і відповідають на запитання, інформують про проекти, ініціативи, заходи з HR-напрямку, а також надають зворотний зв'язок про статус вирішення питань, отриманих на попередніх зустрічах;
- соціологічні опитування працівників;
- організація збору звернень, зауважень і пропозицій працівників.

Оплата, преміювання та пільги

У першому кварталі працівники проходять Щорічне оцінювання діяльності (ЩОД), за результатами роботи за звітний період визначаються перспективи кар’єрного зростання та розмір винагороди. Крім того, формуються завдання, програма навчання та розвитку на наступний рік.

ЩОД із 2017 року поширюється на працівників робітничих професій, а з 2018 року охоплює активи ДТЕК Енерго в машинобудуванні. Для більш об’єктивного оцінювання працівників виробничих підприємств застосовується коефіцієнт трудового внеску (КТВ). КТВ — це особистий внесок кожного працівника в загальний результат підрозділу, на його підставі формується індивідуальна оцінка. До критеріїв розрахунку КТВ належать виконання робочих обов’язків, дотримання вимог охорони праці та техніки безпеки, а також компетенції.

Регламент з управління винагородою працівників уніфікує основні виплати та соціальний пакет для персоналу. 2018 року всім працівникам підвищено заробітну плату та збережено в повному обсязі соціальний пакет.

Соціальні виплати та пільги, надані працівникам Групи ДТЕК у 2018 році, тис. грн

Покращення побутових умов	153 284,3
Матеріальна допомога	114 859,8
Одноразові премії працівникам	49 114,6
Добровільне медичне страхування	43 198,4
Корпоративні заходи	41 823,5
Охорона здоров’я	18 353,9
Підтримка пенсіонерів та ветеранів	1 641,2
Інші	24 353,0

Підхід до відповідальної реструктуризації та виходу працівників на пенсію

2018 року підприємства Групи ДТЕК не звільняли персонал через зміну в організації виробництва та праці.

Підприємства використовують наступні механізми реструктуризації персоналу:

- виведення непрофільних функцій в інсорсинг й аутсорсинг;

Прогноз щодо виходу працівників на пенсію, %

Відсоток працівників, які вийдуть на пенсію через 5 років		Відсоток працівників, які вийдуть на пенсію через 10 років	
Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки
6,2	5,6	8,9	7,4

Залучення працівників

Планування потреби в працівниках, пошук і підбір персоналу, а також кадрове адміністрування здійснюються відповідно до законодавства України, колективного договору, положень щодо підбору персоналу, правил внутрішнього трудового розпорядку, Кодексу корпоративної етики та ділової поведінки, інструкцій «Про порядок оформлення листків непрацездатності» та «Про порядок складання графіка відпусток і надання відпусток працівникам».

Для пошуку та підбору персоналу на вакантну позицію насамперед використовують внутрішній рекрутинг, працівників підприємств інформують про вакансії. Охочі можуть надіслати своє резюме та пройти співбесіду на відповідність вакантній посаді за кваліфікаційними вимогами й індивідуальними якостями. Зовнішній добір персоналу здійснюється через центри зайнятості, інтернет-рекрутинг на спеціалізованих ресурсах із пошуку роботи та інших майданчиках.

Навчання та розвиток персоналу

Група ДТЕК орієнтована на стратегію зростання й інновацій. Це вимагає професійних та ініціативних працівників, готових навчатися й зростати в процесі всієї трудової діяльності. Побудована система навчання та розвитку охоплює весь персонал — від робітників до генерального директора, надаючи можливості реалізації в професії та кар’єрного зростання.

У межах навчання та розвитку проводяться:

- обов’язкове професійне навчання працівників, включно з тренажерною підготовкою за окремими спеціальностями;
- розробка корпоративних стандартів для ключових виробничих професій;
- пропаганда культури професійної компетентності через проведення серед працівників конкурсів майстерності;

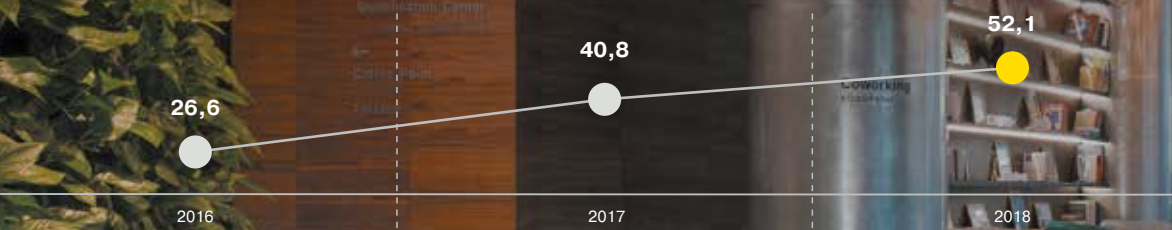
- щорічне оцінювання діяльності, яке охоплює весь персонал і є інструментом формування персональної програми розвитку;
- програма «Кадровий резерв», яка дає змогу планувати та розробляти кар’єрні карти.

Провідна роль в освіті та розвитку персоналу належить корпоративному університету — Академії ДТЕК, яка стала інструментом з управління талантами, знаннями та змінами. Група ДТЕК надає всім працівникам можливість розвивати свій потенціал у корпоративному університеті.

ДТЕК почав трансформацію корпоративного університету. Він стає інноваційною освітньою бізнес-платформою, відкритою для представників бізнесу, державного сектору, громадськості, міжнародних партнерів. У новій якості Academy DTEK буде впроваджувати в Україні міжнародні HR-практики разом зі своїми партнерами — провідними бізнес-школами й організаціями: INSEAD, IE Business School, Thunderbird, HRCI, Києво-Могилянською бізнес-школою.

Academy DTEK відчинила свої двері на території UNIT.City — просторі, який обладнаний новітніми технічними засобами та створює атмосферу для розвитку й генерації нових ідей. Кампус, де розташований офіс, відповідає стандарту «зеленого будівництва» американської системи LEED (Leadership in Energy and Environmental Design).

Інвестиції Групи ДТЕК у навчання та розвиток працівників, млн грн

Професійні стандарти. Група ДТЕК для своїх виробничих підприємств розробляє професійні корпоративні стандарти, щоб синхронізувати розвиток виробництва із вимогами до знань та навичок працівників. 2018 року було розроблено такі корпоративні стандарти: у вугільній галузі — «майстер-підрильник», «гірник на допоміжних роботах», «машиніст установок збагачення та брикетування»; в енергетичній галузі — «апаратник хімводоочищення», «дефектоскопіст з УЗК», «лаборант хімічного аналізу», «електрогазозварник», «машиніст крана автомобільного»; у сфері розподілу електроенергії — «електромонтер із ремонту диспетчерського обладнання та телеавтоматики» і «машиніст автовишки й автогідропідіймача».

Більшість корпоративних стандартів використовують як основу для підготовки державних стандартів професійно-технічної освіти. Це дає змогу скоротити розрив між теоретичними знаннями та практичними вимогами роботодавців — студенти здобувають знання, які знадобляться в професії, що прискорює адаптацію до умов виробництва. 2018 року на національному рівні було прийнято такі корпоративні професійні стандарти: «лаборант хімічного аналізу» й «машиніст установок збагачення та брикетування».

Крім того, на національному рівні було ініційовано роботу зі створення нової професії — «гірник на допоміжних роботах у шахтах». Нова професія об'єднує функціонал з чотирьох напрямів: гірник підземний, машиніст підземних установок, стовбурний підземний та гірник із ремонту гірничих виробок. На початку 2019 року цю професію внесли до національного Класифікатора професій.

Профільні школи. На підприємствах Групи ДТЕК діють дев'ять профільних шкіл, головне завдання яких — дати кожному працівнику можливість самореалізуватися в професії.

Другий напрям роботи — це набуття молодим поколінням досвіду за підтримки висококваліфікованих фахівців. Наприклад, на підприємствах ДТЕК Енерго діє інструмент «Вакантна штатна одиниця», завдання якого — за кожним призначеним працівником закріпити зовнішнього експерта задля скорочення періоду адаптації й освоєння тонкощів професії/посади. У 2018 році було залучено приблизно 40 експертів для передання унікального досвіду.

Крім того, діє постійна програма «Робоче наставництво на виробництві», за якою молодих фахівців робітничих професій навчають практичних навичок нинішні працівники підприємств і ті майстри, що вже вийшли на пенсію. Уже 6 928 наставників передають свій досвід. Окремо у звітному році ДТЕК Енерго розробив програму «Досвід», спрямовану на поширення та збереження професійного досвіду й технічної експертизи фахівців дефіцитних та вузьких спеціалізацій. На розвиток програми створено YouTube-канал «Досвід», де у вільному доступі розміщують навчальні відеоролики з дефіцитних професій.

Новацією у навчанні та розвитку персоналу стало впровадження системи дуального навчання, за якого теоретична частина підготовки проходить на базі освітньої організації, а практична — на робочому місці. Першотравенський гірничий ліцей і Вище професійне училище № 20 (м. Львів) дають майбутнім працівникам знання з професій: «машиніст електровоза», «машиніст підземних установок», «електрогазозварник», «газорізальник», «електрозварник ручного зварювання». А фахівці підприємств допомагають реалізувати їх в умовах реального виробництва.

Професійні конкурси та змагання спрямовані на популяризацію високих стандартів майстерності серед працівників виробничих підприємств. 39 конкурсів було проведено 2018 року.

Значущою подією звітного періоду стало створення Молодіжного руху ДТЕК Енерго, який будує роботу з таких напрямів:

- соціальний сектор — участь молодих працівників у соціальних програмах;
- виробничий сектор — розробка проектів, спрямованих на вдосконалення виробництва, системи охорони праці тощо;
- спортивний сектор — розробка програм із залучення молоді до здорового способу життя;
- культурний сектор — організація культурних заходів.

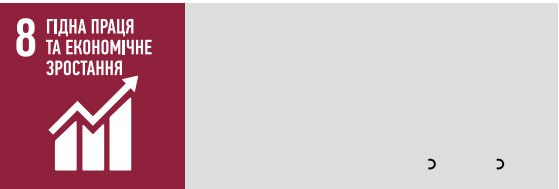
Працівники 26 підприємств — понад 400 активістів — активно беруть участь у Молодіжному русі.

Робота з вишами. З 2009 року в Групі ДТЕК реалізується програма зі співпраці з вищими навчальними закладами. Ця програма враховує кадрові потреби підприємств у короткостроковій перспективі й допомагає підготувати необхідних фахівців. У вишах формується «Група ДТЕК» із перспективних студентів четвертого курсу, які проходять навчання за додатковими програмами, що враховують специфіку майбутньої професії.

Сьогодні вишами-партнерами є: НТУ «Дніпровська політехніка», НТУ «Харківський політехнічний інститут», Донецький національний технічний університет та Індустріальний інститут Донецького національного технічного університету, Дніпровський національний університет залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна, Український державний хіміко-технологічний університет, Донбаська державна машинобудівна академія, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Українська інженерно-педагогічна академія, НТУ «КПІ ім. І. Сікорського», Приазовський державний технічний університет, Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка.

Навчання та розвиток персоналу у 2018 році в цифрах

Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я

Головна мета системи охорони праці та промислової безпеки — збереження життя, здоров'я та працездатності працівника в процесі всієї трудової діяльності. Для досягнення цієї мети в Групі ДТЕК прийнято нульову толерантність до виробничого травматизму та вибуховості культура дбайливого ставлення до власного життя й безпеки людей навколо.

У Групі ДТЕК у галузі охорони праці та промислової безпеки побудована організаційна структура, яка охоплює всі рівні управління. Комітети з безпеки праці та охорони довкілля при наглядових радах є основним інструментом аналізу наявної системи управління. Комітет із питань сталого розвитку при правлінні регулярно оцінює систему управління та готує рекомендації щодо вдосконалення. У кожному напрямі бізнесу створено функції з охорони праці, які відповідають за впровадження системних підходів і реалізацію прийнятих рішень. Отже, система управління охороною праці та промисловою безпекою (ОП і ПБ) інтегрована в повсякденну діяльність усіх виробничих підприємств і є обов'язковою умовою під час визначення та досягнення стратегічних цілей.

Пріоритетні напрями інвестицій в ОП і ПБ:

- регулярне проведення сертифікаційних аудитів на відповідність системи управління ОП національним нормативним вимогам і міжнародному стандарту OHSAS 18001;
- виконання комплексних заходів щодо покращення умов праці;
- постійне вдосконалення робочих місць для підвищення безпеки праці та покращення виробничого середовища;
- дотримання нормативних вимог до санітарно-побутових умов;

- придбання спецодягу, спецвзуття, засобів індивідуального та колективного захисту, засобів протипожежного захисту;
- проведення первинних, періодичних і позачергових медичних оглядів персоналу;
- навчання та підвищення рівня знань персоналу;
- проведення заходів із запобігання травматизму серед населення.

Підходи та сертифікація в галузі ОП і ПБ

Розділ «Охорона праці та техніка безпеки» — обов'язковий пункт колективних договорів на всіх виробничих підприємствах Групи ДТЕК. До цього пункту включено зобов'язання адміністрації та профспілок щодо виконання в повному обсязі законодавства в цій галузі.

Відповідно до колективного договору підприємства Групи ДТЕК зобов'язуються:

- проводити атестацію робочих місць;
- забезпечувати працівників необхідним інструментом, спецодягом, спецвзуттям, засобами індивідуального та колективного захисту, мийними засобами;
- забезпечувати стабільну роботу поверхневих і підземних здоров'я пунктів із постійним комплектуванням медикаментами й обладнанням;
- проводити періодичні медичні огляди, надавати невідкладну медичну допомогу;
- компенсувати шкоду, заподіяну працівникові внаслідок виробничої травми або професійного захворювання;
- проводити професійну підготовку й навчання з охорони праці та промислової безпеки;
- інформувати працівників про професійні ризики для здоров'я та вживати заходи щодо мінімізації й усунення таких ризиків;
- заохочувати працівників, які беруть активну участь у заходах щодо підвищення рівня охорони праці та промислової безпеки.

2018 року в ДТЕК Дніпропетровські електромережі, ДТЕК Київські електромережі та ДТЕК Донецькі електромережі було прийнято нову редакцію колективних договорів, яка враховує актуальні запити працівників, можливості підприємств і вимоги Постанови НКРЕКП № 1406 від 27 грудня 2017 року.

Виховання культури дбайливого й уважного ставлення до власного життя та безпеки людей поруч вимагає корекції мислення, послідовного впровадження знань та принципів, які лежать в основі будь-якої виробничої дії. Задля цього підприємства Групи ДТЕК розробляють внутрішні нормативні документи для вдосконалення системи управління охороною праці, які потім погоджують із профспілками та впроваджують у виробничу практику. Всебічний підхід дав змогу напрацювати значний досвід, який сьогодні потрібен на державному рівні. Наприклад, працівники вуглевидобувних підприємств ДТЕК Енерго входять до складу робочої групи з перегляду державних нормативних документів: Правила безпеки у вугільних шахтах і Правила пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості. До робочої групи увійшли представники Міністерства соціальної політики України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, профільних інститутів та інші учасники.

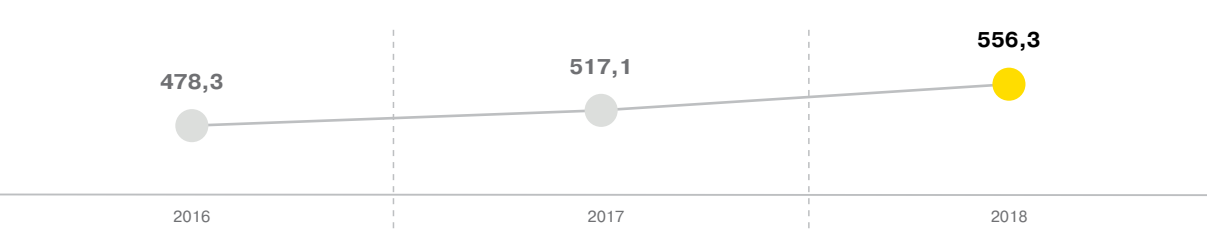
На виробничих підприємствах Групи ДТЕК функціонує або впроваджується система управління ОП і ПБ відповідно до міжнародного стандарту OHSAS 18001. 2018 року ДТЕК Дніпроенерго та ДТЕК Східенерго пройшли сертифікаційний аудит, Нафтогазвидобування — ресертифікаційний аудит, ДТЕК Західенерго, Інтеренергосервіс, ДТЕК Дніпровські електромережі, ДТЕК Донецькі електромережі — наглядовий аудит на відповідність систем управління охороною праці вимогам OHSAS 18001:2007. У Вінд Пауер система управління охороною праці сертифікується на відповідність OHSAS 18001:2010. Згідно зі звітом аудиторів, системи менеджменту на підприємствах є повністю результативними. 100% працівників входять до сфери сертифікації.

На підприємствах із видобутку та збагачення вугілля, а також теплової генерації 2018 року прийнято Програму ініціатив з охорони праці, пріоритетними напрямами якої стали:

- Впровадження та функціонування алгоритму управління небезпечними діями з застосуванням системи безперервного вдосконалення «Новатор». Проектом створено систему мотивації за подання ідей щодо безпечної організації робіт.
- Виконання принципу застосування Кардинальних правил. Основна мета введення таких правил — підвищення персональної відповідальності кожного працівника за дотримання безпечних умов праці. Наслідком невиконання правил є обов'язкове порушення питання про звільнення.
- Лідерство та особиста участь керівника в забезпеченні безпеки праці. Для створення духу суперництва розроблено та впроваджено систему ранжування підприємств за досягнутими результатами. Крім того, на підприємствах продовжує функціонувати система оцінювання перших керівників із питань охорони праці. Це є дієвим інструментом для кількісного та якісного оцінювання ефективності роботи в цьому напрямі.
- Проведення стажування працівників, що мають бути або вже призначені на керівні посади, у системі охорони праці.

Підрядні організації, які виконують роботи на виробничих підприємствах Групи ДТЕК, також мають дотримуватися прийнятих підходів у питаннях ОП і ПБ. Задля цього розроблено положення «Про безпеку послуг підрядних організацій», яке уніфікує вимоги до охорони праці, промислової, пожежної та загальної безпеки. Частиною положення є лист оцінювання підрядника за вимогам безпеки, вимоги до дій для гарантування безпеки робіт підрядника, схема дій та розподілу відповідальності задля гарантування безпеки робіт підрядною організацією. У разі порушення вимог застосовуються відповідні заходи аж до заборони виконання робіт й розірвання договору. Кожен випадок травмування працівника на виробництві розслідує комісія, до якої залучені представники органів контролю, а також проводиться внутрішнє розслідування. За результатами розслідування розробляються коригувальні заходи, спрямовані на недопущення подібних випадків у майбутньому.

Інвестиції Групи ДТЕК в охорону праці та промислову безпеку, млн грн

Навчання в галузі ОП і ПБ

Для підтримання необхідного кваліфікаційного рівня працівників і готовності виконувати професійні обов'язки з дотриманням вимог безпеки розроблено систему навчання. Навчання та перевірку знань на постійній основі проводять всі виробничі підприємства Групи ДТЕК.

2018 року навчання з ОП і ПБ пройшла 41 тис. працівників.

Основні підходи до навчання з питань охорони праці та техніки безпеки:

- використання засобів візуалізації під час проведення навчальних занять (демонстрація навчальних фільмів і слайдів);
- проведення відеоінструктажів;
- диференціація працівників за рівнем кваліфікації та спеціалізації;
- залучення всього персоналу до процесу навчання;
- багаторівневий контроль знань.

Для підвищення ефективності було розроблено процедури проведення інструктажів, навчання та перевірки знань, у яких визначено види, періодичність і порядок організації та проведення цих заходів. Додатково для

захисту від стихійних лих на підприємствах Групи ДТЕК проводять технічні, організаційні та навчальні заходи: із захисту від затоплення, з контролю стану блискавкизахисту та пожежної автоматики, з підтримання в готовності засобів індивідуального захисту та захисних споруд.

Другий важливий напрям, який підтримує мотивацію до безпечної праці, — конкурси професійної майстерності та профільні конференції. Наприклад, 2018 року ДТЕК Енерго провів всеукраїнський конкурс добровільних пожежних дружин, у якому взяли участь працівники всіх теплових електростанцій країни. Бойове розгортання, естафета, влучання потоком води з брандспойта в ціль, відповіді на теоретичні питання — це те, з чим випало зіткнутися промисловим вогнеборцям на змаганнях. Конкурсна комісія почесне третє місце віддала команді Слов'янської ТЕС, «срібло» взяли представники ДТЕК Добротвірської ТЕС, а лідерами турніру стали пожежники ДТЕК Бурштинської ТЕС.

ДТЕК Нафтогаз щорічно організовує та проводить Міжнародну науково-технічну конференцію з питань охорони праці, промислової та екологічної безпеки. 2018 року конференцію відвідали понад 100 учасників. Вони обговорили, як інноваційні рішення сприяють підвищенню рівня охорони праці, промислової та екологічної безпеки, обговорили перспективи розвитку пожежної та техногенної безпеки об'єктів нафтогазового комплексу, порядок атестації робочих місць за умовами праці та інші важливі питання.

Основні інструменти, спрямовані на охорону праці та промислову безпеку

Видобуток та збагачення вугілля	• Контроль психофізіологічного стану персоналу • Відеоінструктаж перед робочою зміною • Навчання та перевірка знань на базі програми ПРОТЕК • Реєстрація та моніторинг критичних ризиків • Алгоритм управління небезпечними діями з застосуванням системи безперервного вдосконалення «Новатор» • Кардинальні правила • Оцінювання перших керівників із питань ОП і ПБ • «Лінія довіри» з питань ОП і ПБ • Стимулювання за виконання показників з ОП і ПБ: матеріальна та нематеріальна винагорода • Конкурси професійної майстерності
	• Навчання та перевірка знань на базі програми ПРОТЕК • Власні навчально-виробничі центри з правом видавати диплом державного зразка • Навчальний полігон із підготовки дипломованих електрозварників, що пройшов атестацію в Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона

Генерація електроенергії ТЕС і ТЕЦ	• «Полігон тренажера енергоблока 200, 300 МВт» для відпрацювання дій із ліквідації нештатних й аварійних режимів • Тренажер-симулятор віртуальної реальності «Виведення в ремонт комірки КРП 6 кВ», експлуатація яких пов'язана з підвищеним ризиком або з великими витратами • Стимулювання за виконання показників з ОП і ПБ: матеріальна та нематеріальна винагорода • Протиаварійні та протипожежні тренування • Конкурси професійної майстерності • Всеукраїнські змагання добровільних пожежних дружин • Конференції з питань охорони праці за участю профспілкових організацій виробничих підприємств • Щорічні дні охорони праці за участю членів сім'ї працівників підприємств
Відновлювана енергетика	• Контроль за дотриманням вимог охорони праці та промислової безпеки на вітро- та сонячних електростанціях • Узгодження основних фондів із вимогами нормативно-правових актів у галузі охорони праці та промислової безпеки • Семінари та тренінги з надання домедичної допомоги й готовності реагувати та керувати надзвичайними ситуаціями
Видобуток природного газу	• Цілодобовий контроль за дотриманням вимог промислової безпеки • Автоматизовані системи протиаварійної та протипожежної безпеки • Контроль культури виробництва, технологічної дисципліни • Протиаварійні та протипожежні тренінги • Тренінги з надання першої медичної допомоги • Конкурси професійної майстерності • Щорічна конференція з охорони праці, промислової безпеки та охорони довкілля
Розподіл електроенергії	• Забезпечення відеокамерами та диктофонами бригад для запису робочого процесу, аби контролювати якість проведення цільових інструктажів • Віддалений доступ до відеокамер диспетчерських пунктів • Стимулювання за виконання показників з ОП і ПБ: матеріальна та нематеріальна винагорода. Впроваджено систему рейтингів за виконання показників з охорони праці, на основі якої підприємства ранжують структурні одиниці. Усіх працівників структурних одиниць, що увійшли до топ-3, щоквартально преміюють • Програма ЄСМ для обліку аудитів робочих місць • Протипожежні й об'єктні тренування • Щорічні дні охорони праці за участю працівників медичних установ, дорожньої поліції, МНС

Охорона здоров'я працівників і медицина праці

У Групі ДТЕК реалізують комплексні програми в галузі медицини праці. Контролюють динаміку двох медико-соціальних показників: рівень захворюваності та індекс здоров'я. Це дає змогу ефективніше впливати на підвищення продуктивності праці та зниження фінансових втрат Групи ДТЕК.

Виробничі підприємства ДТЕК Енерго та ДТЕК Мережі в охорону праці також включають програми з оздоровлення персоналу в санаторно-курортних установах. Підприємства щорічно виділяють і направляють кошти для організації відпочинку й оздоровлення як працівників, так і членів їхніх сімей. Організація проводиться спільно з профспілковими комітетами.

Ключові факти щодо охорони здоров'я працівників і медицини праці

Санаторно-курортне оздоровлення працівників та їхніх родин на базах відпочинку підприємств та в санаторіях-профілакторіях ДТЕК Сервіс

8 601

особу оздоровлено в санаторіях-профілакторіях

33

здоровпункти, з них 32 цілодобові та 18 підземних

546

медпрацівників, з яких 77 лікарів

16

психологів

більш ніж

2,0 млн

оглядів працівників перед зміною

проведено

405,9 тис.

прийомів працівників

1,4 тис.

працівників надано невідкладну медичну допомогу

24,8 тис.

консультацій психологів

ЗВУТ —

єдина база для моніторингу показників здоров'я працівників і діяльності медичних об'єктів підприємств

Централізований апарат управління

Єдині стандарти надання медичної допомоги

Медична страховка для всіх працівників

Профілактика професійних захворювань

Атестація робочих місць

10,16 —

рівень захворюваності з тимчасовою втратою працездатності у 2018 році (10,93 — на одного працівника виробничих підприємств у 2017 році)

53,0 —

індекс здоров'я у 2018 році (у 2017 році індекс здоров'я — відсоток працівників, які не хворіли протягом року, — становив 56,0)

Додаток 1

Про звіт і процес нефінансової звітності

Цей звіт, зокрема розділ «Сталий розвиток» (далі — Звіт), відбиває істотні факти про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК у 2018 календарному році (з 1 січня до 31 грудня включно), а також деякі факти 2019 року, що безпосередньо пов'язані із діяльністю, яку Група ДТЕК вела 2018 року, або важливі з погляду розуміння завдань сталого розвитку.

Рівень відповідності GRI

	C	C+	B	B+	A	A+
Самодекларація			✓			
Перевірка третьої сторони						
Перевірка GRI						

Межі та сфера охоплення звітності

Звіт відбиває масштаб діяльності Групи ДТЕК, підходи в галузі менеджменту та взаємодії із зацікавленими сторонами, показники результативності в економічній та екологічній сферах, сфері управління персоналом,

Звіт є шостим інтегрованим звітом і дев'ятим звітом, що розкриває інформацію про діяльність Групи ДТЕК у галузі сталого розвитку. Попередній звіт був опублікований 2018 року й містив інформацію про діяльність компанії у 2017 календарному році.

Звіт підготовлений із використанням:

- показників Посібника зі звітності у сфері сталого розвитку (GRI);
- змісту 17 Цілей сталого розвитку ООН.

взаємодії із суспільством, клієнтоорієнтованій діяльності.

Структура представлена в розділі «Про групу ДТЕК» на стор. 14. Нефінансова звітність містить кількісні та якісні (описові) елементи за напрямками діяльності Групи ДТЕК, які найістотніше впливають на економіку, екологію та соціальні аспекти.

Організаційні межі нефінансової звітності

Підприємства	Підприємства
1. Генерація електроенергії ТЕС і ТЕЦ	3. Розподіл електроенергії
ТОВ «ДТЕК Східенерго», у тому числі:	ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»
→ ДТЕК Кураховська ТЕС	ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»
→ ДТЕК Луганська ТЕС	ПАТ «ДТЕК Київські електромережі»
	ПАТ «ДТЕК Донецькі електромережі»
	ПАТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»
АТ «ДТЕК Дніпроенерго», у тому числі:	
→ ДТЕК Криворізька ТЕС	4. Генерація електроенергії ВЕС і СЕС
→ ДТЕК Запорізька ТЕС	ТОВ «Вінд Пауер»
→ ДТЕК Придніпровська ТЕС	ТОВ «Приморська вітроелектростанція»
	ТОВ «Приморська вітроелектростанція 2»
АТ «ДТЕК Західенерго», у тому числі:	ТОВ «Орлівська вітроелектростанція»
→ ДТЕК Бурштинська ТЕС	ТОВ «Вінд Тех»
→ ДТЕК Добротвірська ТЕС	ТОВ «Трифонівка Енержі»
→ ДТЕК Ладизинська ТЕС	ТОВ «Солар Фарм»
ТОВ «ДТЕК Миронівська ТЕС»	5. Видобуток природного газу
	ПрАТ «Нафтогазвидобування»
2. Видобуток і збагачення вугілля	
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», у тому числі:	
→ ВСП «ШУ Тернівське»	
→ ВСП «ШУ Павлоградське»	
→ ВСП «ШУ імені Героїв Космосу»	
→ ВСП «ШУ Дніпровське»	
→ ВСП «ШУ Першотравенське»	
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля», у тому числі:	
→ ВСП «ШУ Добропільське»	
→ ВСП «ШУ Білозерське»	
ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ»	
ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська»	
ТОВ «ЦЗФ «Курахівська»	
ПАТ «ДТЕК Октябрська ЦЗФ»	

Підстави для виключення організацій із меж звітності

До меж звітності не включені компанії, вплив яких незначний за показниками GRI, компанії та підприємства, що працюють за межами України, підприємства та активи підприємств, що перебувають поза межами операційного управління.

Істотні теми

Оцінюючи істотність тем для цілей нефінансової звітності, Група ДТЕК бере до уваги принципи доцільності й актуальності в умовах українського контексту. За підсумками аудиту інформаційних матеріалів у ЗМІ, досліджень соціального клімату на підприємствах Групи ДТЕК, аналізу змісту нефінансових звітів провідних енергетичних компаній, змісту діалогів із зацікавленими сторонами були визначені такі істотні для звіту теми (на основі експертної оцінки менеджменту Групи ДТЕК):

Контекст	Низький ступінь істотності	Середній ступінь істотності	Високий ступінь істотності	
Міжнародний	Переваги різних тарифів для споживачів	Нова філософія: соціально-клієнтоорієнтована енергетика	Модернізація енергосистем і відновлення основних фондів (Східна Європа)	
	Безпека мережевої інфраструктури для населення	Просування відповідального енергоспоживання	Комбіноване використання видів палива, розвиток ВДЕ	
	Наукові розробки та дослідження	Інвестиції в нові технології	Енергоефективність та зниження викидів парникових газів	
	Взаємодія з підрядниками	Взаємодія з клієнтами	Управління екологічними впливами	
Україна	Збереження біорізноманіття	Ризик монополізації українського ринку	Стратегія Групи ДТЕК і напрями інвестицій	
	Система оплати праці на підприємствах Групи ДТЕК	Покращення системи моніторингу довкілля	Підвищення рівня життя населення територій діяльності підприємств	
	Якість послуг освіти та охорони здоров'я	Необхідність національної стратегії зі сталого розвитку	Безпека праці шахтарів	
	Розвиток соціального підприємництва	Управління відходами до їх повної утилізації	Реструктуризація вугільної галузі та енергетичного сектору загалом	

Розрахунок показників

Джерелами даних є офіційні форми звітності, які надаються щорічно до органів державної статистики. Низка показників збирається та розраховується відповідно до форм внутрішньої звітності, які перевіряються відповідальними представниками компаній у межах процедур внутрішнього аудиту.

Дані щодо викидів парникових газів містять тільки прямі викиди парникових газів. Група СКМ наразі

не здійснює підрахунок обсягу непрямих викидів парникових газів у зв'язку з їхньою крайньою незначністю, якщо порівнювати з обсягами прямих викидів.

Для розрахунку коефіцієнта плинності кадрів використовуються середньооблікова чисельність штатних працівників.

Докладний опис методології розрахунку показників було представлено у «Звіті про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК за 2008–2009 роки».

Додаток 2

Кількісні показники результативності Групи ДТЕК

Економічні

Показники економічної результативності Групи ДТЕК наведені у розділах «Огляди галузей та макроекономіки», а також «Результати діяльності» цього звіту.

Екологічні

Валові викиди парникових газів, тис. тонн

	Роки	Метан	Діоксид вуглецю (CO ₂)	Закис азоту (N ₂ O)	Всього	В еквіваленті CO ₂ , тонн
	2015	215,6	42 824,3	0,728	43 040,7	47 606 643,9
	2016	234,5	45 108,6	0,632	45 343,8	50 265 704,9
	2017	158,3	40 080,9	0,553	40 239,8	43 598 174,9
	2018	139,0	35 586,0	0,544	35 725,6	38 763 963,4

Викиди озоноруйнівних речовин: N₂O, гексофторид, тонн

	Роки	Гідрохлорфторвуглеці (ГХВ)	Хлорфторвуглеці (ХФВ)	Трихлоретан (C ₂ Cl ₃ H ₃)	Галонен	Вуглець чотирихлористий (тетрахлорметан)
	2017	10,5	0,0	0,0	0,0	0,018
	2018	0,088	0,0	0,0	0,0	0,018

Вміст забруднювальних речовин у стічних водах, тонн

	Роки	БПК*	Нафтопродукти	Завислі речовини	Сухий залишок	Хлориди	Сульфати	Азот амонійний	Залізо загальне	Нітрати
	2015	544,3	14,7	2 579,9	237 370,4	55 285,5	62 082,1	30,0	17,3	323,32
	2016	389,3	10,1	2 352,4	183 803,7	35 169,3	52 673,5	27,7	15,7	282,30
	2017	183,8	5,3	705,2	89 200,1	27 567,8	21 467,6	8,5	3,0	47,9
	2018	202,3	6,1	762,0	109 976,0	38 262,0	22 990,0	8,8	3,4	64,9

* Біологічна потреба в кисні.

Загальний обсяг багаторазово та повторно використовуваної води, тис. куб. метрів

Роки	Показник
2015	4 883 221,1
2016	6 495 344,4
2017	6 050 243,6
2018	5 209 024,5

Загальний обсяг споживання води на власні потреби з розбиттям за джерелами, тис. куб. метрів

Роки	Поверхневі води	Підземні води	Вода, яку постачають комунальні та інші підприємства	Інші джерела	Всього
2015	1 620 121,9	1 718,2	67 043,0	11 218,4	1 700 101,5
2016	1 743 516,6	1 597,7	58 265,7	13 137,5	1 816 517,6
2017	1 578 146,5	951,2	50 117,8	13 386,2	1 635 908,7
2018	1 298 518,0	1 069,2	6 501,9	69 032,8	1 375 194,4

Способи поводження з відходами, тонн

Роки	Обсяг розміщення	Передано стороннім організаціям	Обсяг утилізованих, перероблених відходів	Всього
2015	12 552 654,6	2 225 661,2	1 656 912,1	16 435 228,0
2016	13 238 278,7	853 070,6	3 906 109,0	17 997 458,4
2017	13 831 285,3	709 980,7	3 107 214,1	17 648 480,2
2018	9 938 133,1	509 963,6	3 363 227,5	13 811 324,2

Рекультивація земель, га

Роки	Площа земель, що підлягають рекультивації на початок року	Площа земель, що підлягають рекультивації на кінець року	Площа земель, рекультивованих у звітному році
2015	453,3	423,7	26,6
2016	389,3	496,9	30,1
2017	295,2	198,7	39,3
2018	480,5	480,5	10,9*

* Завершення технічного етапу рекультивації.

Охорона праці

Показники травматизму

Показники	2015	2016	2017	2018
Коефіцієнт частоти виробничого травматизму (КВТ) (LTAFR)	0,500	0,530	0,570	0,580
Дістали не смертельні травми, осіб	0,014	0,011	0,010	0,021
Коефіцієнт частоти смертельного травматизму (КСТ) (FAFR)	322	399	285	246
Дістали травми зі смертельним результатом, осіб	9	9	5	9

Персонал

Облікова чисельність персоналу станом на 31 грудня 2018 року, осіб

Всього	Постійні працівники	Тимчасові працівники	Повна зайнятість	Часткова зайнятість	Жінки	Чоловіки	Відсоток працівників, які підуть на пенсію через 5 років		Відсоток працівників, які підуть на пенсію через 10 років	
							жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
65 846	64 898	977	65 438	358	16 797	49 049	5,6	6,2	7,4	8,9

Працівники Групи ДТЕК: показники за статтю у 2018* році

Жінки, осіб

Вік		
менш ніж 30 років	від 30 до 50 років	понад 50 років
1 380	10 265	5 066

Освіта

вища	науковий ступінь
7 579	6

Стаж у компанії

менш ніж 3 роки	від 3 до 5 років	понад 5 років
2 631	1 955	12 125

Організаційна позиція

керівник	у тому числі з внутрішніх кандидатів	менеджер	фахівець	робітник
728	315	233	6 039	9 441

* Звіт за показником не охоплює ПрАТ «Нафтогазвидобування».

Чоловіки, осіб

Вік		
менш ніж 30 років	від 30 до 50 років	понад 50 років
8 770	30 786	9 270

Освіта

вища	науковий ступінь
14 258	22

Стаж у компанії

менш ніж 3 роки	від 3 до 5 років	понад 5 років
9 571	5 881	33 445

Організаційна позиція

керівник	у тому числі з внутрішніх кандидатів	менеджер	фахівець	робітник
4 219	1 965	468	5 798	38 373

Додаток 3

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 102-1	Назва організації	10
GRI 102-2	Головні бренди, види продукції, а також послуги	10—11, 14—16
GRI 102-3	Розташування штаб-квартири організації	12—13
GRI 102-4	Кількість країн, у яких організація веде свою діяльність, і назви країн, у яких у організації є істотні підрозділи або особливо значущі з погляду питань сталого розвитку, що охоплюються звітом	12—14
GRI 102-5	Характер власності й організаційно-правова форма	10, 14; Додаток 1, https://energo.dtek.com/about/dtek_energo/
GRI 102-6	Ринки, на яких працює організація (включно з географічним поділом, галузями, які вона обслуговує, а також категоріями споживачів і бенефіціарів)	15—16
GRI 102-7	Масштаб організації, у тому числі: - загальна чисельність працівників; - загальна кількість підрозділів; - чистий обсяг продажів (для організацій приватного сектору) або чистий виторг (для державних організацій); - загальний капітал як власний, так і позиковий (для організацій приватного сектору); - обсяг постачуваної продукції або послуг	10—11
GRI 102-8	Інформація про працівників та іншу робочу силу, у тому числі: - загальна чисельність працівників із розбиттям за договором про найм (постійні та тимчасові), статтю; - загальна чисельність працівників за договором про найм (постійні та тимчасові) з розбиттям за регіоном; - загальна чисельність працівників за типом зайнятості (повна та часткова), статтю; - повідомте, чи виконується істотна частка робіт в організації працівниками, які юридично вважаються такими, що ведуть індивідуальну трудову або підприємницьку діяльність, або особами, відмінними від штатних і позаштатних працівників, включно зі штатними та позаштатними працівниками субпідрядників; - поясніть будь-які істотні сезонні зміни чисельності зайнятих осіб (наприклад, у туризмі чи сільському господарстві); - поясніть, як були зібрані дані	124—125, Додаток 2
GRI 102-9	Ланцюжок постачань організації (основні особливості ланцюжка постачань з урахуванням основних видів діяльності, продукції та послуг організації)	14—16, 58—59

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 102-10	Усі істотні зміни масштабів, структури або власності організації або її ланцюжка постачань, що відбулися упродовж звітного періоду, з урахуванням змін, що стосуються підрозділів або їх місцеперебування, у тому числі: - відкриття, закриття та розширення підприємств; - зміни в структурі акціонерного капіталу та інші дії з формування, підтримання або зміни капіталу (для організацій приватного сектору); - зміна місцеперебування постачальників, структури ланцюжка постачань або відносин із постачальниками, включно з вибором постачальників і припиненням відносин із постачальниками	16, 18—19, 82—85, Додаток 1
GRI 102-11	Чи застосовує організація принцип обережності і як саме (підхід організації до управління ризиками під час планування діяльності або введення нової продукції)	94
GRI 102-12	Зовнішні ініціативи (розроблені зовнішніми сторонами економічні, екологічні та соціальні хартії, принципи або інші ініціативи, до яких організація приєдналася або підтримує)	19, 102, 107, 128
GRI 102-13	Членство в асоціаціях (наприклад, галузевих) і/або національних і міжнародних організаціях із захисту інтересів, у яких організація бере участь	102
GRI 102-14	Заява генерального директора про важливість сталості для компанії та її стратегії	4—7
GRI 102-15	Опис ключових впливів, ризиків, можливостей	16, 22—23
GRI 102-16	Цінності, принципи, стандарти та норми поведінки організації, як-от кодекси поведінки та етичні кодекси	20, 95—96
GRI 102-17	Механізми звернення та розв’язання питань щодо етики: - внутрішні та зовнішні механізми звернення за консультаціями з питань етичної та законослухняної поведінки, а також із питань, пов’язаних із проявами несумлінності в організації; - внутрішні та зовнішні механізми повідомлення про неетичну або незаконну поведінку, а також про проблеми, пов’язані з несумлінністю в організації	95—96
GRI 102-18	Структура корпоративного управління	88—89
GRI 102-19	Порядок делегування повноважень щодо розв’язання економічних, екологічних і соціальних проблем від вищого органу корпоративного управління до виконавчих керівників вищого рангу та інших працівників	89—93
GRI 102-20	Керівники, відповідальні за розв’язання економічних, екологічних і соціальних проблем	24—27, 89—91, 93

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 102-21	Процедури проведення консультацій з економічних, екологічних і соціальних проблем між зацікавленими сторонами та вищим органом корпоративного управління	101, 117, 125
GRI 102-22	Склад вищого органу корпоративного управління та його комітетів, включно з: - виконавчими та невиконавчими членами; - незалежними членами; - термінами перебування на посаді членів вищого органу корпоративного управління; кількістю інших значущих посад і зобов'язань кожної посадової особи, а також характером цих зобов'язань; - статтю; - участю недостатньо представлених соціальних груп; - компетенціями, що стосуються економічного, екологічного й соціального впливу організації; - представництвом зацікавлених сторін	89—93
GRI 102-23	Чи є голова вищого органу корпоративного управління також виконавчим директором (і якщо так, то його функції в управлінні організацією та причини такого суміщення посад)	ні
GRI 102-24	Порядок висунення та відбору кандидатів у члени вищого органу корпоративного управління, включно з: - залученими зацікавленими сторонами; - незалежністю; - статтю; - досвідом у галузі соціальних, економічних, екологічних проблем	89-93, Додаток 2. У Групі ДТЕК визначено правила пошуку та підбору вищого керівництва (з Політики з управління персоналом)
GRI 102-25	Конфлікти інтересів: - процедури, які використовуються вищим органом корпоративного управління для запобігання конфліктам інтересів і управління ними; - чи розголошені конфлікти інтересів зацікавленим сторонам	95
GRI 102-26	Роль вищого органу корпоративного управління та виконавчих керівників вищого рангу в розробленні, затвердженні та оновленні формулювань цілей організації, її цінностей і місії, а також її стратегій, політик і завдань щодо економічного, екологічного та соціального впливу	92-95 Розробка, затвердження та оновлення формулювань цілей ДТЕК, цінностей і місії компанії, а також її стратегій, політик і завдань щодо економічного, екологічного й соціального впливу здійснюється за участю наглядової ради та правління

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 102-27	Заходи, що вживаються для вироблення та підвищення інформованості членів вищого органу корпоративного управління у зв'язку з економічною, екологічною та соціальною проблематикою	101
GRI 102-28	Процедури оцінювання діяльності вищого органу корпоративного управління з погляду управління ним економічними, екологічними та соціальними питаннями, включно з незалежним оцінюванням та частотою його проведення; вжиті заходи за результатами оцінювання діяльності органу	У генерального директора, директора зі сталого розвитку, директора з регіональної політики зафіксовано показники результативності з економічних, екологічних та соціальних аспектів. Виконання показників контролюється наглядовою радою
GRI 102-29	Роль вищого органу корпоративного управління у виявленні економічних, екологічних та соціальних впливів, ризиків і можливостей та управлінні ними, використання консультацій із зацікавленими сторонами	92—95, 101
GRI 102-30	Роль вищого органу корпоративного управління в аналізі ефективності використовуваних організацією методів управлінням ризиками, пов'язаними з економічними, екологічними та соціальними питаннями	94
GRI 102-31	Частота аналізу економічних, екологічних та соціальних впливів, ризиків і можливостей вищим органом	У межах діяльності комітетів при наглядових радах
GRI 102-32	Вищий орган, який офіційно перевіряє та затверджує звіт в організації в галузі сталого розвитку та забезпечує охоплення всіх істотних аспектів	Генеральний директор
GRI 102-33	Процедура інформування вищого органу корпоративного управління про критично важливі проблеми	88—94
GRI 102-34	Характер і загальна кількість критично важливих проблем: - характер і загальна кількість критично важливих проблем, доведених до відома вищого органу корпоративного управління; - механізми, які були використані для їх розгляду та розв'язання	22—23, 56—80, 82—83
GRI 102-35	Політика винагороди: - політика винагороди членів вищого органу корпоративного управління та виконавчих керівників вищого рангу; - як правила винагороди членів вищого рангу пов'язані з цілями органу корпоративного управління та виконавчих керівників вищого рангу з економічних, екологічних, соціальних питань	Правила винагороди встановлені через оцінювання досягнення затверджених цілей і KPI

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 102-36	Порядок визначення розміру винагороди, чи залучені консультанти до процедури визначення розміру винагороди	126-127 Правила винагороди встановлені через оцінювання досягнення затверджених стратегічних цілей і KPI
GRI 102-37	Залучення зацікавлених сторін до процесу винагороди: як з'ясовуються й беруться до уваги думки зацікавлених сторін про винагороду, включно з результатами голосування за правила, та пропозиції щодо винагороди, якщо це може бути застосовано	126-127 Правила винагороди встановлені через оцінювання досягнення затверджених стратегічних цілей і KPI
GRI 102-38	Відношення загальної річної винагороди найбільш високооплачуваної посадової особи організації в кожній країні, де ведеться основна господарська діяльність, до середньої річної винагороди всіх працівників (без найбільш високооплачуваної посадової особи) у тій самій країні	У звітному періоді оцінювання не проводилося
GRI 102-39	Відношення відсотка зростання загальної річної винагороди найбільш високооплачуваної посадової особи організації в кожній країні, у якій ведеться істотна господарська діяльність, до відсотка зростання середньої річної винагороди всіх працівників (без найбільш високооплачуваної особи) у тій самій країні	У звітному періоді оцінювання не проводилося
GRI 102-40	Список груп зацікавлених сторін	101
GRI 102-41	Відсоток працівників, охоплений колективними договорами	У звітному періоді оцінювання не проводилося
GRI 102-42	Принципи виявлення та відбору зацікавлених сторін для взаємодії	101, Додаток 1
GRI 102-43	Підхід організації до взаємодії із зацікавленими сторонами (включно із частотою взаємодії за формами та зацікавленими групами), і повідомте, чи були які-небудь елементи взаємодії зроблені спеціально як частина процесу підготовки звіту	101
GRI 102-44	Ключові теми та побоювання, які були порушені зацікавленими сторонами, як організація відреагувала на них	101, 119, 122—123
GRI 102-45	Юридичні особи, звітність яких була включена до консолідованої фінансової звітності: - юридичні особи, звітність яких була включена до консолідованої фінансової звітності, або аналогічні документи; - чи не відсутня у звіті в галузі сталого розвитку інформація про будь-яку юридичну особу, звітність якої була включена до консолідованої фінансової звітності, або аналогічні документи	Додаток 1
GRI 102-46	Методика визначення змісту звіту та меж аспектів	Додаток 1
GRI 102-47	Усі істотні аспекти	Додаток 1

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 102-48	Переформулювання показників, опублікованих у попередніх звітах, причини переформулювання	Оновлення стандартів у версії GRI 4 відповідно до https://www.globalreporting.org/standards/
GRI 102-49	Істотні зміни охоплення та меж аспектів, якщо порівняти з попередніми звітними періодами	Додаток 1
GRI 102-50	Звітний період	Додаток 1
GRI 102-51	Дата публікації попереднього звіту в галузі сталого розвитку	Додаток 1
GRI 102-52	Цикл звітності (наприклад, річний або дворічний)	Додаток 1
GRI 102-53	Контактна особа для звернення з питаннями щодо цього звіту або його змісту	Вікторія Гриб, керівник напрямку зі сталого розвитку Дирекції з регіональної політики csr@dtek.com
GRI 102-54	Вимоги відповідності звіту стандартам GRI	Цей інтегрований звіт підготовлено відповідно до Посібника зі звітності у сфері сталого розвитку GRI 4 — самодекларація рівня застосування GRI 4
GRI 102-55	Показчик змісту GRI	Додаток 3
GRI 102-56	Політика та застосовувана практика організації щодо забезпечення зовнішнього засвідчення звітності про сталий розвиток	Цей інтегрований звіт підготовлено відповідно до Посібника зі звітності у сфері сталого розвитку GRI 4 — самодекларація рівня застосування GRI 4 «Розширений». Нефінансові звіти Групи ДТЕК до 2012 року проходили незалежну аудиторську перевірку
GRI 103-1	Пояснення істотних тем і їх меж (чому тема є важливою, де є вплив і як організація причетна до нього), чому кожна тема є істотною й межі теми	Додаток 1

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 103-2	Підхід до управління темами та його компоненти: ● пояснення, як організація управляє темою; ● мета підходу до управління; ● політики, цілі, відповідальності, ресурси, механізми щодо скарг, специфічні дії та ініціативи, пов’язані з управлінням темами	Додаток 1
GRI 103-3	Оцінка підходу до управління, включно з механізмами оцінювання підходу, результатами оцінювання, будь-якими поправками в цьому підході	Додаток 1
GRI 201-1	Створена та розподілена пряма економічна вартість	82—83
GRI 201-2	Фінансові аспекти та інші ризики й можливості, пов’язані зі зміною клімату, що призводить до змін в операціях, доході або витратах (включно з описом ризику або можливостями та його класифікацією; опис впливу, пов’язаного з ризиком або можливістю; фінансові наслідки ризику або можливості; методи, використані для управління ризиком, і витрати, пов’язані з цим)	Інформації немає
GRI 201-3	Забезпеченість зобов’язань організації, пов’язаних із пенсійними планами зі встановленими пільгами	126
GRI 201-4	Фінансова допомога, отримана від держави	Компанія не отримує фінансову допомогу від держави
GRI 202-1	Відношення стандартної заробітної плати початкового рівня працівників різних статей до встановленої мінімальної заробітної плати в істотних регіонах діяльності організації	Аналіз не проводився
GRI 202-2	Частка керівників вищого рангу в істотних регіонах діяльності організації, найнятих з-поміж представників місцевого населення	Аналіз не проводився
GRI 203-1	Розвиток і вплив інвестицій в інфраструктуру та безоплатні послуги, включно з негативним і позитивним впливом на місцеве населення, і тип інвестицій: комерційні, для суспільного блага	116—123
GRI 203-2	Істотні непрямі економічні впливи, включно зі сферою впливу та значущістю впливів у контексті пріоритетів зацікавлених сторін	116—123
GRI 204-1	Частка витрат на місцевих постачальників у пріоритетних територіях діяльності	123
GRI 205-1	Загальна кількість і відсоток підрозділів, щодо яких проводилося оцінювання ризиків, пов’язаних із корупцією, та виявлені істотні ризики	95
GRI 205-2	Інформування про політики та методи протидії корупції та навчання ним	95
GRI 205-3	Підтверджені випадки корупції та вжиті заходи	Не зареєстровано

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
GRI 206-1	Загальна кількість випадків правових дій щодо організації у зв’язку з перешкоджанням конкуренції та порушенням антимонопольного законодавства і їх результати	Не зареєстровано
GRI 301-1	Витрачені матеріали за масою або об’ємом (відновлювані та невідновлювані)	Додаток 2
GRI 301-2	Частка матеріалів, що є переробленими або повторно використовуваними відходами	Додаток 2
GRI 302-1	Споживання енергії всередині організації	Аналіз не проводився
GRI 302-2	Споживання енергії за межами організації	34;42-43;46-47
GRI 302-3	Енергоємність	Аналіз не проводився
GRI 302-4	Скорочення енергоспоживання	80; 118-119
GRI 302-5	Зниження потреби в енергії продукції або послуг	80; 118-119
GRI 303-1	Загальна кількість води, що забирається, з розподілом за джерелами	109-110, Додаток 2
GRI 303-2	Джерела води, на які істотно впливає водозабір організації	109-110, Додаток 2
GRI 303-3	Частка та загальний обсяг багаторазово й повторно використовуваної води	Додаток 2
GRI 304-1	Виробничі майданчики, що перебувають у власності, в оренді чи під контролем організації й розташовані на охоронюваних природних територіях і територіях із високою цінністю біорізноманіття, які розташовані поза межами охоронюваних природних територій або прилягають до таких територій	112—113
GRI 304-2	Опис істотних впливів діяльності, продукції та послуг на біорізноманіття на охоронюваних природних територіях із високою цінністю біорізноманіття, поза межами охоронюваних природних територій	114—115
GRI 304-3	Збережені або відновлені природні середовища	114—115
GRI 304-4	Загальна кількість видів, занесених до Червоного списку МСОП і національного списку охоронюваних видів, що перебувають на території, зачеплений діяльністю організації, з розбиттям за рівнем безпеки для існування виду	112—115
GRI 305-1	Прямі викиди парникових газів (сфера охоплення 1)	111, Додаток 2
GRI 305-2	Прямі викиди парникових газів (сфера охоплення 2)	111, Додаток 2
GRI 305-3	Інші непрямі викиди парникових газів (сфера охоплення 3)	111, Додаток 2
GRI 305-4	Інтенсивність викидів парникових газів	111, Додаток 2
GRI 305-5	Скорочення викидів парникових газів	Додаток 2

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

	Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додат- кові джерела інформації/пряма відповідь
	GRI 305-6	Викиди озоноруйнівних речовин	Додаток 2
	GRI 305-7	Викиди в атмосферу NOx, SOx та інших значущих забруднювальних речовин	Додаток 2
	GRI 306-1	Загальний обсяг скидів із зазначенням якості стічних вод і приймального об'єкта, включно з загальним обсягом запланованої та незапланованої витрати води за пунктом призначення, якістю води, і чи була вода повторно використана іншою організацією. Стандарти, методики та припущення	109-110, Додаток 2
	GRI 306-2	Загальна маса відходів із розбиттям за видами й методами поводження, включно з тим, як було визначено метод	Додаток 2
	GRI 306-3	Загальна кількість і обсяг істотних розливів	Не релевантно
	GRI 306-4	Маса перевезених, імпортованих, експортованих або перероблених відходів, які є небезпечними, згідно з додатками I, II, III і VIII до Базельської конвенції, а також відсоток міжнародних перевезень відходів	Не релевантно
	GRI 306-5	Належність, розмір, статус охорони та цінність із погляду біорізноманіття водних об'єктів і пов'язаних із ними місць існування, на які істотно впливають скиди організації та поверхневий стік із її території	114—115
	GRI 308-1	Відсоток нових постачальників, які пройшли оцінювання за екологічними критеріями	108
	GRI 308-2	Істотний реальний та потенційний негативний вплив на довкілля в ланцюжку постачань і вжиті заходи	Аналіз не проводився
	GRI 401-1	Загальна кількість і відсоток новонайнятих працівників, а також плінність кадрів з розбиттям за віковою групою, статтю та регіоном	Аналіз не проводився
	GRI 401-2	Пільги, що надаються працівникам, які працюють на умовах повної зайнятості, що не надаються працівникам, які працюють на умовах тимчасової або неповної зайнятості, з розбиттям за істотними регіонами діяльності організації	126
	GRI 401-3	Частка працівників, які повернулися після відпустки з материнства/батьківства на роботу, а також частка тих, що залишилися в організації після виходу з відпустки з материнства/батьківства, за статтю; кількість працівників, які повернулися на роботу, але працювали ще 12 місяців після повернення, за статтю; повернення на роботу й утримання працівників, які брали відпустку, за статтю	Аналіз не проводився
	GRI 402-1	Мінімальний період повідомлення щодо істотних змін у діяльності організації, а також чи визначений він у колективній угоді	126

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

	Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додат- кові джерела інформації/пряма відповідь	
	GRI 403-1	Частка всього персоналу, представленого в офіційних спільних комітетах зі здоров'я й безпеки за участю представників керівництва та працівників, що беруть участь у моніторингу й формулюють рекомендації щодо програм зі здоров'я та безпеки на робочому місці	132—135	
	GRI 403-2	Види та рівень виробничого травматизму, рівень професійних захворювань, коефіцієнт втрачених днів і коефіцієнт відсутності на робочому місці, а також загальна кількість смертельних випадків, пов'язаних із роботою, з розбиттям за регіонами та статтю	Додаток 2	
	GRI 403-3	Працівники з високим травматизмом і високим ризиком захворюваності, пов'язаної з родом їхніх занять	131	
	GRI 403-4	Відбиття питань здоров'я та безпеки в офіційних угодах із профспілками	130—131	
	GRI 404-1	Середньорічна кількість годин навчання одного працівника з розбиттям за статтю та категоріями працівників	127-129, Додаток 2	
	GRI 404-2	Програми розвитку навичок й освіти впродовж життя, покликані підтримувати здатність працівників до зайнятості, а також надати їм підтримку після завершення кар'єри	127—129	
	GRI 404-3	Частка працівників, для яких проводяться періодичні оцінювання результативності та розвитку кар'єри, з розбиттям за статтю й категоріями працівників	129	
	GRI 405-1	Склад керівних органів й основних категорій персоналу організації з розбиттям за статтю, віковими групами, належністю до груп меншин та іншими ознаками різноманітності	Додаток 2	
	GRI 405-2	Відношення базового окладу чоловіків і жінок із розбиттям за категоріями працівників і за істотними регіонами ведення діяльності організації	Аналіз не проводився	
	GRI 406-1	Недопущення дискримінації	Дані про такі ситуації не надходили	
	GRI 407-1	Виявлені підрозділи, у яких і постачальники, які мають право на використання свободи асоціації, і ведення колективних переговорів може порушуватися або наражатися на істотний ризик, і дії, вжиті для підтримання цих прав	Право на свободу об'єднань закріплене в колективних договорах Працівники мають право на страйки Переговорний процес є основним механізмом розв'язання суперечок	
	GRI 408-1	Виявлені підрозділи, у яких і постачальники, що мають істотний ризик використання дитячої праці, і дії, вжиті для ліквідації дитячої праці, включно з: - операціями та постачальниками, де спостерігається дитяча праця та молоді працівники (до 18 років), що виконують небезпечну роботу; - де спостерігається дитяча праця за типом операції і країнами/географічними областями операцій і постачальниками	Несуттєво. Дитяча праця та примусова праця заборонені в Україні законодавчо. Компанія не працює в країнах із ризиком подібних порушень прав людини	

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
		Несуттєво.
GRI 409-1	Виявлені підрозділи, у яких операції й постачальники, мають істотний ризик використання примусової чи обов'язкової праці, а також дії, вжиті для викорінення всіх форм примусової та обов'язкової праці, з огляду на тип операції і країн/географічних областей операцій і постачальників	Дитяча праця та примусова праця заборонені в Україні законодавчо. Компанія не працює в країнах із ризиком подібних порушень прав людини
GRI 410-1	Частка працівників служби безпеки, які пройшли навчання політик і процедур щодо аспектів прав людини, пов'язаних із веденою діяльністю	Аналіз не проводився
GRI 411-1	Загальна кількість випадків порушень, які зачіпають права корінних і нечисленних народів, і вжиті заходи	Компанія не працює на території проживання корінних і нечисленних народів
GRI 412-1	Загальна кількість і відсоток підрозділів, щодо яких проводили оцінювання з дотримання прав людини або оцінювання впливу у зв'язку з правами людини	Аналіз не проводився
GRI 412-2	Загальна кількість годин, присвячених підготовці щодо процедур та політики дотримання прав людини в підрозділах	Аналіз не проводився
GRI 412-3	Загальна кількість і відсоток значущих інвестиційних угод і договорів щодо скарг із прав людини	Аналіз не проводився
GRI 413-1	Відсоток підрозділів із реалізованими програмами взаємодії з місцевими громадами, програмами оцінювання впливу діяльності на місцеві громади та програмами розвитку місцевих громад	116—123
GRI 413-2	Підрозділи з істотним фактичним або потенційним негативним впливом на місцеві громади	Не релевантно
GRI 414-1	Відсоток нових постачальників, які пройшли оцінювання за критеріями впливу на суспільство	Аналіз не проводився
GRI 414-2	Істотний реальний і потенційний негативний вплив на суспільство в ланцюжку постачань і вжиті заходи	Аналіз не проводився
GRI 415-1	Загальне грошове вираження пожертвувань (прямі/непрямі) на політичні цілі за країнами й одержувачами/бенефіціарами	Компанія не надає підтримку політичним партіям
GRI 416-1	Відсоток значущих категорій продукції та послуг, вплив яких на здоров'я та безпеку оцінюється для виявлення можливостей для покращення	118—119, 122—123
GRI 416-2	Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам і добровільним кодексам, що стосуються впливу продукції та послуг на здоров'я й безпеку, з розбиттям за видами наслідків	Таких випадків не зареєстровано

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
		Не релевантно.
GRI 417-1	Види інформації про властивості продукції та послуг, що вимагаються процедурами, і частка значущих категорій продукції та послуг, щодо яких діють такі вимоги до інформації	Згідно із санітарними нормами, електроустановки до 220 кВ не передбачають заходів, спрямованих на захист здоров'я споживачів від впливу електромагнітного поля
GRI 417-2	Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам і добровільним кодексам, що стосуються інформації та маркування про властивості продукції та послуг, з розбиттям за видами наслідків	Таких випадків не зареєстровано
GRI 417-3	Результати досліджень з оцінювання ступеня задоволеності споживачів	74—77
GRI 418-1	Загальна кількість обґрунтованих скарг, що стосуються порушення недоторканності приватного життя споживача та втрати даних про споживачів	Таких випадків не зареєстровано
GRI 419-1	Грошова сума істотних штрафів, накладених за недотримання законодавства та нормативних вимог, що стосуються надання й використання продукції та послуг	Аналіз не проводився
MM1	Площа земельних ділянок, які були порушені або відновлені/рекультивовані компанією у звітному періоді	Додаток 2
MM2	Площа і відсоток земельних ділянок, щодо яких встановлено необхідність відновлення на них біорізноманіття	635,32 га
MM3	Загальний обсяг порожньої породи, шламів, хвостів на початок і кінець звітного періоду	Додаток 2
MM4	Кількість страйків/локаутів тривалістю більш ніж один тиждень	Таких випадків не зареєстровано Право на свободу об'єднань закріплено в колективних договорах. Працівники мають право на страйки. Переговорний процес є основним механізмом розв'язання суперечок
MM5	Загальна кількість операцій на територіях корінних і нечисленних народів і суміжних із ними територіях, кількість і частка операцій або майданчиків, де є формальні домовленості із громадами корінних та нечисленних народів	Компанія не працює на території проживання корінних і нечисленних народів

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
MM6	Чи виникали суперечки або ситуації, коли питання землекористування треба було обговорювати з місцевими громадами (населенням, владою)	Компанія веде постійний діалог з населенням території діяльності своїх підприємств і представниками місцевої влади. Суперечок не зареєстровано
MM7	Які механізми розгляду скарг, пов'язаних із землекористуванням, використовує компанія	Компанія веде постійний діалог з населенням території діяльності своїх підприємств і представниками місцевої влади. Суперечок не зареєстровано
MM9	Чи проводилося у звітному періоді переселення жителів у зв'язку з веденням гірничодобувних робіт	Переселення жителів не було
EU10	Планований обсяг введення потужності відповідно до прогнозованого попиту на електроенергію в довгостроковому періоді з поділом за джерелами й режимами регулювання	56—73
EU11	Середня ефективність генерації теплових станцій із розбиттям за первинними джерелами енергії та режимом регулювання	56—62, 69
EU12	Втрати під час передавання та розподілу енергії як відсоток від загальної кількості (обсягу) виробленої енергії	64
EU13	Яким чином біорізноманіття компенсаційних екосистем порівнюється з біорізноманіттям місць проживання, втрату яких вони покликані компенсувати	Аналіз не проводився
EU15	Відсоток працівників, які вийдуть на пенсію через 5–10 років, з розбиттям за категорією й регіоном	Додаток 2
EU17	Кількість днів, відпрацьованих працівниками контрактних і субконтрактних організацій, що беруть участь у будівництві, обслуговуванні й експлуатації енергооб'єктів	Інформації немає
EU18	Відсоток працівників підрядних і субпідрядних організацій, які пройшли належний тренінг у галузі ОП і здоров'я	Інформації немає
EU22	Кількість фізично або економічно переміщених осіб; обсяг компенсацій із розбиттям за типами проектів	Аналіз не проводився
EU25	Кількість травм і смертей, захворювань серед населення, пов'язаних з ушкодженнями, викликаними майном організації	Аналіз не проводився

Таблиця стандартних елементів звітності та показників Посібника Глобальної ініціативи зі звітності GRI та Глобального договору ООН

Елемент звітності GRI, ГД ООН	Опис	Сторінка/посилання на додаткові джерела інформації/пряма відповідь
EU26	Відсоток населення, що проживає на території, яку обслуговує компанія, якому не надаються послуги електропостачання	Інформації немає
EU27	Кількість споживачів, відключених від послуг електропостачання за несплату	Аналіз не проводився
EU28	Частота переривання в роботі системи	76
EU29	Середня частота переривання в роботі системи	76
EU30	Середній коефіцієнт готовності обладнання з розбиттям за джерелом споживаної енергії та режимом регулювання	Аналіз не проводився